رۆژنامەی
سۆڤیەت کوردستان

بیبلۆگرافیا و شرۆڤە

فەخرەدین تاهیر

خستنه سەر نێت:- چالاک
chalakmuhamad@gmail.com

لەبڵاوکراوەکانی خەندان بۆ پەخش و وەشاندن
هەولێر ٢٠٠٦

ڕۆژنامەی
سۆڤیەت کوردستان

بیبلۆگرافیا و شرۆڤە

فەخرەدین تاهیر

لەبلاوکراوەکانی خەندان بۆ پەخش و وەشاندن
هەولێر ٢٠٠٦

* ناوی کتێب: ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان
* ناوی نووسەر: فەخرەدین تاهیر
* چاپی یەکەم هەولێر
* دیزاین و بەرگ: نووسینگەی گۆڤار
* تایپ وئەرشیف وهەڵەچن: نووسەر
* چاپخانە: چاپخانەی شڤان
* زنجیرە (٨) لەبلاوکراوەکانی خەندان بۆ پەخش و وەشاندن

پێرست

١-پێشەکی
٢-بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لەهەندەران ١٩٤٩-٢٠٠٢
٣-بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لەهەندەران (ڕاستکردنەوە وبە دواداچوون)
٤-بزاڤی ڕۆژنامـەگـەریی کـوردیی لەتورکـیـا لەنێـوان دووڕیاتی ئازادی و تەنگژەدا.. !!
٥-ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان ومۆژدەیەک
٦- ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان و بەدواداچوونێک
٧-پێشانگای ڕۆژنامەگەریی کوردیی هەندەران لەهەولێر
٨-بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لە باکووری کوردستان و لەتورکیادا

پێشەکی

بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لەهەندەران بەچەند قۆناخێکی گرنگ وبەرچاو تێپەڕیوە وهەر قۆناخێکیش تایبەتمەندی خۆی هەیە. بەڵام ئەو بابەتانەی لەم کتێبەدا دەخوێننەوە زێدەتر خۆی لەبیبلۆگرافیا وشرۆڤەکردن دەبینێتەوە. چونکە بابەتەکان لەماوەی چەند ساڵێکدا نووسراون و لەگۆڤارورۆژنامە کوردییەکانی ناوەوەی کوردستان وهەروا چەند بابەتێکیشیان لەسەر تۆڕی ئینتەرنێت بڵاوکراونەتەوە. بێگومان من بەپێویستم زانی کەلەدەستپێک ئەم بابەتانە لەتوێی کتێبێکی سەربەخۆدا کۆبکەمەوەوبەچاپی بگەیێنم، دواتر بیر لەنووسینەوەی ڕابەری ڕۆژنامەگەریی کوردیی هەندەران بکەمەوە کەخۆی زێدەتر لە (٧٠٠) ناوونیشان دەدات، هەوڵدەدەم لە ئایندەیەکی نزیکدا بەچاپی بگەیێنم.

ئەوەی شیاوی گوتنە ئەرشیف کردن وکۆکردنەوەی ئەم هەموو گۆڤارورۆژنامە وبڵاڤۆکانەی لە تەواوی هەندەران کەبەشێکی هەرە زۆریانم بەئۆرگینال بەدەستخستووە وئەوانی دیکەش تەنیا لاپەڕەی یەکەمیانم بەدەستخستووە یان زانیاریم لەسەریان بەڕاپرس بەدەستکەوتووە.

هەڵبەتە لەم کتێبەدا چەند بابەتێک دەخوێننەوە، لەوانەیە لەهەندێکیاندا ناوی چەند گۆڤار و ڕۆژنامەوبڵاڤۆکێک دوبارە بوونەتەوە، ئەمەشیان بەگوێرەی نووسینی بابەتەکە ئەوەی خواستووە

کە بەم شێوەیە بێت. چونکە لەهەندێک بابەت دا ئەو ناوانەی ئاماژەم پێداون تەنیا وەک بیبلۆگرافیایەک باسم لێوەکردوون ولەهەندێکی دیکەشیاندا بێجگە لەبیبلۆگرافیا شرۆڤەی گۆڤار یان ڕۆژنامەکەم بەدوور ودرێژی کردووە. ئەگەر لەم ڕووەوە لێکچوونێک یان دووبارەکردنەوەیەک بەرچاوتان کەوت، ئەمەیان بۆ ئەوە دەگەڕێتەوە کەبابەتەکان لەکات وزەمەنی جیادا نووسراون. یان دووبارە بوونەوەی ناوونیشانی هەندێکیان لەوە سەرچاوە دەگرێت، کاتێ بابەتێکم دەربارەی کۆمەڵێک چاپەمەنی کوردیی هەندەران نووسیوە، زانیاری وسەرچاوەکانی بەردەستم تێری نەکردووە، کە هەموو لایەنێکی ئەم گۆڤارورۆژنامانە بەسەربکەمەوە، بەڵام بە ماوەیەک دواتر هەندێک دانەی زیادی ئەوگۆڤار ورۆژنامانەم بەدەستخستووە یان زانیاری زێدەترم لەسەریان پەیدا کردووە، بۆیە دەبینین بابەتەکان بەزانیاری زیاترەوە دووبارە لەبابەتێکی دیکەی سەربەخۆدا نووسیومەتەوە.

بێگومان لەلاپەڕەکانی ئەم کتێبەدا کۆمەڵێک ناوونیشانی گۆڤارورۆژنامە وبلاڤۆکێکی نوێتان بەرچاودەکەوێت، دوورنییە زۆربەتان ئەگەرهەرتەنیا ناوتان بیستبێت، ئەگەرنا نەتانبینیون.

کۆکردنەوە وئەرشیفکردنی ئەوهەمووگۆڤارورۆژنامانە نەک تەنیا لەئەوروپا کۆکراونەتەوە، بەڵکو لەکەندا وئەمریکای باکوور وئوسترالیا وسۆڤیەت وپاکستان وتورکیا وسوریاولوبنان وئێران و... تاد، لەخۆ دەگرێت. سەرجەمی ئەو وڵاتانەی ئەم هەموو گۆڤار ورۆژنامەوبلاڤۆکانەی لێدەرچووە یان هەندێکیشیان تا ئێستا دەردەچن بەڵام کەمتر لەجاران، خۆی زێدەتر لە (٢٨) وڵات دەدات، کە بەهەر شێوەیەک بووبێت دانەیەک یان چەند دانەیەکم لێ وەدەستخستوون یان هەندێکیان تەنیا زانیاریم لەسەریان پەیدا

کردووە یان کۆپی بەرگی یەکەمی گۆڤار یان لاپەڕەی یەکەمی ڕۆژنامەکەم بەدەستخستووە وئەرشیفم کردووە.

بێگومان کاری ڕۆژنامەگەریی کوردیی لەهەندەران بەگشتی وئەرشیفکردن بەتایبەتی کارێکی ئەوەندە دژوار و سەختە، تەنیا بەقسە خۆشە باسی لێوە بکەیت، ئەگەرنا لەپراکتیکدا سەرئێشە وپرۆبلێمی زۆری بەدواوەیە، ئەگەر ئەوتەنگژە وگرفتانە دامودەزگای گەورەی دەوڵەتی بتوانن دەرەقەتی بێن، ئەگەرنا کاری تاکەکەس نین ودەرەقت هاتنیشی ئەستەمە.

هیواخوازم ئەم کتێبەنوێیەی بەردەستان جێگەی ڕەزامەندی بێت، ئەگەر هەر ڕەخنە و پێشنیازێکتان هەبێ نیشانەی دەوڵەمەند کردنی بەرهەمەکانی ئایندەمە لەبواری بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لەهەندەراندا.

ئەوەی شایەنی گوتنە ئەو بابەتانەی لە توێی لاپەڕەکانی ئەم کتێبەدا دەیانخوێننەوە، سەرباری پێشتر بڵاوبوونەوەیان لەگۆڤار ورۆژنامەکان لەباشووری کوردستاندا، بەڵام پێم باش بوو جارێکی دیکە بەدەستکارییێکی زۆرەوە لەلاپەڕەکانی ئەم کتێبەدا دوبارە ببنەوە، خوازیارم تارادەیەک جێگەی بایەخی ڕۆژنامەنووس وئارەزوومەندانی بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی بن.

■

بزافی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لە هەندەران
١٩٤٩ - ٢٠٠٢

ئێستا لە هەندەران بە گشتی و لە ئەورووپا بەتایبەتی بە دەیان دامودەزگای کولتووری وەک: فیدراسیۆن، ئینستووت، ئەکادیمیا، مەڵبەند، کۆمەڵەی هونەری، تیپی شانۆ، تیپی مۆسیقا، ڕادیۆ وتەلەفزیۆن، بنکەی چاپ و وەشنخانە، کتێبخانەی کوردی وبەدەیان کتێبفرۆش وهەروا بەدەیان ڕۆژنامەوگۆڤاری کوردی هەیە و سەرەڕای ماڵپەڕەکانی ئینتەرنێتیش ڕۆڵی دیاری خۆیان بینیوە. دەربارەی زمان وئەدەبیات و ڕۆشنبیریی کوردیی بەگشتی گەلێک کاری بەرچاویان بەجێگەیاندووە. بەسەدان نووسەری کورد لەسەر زمان وڕۆشنبیریی ودیرۆکی کورد، لێکۆڵینەوە و ئەفراندن وبەرهەمی بەنرخ پێشکەش دەکەن. بۆ بەرەو پێشبردنی زمانی کوردی، ڕۆژنامە وگۆڤار و کتێبی کوردی ڕۆڵێکی گرنگ و بەرچاو دەبینێت. بەهەر شێوەیەک بوو بێت، پێشکەوتنی ڕۆشنبیریی کوردیی بەخەباتی خوێندکاران و ڕوناکبیرانییەوە گرێدراوە. بەشێوەیەکی گشتی کورد تاکە تاکە یان بە کۆمەڵ نزیکەی یەک سەدە زیاترە کۆچیان پێکراوە. لەنیوەی سەدەی بیستەمیشدا، ئەوە نزیکەی (٥٠) ساڵە کورد لەبەر سەدەمی ئابووری وسیاسی کۆچیان کردووە و لەئەورووپا ماونەتەوە، یان بەزۆری کۆچیان پێکراوە وڕوویان لە هەندەران کردووە. بەهۆی نەبوونی ئازادی لەتەواوی بەشەکانی کوردستاندا، بووە هۆکاری ئەوەی کورد وڵاتی بابوباپیران بەجێ بهێڵن وڕوو لەئەورووپا بکەن. یان دەتوانین بڵێژین دوای ساڵی (١٩٨٠) کوردێکی ئێجگار زۆر ڕوویان لە ئەورووپا کرد وبەشی هەرە زۆربشیان مرۆڤی سیاسی و هەندێکیشیان کەسانی ڕووناکبیر ولەناویشیاندا کۆمەڵێک نووسەر و ڕۆژنامەوان وهونەرمەند هەبوون، هەریەکێکیان لە بواری خۆیدا شارەزا بوو، چ لەچاپەمەنییە کوردییەکانی کەلە ئەورووپا دەردەچوون بەبەرهەم ونووسینەکانی خۆیان بەشدارییان

کـرد. یان ڕاســتــەوخــۆ ڕۆڵیــان هەبوو لەدەرچوونی هەندێک لەوچاپەمەنیانەی کەلە ئەوروپادا پێش سالآنی هەشتا ودوای سالآنی هەشتـا دەردەچوون. لەچاپەمـەنییـە کوردییەکاندا بەبەردەوامی بەرهەم ونووسینەکانی خۆیان بلاّودەکردەوە. بۆ ڕێزمان وزمانی کوردی وبۆ ڕووناک کردنی مێژووی کورد وکوردستان خەباتێکی بێ وێنە دەستی پێکرد، تا ئەمرۆکەش هەر بەردەوامە.

لەنێوان سالآنی (١٩٤٩-٢٠٠٢)دا، ژمارەیەکی ئێجگار زۆر ڕۆژنامە وگۆڤار وبلاّڤۆک نەک هەربەکوردی، بەڵکو بەزمانی بیانیش دەرچوون. بەلاّم لەم بیبلۆگرافیایەدا هەوڵمداوە زێدەتر باس لە ورۆژنامەوگۆڤاروبلاّڤۆکانە بکەین، کە بەشێوەزاری کرمانجی ژووڕو بەئەلفبای لاتینی بلاّوکراونەتەوە. لەسەرژمێری ئەورۆژنامە وگۆڤارە کوردییانەی کەبەتایبەتی بەشێوەزاری کرمانجی ژووڕو بەئەلفبای لاتینی دەرچوون یان دەردەچن، بەپێنج قۆناخ دابەشی بکەین. هەر چەندە لەوانەیە لەوەش زیاتر دەرچووبن. بەتایبەتی لەقۆناخی سێیەم لەنێوان سالآنی (١٩٧١- ١٩٨١) وقۆناخی چوارەم لەنێوان سالآنی (١٩٨٢- ١٩٩١)دا، یان قۆناخی پێنجەم لە نێوان سالآنی (١٩٩٢-٢٠٠٢)دا. ئەوەی شیاوی گوتنە دیارە لەوە زیاترم دەستنەکەوتووە، یان هیچ زانیارییەکی دیکەم بەدەست نەهێناوە، یان لێرەولەوێ هیچیان لەسەرنەنووسراوە. هەرچەند زۆر کەم لەسەر بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لە هەندەران نووسراوە، ئەوەی نووسراشبێت، کەموکوڕی ئێجگار زۆری تێدا بەدی دەکرێت. بۆ ئەم نووسینەش بەباشم زانی زێدەتر باس یان باشتر بیبێژم بیبلۆگرافیای ئەو چاپەمەنیانە بنووسمەوە کە بەشێوەزاری کرمانجی ژووڕو بەئەلفبای لاتینی لەئەوروپا یان لەهەندەران دەرچوون یان هەندێکیشیان هەتا ئێستاش دەردەچن. ئەو هەڵبژاردەیەی لێرەدا دەیخەمە بەردەستی خوێنەرانی بەڕێز، هیوادارم توانیبێتم بەشێکی زۆری ئەم چاپەمەنیانەی لەهەندەران دەرچوون لەبزربوونم ڕزگارکرد بێ وخزمەتێکی گچکەشم بەبزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی گەیاندبێ.

La Voix du Kurdistan

Denge Kurdistan

دەنگی کوردستان

سویسرا، ١٩٤٩

قۆناخی یەکەم:

ئەوگۆڤارە کوردییانەی بۆ یەکەمین جار لە ئەوروپا بەئەلفبای لاتینی بلاوکرانەوە ١٩٤٩-١٩٥٠

١-دەنگێ کوردستان

گۆڤاری دەنگێ کوردستان لەنێوان سالانی (١٩٤٩-١٩٥٠)دا لە ئەوروپا بلاوکراوەتەوە. لە ماوەی دەرچوونیدا تەنیا (١٢) ژمارەی لێ بلاوکراوەتەوە. گۆڤارێکی مانگانەبوو. بەگوێرەی وتارێکی دکتۆر نورەددین زازا کەلەپێشەکی گۆڤاری (هێڤیا وەلێت)دا بلاوکراوەتەوە ونووسیویەتی: گۆڤاری دەنگێ کوردستان یەکەمین گۆڤارە لەئەوروپا بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو، بەئەلفبای لاتینی دەرچووە. ئەم گۆڤارە لەلایەن دکتۆر نورەددین زازا وعیسمەت شەریف وانلی بلاوکراوەتەوە.

٢-باهۆز

باهۆز گۆڤارێکە سالی (١٩٥٦) بەزمانی کوردی وتورکی لەسوێد دەرچووە، بەلام هەتا ئێستا هیچ سەرچاوەیەکی باوەڕ پێکراوم دەست نەکەوتووە وهیچ ژمارەیەکیشم لێنەبینیوە. بەگوێرەی نووسینێکی مەحموود لەوەندی گوایە ئەم گۆڤارە لەسالی (١٩٥٦) لەسوێد دەرچووە.

لەم دوایش بەتەلەفۆن ڕاپرسێکم لەگەل مەحموود لەوەندی دەربارەی ئەم گۆڤارە و هەندێک چاپەمەنی دیکەی کوردی کە لە ئەوروپابەگشتی و لە سوێد بەتایبەتی دەرچوون سازکرد، لە وەلامدا دەربارەی گۆڤاری باهۆز گوتی: (لە کاتی خۆیدا لەگۆڤارێکی کوردی دا خوێندویەتییەوە گوایە حەمە ڕەش ڕەشۆ نووسیویەتی کە گۆڤارێک بەم ناوە لە سالی ١٩٥٦دا لە سوێد دەرچووە. لەوەندی لەدوا ئاخاوتنیدا گوتی: مخابن من تا ئێستا هیچ ژمارەیەکی ئەو گۆڤارەم نەبینیوە). هەربۆیە ئێمەش تا هەنوکە هیچ بەلگەیەکی باوەڕ پێکراومان لە بەردەستدا نییە، ئەوە بسەلمێنێت کە ئەم گۆڤارە لەو سالە لە سوێد دەرچووە، یان نا... ؟

قۆناخی دووەم:

ئەوگۆڤارە کوردییانەی لەنێوان سالانی (١٩٦٣ - ١٩٧٠)دا دەرچوون

٣-هێڤیا وەلێت

گۆڤاری هێڤیا وەلێت دەنگی کۆمەڵەی خوێندکارانی کوردە لەئەوروپا. لە نێوان سالانی (١٩٦٣-١٩٦٥)دا بەسەرپەرشتی (حەمەڕەش ڕەشۆ) لە ئەلمانییە بلاوکراوەتەوە. ئەم گۆڤارە تەنێ (٣) ژمارەی لێدەرچووە. هەر سالێک ژمارەیەکی لێ بلاوکراوەتەوە. لەو (٣) ژمارەیەدا گەلێک هەلبەست، چیرۆک، مەتەڵ و وتاری سیاسی ومێژوویی بلاوبوونەتەوە ویەشێوەیەکی گشتی گرنگی زۆرداوە بەشۆرشی ئەیلول. دەتوانین بێژین ئەم گۆڤارە بۆ کات و زەمەنی خۆی گۆڤارێک بووە بە ناوەرۆک دەولەمەند و بەکوردێکی ڕەند و پاراو چاپ و بلاوکراوەتەوە. حەمەڕەش ڕەشۆ هەر سێ ژمارەی گۆڤاری (هێڤیا وەلێت) ی، لە سالی ١٩٧٦دا لە ئەلمانیا بە شێوەی نامیلکەیەک چاپ کردووە.

٤-چیا

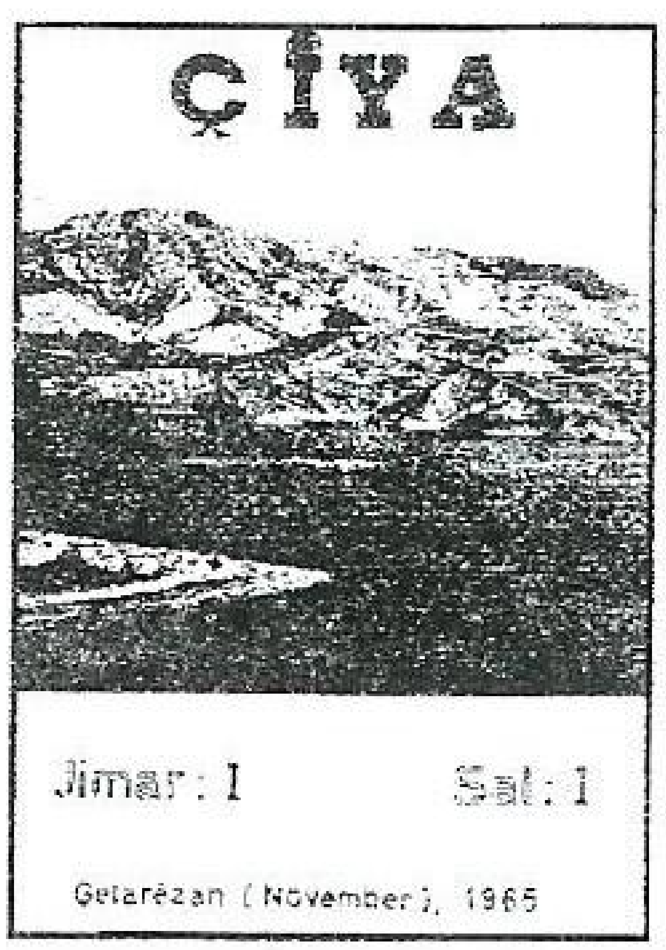

گۆڤاری چیا لە نێوان سالانی (١٩٦٥-١٩٧٠)دا (٨) ژمارەی لێ بلاوکراوەتەوە. لەسەر بەرگی پێشەوەی گۆڤاری چیا دا، نووسراوە: " چیا گۆڤارا چاندا کوردییە ". ئەو گۆڤارە لەسەردەمی خۆیدا خزمەتێکی باشی زمان و دیرۆک و ڕۆشنبیریی کوردیی کردووە. گۆڤاری چیا لەناوەرۆکی دەردەکەوێ کە بەشێکی چاکی تەرخان کردووە بۆ مێژووی چیرۆک و ستران و موزیک و ئاوازی فۆلکلۆری و ئەدەبیاتی کوردی. هەروەسا ڕووداوە گرنگەکانی کوردستان و دەڤەرەکە و گەلێک باسی دیکەشی لە خۆ گرتووە. حەمەڕەش ڕەشۆ هەر هەشت ژمارەکەی لە توێی کتێبێکی سەربەخۆدا لەسالی (١٩٧٤)دا بە قەوارەی (A5) لە ئەلمانیا

له چاپ داوەتەوە. بەڵام گۆڤاری چیا هەر هەشت ژمارە ئۆرگینالەکەی بە قەوارەی (A4) پێشتر لە ئەڵمانیا بڵاودەکرایەوە.

٥-باهۆز

گۆڤاری باهۆز لەمانگی (پووشپەڕ) تەمووزی (١٩٧٠)دا، لە شاری ئۆپسالا لە سوێد لەلایەن کۆمەڵەی تێکۆشەرێن کوردستان بڵاوکراوەتەوە. لەناوەرۆکی گۆڤاری باهۆز دا دەردەکەوێت کە گۆڤارێکی سیاسییە. گۆڤاری باهۆز ئەو ژمارەی لەبەر دەستی مندایە، هیچ ژمارەیەکی بەسەرەوە نییە. بەڵام ناوەرۆکی گۆڤارەکە بریتییە لە وتارێکی سیاسی درێژ بە زمانی ئینگلیزی و بە (١٢) لاپەڕە نووسراوە و باس لە ڕەوشی سیاسی ئەوسای باکووری کوردستان دەکا، لەم ژمارەیەدا تەنیا دوو لاپەڕە بە زمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینییە، کە ئەمیشیان پەیرەو وپرۆگرامی کۆمەڵەی تێکۆشەرێن کوردستانی تێدا بڵاوکراوەتەوە. بە گوێرەی ناوەرۆکی پەیرەو و پرۆگرامەکە واپێدەچێت کۆمەڵەکەیان لە مانگی ئاداری هەمان ساڵدا دامەزراندبێت. گۆڤاری باهۆز ناوونیشانی شاری ئۆپسالای سوێدی لەسەرنووسراوە. ئەم ژمارەیە (١٤) لاپەڕەی (A4) یە، وپێشموایە لاپەڕەکانی زێتر بووبن، چونکە لەلاپەڕەکانی دواییدا خویایە چەند لاپەڕەییەکی پێوە نەماوە. هەروا بەگوێرەی نووسینێکی ڕۆژنامەنووس مەحموود لەوەندی کە لە گۆڤاری ئاراراتی ژمارە (٣- ٤) ساڵی (١٩٩٨)دا، کە لە سوێد، بڵاویکردۆتەوە، تەنێ نووسیویەتی: (باهۆز، سوێد، گۆڤار، ١٩٧٠، تورکی - کوردی). بەڵام وا دیارە ئەو ژمارەیەی لەلای کاک لەوەندی دەست دەکەوێت هەمان ژمارە نەبێت.

قۆناخی سێیەم:

ئەو ڕۆژنامە وگۆڤارە کوردییانەی لە نێوان ساڵانی (١٩٧١-١٩٨١)دا، دەرچوون.

٦-روناهی

ڕۆژنامەی ڕوناهی لەلایەن کۆمەڵەی شۆرشڤانێ کوردێن تورکیایێ (هەڤرا) لە ئەوروپا چاپ وبڵاوکراوەتەوە. هەرچەندە ناوونیشانی ئەم

ڕۆژنامەیە لە سویسرا لەسەر ڕۆژنامەکە نووسراوە، بەڵام لەڕاستیدا لە ئەلمانیا دەردەچوو. لەنێوان ساڵانی (١٩٧١- ١٩٧٨)دا، چاپ و بڵاوکراوەتەوە. لەوماوەی دەرچوونیدا (٢٤) ژمارەی لێدەرچووە. وتارەکانی بەزمانی کوردی و تورکی بوون. لەسەرەتا بەشێوەی ڕۆژنامە دەردەچوو، دوای ماوەیەک بە شێوەی گۆڤار دەرچووە. لەدوا ژمارەکانیدا دیسان بە شێوەی ڕۆژنامە دەرچووە.

ڕۆژنامەی ڕوناهی بەدەستی ئەوکەسانە دەردەکەوت کە لە کۆمەڵەی (هەڤرا)دا، ئەندام بوون. دوای ئەوەی (کەمال بۆرقای) لەکۆتایی ساڵی (١٩٧٢)دا، هاتۆتە ئەوروپا، لە ڕۆژنامەی ڕوناهی بەنووسینەکانی خۆی بەشداری کردووە. لە ژمارە (١-٤)دا، (کەندال نەزان و مەحەمەد عەلی ئەسلان) بەنووسینی جۆربەجۆر بەشداریان لە ڕۆژنامەی ڕوناهی دا کردووە. هەموو ئەو بابەتانەی لە ڕوناهی دا بڵاوکراونەتەوە، ئیمزای خاوەنەکانیان بەسەرەوەیە، واتە هەموو نووسینەکان بەناوی تەواوی نووسەرەکان بڵاوکراونەتەوە.

٧-پێشرەو

گۆڤاری پێشرەو لەساڵی (١٩٧٢)دا، بە زمانی کوردی وعارەبی، تەنیا (١) ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٨-ڕابوون

گۆڤاری ڕابوون لەلایەن کۆمەڵەی باهۆز، لە ساڵی (١٩٧٥)دا، لەشاری ئۆپسالا لە سوێد بە زمانی کوردی بە شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی بڵاوکراوەتەوە. ئەم گۆڤارە ئۆرگانی کۆمەڵەی باهۆز بووە لە سوێد.

٩- ئاسۆ

گۆڤاری ئاسۆ بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وکرمانجی نێوەڕاست بەئەلفبای عارەبی لەساڵی (١٩٧٦)دا، لەشاری ئۆپسالا لەسوێد بڵاوکراوەتەوە.

١٠-بروسک

گۆڤاری بروسک لە نێوان ساڵانی (١٩٧٧- ١٩٧٨)دا، (٦) ژمارەی بە زمانی کوردی بە شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی و زمانی تورکی لێ چاپ و بڵاوکراوەتەوە.

١١-ستێرکا سۆر

گۆڤاری ستێرکا سۆر یەکەمین ژمارەی لە ساڵی (١٩٧٧)دا، بڵاوکراوەتەوە. لەنێوان ساڵانی (١٩٧٧-١٩٧٩)دا، (٩) ژمارەی بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی و زمانی تورکی و سوێدی لێ دەرچووە.

١٢-ئازادی

گۆڤاری ئازادی تەواوی ژمارەکانی بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی دەرچووە. لەنێوان ساڵانی (١٩٧٨-١٩٧٩)دا، هەمووی بەسەریەکەوە (٩) ژمارەی لێ بڵاوبۆتەوە.

١٣-شۆرشگێر

گۆڤاری شۆرشگێر لەساڵی (١٩٧٨)دا، دەرچووە وتەنیا (١) ژمارەی بەزمانی کوردی بە شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی و زمانی تورکی لێ بڵاوکراوەتەوە.

١٤-رزگاریا کوردستان

گۆڤاری رزگاریا کوردستان لە نێوان ساڵانی (١٩٧٩-١٩٨٢)دا، دەرچووە ولەوماوەیەدا (١٩) ژمارەی بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی و زمانی تورکی لێ چاپ و بڵاوکراوەتەوە.

١٥-دەنگێ کۆمەلێ

گۆڤاری دەنگێ کۆمەلێ لە ساڵی (١٩٧٨)دا، دەرچووە وتەنیا (١) ژمارەی بەزمانی کوردی بە شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی و زمانی عارەبی لێ بڵاوکراوەتەوە.

١٦-رۆژا کوردستان

گۆڤاری رۆژا کوردستان لەساڵی (١٩٧٩)دا، بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی چاپ وبڵاوکراوەتەوە، تەنیا (٢) ژمارەی لێ دەرچووە.

١٧-ڕۆژی کوردستان

گۆڤاری کۆمەڵەی خوێندکارانی کوردستان لە دەرەوەی وولات (ئەکسا) یە. ژمارە (٦)ی لەساڵی (١٩٨١)دا، بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وکرمانجی نێوەڕاست بڵاوکراوەتەوە. (٢٤) لاپەرە بەشێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست بەئەلفبای عارەبییەو (١٢) لاپەرەش بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینییە، و قەوارەکەی (A5)یە، شوێنی دەرچوون: بەرلینی ڕۆژئاوای پێشوو.

١٨-ڕێیا ڕاست

گۆڤاری ڕێیا ڕاست لە نێوان ساڵانی (١٩٧٧-١٩٨١)دا، (١٥) ژمارەی بەزمانی کوردی بە شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لێ بڵاوکراوەتەوە.

١٩-ئازادی

ئازادی گۆڤارێکی مارکسیستی کوردە، بە دروشمی (کوردستانی ئازاد، یەکبوون، سۆسیالیست) بڵاوکراوەتەوە. ژمارە (٢) ی لەمانگی ئابی ساڵی (١٩٧٨)دا، بە زمانی کوردی بە شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی بە (٢٤) لاپەرەی قەوارە (A4) بڵاوکراوەتەوە. ئازادی گۆڤارێکی سیاسی، ڕۆشنبیریی گشتییە. شوێنی دەرچوون: پاریس، فەرەنسا.

٢٠-ریبر

بڵاوکراوەیەکی ڕۆشنبیریی کۆمەڵایەتی پێشکەوتنخوازە، لەلایەن کۆمەڵەی ڕۆشنبیریی کۆمەڵایەتی کوردی لەبەیرووت بڵاوکراوەتەوە. ژمارە (٣) ی لە مانگی نیسانی (١٩٧٨)دا، بەزمانی عارەبی وکوردی دەرچووە. (٥) لاپەرەی (A4) یە و (٣) لاپەرە بەزمانی عارەبییەو تەنیا (٢) لاپەرەی بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینییە.

٢١-روهلات

قسەکەری ڕێکخراوی پارتی دیموکراتی کوردی چەپی لوبنانە. ژمارە (٥٢) ی لەئاداری سالّی (١٩٨١)دا، بە (٣٤) لاپەرەوبەقەوارەی (A4) بلاّوکراوەتەوە. تەنیا چوار لاپەرەونیوی بەکوردی شێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینییە وبەشەکەی تری بە زمانی عارەبییە.

٢٢-پالّە

گۆڤاری پالّە لە نێوان سالانی (١٩٧٨-١٩٨١)دا، بەزمانی کوردی وتورکی (٩) ژمارەی لێدەرچووە. گۆڤاری پالّە بەفۆرمێکی جوان و بەناوەرۆکێکی دەولەمەند بلاّودەکرایەوە. ئەو گۆڤارە وەکو هەرگۆڤارێکی دیکەی کوردی خزمەتێکی چاکی بەبزاڤی ڕۆشنبیریی و ئەدەبیات و دیرۆکی کوردی گەیاندووە. گۆڤاری پالّە بەناوەرۆک بەهەر شێوەیەک بووبێت، دەولەمەندبووە. هەر ژمارەیەکی (٨٠-٩٠) لاپەرە بوو. لەدوا ژمارەی گۆڤاری پالّەدا، ئاگاداریێکی تێدا بلاّوکراوەتەوە، باس لەو هۆکارانە دەکات کە لەمەودوا لەبەرچی ئەم گۆڤارەش چیدیکە دەرناچێت ودەنووسێت: گۆڤاری پالّە تاوەکو دوا ژمارە بەشێوەیەکی ڕێک وپێک دەرچوو. بەلاّم بێگومان لەمەودوا دەبێت بزانرێت کە لە ڕەوشی ئەوروپادا لەچاپدانی گۆڤارێکی وەک پالّە دەرچوونی ئەوەندە ئاسان نییە. هەرچۆنێک بووبێ، دژواری زۆر هاتۆتە پێش، ئەو دژواریەش گەلێک جاران دەبنە هۆکاری بەکۆتا هاتنی ژیانی گۆڤارورۆژنامە کوردییەکانی کەلەدەرەوەی ولاّتدا دەردەچن.

قۆناخی چوارەم:

لەنێوان سالانی (١٩٨٢-١٩٩١)دا، ئەم ڕۆژنامە وگۆڤارانە بەم شێوەییە دەرچوون.

لەدوای سالّی (١٩٨٢)ەوە لەڕووی چاپ و بلاّوبوونەوەی ڕۆژنامەو

گۆڤاری کوردی لەهەندەران بە گشتی ولەئەوروپا بەتایبەتی لەڕووی شێوە وناوەڕۆکدا پێشکەوتنێکی مەزن وبەرچاو بەدی دەکرێت. لەوساوە ژمارەیەکی زۆر ڕۆژنامەو گۆڤاروبلاڤۆک دەرکەوتوون. هەنوکە بەشی زۆری ئەو ڕۆژنامەوگۆڤاروبلاڤۆکانە دەرناچن. بەڵام ئێستاکە مخابن ئەگەر چەند ژمارەیەک لەم ڕۆژنامە وگۆڤارانە دەربچن، ئەوانی دیکە بەشی زۆریان ژیانیان بەکۆتا هاتووە.

ئەو ڕۆژنامەوگۆڤارە کوردیبانەی کەبەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لە نێوان سالانی (١٩٨٢-١٩٩١)دا، دەرچوون، بەم شێوەییە:

٢٣-دەنگێ یەکێتیێ

ئەم گۆڤارە لەساڵی (١٩٨٣)دا، تەنیا (٩) ژمارەی بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی و زمانی تورکی لێدەرچووە.

٢٤-تێکۆشەر

ئەم گۆڤارە بەچوار زمان (کوردی، تورکی، فەرەنسی، ئەلمانی) دەرچووە. لەماوەی دەرچوونیدا (٤٢) ژمارەی لێ بلاوکراوەتەوە. گرنگی زێدەتر بەپرسی کورد وکوردستان وکولتووری کوردی دەدا.

٢٥-چارچرا

گۆڤاری چارچرا لەساڵی (١٩٨٦) بەهەرسێ زاراوەی کوردی (کرمانجی ژوورو، کرمانجی نێوەڕاست، دملی " زازایی ") لەلایەن پرۆژی کوردی لەگەڕەکی تێنستا لەشاری ستۆکهۆڵم بلاوکراوەتەوە. خاوەنی ئیمتیاز کەریم ژەنگاری بوو، دەستەی نووسەرانی بریتی بوون لە: (فەردە تۆران، دکتۆر جەمشید حەیدەری، دکتۆر کەمال عەلی، مالمسانژ). گۆڤاری چارچرا ساڵێک بەردەوام بووە، لە ماوەی ئەوساڵەدا تەنیا (٦) ژمارەی لێ بلاوکراوەتەوە. چارچرا گۆڤارێکی کولتووریی کوردیی بوو.

٢٦-سەرخابوون

ڕۆژنامەی سەرخابوون بۆ یەکەمین جار ژمارە یەکی لە ساڵی (١٩٨٢)دا، دەرچووە، لەنێوان ساڵانی (١٩٨٢-١٩٩٣)دا، (١٣٢) ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە. تەواوی وتارەکانی بەزمانی (کوردی و تورکی)ن. بابەتەکانی زێدەتر گرنگیان بەپرسی کورد و دەڤەرەکە وتورکیا داوە. ڕۆژنامەیەکی سیاسییە.

٢٧-بەربانگێ کوردستان

گۆڤاری بەربانگێ کوردستان لەساڵی (١٩٨٤)دا، تەنیا (١) یەک ژمارەی لێدەرچووە. بەناوەڕۆک گۆڤارێکی سیاسی بوو، لەسەرپرسی کورد وکوردستان و ڕۆژهەڵاتی نێوەڕاست بابەتەکانی خۆی بڵاودەکردەوە.

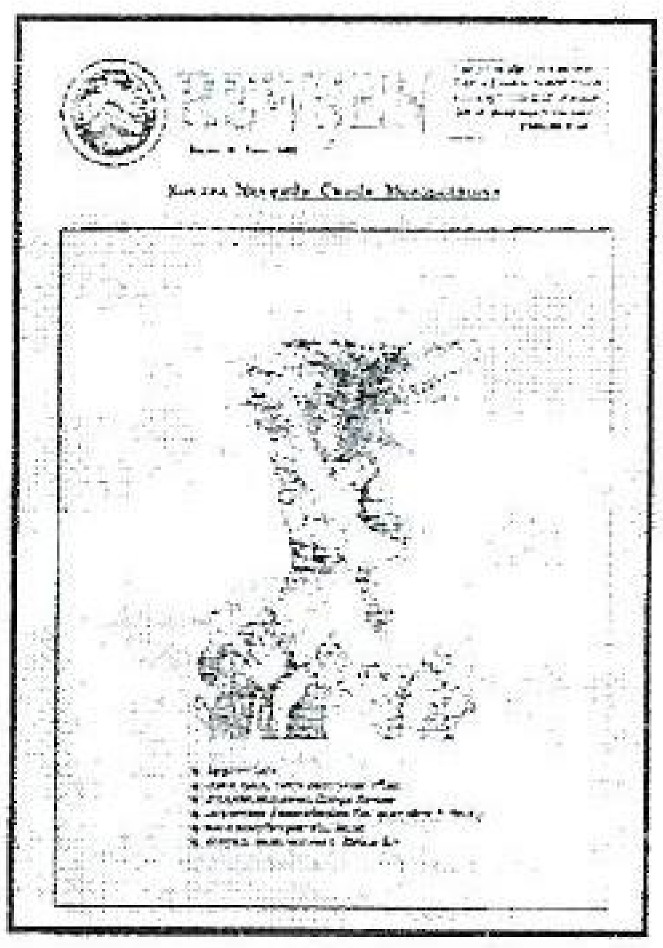

٢٨-ڕەوشەن

ڕەوشەن گۆڤارێکی ئەدەبی وڕۆشنبیریی گشتییە. لەنێوان ساڵانی (١٩٨٨-١٩٩٢)دا، (٩) ژمارەی لەئەوروپا لێدەرچووە. ژمارە (٧) ی لەبەهاری (١٩٩١) و ژمارە (٨) ی لەئەیلولی ساڵی (١٩٩١)دا بڵاوکراوەتەوە. ژمارە (٢) ی لەئاداری (١٩٩٢) و ژمارە (٤) ی لەحوزەیرانی ساڵی (١٩٩٢)دا، دەرچووە. بابەتەکانی بەزمانی کوردی وتورکی بڵاودەکردەوە. لەژمارە (٩) ەوە گوازراوەتەوە شاری ئەستەنبوڵ. ژمارە (٣٧) ی لەمانگی شوباتی ساڵی (٢٠٠٠) لەئەستەنبوڵ دەرچووە. پێشتر لەئەوروپا تەنێ بەزمانی کوردی بڵاودەکرایەوە. بەڵام ئێستا لەئەستەنبوڵ بە زمانی کوردی وتورکی بڵاودەکرێتەوە.

٢٩-ڕزگاریا وڵات

گۆڤاری (ڕزگاریاوڵات) لەساڵی (١٩٨٥)دا، بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وتورکی، تەنیا (١٠) ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٣٠-دەم

گۆڤاری دەم بەزمانی کوردی بە شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وئەلمانی بلاوکراوەتەوە. ژمارە (٦) ی لەسالی (١٩٨٥)دا، وژمارە (٨) ی لەسالی (١٩٨٦)دا، چاپ و بلاوکراوەتەوە. لەماوەی ئەم دووساڵەدا، هەمووی بەسەریەکەوە (١٤) ژمارەی لێ بلاوکراوەتەوە.

٣١-گازیا ولات

گۆڤاری (گازیا ولات) لەنێوان سالانی (١٩٨٠-١٩٨٣)دا بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وتورکی دەرچووە. لەماوەی ئەم سێ ساڵیدا تەنیا (٩) ژمارەی لێ بلاوکراوەتەوە.

٣٢-ستێر

گۆڤاری ستێر ژمارە (١) ی لەسالی (١٩٨٣)دا، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی بە (٣١) ی لاپەرەی قەوارە (A4) دەرچووە. شوێنی لەچاپدان وبلاوکردنەوەی بە سەرەوە نییە.

٣٣-دیموکراتێن شۆرشگێر

گۆڤاری دیموکراتێن شۆرشگێر تەنیا (١) ژمارەی لەسالی (١٩٨٦)دا، بەزمانی کوردی بە شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وتورکی لێ بلاوکراوەتەوە.

٣٤-دیموکرات

گۆڤاری دیموکرات تەنیا (٨) ژمارەی لەسالی (١٩٨٨)دا، بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وتورکی لێ بلاوکراوەتەوە.

٣٥-نووچەنامە

گۆڤاری نووچەنامە تەنیا (٦) ژمارەی لەسالی (١٩٨٣)دا، بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وعارەبی لێ بلاوکراوەتەوە.

٣٦-ژین

گۆڤاری ژین تەنیا (٢٠) ژمارەی لەساڵی (١٩٨٥)دا، بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی وعارەبی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٣٧- ڕزگاری

گۆڤاری ڕزگاری (٩) ژمارەی لەساڵی (١٩٨٠)دا، لەتورکیا لێ بڵاوکراوەتەوە. ژمارە (١٠) ی لە ساڵی (١٩٨٨)دا، لەئەورووپا دەرچووە. تا هەنوکە (٢٩) ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٣٨-دێرسیم

گۆڤاری دێرسیم تەنیا (٣) ژمارەی لەساڵی (١٩٨٨)دا، بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٣٩-هاڤکاری

گۆڤاری هاڤکاری تەنیا (٤) ژمارەی لەساڵی (١٩٨٧)دا، بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٤٠-یەکیتی

گۆڤاری یەکیتی تەنیا (١) ژمارەی لەساڵی (١٩٨٠)دا، بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٤١-مزگین

گۆڤاری مزگین، گۆڤاری ئاگاداری وپەیوەندییە لەنێوان کورد وئەلمانی. ژمارە (١) ی لەساڵی (١٩٨٥)دا، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی وبەزمانی ئەلمانی بڵاوکراوەتەوە. خاوەنی: خاچی سووری ئەلمانی وئینستوتی کوردییە. قەوارەکەی (A4) یەو (٣٨) لاپەرەیە. گۆڤارێکی سیاسی، ڕۆشنبیریی گشتییە.

٤٢-ڤێربین

گۆڤاری ڤێربین تەنیا (١) ژمارەی لەساڵی (١٩٨٣)دا، بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی وتورکی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٤٣-یەکێتیا سۆسیالیست

گۆڤاری یەکێتیا سۆسیالیست لە ساڵی (١٩٨٤)دا، بەزمانی

کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی وتورکی دەرچووە. لەماوەی دەرچوونیدا هەمووی بەسەریەکەوە (١٨) ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە. هەروەسا هەندێک ژمارەی تایبەتیشی بڵاوکراونەتەوە.

٤٤-یەکێتی

گۆڤاری یەکێتی لەساڵی (١٩٨٣)دا بەزمانی (کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی، تورکی، عارەبی) تەنیا (٦) ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٤٥-خەبات

گۆڤاری خەبات پێش ساڵی (١٩٨٠) لەکوردستانی تورکیا (٧) ژمارەی لێ چاپ و بڵاوکرایەوە. لەساڵی (١٩٨٥)دا، بەهەمان ناو ژمارە (٨) ی لەئەورووپا دەرچووە. هەمووی بەسەریەکەوە (١٨) ژمارەی لێ چاپ وبڵاوکراوەتەوە. گۆڤاری خەبات بەزمانی کوردی بە شێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی وتورکی بابەتەکانی خۆی بڵاودەکردەوە.

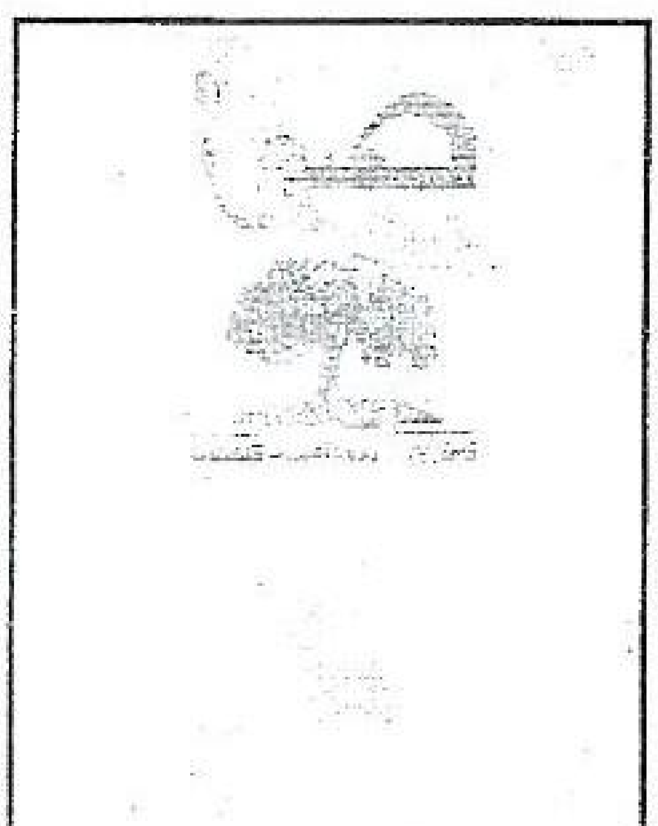

٤٦-هێڤی " هیوا "

گۆڤاری هێڤی بەزمانی کوردی بەسێ زاراوەی (کرمانجی ژووروو، کرمانجی نێوەڕاست، دملی"زازایی") لەساڵی (١٩٨٣)دا، بڵاوکرایەوە. لەنێوان ساڵانی (١٩٨٣-١٩٩٢)دا، (١١) ژمارەی لێ دەرچووە. گۆڤارێکی کولتووری کوردی بوو، لەلایەن ئینیستوتی کوردی لەپاریس بڵاودەکرایەوە.

٤٧-بەرهەم

گۆڤاری بەرهەم گۆڤارێکی کولتووری ولێکۆڵینەوەی کوردییە. لەنێوان ساڵانی (١٩٨٨-١٩٩٢)دا، لەئەورووپا (١٢) ژمارەی بەزمانی کوردی زاراوەی (کرمانجی ژووروو، دملی " زازایی ") و هەروەسا بەزمانی تورکی لێدەرچووە. هەتا ساڵی (١٩٩٨) بەهەمان ناو لە تورکیا (٣) ژمارەی دیکەی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٤٨-ڕێناسی

گۆڤارێکی ئینفرماسیۆن (زانیاری) بوو. لەساڵی (١٩٨٤)دا، لەگەڕەکی ڕینکەبی وتێنستا لە شاری ستۆکهۆڵم لەسوێد، بەزمانی کوردی زاراوەی (کرمانجی ژووروو، کرمانجی نێوەڕاست) بەهەردوو پیتی لاتینی وعارەبی چاپ وبڵاوکراوەتەوە. هەمووی بەسەریەکەوە لەنێوان ساڵانی (١٩٨٤-١٩٨٥)دا، تەنیا (١٠) ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٤٩-دەنگێ وڵات

گۆڤارێکی تیۆری وستراتیژی بوو، بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وتورکی لەساڵی (١٩٨٨)دا، تەنیا (٢) ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە. گۆڤاری (دەنگێ وڵات) زێدەتر گرنگی بەلایەنی (تیۆری ستراتیژی سەربازی) دەدا.

٥٠-ئاڵای یەکێتی

گۆڤاری ئاڵای یەکێتی لەنێوان ساڵان (١٩٨٨-١٩٩٢)دا، دەرچووە. بەزمانی کوردی بە شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وتورکی بابەتەکانی خۆی بڵاوکردۆتەوە. لەماوەی دەرچوونیدا هەمووی بەسەریەکەوە (٢٨) ژمارەی لێ دەرچووە.

٥١-هێڤیاگەل

گۆڤاری هێڤیاگەل لەنێوان ساڵانی (١٩٨٦-١٩٩١)دا، دەرچووە، لەماوەی دەرچوونیدا (٣٧) ژمارەی بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وتورکی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٥٢-بنگەهە

گۆڤاری بنگەهە لەساڵی (١٩٨٧)دا، دەرچووە. بابەتەکانی بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وتورکی بڵاوکردۆتەوە. هەمووی بەسەریەکەوە (٥) ژمارەی لێ دەرچووە.

٥٣-نیشتمان

گۆڤاری نیشتمان لەنێوان ساڵانی (١٩٨٣- ١٩٨٥)دا، تەنیا (١٢) ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە. دوایی بۆماوەی (٥) ساڵ دەرنەچووە، تاوەکو جارێکی دیکە لەمانگی ئەیلولی ساڵی (١٩٩٠)دا، ژمارە (١٣) ی لێ بڵاودەبێتەوە. هەتا ساڵی (١٩٩٢) هەمووی بەسەریەکەوە (٢٢) ژمارەی بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای

لاتینی و زمانی تورکی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٥٤-هێزا وڵاتپارێز

گۆڤاری هێزا وڵاتپارێز لەنێوان ساڵانی (١٩٨٨-١٩٩١)دا، تەنیا (٨) ژمارەی بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی و زمانی تورکی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٥٥-ڕێیا شۆرش

ئەم گۆڤارە لەساڵی (١٩٨٤)دا، دەرچووە. هەمووی بەسەریەکەوە (١٢) ژمارەی بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی و زمانی تورکی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٥٦-تێکۆشینا سۆسیالیست

ئەم گۆڤارە لەساڵی (١٩٨٩)دا، ژمارە (١) ی بڵاوبۆتەوە. هەمووی بەسەریەکەوە (٧) ژمارەی بە زمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی و زمانی تورکی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٥٧-تەڤگر

ڕۆژنامەیەکی سیاسی بوو، ژمارە (١) ی لەساڵی (١٩٨٩)دا، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی و زمانی تورکی لەشاری ستۆکهۆڵم لە سوێد بڵاوکراوەتەوە.

٥٨-هەڤگرتن

بڵاڤۆکێکی سیاسی وکولتوورییە، ژمارە (١) ی لەساڵی (١٩٨٩)دا، بەزمانی کوردی و زمانی عارەبی لەستۆکهۆڵم لە سوێد بڵاوکراوەتەوە.

٥٩- بوولیتینا کۆمکار سوێد

بڵاڤۆکێکی سیاسییە لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوێد بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لەساڵی (١٩٩٠)دا، بڵاوکراوەتەوە.

٦٠-ڕۆژنامە

ڕۆژنامەیەک بووتەنیا یەک ژمارەی پروڤی لەستۆکهۆڵم -ئەستەنبوڵ لەساڵی (١٩٩١)دا لێ بڵاوکرایەوە.

٦١-ڕۆژەڤ

گۆڤارێک بوو لەشاری ئۆپسالا لەسوید لەساڵی (١٩٩١)دا، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وزمانی تورکی بڵاوکرایەوە.

٦٢-کاڤا (کاوە)

گۆڤاری کاڤا (کاوە) لەلایەن ڕێکخراوی کاوە، ڕێکخراوێکی گچکەی کوردییە لە باکووری کوردستان دامەزرا بوون وخۆیان وەک چەپی کورد لەسەر ڕێبازی (ماویست) بەناودەکرد. هەربەناوی ڕێکخراوەکەیانەوە گۆڤاری کاوە یان دەردەکرد. ژمارەی (١) ی لەکانوونی یەکەمی ساڵی (١٩٧٨)دا، بە (٨٠) لاپەرە دەرچووە. ژمارەی یەکەمی بەناوی (کاڤا) بڵاوکراوەتەوە، لەژمارە دووەم ناوەکەی کراوەتە (کاوە). لەسەر بەرگی گۆڤاری کاوەدا بەکوردی نووسراوە: (کارکەرێن هەموو وڵاتان و گەلانی ژێردەست یەکبن). خاوەنی ئیمتیاز: (عەبدوڵلا سۆیدان) بوو، هەرلەسەر دەرکردنی گۆڤاری کاوە بە (١٥) ساڵ حوکم درا. بەرپرسیاری گۆڤار: (حوسێن شان) بوو. ئەویش لەڕێکەوتی (٢٣-٣-١٩٨٢)دا، لە شاری ئەستەنبۆل لەزیندان بەئەشکەنجە شەهید دەکرێت. گۆڤاری کاوە، گۆڤارێکی سیاسی بوو. چوار ژمارەی لەتورکیا بەنهێنی چاپ وبڵاوکراوەتەوە.

لەسەرەتا لەتورکیا تیراژی لەنێوان (٥٠٠٠-١٠٠٠٠)دانە بووە، دواتر تیراژی گەیشتۆتە (١٥٠٠٠)دانە. تەنیا ژمارەی یەکەمی بەزمانی کوردی دەرچووە، ژمارەکانی دیکە بەزمانی تورکی بوون. لەو ژمارانەی کە لەئەوروپا چاپ کراون، ناوونیشانی سویدی لەسەرنووسراوە. قەوارەکەی (١٣,٨×١٨,٥) بوو. گۆڤاری کاوە بەم شێوەی لای خوارەوە دەرچووە:

١-ژمارەی یەکەمی لەمانگی کانوونی یەکەمی ساڵی (١٩٧٨)دا لەئەستەنبۆل بە (٨٠) لاپەرە دەرچووە.

٢-ژمارەی دووەمی لە مانگی کانوونی یەکەمی ساڵی (١٩٧٩)دا، لە

ئەستەنبۆل بە (٩٨) لاپەرە دەرچووە.
٣-ژمارە (٣-٤) ی لەمانگی ئاداری ساڵی (١٩٧٩)دا، لەئەستەنبۆل دەرچووە.
٤-ژمارە (٥) ی لەمانگی ئاداری ساڵی (١٩٨١)دا، بە (١٤٢) لاپەرە دەرچووە.
٥-ژمارە (٦) ی لەنیسانی ساڵی (١٩٨٥)دا، بە (١٦٦) لاپەرە دەرچووە.
٦-ژمارە (٧) ی لەمانگی ئەیلولی ساڵی (١٩٨٥)دا، بە (١١١) لاپەرە دەرچووە.
٧-ژمارە (٨) ی لەمانگی نیسانی ساڵی (١٩٨٦)دا، بە (١٠٢) لاپەرە دەرچووە.

لەژمارە یەکەوە تاوەکو سێ وچوار کەپێکەوە بەنەهێنی بەیەک ژمارە دەرچووە، لە نێوان ساڵانی (١٩٧٨-١٩٧٩)دا، لەشاری ئەستەنبۆل لەتورکیا دەرچووە. لەژمارە (٥- ٨) ەوە کە لەنێوان ساڵانی (١٩٨١-١٩٨٦)دا، لەسوێد بڵاوکراوەتەوە.

٦٣-جوودی

گۆڤاری جوودی بەزمانی کوردی وتورکی، سێ مانگ جارێک ژمارەیەکی لێ بڵاودەکرێتەوە. گۆڤاری جوودی گۆڤارێکی ئیسلامییە وئەم گۆڤارە خۆی بەدەنگی کوردستانی ئیسلامی بەناو دەکات.

٦٤-تێکۆشین

گۆڤاری تێکۆشین پێشتر لەتورکیا (٥) ژمارەی لێ دەرچووە. گۆڤارێکی سیاسی بوو. هەرپێنج ژمارەکە بەزمانی تورکی چاپ وبڵاوکراوەتەوە. لەسێ ژمارەی پێشوودا، ژمارە وساڵی دەرچوون وبەڕێوەبەری گۆڤاری بەسەرەوەنییە. ژمارە چوار لەئەیلولی (١٩٧٩)دا، بە (٣٠٩) لاپەرە دەرچووە. بەگوێرەی ژمارە چوار خاوەنی ئیمتیاز: (ڕەشید ئەسلانۆگلوو)، وبەرپرسیاری گۆڤار: (یەشار

ئونوتكان) بووه. شوێنی لەچاپدان وبلاوكردنەوەی شاری عەنتاب (غازی عەنتاب) بوو. لەنێوان سالانی (١٩٨٣-١٩٨٦)دا، (٣) سێ ژمارەی دیكەی لەئەوروپا بلاوكراوەتەوە. لە ژمارە (٧-٨)دا، ناوونیشانی شاری ستۆكهۆلمی بەسەرەوەیە. گۆڤاری تێكۆشین بەم شێوەیە خۆی بەخوێنەران ناساندووە: " ئۆرگانی كۆمیتەی نێوەندی تەڤگەری تێكۆشینە " هەروا ئەم دروشمەشی لەسەرنووسراوە: " كاركەرێن هەموو ولاتان یەكبن ". ئەوسێ ژمارەیەی لەئەوروپا دەرچوون، بەزمانی كوردی وتوركی بابەتەكانی بلاوكردۆتەوە.

٦٥-ڕێیا ئازادی OZGURLUK YOLU

ڕێیا ئازادی لەلایەن (كەمال بۆرقا) و هەندێك لەهەڤالانی لەحوزیرانی سالی (١٩٦٥) بۆ یەكەمین جار لەتوركیا بەنهێنی بلاوكرایەوەو ئۆرگانی پارتی سۆسیالیستی كوردستانی توركیا بوو. دواتر پێش سالی (١٩٨٠) ئەم گۆڤارە بەئاشكرا بلاوكرایەوە. ناوی هیچ ڕێكخستنێكی لەسەرنەبوو. چونكە ئەم تەڤگەرە هەتا ئەوكاتە بەناوی ڕێیا ئازادی دەهاتە ناسین. هەربۆیەش لەسەرەتا گۆڤارەكە لەتوركیا بەناوی (OZGURLUK YOLU، واتە ڕێیا ئازادی) دەردەچێت. كە دوا ژمارەی ژمارە (٤٤) بوو، ئەگەر ژمارە جۆتەكان نەژمێردرێت، ئەوە هەمووی بەسەریەكەوە هەتا دوا ژمارە (٣٧) ژمارەی لێدەرچووە. دوای ئەوەی ڕێیا ئازادی لەتوركیا قەدەغە دەكرێت، جارێكی دیكە لەئەوروپا لەئاداری سالی (١٩٨٢)دا مانگانە بلاودەكرێتەوە. ڕێیا ئازادی لەئەوروپا هەر ژمارەیەكی (١٢-١٦) لاپەرە بووە، هەندێ جار ژمارەكانی بە (٢٠- ٢٨) لاپەرە دەرچووە. ڕێیا ئازادی ئۆرگانی پارتی سۆسیالیستی كوردستانی توركیا بوو. یەكەمین ژمارەی بە (٨٠) لاپەرە دەرچووە وهەندێك لە ژمارەكان لاپەرەكانی گەیشتۆتە (٨٠-١٠٠) لاپەرە. تیراژی لەسەرەتا لەتوركیا (٥٠٠٠) هەزار دانە بووە ورۆژ دوای ڕۆژ ڕەواجی خوێندنەوەی زیاتر

بووە وتاوەکو تیراژەکەی گەیشتۆتە (١٠-١٢) هەزار دانە. ڕێیا ئازادی تاوەکو حوزیرانی سالّی (١٩٩١) لە ئەوروپا (١٣٩) ژمارەی لێ دەرچووە، بەبۆنەی گرێدانی کۆنگرەی پارتی سۆسیالیستی کوردستانی تورکیا (٣) ژمارەی تایبەتیشی لێ بلاّوکراوەتەوە. هەمووی بەسەریەکەوە (١٤٢) ژمارەی لێ دەرچووە. ڕێیا ئازادی ئەو ژمارانەی لەتورکیا دەرچوون لە (٦) بەرگدا چاپ کراون وئەوەی لەئەوروپاش دەرچوون لە (٣) بەرگدا بەچاپ گەیشتوون. هەمووی بەسەریەکەوە (٩) بەرگە. ڕێیا ئازادی لەسالّی (١٩٦٥)دا، چەند ژمارەیەکی بەنهێنی لێ بلاّوکراوەتەوە. بەلاّم ڕێیا ئازادی زێدەترلەنێوان سالاّنی (١٩٧٥-١٩٩١)دا، بەبەردەوامی دەرچووە. ڕێیا ئازادی لەناوەڕۆکی بەشی زۆری ژمارەکانیدا دەردەکەوێت، باس لەکێشەی کورد ولێکۆڵینەوەی مێژوویی وزمان وئەدەبیاتی کورد و ڕووداوە سیاسیەکانی کوردستان ودەڤەرەکە، شرۆڤە دەکات وهەروەسا باسی ڕووداوەکان وتەنگژەی دونیاش دەکات. سەرچاوەیەکی گرنگ و پڕ بایەخە بۆ مێژووی کورد وڕۆژهەلاّتی نێوەڕاست وجیهان، چونکە گەلێک ڕووداوی مێژووی کورد ودەڤەرەکە وجیهانی لەدووتوێی لاپەرەکانیدا تۆمار کردووە. گۆڤاری ڕێیا ئازادی بەزمانی کوردی وتورکی بلاّودەکرایەوە.

٦٦- ڕۆژا وەلاّت ROJA WELAT

ROJA WELAT

KARKERÊN HEMÛ WELATAN Û GELÊN BINDEST YEKBIN!

Kurumlaşma özlemi kursaklarında kalacak

گۆڤاری ڕۆژا وەلاّت لەسەرەتا ژمارەی یەکەمی لەسالّی (١٩٧٧) لەتورکیا دەرچووە. ئەم ڕۆژنامەیە دووهەفتە جارێک لەشاری ئەنقەر بلاّودەکرایەوە. ناوی ڕۆژنامە کوردی بوو. ناوەڕۆکی ڕۆژنامەکەش نیوە کوردی ونیوە تورکی بوو. خاوەن ئیمتیاز: (مستەفا ئایدن) وبەرپرسیاری گشتی: (سەدیق بۆزئەرسلان) بوون. ڕۆژنامەی (ڕۆژا وەلاّت) هەروەک (ڕێیا ئازادی) لەلایەن کادیرانی پارتی سۆسیالیستی کوردستانی تورکیا دەردەچوو و هەروەسا هەروەک (ڕێیا ئازادی) لەلایەن (کەمال بۆرقا) وە بەڕێوەدەچوو. دوابەدوای ئەوەی خاوەن ئیمتیاز وبەرپرسیاری گشتی

ڕۆژنامەی ڕۆژا وەلات داخوازی خۆیان پێشکەش بەحکومەتی ئەنقەرە دەکەن ولەداخوازی نامەکەیاندا داوایان کرد بوو کەنیازیان وایە ڕۆژنامەیەک بەزمانی کوردی دەربکەن. پۆلیسی تورک دەس بەجێ بەبێ لێپرسینەوە هەردووکیان لەزیندان قایم دەکات وپێیان دەڵێن: (ئێمە سەرتان لەلەشتان جیا دەکەینەوە ئەگەر ڕۆژنامەیەک بە زمانی کوردی دەربکەن. بە چ زمانێک دەبێ با ببێ، بەڵام بەکوردی نابێ). دوای ماوەیەک کە لە زیندان ئازاد دەبن، ئەمجارەیان داخوازی خۆیان ئاراستەی پارێزگاری شاری ئەنقەر دەکەن، ئەویش لەوەڵامدا بۆیان دەنووسێت: زمانی فەرمی تورکییە وئێوە بۆتان نییە بەزمانی کوردی ڕۆژنامە دەربکەن. هەرچەندە بە گوێرەی ناوەرۆکی یاسای فەرمی تورکیا، هەموو کەسێک دەتوانێت بە چ زمانێک بخوازێت، بڵاوکراوەیەک دەربکات، لەبەر ئەوەی ئەوە نەکاری فەرمی بوو. لەگەڵ ئەوەشدا ئەوکەسانەی خەریکی دەرکردنی ڕۆژنامە بوون، گوێیان نە لەپۆلیس ونەلەپارێزگاری ئەنقەرنەگرت وژمارەی یەکەمی ڕۆژنامەی (ڕۆژا وەلات) یان بۆچاپ ئامادەکرد. بەڵام ئەوچاپخانەیەی دۆزیبوویانەوە بۆ لەچاپدانی ڕۆژنامەکە، پەشیمان ببۆوە، ناچاربوون بگەڕێن بەشوێن چاپخانەیەکی دیکە کە ڕۆژنامەکەی لێ چاپ بکەن. لەماوەیەکی کەمدا چاپخانەیەکی دیکەیان دۆزیەوە و ڕۆژنامەکەیان بەچاپ گەیاند، هەرچۆنێک بوو ڕۆژنامەی ڕۆژا وەلات چاپ وبڵاوکرایەوە. دوا بە دوای دەرچوونی ڕۆژنامەی ڕۆژا وەلات هەرایەکی مەزنی لەتورکیا لە نێو کەسانی ڕۆژنامەوان و ئەندامانی پەرلەمانی تورکیا بەرپاکرد. هەریەکێک بەگوێرەی دیتن وبۆچوونی خۆی ڕەوشەکەی شرۆڤە دەکرد وهەر هەموو بۆچوونەکانیش لەیەک خاڵدا سەرچاوەی دەگرت ودەیانگوت: چۆن دەبێ لەم وڵاتەدا ڕۆژنامەیەک بەکوردی دەربکرێت، دەرچوونی هەر ڕۆژنامەیەک بەزمانی کوردی، دەبێتە هۆکاری پارچەپارچە بوونی وڵاتەکەمان. هەر بۆیە پۆلیس هەڵیان کوتایە سەرخاوەن ئیمتیازی ڕۆژنامەی ڕۆژا وەلات وبەرپرسیاری گشتی وهەردووکیان خستنە زیندانەوە ودرانە دادگا، لەدادگادا زۆر بوێرانە بەرگریان لەخۆیان وڕۆژنامەکە کردووە ووتوویانە مافی خۆمانە

ڕۆژنامەیەک بەزمانی کوردی دەربکەین... !! بەماوەیەکی کەم ژمارەی دووەمیشیان بەچاپ گەیاند. شار بەشار دەگەڕان بۆ ئەوەی چاپخانەیەک پەیدا بکەن بۆ لەچاپدانی ڕۆژنامەکە. هەردەم شەڕی ئەوان وپۆلیس بوو. بەڵام پۆلیس دەرقەتیان نەدەهات. لەهەرچاپخانەیەک ژمارەیەکیان چاپ بکردایە، ئەوە یەکسەر لەترسی پۆلیس زوو هەموو ژمارەکانیان دەرباز دەرکرد وبەهەر شێوەیەک بایە دەیانگەیاندەوە کوردستان ومالٌ بەماڵ بڵاویان دەکردەوە و دەیانفرۆشت و بەرخۆدانێکی مەزنیان کرد، و بەرپرسیاری گشتی ڕۆژنامە (سەدیق بۆزئەرسلان) بەساڵ ونیوێک حوکم کرا، لەجیاتی ئەو (فیکرەت ئاکای) هات، دوای ئەویش (مەحمود چووشم)ە جێگەی ئەوی گرتەوە. گەلێک کەس کە ڕۆڵیان هەبوو لەبڵاوکردنەوەی ڕۆژنامەکە لەنێو خەڵکدا وهەروا ئەوانەی ڕۆژنامەکەشیان لەدەست بگیرابووایە، ئەوانیش زیندانی دەکران. هەموو چاپەمەنیەکانی تورکیا لەبەرامبەر ئەو زۆرداریبیەدا بێ دەنگ بوون. بەڵام سۆسیالیست ودیموکراتەکانی تورکیا دژی ئەو زۆرداریبیەی تورکیا هەڵوێستی جوامێرانەیان هەبوو. تەخاسمە کۆمەڵەی میللمان (TOB-DER) هەندێکیان کوردبوون وهەواداری پارتی سۆسیالیستی کوردستانی تورکیا بوون، هەرلەبەرهەندێ زۆر پشتگیریان لەڕۆژنامەی ڕۆژا وەڵات کرد. لەبەر ئەوگیروگرفتانە بوو، ماوەی دەرچوونی ڕۆژنامەکە دوور ودرێژ بوو. چونکە نەیاندەتوانی لەکاتی خۆیدا ژمارەکانی دەربکەن، هەر بۆیە لەماوەی دووساڵاندا تەنیا توانیان (١٢) ژمارەی لێ بڵاوبکەنەوە. لەدوایدا ئەویش هەروەک ڕێیا ئازادی لەسەرەتای ساڵی (١٩٧٩)دا، لەلایەن حکومەت قەدەغە کرا. ڕۆژنامەی ڕۆژا وەڵات بەم (١٢) ژمارەیەی توانی ناوبانگێکی زۆر پەیدا بکات ورۆڵێکی ئێجگار مەزن ببینێ. ئەو ژمارانەی لەسەرەتاوە دەرچوون، تیراژیان گەیشتە (٢٠) هەزار دانە. هێدی هێدی تیراژی زیادی کرد و بوو بە (٣٠) هەزار و دواتریش بووبە (٤٠) هەزار دانە، تاوای لێهات وەکو ڕۆژنامەکانی تورکیا تیراژی ڕۆژ دوای ڕۆژ لەبەرزبوونەوەدا بوو. ڕۆژنامەی ڕۆژا وەڵات ڕۆژنامەیەکی فەرمی بوو. ناوەرۆکی هەواڵی کوردستان و نووسینی سیاسی وبەشێکیشی تەرخان

کردبوو بۆ ئەدەبیاتی کوردی. نووسینەکان هەمووی بەکوردی وتورکی بوون. بەشە کوردییەکەی بەزمانێکی ئاسان دەنووسرا بۆ ئەوەی هەموو کەسێک لێی تێبگات. بێجگە لەئەندامانی پارتی سۆسیالیستی کوردستانی تورکیا، کەسانی ولاتپارێز وسەربەخۆش پشتگیریاندا رۆژنامەکە ونووسینیان تێدا بلاوکردەوە. لەوسالانەدا (رێیا ئازادی و چ رۆژا وەلات) لەباکووری کوردستاندا رۆلی گرنگیان بینی بۆ هوشیار کردنەوەی گەل. بۆ بەهێز کردنی بیروباوەری چەپرەوی و ولاتپارێزی رۆلی سەرەکییان بینی. گەلەک کەس لەرێگای ئەوچاپەمەنییانەوە لەدەولەمەندی رۆشنبیری وزمان وئەدەبیاتی کوردی تێگەیشتن و پەروەردەبوون. هەروا گەلێک لەنووسەرانی کۆن وئەوانی تازەش بەهۆی ئەو چاپەمەنییانەوە زێدەتر ناویان بلاوبۆوە. دەیان وبگرە سەدان کەس فێری زمانی کوردی بوون. هەروا گەلێک لاوی کورد لەرێگای ئەو رۆژنامانەدا نووسینەکانیان کەوتە سەر رووپەری رۆژنامەو روناکی بینی. هەردوو چاپەمەنی رێیا ئازادی ورۆژا وەلات پارتی سۆسیالیستی کوردستانی تورکیا لەپشتییەوە بوو وبەرێوەی دەبرد. گەلێک نووسین لەهەردوو چاپەمەنیدا دەربارەی ناکۆکی نێوان هێزە کوردییەکاندا بلاوکرایەوەودژی شەری براکوژیش دەیان وتار نووسران وهیوا وداخوازیان بۆ هەموو ولاتپارێزانی کورد یەکبوون بوو لەپێناوی سەربەخۆیی و ئازادی ولات. رۆژنامەی رۆژا وەلات جارێکی دیکە بەهەمان ناو لەئەوروپا لەسالی (١٩٨٤)دا، ژمارە (١٣) ی لێ بلاوکرایەوە وتاوەکو سالی (١٩٨٦) بەردەوام بوو. هەموو بەسەریەکەوە (٣٨) ژمارەی لێ بلاوکراوەتەوە.

٦٧-بلاڤۆک

بلاڤۆکێکی کوردی بوو، ژمارە (٧) ی لەسالی (١٩٧٩)دا، لەشاری ئۆپسالای سوێد، بەزمانی کوردی و بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی بلاوکراوەتەوە.

٦٨-تیرێژ

گۆڤارێکی کولتووری بوو بەهەردوو

شێوەزاری کرمانجی ژوورو ودملی (زازایی) بەئەلفبای لاتینی دەردەچوو. چەند ژمارەیەکی سەرەتایی لەشاری ئەزمیری تورکیاوچەند ژمارەیەکی کەمیشی لەسالّی (١٩٧٩)دا، لە شاری ستۆکهۆلّم لەسوێد بلاّوکراوەتەوە.

٦٩-موسیقاوهونەر

گۆڤاریکی هونەری بوو، باسی لەبزاڤی هونەری مۆسیقا وگۆرانی کوردی دەکرد. لەسالّی (١٩٨٠)دا، لەسوێد چەند ژمارەیەکی کەمی لێ بلاّوکراوەتەوە.

٧٠-پێشەنگ

پێشەنگ پێش سالّی (١٩٨٠) چوار ژمارەی لێ دەرچووە. دوای سالّی (١٩٨٠) جاریکی دیکە لەئەوروپا بلاّوکراوەتەوە. لەنێوان سالاّنی (١٩٨٦-١٩٨٧)دا، چوار ژمارەی تایبەتی لێ دەرچووە. تا سالّی (١٩٩٠) (٨٧) ژمارەی لێ بلاّوکراوەتەوە.

٧١-ئاریە

گۆڤاریک بوو لەشاری ستۆکهۆلّم لەسالّی (١٩٨٥)دا، بەزمانی کوردی شێوەزاری دملی (زازایی) و زمانی تورکی بلاّوکراوەتەوە.

٧٢-مامۆستای کورد

مامۆستای کورد گۆڤاریکی کولتووری گشتی بوو. ژمارەی (١) ی لەسالّی (١٩٨٥)دا، لەشاری ستۆکهۆلّم بەهەردوو شێوەزاری کوردی بلاّوکرایەوە. تا ژمارە (٣-٤) بە شێوەزاری کرمانجی ژوورو بە لاتینی بلاّوکراوەتەوە و لەژمارەکانی دیکەیدا تەنیا هەر بەشێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست دەردەچوو. دەنگی بەشی کوردی خوێندنگەی بەرزی مامۆستایان بوو لە ستۆکهۆلّم. سەرنووسەری فەرهاد شاکەلی بوو.

٧٣-ڕۆژنامەی بیگانان

ئەم ڕۆژنامەیە بەزمانێکی ئاسانی سوێدی

بڵاوکراوەتەوە، بۆ ئەوەی ئەو بیانیانەی تازە ڕوو دەکەن سوێد بەئاسانی لەزمانەکە تێبگەن. تەنیا ژمارەیەکی تایبەتی لەساڵی (١٩٨٥)دا، لە شاری نۆرشۆپینگ لەلایەن دامودەزگای کاروباری بیانییان لە سوێد، بەزمانی کوردی بە هەردوو شێوەزاری کرمانجی ژوورو وکرمانجی نێوەڕاست بڵاوکراوەتەوە.

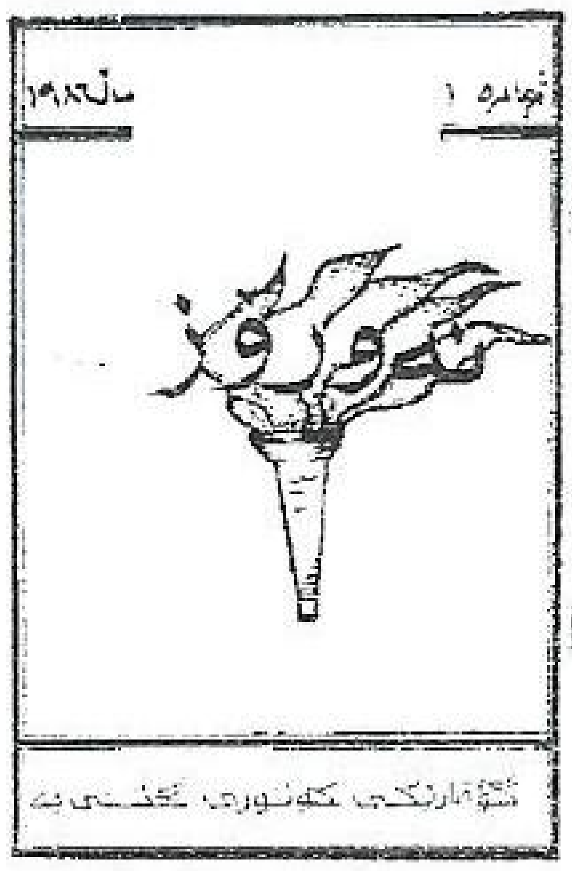

٧٤-نەورۆز

ئەم گۆڤارە لەلایەن کۆمەڵەی کوردی لەنووشبۆری لە شاری ستۆکهۆڵم، ژمارە (٢) ی لەساڵی (١٩٨٦)دا، بەزمانی کوردی و تورکی بڵاوکراوەتەوە.

٧٥-نەورۆز

نەورۆز گۆڤارێکی کولتووری گشتییە. ژمارە (١) ی لەساڵی (١٩٨٦)دا، بەزمانی کوردی هەردوو شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست، بەئەلفبای عارەبی (٢٤) لاپەڕە وبەکرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی بە (٨) لاپەڕەی قەوارە (A5) لەشاری یۆتۆبۆری لەسوێد، چاپ وبڵاوکراوەتەوە. تەنیا یەک ژمارەی لێ دەرچووە.

٧٦-کوردستان

گۆڤاری کۆمەڵەی خوێندکارانی کوردە لەئەورووپا. ژمارە (٦) ی لەساڵی (١٩٨٦)دا، لەشاری پراگ لەچیکۆسلۆڤاکیای جاران دەرچووە. ئەم ژمارەیە (٣٩) لاپەڕەیە بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وشێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست وهەروا بەشێکیشی بەزمانی عارەبی بڵاوکراوەتەوە.

٧٧-گۆڤاری کۆمەڵەی پزیشکانی کوردستان

گۆڤارێکی پزیشکی بوو، لەلایەن کۆمەڵەی پزیشکانی کوردستان لەسوێد ژمارەی (١) ی لە ساڵی (١٩٨٨)دا، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی دەرچووە.

٧٨-کوردستان

گۆڤاری دەنگی خوێندکاران ولاوانە، گۆڤارێک بوو، خولی ڕۆشنبیری

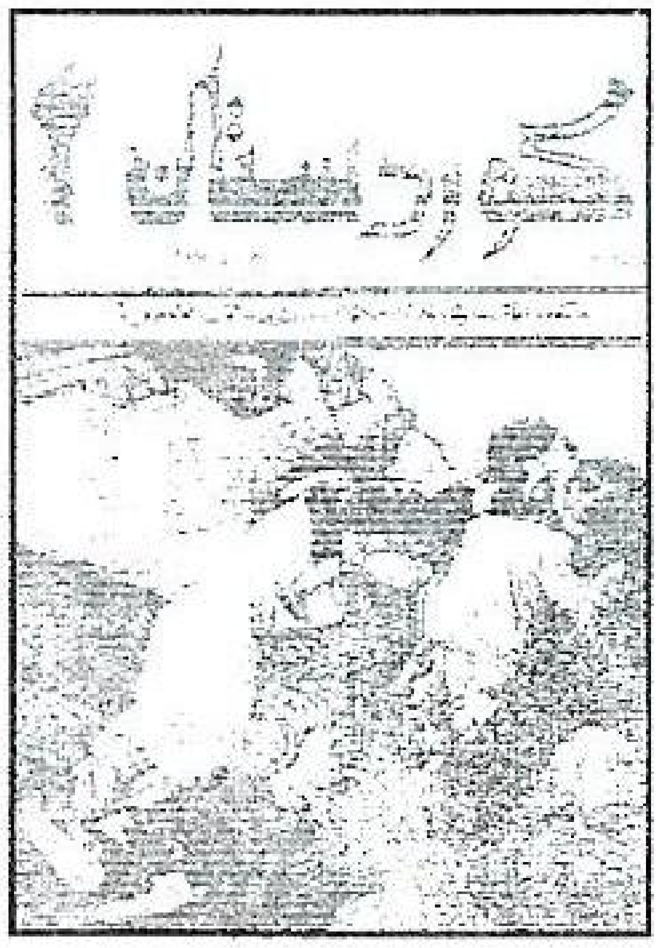

گشتی یەکێتی خوێندکاران ولاوانی کوردستان لەئەوروپا (یوکسی) دەری دەکرد. ژمارە (١) ی خولی دووەم لە شوباتی (١٩٨٩)دا، بە (٧٥) لاپەرە وبەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەلاتینی وشێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لە لەندەن بلاوکراوەتەوە.

٧٩-کوردستان پرێس

ڕۆژنامەی کوردستان پرێس ژمارەی یەکەمی لەسەرەتای ساڵی (١٩٨٦)دا، بڵاوکرایەوەوهەتا ساڵی (١٩٩٣) بەردەوام بوو. لەنێوان ساڵانی (١٩٨٦-١٩٩٣)دا، (٩٣) ژمارەی لێ دەرچووە. ڕۆژنامەیەکی سیاسی وکولتووری بوو. بە (١٢) لاپەرەی مەزنی شێوەی ڕۆژنامەکانی سوێدی بەشێوەیەکی زۆر پرۆفیشنێل چاپ وبلاودەکرایەوە، بەشێوەومۆنتاژ وەک ڕۆژنامەی سوێدی بوو. لەسەرەتا تیراژی نزیکەی (١٥) هەزار بوو، دواتر هێدی هێدی بەهۆی گیروگرفتی دارایی تیراژەکەی ڕۆژ دوای ڕۆژ کەم بۆتەوە. ناوەرۆکی ڕۆژنامەی کوردستان پرێس زێدەتر گرنگی دەدا بە پرسی کورد و شۆرشی باشوورو ڕۆژهەلاتی کوردستان و پرسی کوردو کوردستان لەتورکیا هەروا بەشێک لەلاپەرەکانی خۆی تەرخان کردبوو بۆ بزاڤی ئەدەبیات وهونەری کوردی لەئەوروپا وگرنگی زۆرشی دەدا بەچالاکیەکانی کوردی ئەوروپا.
سەرنووسەری کوردستان پرێس (ئۆرهان کۆتان) ی شاعیرو ڕۆژنامەنووسی بەناوبانگی باکووری کوردستان بوو، مخابن کوردی نەدەزانی هەربۆیە بەزمانی تورکی بەرهەمەکانی خۆی بلاودەکردەوە وهاوکاتیش بەرهەمەکانی دەکران بە کوردی ولەکوردستان پرێس چاپ دەبوون. ئۆرهان کۆتان لەرێکەوتی (٢٣-٧-١٩٩٨)دا، بەنەخۆشیێکی کوشندە لەشاری ستۆکهۆلم ماڵئاوایی کرد وهەر لەشاری ستۆکهۆلمیش تەرمەکەی بەخاکی

KURDISTAN
NEWROZ LI KURDISTANÊ Û LI EWR
Bİ ŞAHIYÊN MEZIN HAT PÎROZKI
BIJÎ NEWROZ
Divê jin

غەریبی سپێردرا. ڕۆژنامەی کوردستان پرێس لەسەرەتا هەفتانە ودواتر بوو بە دووهەفتــە جارێک، تا وای لێهـات مـانگێ جارێک بڵاودەکرایەوە. دوا ژمارەش ژمارەیەکی تایبەتییە کەلەڕێکەوتی (٩) ی مـانگی تەمـووزی سـاڵی (١٩٩٩)دا بەبۆنەی کـۆچی دوایی (ئۆرهان کۆتان) ی سـەرنووسەری کـوردسـتـان پرێس دەرچووە. کوردسـتـان پرێس بەناوەڕۆک دەوڵەمـەند بوو، بابەتەکـانی بەزمـانی کـوردی وتورکی بڵاودەکردەوە.

٨٠-دەنگێ کۆمکار

KOMKAR

DAĞLARIMIZ TÜRK ORDUSUNA MEZAR OLACAKTIR

دەنگێ کـۆمکار لەئەڵمانیـا دەرکـەوت. ئۆرگـانی فیدراسیـۆنی کـۆمـەڵەی کـارکـەرێن کوردستان (کۆمکار) بوو. چونکە فیدراسیـۆنی کـۆمکار مـانگێک پێش دەرچوونی ژمـارەی یەکـەمی دەنگێ کـۆمکار دامـەزراوە. دەنگێ کـۆمکار ژمـارەی یەکـەمی لەئاداری سـاڵی (١٩٧٩)دا چاپ و بڵاوکـرایەوە. ناوەڕۆکی دەنگێ کـۆمکار بەزمانی کوردی وتورکی بوو. تاوەکـو مـانگی تەمووزی سـاڵی (١٩٩٢) بەڕێز ژمـارە دوای ژمـارە بە بەردەوامی دەرچووە، لەمـاوەی دەرچوونیـدا (١٤٢) ژمـارەی لێ بڵاوکـراوەتەوە. بڵاوکراوەیەکی مانگنامـەی سیاسی و کولتووری بوو. لەسـەرەتا لاپەرەکـانی هەروەک ڕۆژنامـە مـەزن بوون وبە (٨) لاپەرە دەردەکـەوت. لەدوای ژمـارە (١٢) شـێوەی خـۆی گـۆڕی ولاپەرەکـانی بچوک بوونەوە وبە (١٢) لاپەرە وهەندێک جاربە (١٦) لاپەرە دەرچووە و هەندێک لە ژمـارەکـانی بە (٢٤) یان (٢٨) لاپەرەودواجـاریش لاپەرەکانی گەیشتۆتە (٣٢) لاپەرە وبەم شێوەیە چاپ وبڵاوکراوەتەوە. دوای ژمـارە (١٢٩) دەنگێ کـۆمکارجـارێکی دیکە وەک سـەرەتا لاپەرەکـانی خـۆی مـەزن کـردەوە ودوبارە وەک ڕۆژنامـە دەرکـەوت. بەم شـێوەیەش (١٣) ژمـارەی دیکەی لێدەرچوو. هەمووی بەسـەریەکـەوە (١٤٢) ژمـارەی لێ چاپ و بڵاوکـرایەوە. دەنگێ کـۆمکار لەسـەرەتا بەئامـێری چاپی کۆن دەنووسرایەوەو هەر بەشێوەی کۆن مۆنتاژ دەکرا،

تاوەکو هێندی هێندی ئامێری چاپی باشیان بەدەستخست ودواتریش تاوەکو گەیشتە کۆمپیوتەر بەشێوەیەکی جوانتر و ڕێکوپێک تر ژمارەکانی دواییان پێ دەرکرد. بلاوکراوەیەک بوو بەشێوەیەکی فەرمی لەئەلمانیا چاپ وبلاودەکرایەوە. لەدەنگێ کۆمکاردا کار وخەباتی فیدراسیۆنی کۆمکار لەئەلمانیا وهەروا هەواڵنامەی کوردستان ودونیاشی تێیدا بلاوکراوەتەوە. زۆرگرنگی داوە بەچالاکی کولتووری کوردەکانی ئەلمانیاوهەروا بەبەردەوامی ساڵانە ڕاپۆرتی لەسەر ئاهەنگەکانی چەژنی نەورۆز لەشاروشارۆچکەکانی ئەلمانیا بلاوکردۆتەوە. بەدەیان نووسەری ناسراوی باکووری کوردستان وڕۆژئاوای کوردستان وهەروا نووسەرو زانایانی کورد لەسۆڤیەت بەنووسین و بابەتی گرنگ لەدەنگێ کۆمکاردا بەشداریان کردووە، لەمانە (کەمال بۆرقای، ڕۆهات، حوسێن بووسلین، مونز جەم، جەمشید بەندەر، ئا. باڵی، کوردۆخ، حوسێن حەبەش، جاسم ڕێناس، جگەرخوێن، پرۆفیسۆرقەناتی کوردۆ، جەلیلێ جلیل، تۆسینی ڕەشید، ماکسیمی خەمۆ، عەسکەرێ بوویک، تەیموری خەلیل وزۆری دیکە، نووسین و بەرهەمەکانی خۆیان لە دەنگێ کۆمکاردا بلاوکردۆتەوە. دەنگێ کۆمکارهەرجارێ نزیکەی (٥- ٦) هەزار دانەی لێ چاپ وبلاودەکرایەوە ودەگەیشتە زۆربەی زۆری وڵاتانی ئەوروپاوچەند دانەیەکیشی بەنهێنی دەگەیشتە باکووری کوردستان ولەنێو خەڵکی خوێندەواردا بلاودەکرایەوە. فیدراسیۆنی کۆمکار لەئەلمانیا چاپخانەی تایبەتی خۆی هەبوو و دەنگێ کۆمکار لەهەمان چاپخانەدا لەچاپدەدرا. بێجگە لەچاپ دانی دەنگێ کۆمکار، چاپخانەی کۆمکار لەئەلمانیا نزیکەی (٥٠) کتێبیان بەزمانی کوردی، تورکی، ئەلمانی، ئینگلیزی لەچاپداوە.

KURMANCÎ

Dem û rojên bi nav û nîşan

٨١-کرمانجی

ڕۆژنامەیەکی تایبەتە لەلایەن ئینستوتی کورد لەپاریس لەسەرپرسی زاراوەی کرمانجی ژوورو بەلاتینی بلاودەکرێتەوە. ژمارەی یەکەمی

لەساڵی (١٩٨٧)دا، دەرچووەو تا پاییزی ساڵی (١٩٩٦) (٢٠) ژمارەی لێ چاپ وبڵاوکراوەتەوە. بەقەوارەی (A3) وبەهەشت لاپەرە دەرچووە. شوێنی دەرچوون: پاریس، فەرەنسا.

Berxwedan

Kürdistan'ı, Türkiye metropollerini ve şimdi de Avrupa'yı..

NEWROZ ATEŞI YAKIYOR

٨٢-بەرخۆدان

بەرخۆدان ژیانا. گۆڤارێکی سیاسی ورۆشنبیری گشتییە. ژمارەی یەکەمی لەساڵی (١٩٨٢)دا، بڵاوکراوەتەوە. ژمارە (٢) ی لەمانگی گوڵانی ساڵی (١٩٨٣)دا دەرچووە و (٢٣) لاپەرەیە و قەوارەکەی (A5) یە. سێ ژمارەی سەرەتا تەنیا بەزمانی کوردی بوو. لەژمارە چوارەوە بەزمانی کوردی وتورکی بڵاوکراوەتەوە. لەنێوان ساڵانی (١٩٨٢-١٩٩٢)دا، هەمووی بەسەریەکەوە (١٥٣) ژمارەی لێدەرچووە. هەنوکە تەنێ بەزمانی تورکی بڵاودەبێتەوە. لەژمارە سەرەتاییەکاندا نووسراوە لەلایەن فیدراسیۆنی دیموکراتی کوردی لەسوێد بڵاودەبێتەوە. ئەو فیدراسیۆنە لە سوێد، تەمەنی هەرساڵێک بوو، دوایی بەیەکجاری نەما.

٨٣- رۆژا نوو

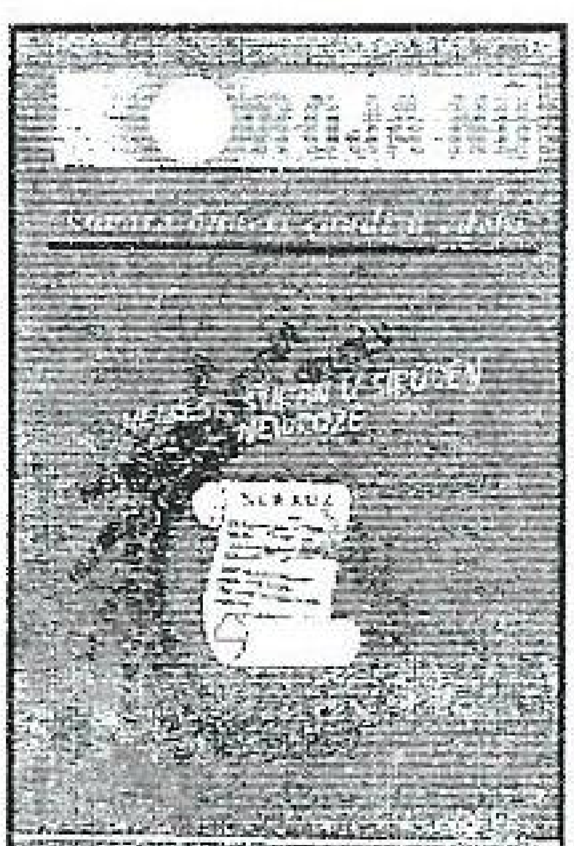

رۆژا نوولەساڵی (١٩٨٧)دا، یەکەمین ژمارەی خۆی بەشێوەی رۆژنامە، مانگانە بڵاوکردەوە. ئۆرگانی کۆمەڵەی کارکەرێن کوردستان لە سوێد (کۆمکار-سوێد) بوو.

لەسەرەتا بەزمانی کوردی وتورکی دەردەچوو. ناوەرۆکی رۆژا نوو گرنگی دەدا بەچالاکیەکانی کۆمکار-سوێد ودەنگ وباسی وڵات وجیهانی تێدا بڵاودەکرایەوە وبەشێکی لاپەرەکانیشی تەرخان کردبوو بۆزمان وئەدەبیاتی کوردی. لەساڵی (١٩٨٣) دوە لەفۆرمی رۆژنامە دەرچوو و بەفۆرمی گۆڤار تەنێ بەزمانی کوردی بڵاودەکرایەوە. تیراژی لەسەرەتا (٨٠٠)دانە بوو ودوایش ماوەیەک تیراژی بۆتە (١٢٠٠)دانە. لەساڵی (١٩٩٨)دا، تیراژی گەیشتۆتە

(١٥٠٠)دانه. گۆڤاری ڕۆژا نوو لاپەرەکانی لەنێوان (٣٢-٤٤) لاپەرە دایە وسالێ چوار ژمارەی بەرێکوپێکی لێدەردەچوو. قەوارەکەی (A5)ە وهەموو ژمارەکانی بەبەرگێکی ڕەنگاوڕەنگ بلاودەبۆوە. لەنێوان سالانی (١٩٨٧-١٩٩٨)دا، لەماوەی ئەم بیست سالەدا (١٠٠) ژمارەی بەرێکوپێکی لێ چاپ وبلاوکراوەتەوە ودوا ژمارەی (١٠٧-١٠٨)ی پێکەوە بەژمارەیەک لە نێوەراستی سالی (٢٠٠٠)دا، دەرچووە ودوای ئەم ژمارەیە هیچ ژمارەیەکی دیکەی لێ بلاونەکراوەتەوە. ئەمیش وەک چەندان چاپەمەنی کوردی پێش خۆی بەبێ دەنگی ژیانی بەکۆتا هات. گۆڤاری ڕۆژانوو لە سەر بەرگەکەی نووسراوە: " گۆڤارا هونەری چاندی و ئەدەبی ". دەیان نووسەروزانای کورد لەهەموو بەشەکانی کوردستاندا بەنووسین وبەرهەمەکانی خۆیان بەشداریان تێدا کردووە. لەمانە: جگەرخوێن، پرۆفیسۆر قەناتی کوردۆ، کەمال بۆرقای، پرۆفیسۆر زارا ئوسیف، دکتۆر شاکرۆی خدۆ، دکتۆرجەمشید حەیدەری، ئەحمەد جەنگیز، جەمیل بال، تەیموری خەلیل، مەجید شێخۆ، ئەحمەد شەریفی، جان کورد، توسینی ڕەشید، نوورا جەوەری، مونزیر جەم، حوسێن حەبەش، فەخرەدین تاهیر، ئا. بالی، ب. زنار، سالح ئۆمەری، بەشیر بۆتانی، مارینە عەزیز، سدقی هروری، ئەحمەد تۆفیق، حەمید کلیج ئەسلان، سەردار ڕەوشەن، سلێمان عەلی وزۆری دیکە لە ڕۆژانوو دا بەشداریان کردووە. لەماوەی ئەم بیستو دووسالەدا بە بەردەوامی تا هەنوکە (خالوق ئوزتورک) ئەم گۆڤارەی بەرێوە دەبرد. گۆڤاری ڕۆژانوو هەروا وەشنخانەیەکی هەیە بەناوی ڕۆژانوو لە سوێد لەسالی (١٩٨٠)ەوە تا هەنوکە نزیکەی (٥٠) کتێبیان چاپ کردووە کە (٤٨)دانەیان بەزمانی کوردییە. بەرهەمی گەلەک زاناونووسەر و شاعیری کلاسیک و نوێ، لەمانە: (جگەرخوێن، پرۆفیسۆر قەناتی کوردۆ، عەرەب شەمۆ، کەمال بۆرقای، عەسکەرێ بوویک، مەلای جەزیری، ئەحمەدی خانی، فەقێ تەیران، مەلا ئەحمەدی بەتێ) و زۆری دیکە بەچاپ گەیاندووە.

گۆڤاری ڕۆژانوو لەسەرەتا لەچاپخانەیەک لەسوێد چاپ دەکرا، دواتر لەچاپخانەی کۆمکار لە ئەلمانیا چاپ دەبوو.

٨٤-ئارمانج

ڕۆژنامەی ئارمانج ژمارە (١) ی لە مانگی گوڵانی ساڵی (١٩٧٩)دا، لەشاری ستۆکهۆڵم لە سویدچاپ وبڵاوکراوەتەوە. تا ژمارە (٦٠) بە زمانی تورکی بوو. لەژمارە (٦١) ەوە تەنیابە زمانی کوردی زاراوەی کرمانجی ژووروو و دملی " زازایی "بەئەلفبای لاتینی بلاودەکرایەوە. لە نێوان ساڵانی (١٩٧٩-١٩٩٧)دا، هەمووی بەسەریەکەوە (١٧٩) ژمارەی لێ چاپ وبڵاوکراوەتەوە. لەسەرەتا قەوارەکەی (A4) بوو، دوای ئەوەی تەنێ بەکوردی دەرچووە، قەوارەکەی بەشێوەی (A3) دەردەچوو. بەشێوەیەکی ڕێکوپێک وچاپێکی جوان بڵاودەکرایەوە. ڕۆژنامەیەکی مانگانەی سیاسی وکولتووری بوو. بەدەیان نووسەر وهونەرمەندوسیاسەتوان و ڕۆژنامەنووس وزانای کوردان بەبەرهەم ونووسینەکانیان بەشدارییان تێدا دەکرد. ڕۆژنامەیەک بوو ڕەواجی خوێندنەوەی زۆربوو. لەناوەرۆکی بابەتەکانی دەردەکەوت کەپەیرەوی ڕێبازی سۆسیالیزم وهەروەک ڕێکخستنیش خۆیان بەنێوی چەپی کورد بەناو دەکرد. ئارمانجیش بەبێ دەنگی ئەویش وەک چەندان چاپەمەنی دیکەی کوردی لەئەوروپا ژیانی بەکۆتاهات.

٨٥-ژیان

گۆڤاری ژیان لەلایەن یەکێتی ژنانی کوردستان لەئەڵمانیا دەرچووە. ژمارە (١) ی لەئاداری ساڵی (١٩٩١)دا، دەرکەوتووە. گۆڤاری ژیان لەئەڵمانیا بەسێ زمان: (کوردی، تورکی، ئەڵمانی) چاپ وبڵاوبۆتەوە. دەرچوونی گۆڤارێک لەلایەن ئافرەتانی کورد لەئەوروپاوە، ئامانج ئەوەیە کەبتوانن ئەوبۆشاییە لەنێو بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لەئەوروپادا کە تایبەتە بەئافرەتانی کورد، پڕبکەنەوە. گۆڤاری ژیان ئومێدوداخوازی

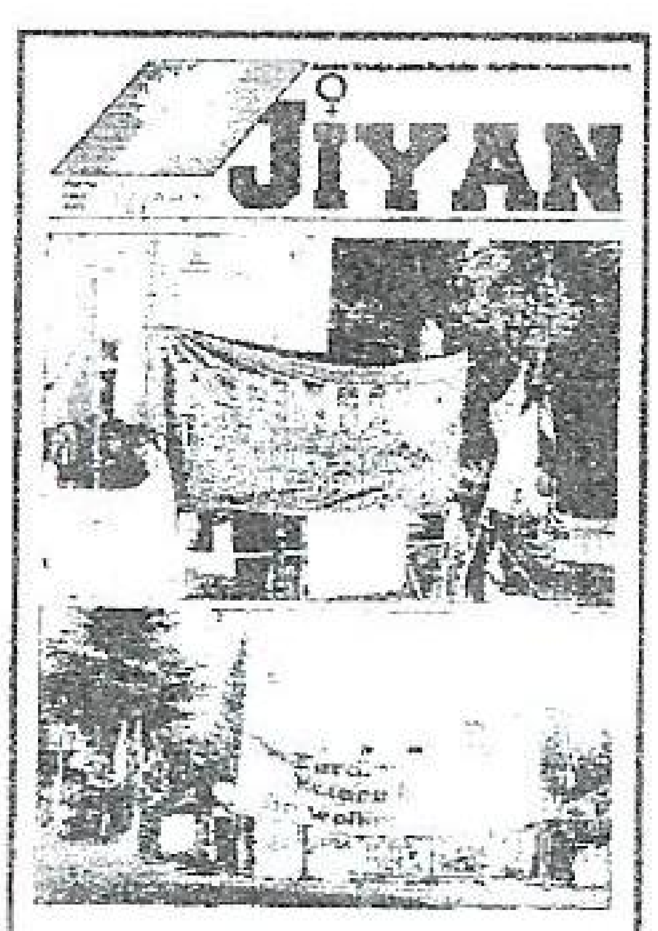

ئەوە بووە ببێتــە دەنگی ڕاستــەقینەی ئافـرەتانی کـورد لەئەوروپا. بەگوێرەی ژمارەکانی گۆڤاری ژیان لەناوەڕۆک دەردەکەوێت کە لەسەر پرس وتەنگژەی ئافـرەتانی کـورد لە ئەوروپا ڕادەوەستێ و هەروا بۆ ناسـاندن وبەهێـز بوونی تەڤگەری ئازادیخـوازانەی گـەلی کـورد لەکوردستان وپتەوکردنی پەیوەندی لەگەڵ کوردانی ئەوروپادا پشتگیری و پشتیوانی خۆی نیشاندەدا. بۆ بەرەو پێشبردنی زمان وچاندی کوردی هەوڵدەدا. گۆڤاری ژیان زوڵم وزۆرداری لەسەرئافرەتان ئاشکرا دەکاو هیوا وداخـوازی ئەوەیە ببێتە دەنگی مافخـوازانی ئافرەتانی کورد. ئەندامانی بەڕێوەبەر ودەستەی نووسەرانی گۆڤاری ژیان هەمووی هەر ئافرەتن. ژیان گۆڤارێکی وەرزییە، سێ مانگ جارێک ژمارەیەکی لێ چاپ وبڵاودەبێتـەوە. هەتا سـاڵی (١٩٩٨) (٢٦) ژمـارەی لێ چاپ وبڵاوکراوەتەوە. گۆڤاری ژیان لەدیرۆکی بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیدا بەتایبەتی لەدەرەوەی وڵات، ئەو گۆڤارە بەدەست و خامە و هاریکاری ئافرەتانی کوردی ئەوروپا چاپ و بڵاوبۆتەوە.

٨٦-بەربانگ

بەربانگ گۆڤاری فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردوکوردستانیەکانە لە سوێد. ژمارەی یەکـەمی لە مـانگی تەمـووزی سـاڵی (١٩٨٢)دا، لەستـۆکهـۆڵم بڵاوکـراوەتەوە. هەتا ژمـارە (٣٤) تەنێ بە زاراوەی کـرمـانجی ژوورو بەلاتینیی دەردەچوو. لەژمـارە (٣٥) ەوە بەهەر دوو زاراوەی کرمانجی ژوورو و کرمانجی نێوەڕاست دەردەچێت. دوای ئەوە بەمـاوەیەکی کـەم بەهەرسێ زاراوەی کـوردی کـرمـانجی ژوورو، کـرمـانجی نێـوەڕاست، دملی " زازایی " بڵاودەکـرێتـەوە. لەم سـاڵانەی دوایش چەند لاپەرەیەکی بەزمانی سوێدی لەسەر چالاکیەکانی فـیدراسیـۆن وکـۆمـەڵە کـوردییـەکـانی سـەربەفـیدراسیـۆن ئاگـاداری وزانیـاری بڵاودەکـاتەوە. لەنێـوان سـاڵانی (١٩٨٢-

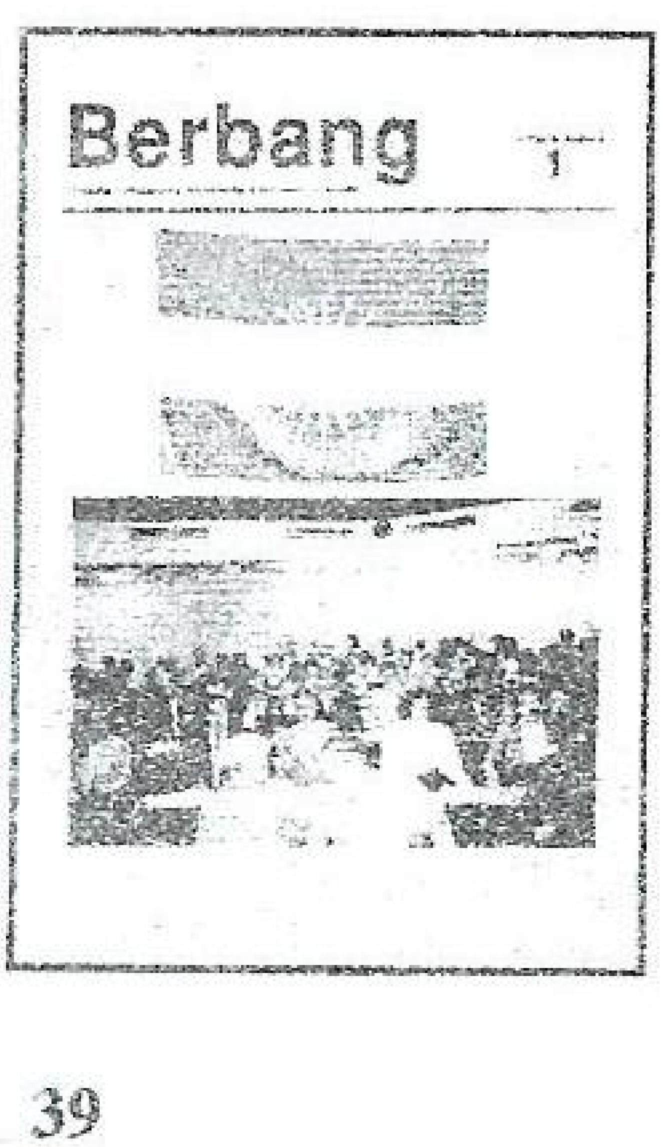

٢٠٠١)دا، (١٢٠) ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە. هەندێک جارچەند ژمارەیەکی وەک فۆرمی ڕۆژنامە لێ چاپ وبڵاوکراوەتەوە. هەروا سێ ژمارەی تایبەتیشی لێ بڵاوکراوەتەوە. ژمارەی تایبەتیەکان ژمارە (١) ی لەنێوەراستی ساڵی (١٩٨٦)دا، دەربارەی گیروگرفتەکانی نێوخۆی فیدراسیۆن دەرچووە. ژمارەی دووەمیان بەبۆنەی هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان لەباشووری کوردستاندا، بەم بۆنەوە دەرچووە. ژمارەی سێیەم دیسان لەسەرگیروگرفتەکانی فیدراسیۆن دەرچووە. بەڵام ئەم سێ ژمارەیە هیچ ژمارەیەکی بەسەرەوە نییە تەنیا لەسەری نووسراوە، ژمارەی تایبەت. دەستەی نووسەرانی لەگەڵ هەڵبژاردنی ساڵانەی فیدراسیۆن گۆڕاوە ودەستەی نووسەرانی تازەیان بۆ دەستنیشان کردووە. لەسەرەتا مانگانە دەردەچوو. ئێستا دوو مانگ جارێک لەکۆتایی مانگە جووتەکان ژمارەیەکی لێ بڵاودەکرێتەوە.

٨٧-سەردەمی نوێ

ڕۆژنامەیەکی سیاسی وکولتووری بوو، ژمارەی (١) ی لەمانگی شوباتی ساڵی (١٩٨٦)دا بڵاوکرایەوە. لەسەرەتا بەهەردوو زاراوەی زمانی کوردی کرمانجی ژوورو و کرمانجی نێوەڕاست و بەئەلفبای لاتینی و عارەبی بڵاودەکرایەوە، هەروا لەژمارە سەرەتاییەکانیدا چەند وتار و باسێک بە زمانی فارسی بڵاوکردۆتەوە. بەشی کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لەسەرەتا موئەیەد تەیبی شاعیر سەرپەرشتی دەکرد، دوای ئەوماوەیەک مەحفوز مائی شاعیر سەرپەرشتی کردووە. لە ژمارە (١)ەوە تا ژمارە (٢٩) بە هەردوو زاراوە بووە. دواتر هەر بەشێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست چاپ وبڵاودەکرایەوە. چەند ژمارەیەکیشی بەزمانی ئینگلیزی لێدەرچووە. لەنێوان ساڵانی (١٩٨٦-١٩٩٠)دا، هەمووی بەسەریەکەوە (٥٤) ژمارەی

سەردەمی نوێ

هەفت سال گذشت

لێدەرچووە، هەموو ژمارەکانی بە قەوارەی (A3) بڵاوکراوەتەوە. خاوەنی ئیمتیاز: دکتۆر جەمشید حەیدەری و سەرنووسەر: کەریم حیسامی بوو. شوێنی دەرچوون: ستۆکهۆڵم، سوێد.

٨٨-ڕێ

گۆڤاری ڕێ ژمارە (١) ی لەمانگی ئەیلولی ساڵی (١٩٨٨)دا، بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی وزمانی تورکی بڵاوکراوەتەوە. شوێنی لەچاپدانی بەسەرەوە نییە، بەڵام لەوڵاتێکی ئەوروپایی دەرچووە.

٨٩-دەنگی کورد

گۆڤاری دەنگی کورد لەلایەن کۆمەڵەی کوردستان لەسپۆنگە لەشاری ستۆکهۆڵم بڵاودەکرایەوە.

ژمارە (١) ی لەساڵی (١٩٩٣)دا، لەشاری هێلسنکی لەفیلاند بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی وکرمانجی نێوەڕاست بەئەلفبای عارەبی و هەروا بە زمانی فیلاندی بڵاوکراوەتەوە. تا ئێستاکە چەند ژمارەیەکی لێدەرچووە.

٩٠-ڕاستی

گۆڤاری ڕاستی گۆڤارێکی سیاسی کولتووری گشتییە. ئەم گۆڤارە لەلایەن دەستەیەک لە نووسەرانی باکووروباشوور و ڕۆژئاوای کوردستان بڵاودەکرێتەوە. پەیامی گۆڤاری ڕاستی لەسەر وتاری ژمارە (١) یدا، ڕوون وئاشکرایە، خۆیان بە هەواداری پارتی و بارزانی دەزانن.

ژمارە (١) ی لەمانگی ئاداری ساڵی (١٩٨٨)دا دەرچووە، دوا ژمارەی ژمارە (١١) یە، لە کۆتایی مانگی شوباتی ساڵی (٢٠٠١)دا بڵاوکراوەتەوە.

گۆڤاری ڕاستی تەنێ بە شێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی دەردەچێت. گۆڤارێکی وەرزییە، سێ مانگ جارێک ژمارەیەکی بەقەوارەی (A5) لێ بڵاودەکرێتەوە. شوێنی دەرچوون: ستۆکهۆڵم، سوێد.

٩١-ئاڵەکۆک

گۆڤاری کۆمەڵەی نیشتمانی کوردە لەکەنەدا. ژمارە (١) ی ساڵی یەکەم لەمانگی خاکەلێوەی ساڵی (١٩٨٩)دا، بە (٣٣) لاپەڕەی (A4)، بەزمانی کوردی بەهەردوو شێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی وکرمانجی نێوەڕاست بەئەلفبای عارەبی بڵاوکراوەتەوە. تەنیا (٤) لاپەڕەی بەکرمانجی ژوورو وپاشماوەکەش بەکرمانجی نێوەڕاستە.

قۆناخی پێنجەم:

لەنێوان ساڵانی (١٩٩٢ -٢٠٠٢)دا، ئەم گۆڤار و ڕۆژنامانە بەم شێوەیە دەرچوون:

٩٢-وان

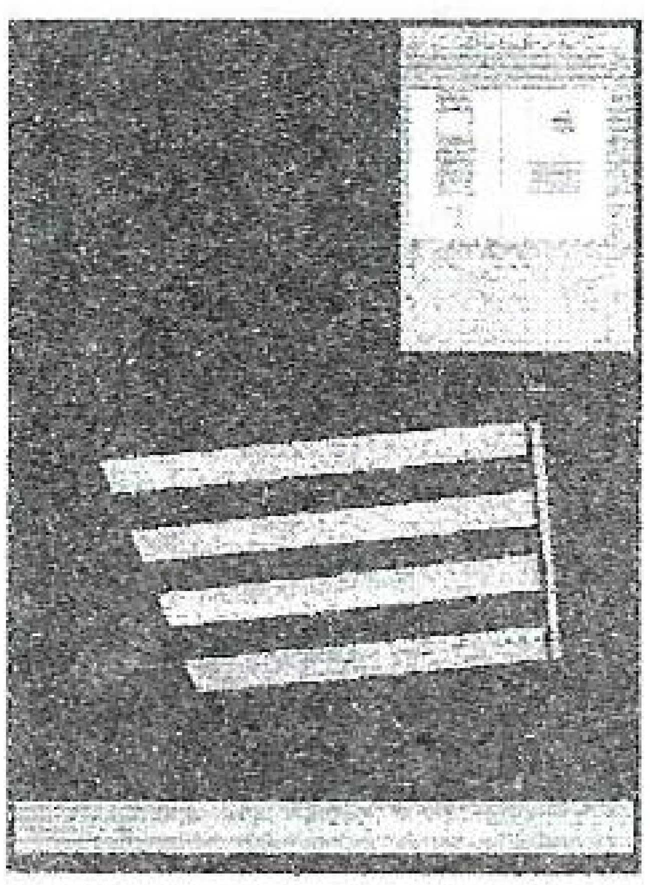

گۆڤاری وان لەلایەن کۆمەڵەی نووسەرانی کورد لە سوێد دەردەچوو. ژمارەی یەکەمی لەساڵی (١٩٩٢)دا، بەهەر سێ زاراوەی زمانی کوردی کرمانجی ژوورو وکرمانجی نێوەڕاست و دملی بە تیپی لاتینی و عارەبی بڵاودەکرایەوە. ژمارە (٨) و دوا ژمارەی ژمارە (٩- ١٠) ی بەیەکەوە لەساڵی (١٩٩٤)دا، تەنێ بەزاراوەی کرمانجی نێوەڕاست دەرچووەو خەبات عارفی شاعیر سەرپەرشتی ئەو ژمارانەی کۆتایی کردووە. دوای وەستانی گۆڤاری وان، گۆڤاری چرا جێگەی گرتۆتەوە.

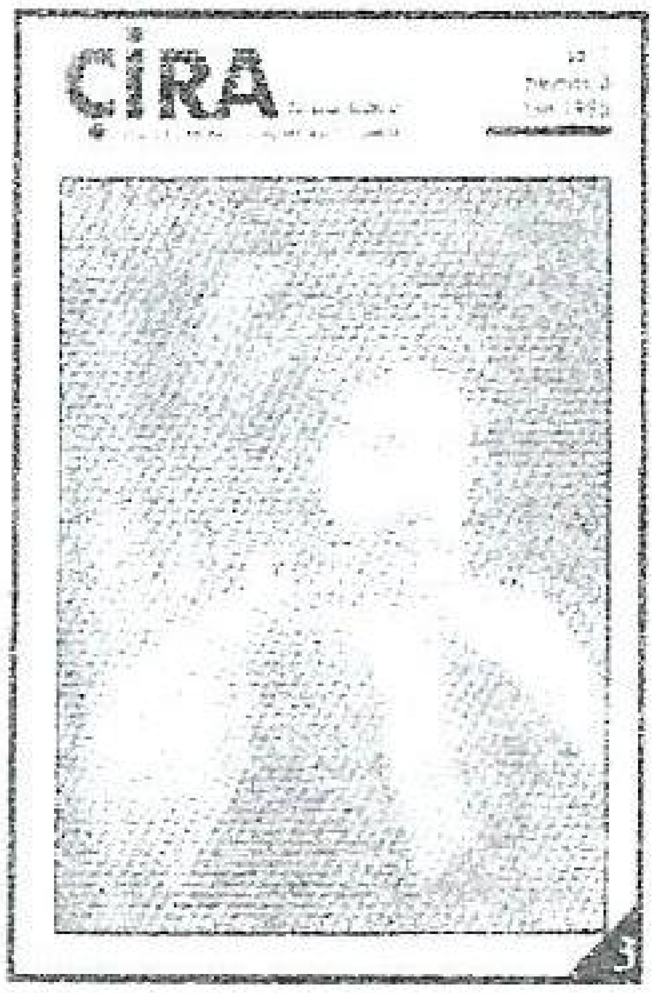

٩٣-چرا

گۆڤارێکی کولتووری کوردی گشتییە، لەلایەن کۆمەڵەی نووسەرانی کورد لەسوێد بڵاودەکرێتەوە. ژمارەی (١) ی لە ساڵی

(١٩٩٥)دا، بەهەردوو زاراوەی کرمانجی ژووروو و دملی بەئەلفبای لاتینی چاپ وبلاوکراوەتەوە. ئەم گۆڤارە جێگەی گۆڤاری (وان) ی گرتۆتەوە. تاوەکو ساڵی (١٩٩٨) هەمووی بەسەریەکەوە (١١) ژمارەی لێ چاپ و بلاوکراوەتەوە.

٩٤-شانۆ و سینەما

گۆڤارێکی هونەری تایبەت بووبە شانۆوسینەما، لەساڵی (١٩٩٥)دا، چەند ژمارەیەکی بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژووروو بەلاتینی لێ بلاوکرایەوە.

٩٥- کۆنسەیا کورد

گۆڤاری کۆنسەیا کورد لەسوێد، ژمارە (١) ی لەساڵی (١٩٩٥)دا بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی لەشاری ستۆکهۆڵم بلاوکراوەتەوە.

٩٦-پەیام

گۆڤارێکی کولتووری کوردی گشتی بوو، ژمارەی (١) ی لەساڵی (١٩٩٦)دا، و ژمارە (٥- ٦) ی لەساڵی (١٩٩٧)دا، بەزمانی کوردی بەهەردوو شێوەزار کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی وکرمانجی نێوەڕاست بەئەلفبای عارەبی لەشاری یۆنشۆپینگ لە سوێد بلاوکراوەتەوە.

٩٧-ڕۆژباش

گۆڤاری ڕۆژباش لەشاری لولیۆ لەباکووری سوێد، ژمارە (٢) ی لەساڵی (١٩٩٧)دا، بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی و زمانی تورکی دەرچووە.

٩٨-بیرنەبوون

گۆڤارێکی کولتوورییە لەئەلمانیا وسوێد لەساڵی (١٩٩٧)دا، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی وزمانی تورکی بلاوکراوەتەوە. بەهەمان ناو گۆڤارێکی کوردی لەتورکیا چەند ژمارەیەکی لێدەرچووە.

٩٩-نوودەم

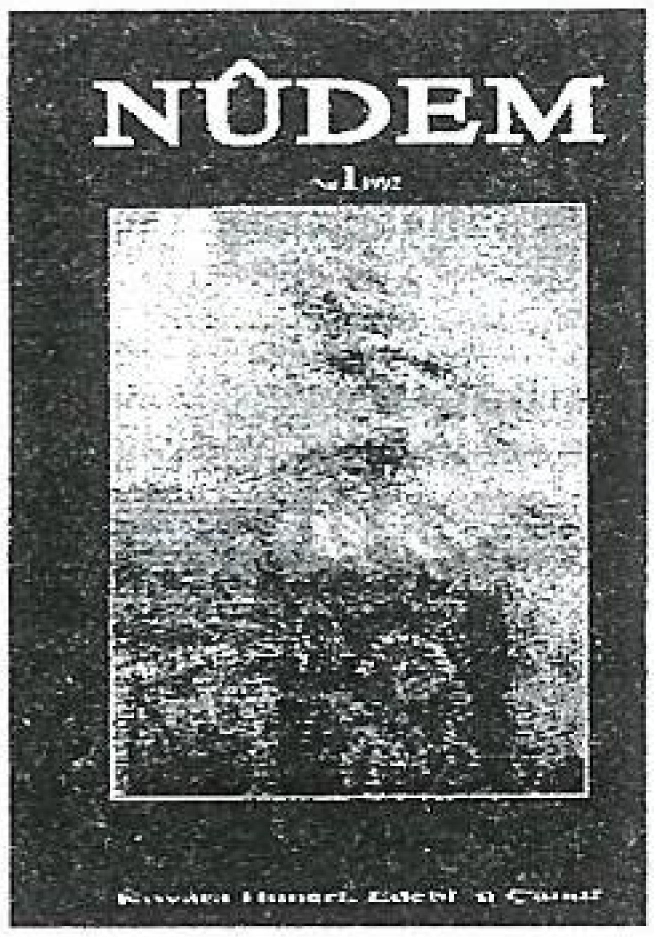

گۆڤاری نوودەم لەسەر بەرگی پێشەوەی بەم شێوەیە نووسراوە: گۆڤارا هونەری، ئەدەبی وچاندی. خاوەن و بەرپرسیاری گشتی: فورات جەوهەری. گۆڤارێکە زێدەتر گرنگی بەکولتووری کوردی دەدات. بەدەیان نووسەرکورد لە دەرەوەی وڵاتدا، بە بەرهەم ونووسینەکانیان بەشداری تێیدا دەکەن. یەکێکە لەگۆڤارە هەرە سەرکەوتووەکانی کە لەئەوروپا بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی بڵاودەبێتەوە. لەرووی دەرهێنان وشێوە وناوەرۆکی گۆڤارێکی دەوڵەمەند و قەشەنگە وبە شێوەیەکی جوان هەر جارێ چاپ بڵاو دەکرێتەوە. لەماوەی ئەم نۆساڵەی ڕابردوودا، ژمارەکانی بەم شێوەیە دەرچوون.

١- ژمارە (١) ی لەساڵی (١٩٩٢)دا بە (١٠٣) لاپەرە دەرچووە.

٢- ژمارە (٢) ی لەساڵی (١٩٩٢)دا بە (١٠٩) لاپەرە دەرچووە.

٣- ژمارە (٣) ی لەساڵی (١٩٩٢)دا بە (١١٢) لاپەرە دەرچووە.

٤- ژمارە (٤) ی لەساڵی (١٩٩٢)دا بە (١٥٢) لاپەرە دەرچووە.

٥- ژمارە (٥) ی لەساڵی (١٩٩٣)دا بە (١٢٨) لاپەرە دەرچووە.

٦- ژمارە (٦) ی لەساڵی (١٩٩٣)دا بە (١١٢) لاپەرە دەرچووە.

٧- ژمارە (٧) ی لەساڵی (١٩٩٣)دا بە (١٢٤) لاپەرە دەرچووە.

٨- ژمارە (٨) ی لەساڵی (١٩٩٣)دا بە (١١٦) لاپەرە دەرچووە.

٩- ژمـــاره (١١) ی لەســـاڵی (١٩٩٤)دا بە (١١٢) لاپەرە دەرچووە.

١٠-ژمـــاره (١٤) ی لەســـاڵی (١٩٩٥)دا بە (١١٤) لاپەرە دەرچووە.

١١- ژمـــاره (١٥) ی لەســـاڵی (١٩٩٥)دا بە (١١٤) لاپەرە دەرچووە.

١٢- ژمـــاره (١٦) ی لەســـاڵی (١٩٩٥)دا بە (١١٦) لاپەرە دەرچووە.

١٣-ژمـــاره (١٧) ی لەســـاڵی (١٩٩٦)دا بە (١١٤) لاپەرە دەرچووە.

١٤-ژمـــاره (١٨) ی لەســـاڵی (١٩٩٦)دا بە (١١٣) لاپەرە دەرچووە.

١٥- ژمـــاره (١٩) ی لەســـاڵی (١٩٩٦)دا بە (١١٢) لاپەرە دەرچووە.

١٦-ژمـــاره (٢٠) ی لەســـاڵی (١٩٩٦)دا بە (١٨٥) لاپەرە دەرچووە.

١٧- ژمـــاره (٢١) ی لەســـاڵی (١٩٩٧)دا بە (١٤٥) لاپەرە دەرچووە.

١٨-ژمـــاره (٢٢) ی لەســـاڵی (١٩٩٧)دا بە (١٥٥) لاپەرە دەرچووە.

١٩-ژمـــاره (٢٣) ی لەســـاڵی (١٩٩٧)دا بە (١٤٣) لاپەرە دەرچووە.

٢٠- ژمـــاره (٢٤) ی لەســـاڵی (١٩٩٧)دا بە (١٥٧) لاپەرە دەرچووە.

٢١-ژمـــاره (٢٥) ی لەســـاڵی (١٩٩٨)دا بە (٢٢٦) لاپەرە دەرچووە.

٢٢- ژمـــاره (٢٦) ی لەســـاڵی (١٩٩٨)دا بە (١٣٨) لاپەرە دەرچووە.

٢٣-ژمـــاره (٢٧) ی لەســـاڵی (١٩٩٨)دا بە (١٣٨) لاپەرە

دەرچووە.
٢٤-ژمارە (٢٨) ی لەساڵی (١٩٩٨)دا بە (١٥٠) لاپەرە دەرچووە.
٢٥- ژمارە (٢٩) ی لەساڵی (١٩٩٩)دا بە (١٢٤) لاپەرە دەرچووە.
٢٦- ژمارە (٣٠) ی لەساڵی (١٩٩٩)دا بە (١٢٨) لاپەرە دەرچووە.
٢٧-ژمارە (٣١) ی لەساڵی (١٩٩٩)دا بە (١٦١) لاپەرە دەرچووە.
٢٨-ژمارە (٣٢) لەساڵی (١٩٩٩)دا بە (١٣٧) لاپەرە دەرچووە.
٢٩-ژمارە (٣٧) لەهاوینی ساڵی (٢٠٠١)دا، دەرچووە.
٣٠-دوا ژمارە (٣٩-٤٠) ی بەجووت لەساڵی (٢٠٠١)دا، بە (٢١٠) لاپەرە دەرچووە. لە ناوەرۆکی ئەم ژمارەیەدا هاتووە، کەژمارەی ماڵئاوایی گۆڤاری نوودەمە، کەچیدیکە بەردەوام نابێ. ناوەرۆک زێدەتر باس لەرۆڵی گۆڤارەکە وپەیوەندی لەگەڵ نووسەران وخوێنەرانی خۆی دەکا، کەکۆمەڵێک بەڵگەنامە وهەروا نامەی کۆمەڵێک نووسەریشی بڵاوکردۆتەوە، کەپێشتر بۆگۆڤارەکەیان ناردووە. هەمووو ئەو ژمارانە بەقەوارەی (A5) چاپ وبڵاوکراونەتەوە. شوێنی دەرچوون: شاری ستۆکهۆڵم، سوێد.

١٠٠-نوودەم وەرگێر

گۆڤاری نوودەم وەرگێر ژمارەی (١) ی لەساڵی (١٩٩٦)دا، لەلایەن گۆڤاری نوودەم بڵاوکرایەوە. خاوەنی ئیمتیاز وبەرپرسیاری گشتی فورات جەوهەری بوو. ئەم گۆڤارە گرنگی دەدات بە بابەتی وەرگێردراو لەزمانەکانی دیکەی جیهانی بۆ زمانی کوردی. بابەتەکان بریتین لە ئەدەبیات، چاند، فەلسەفە وگەلێک بابەتی زانستی دیکە. گۆڤاری نوودەمی وەرگێر بە شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی بابەتەکانی خۆی بڵاوکردۆتەوە. شوێنی دەرچوون: ستۆکهۆڵم، سوێد.

١٠١-كینە ئەم

ئەم گۆڤارە لەلایەن كۆمەڵەی جوانێن كوردستانێ - كۆم جوان -لەئەڵمانیا چاپ وبڵاودەبێتەوە. (كۆم جوان) لە ساڵی (١٩٨٨)دا، لەشاری (برێمێن) لەئەڵمانیا دامەزراوە. گۆڤاری (كینەئەم) ژمارە (١) ی لەساڵی (١٩٨٩)دا، بە (٨) لاپەرە بڵاوكراوەتەوە. دوای بڵاوبوونەوەی چوار ژمارەی گۆڤاری (كینە ئەم)، بەهۆی هەندێك گیروگرفتەوە بۆماوەی دوو ساڵ گۆڤارەكە وەستاوە وهیچ ژمارەیەكی لێ بڵاونەكراوەتەوە. ئەمجارەیان لەشاری (دۆسبێرگ) لەساڵی (١٩٩٣)دا، دوبارە (٢) ژمارەی دیكەی لێ چاپ وبڵاودەكرێتەوە. دیسان ماوەی دووساڵی دیكە دەوەستێت و جارێكی دیكە لەمانگی ئاداری ساڵی (١٩٩٥)دا، لەشاری (برێمێن) تا ژمارە (٨) ی بڵاودەبێتەوە. لەژمارە (٩) ەوە لەشاری كۆلن دەردەكەوێت. لەنێوان ساڵانی (١٩٨٩-١٩٩٨)دا، (١٢) ژمارەی لێ چاپ وبڵاوكراوەتەوە. نووسەرانی گۆڤاری (كینەئەم) هەموویان لاون. ناوەرۆكی گۆڤارەكە باس لەتەنگژەی لاوانی كورد لەدەرەوەی وڵات دەكات. هەندێك لە لاپەرەكانی تەرخان كراوە بۆ هونەروچاند ورەوشی سیاسی كوردستان. گۆڤاری (كینە ئەم) بەسێ زمان (كوردی شێوەزاری كرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وهەروا بە زمانی توركی و ئەڵمانی) دەردەچێت. لاپەرەكانی لەنێوان (٨-٣٢)دایە. تیراژەكەی (١٠٠٠) هەزار دانەیە. هەرجارێك بەبەرگێكی ڕەنگاوڕەنگ وبەقەوارەی (A5) چاپ وبڵاوكراوەتەوە.

١٠٢-هەڵوێست

گۆڤاری هەڵوێست لەلایەن وەشنخانەی چاندا نووژن بڵاوكراوەتەوە. گۆڤاری هەڵوێست لەسەر بەرگەكەی نووسراوە: گۆڤاری چاند

وئەدەبیاتی کوردی. گۆڤارێکە بەزمانی کوردی شێوەزار کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی دەرچووە.

ژمارەی (١) ی لەسالّی (١٩٩٥)دا، بەقەوارەی (A5) بلاّوکراوەتەوە. ژمارەی (٩) ی لەسالّی (١٩٩٨)دا، بەهەمان قەوارەی ژمارەی یەکەم چاپ و بلاّوکراوەتەوە.

بەڕێوەبەری گۆڤار: لوقمان پۆلات، شوێنی دەرچوون: ستۆکهۆلّم، سوێد.

١٠٣-دووگرد

گۆڤاری دووگرد، لەسەری نووسراوە: گۆڤاری کوردی لەدەرەوەی وڵات لەگۆڕ ڕێزمان وفاکتەی زمانی کوردی (میر جەلادەت بەدرخان)دا، هەرسێ مانگ جارێک ژمارەیەکی لێ بلاّودەبێتەوە. گۆڤاری دووگرد ژمارەی (١) ی لەسالّی (١٩٩٥) و ژمارەی (٧) ی لەسالّی (١٩٩٧)دا بلاّوکراوەتەوە. گۆڤاری دووگرد بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لە شاری ستۆکهۆلّم لە سوێد چاپ وبلاّودەکرێتەوە.

١٠٤-کورمیشکان بوولیتێن " BULTEN "

لەسەرگۆڤاری کورمیشکان بەشێوەزاری زازایی " دملی " نووسراوە: زوان وکولتووره زازاییان. ژمارەی (١)ی لە سالّی (١٩٩٥)دا بە (٣٦) لاپەرە بەقەوارەی (A5) دەرچووە. ژمارەی (٢) ی لە سالّی (١٩٩٥)دا، بە (٤٨) لاپەرە دەچووە. ژمارەی (٣) ی لەسالّی (١٩٩٦)دا، بە (٦٢) لاپەرە دەرچووە. ژمارەی (٤) ی لەسالّی (١٩٩٦)دا، بە (٦٢) لاپەرە دەرچووە، هەموو ژمارەکانی بەیەک قەوارە دەرچوون. بەرپرسی گۆڤار: (کەیۆ بەرێز). گۆڤاری کورمیشکان تەواوی ناوەرۆکی بە شێوەزاری زازایی بەئەلفبای لاتینی چاپ وبلاّوکراوەتەوە. شوێنی دەرچوون: سوێد.

١٠٥-هڤگرتن ولاّتپارێز

گۆڤاری هڤگرتن ولاّتپارێز لەسەر بەرگی پێشەوەی نووسراوە:

گۆڤارێكی سیاسی ونووچەیی و شرۆڤەیە. خاوەن وبەرپرسیار: (عەلی یالچین)، بەرپرسیاری گشتی: (بورهان چەلیك). ئەم گۆڤارە لەشاری كیل لەئەلمانیا چاپ وبلاودەكرایەوە. ژمارە (٣) ی لەساڵی (١٩٩٦)دا، بە (٤٣) لاپەرە دەرچووە. ژمارە (٤) ی لەساڵی (١٩٩٧)دا، بە (٤٧) لاپەرە دەرچووە. تەواوی ناوەرۆكی گۆڤارەكە بەزمانی كوردی شێوەزاری كرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینییە. هەردوو ژمارەكە بە قەوارەی (A5) چاپ و بلاوكراوەتەوە.

١٠٦-هونەرنامە

لەسەر ڕووی بەرگی پێشەوەی هونەرنامە نووسراوە: گۆڤاری مۆسیقا وهونەر. گۆڤارێكە تایبەتە بەگۆرانی وئاواز ومۆسیقای كوردی. ساڵ (١)، ژمارە (١) ی لەپاییزی ساڵی (١٩٩٧) بە (٣٦) لاپەرە و بەقەوارەی (A4) یە، ساڵ (٢) ژمارە (٣) ی لەبەهاری ساڵی (١٩٩٨)دا وبە (١٦) لاپەرە بەهەمان قەوارە بلاوكراوەتەوە. ناوەرۆكی

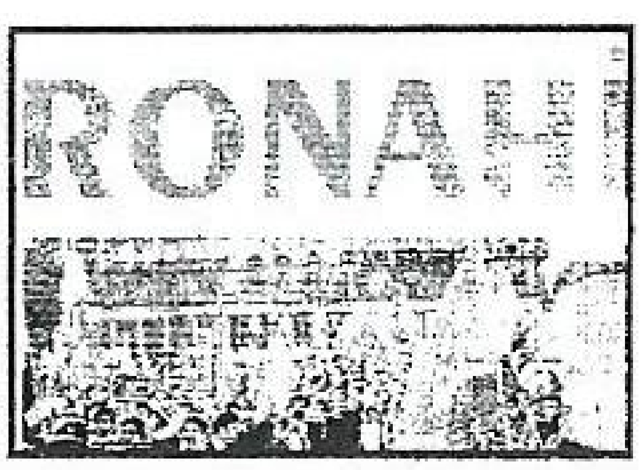

بابەتەكانی بەزمانی كوردی شێوەزاری كرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینییە. خاوەن وبەرپرسیاری گۆڤار: بەشیر بۆتانی. شوێن: شاری ستۆكهۆڵم، سوێد.

١٠٧-روناهی

گۆڤاری ڕوناهی ژمارە (١) ی لەكۆتایی ساڵی (١٩٩٢)دا، لەئەلمانیا بەزمانی وكوردی شێوەزاری كرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی و زمانی ئەلمانی دەرچووە.

١٠٨-دیدار

گۆڤاری دیدار، یەكێتی لاوانی كورد لەسوێد دەریدەكرد. ژمارە (١) ی لەمانگی ئاپریلی ساڵی (١٩٩٢)دا، بەهەردوو زاراوەی زمانی كوردی كرمانجی ژوورو و كرمانجی نێوەڕاست بەئەلفبای لاتینی وعارەبییە وهەندێك لەلاپەرەكانیشی بەزمانی سوێدی بوو. گۆڤاری دیدار لەلایەن كۆمەڵێك نووسەری لاو

بەرێوەدەچوو. ناوەرۆکی دیدار باسی لەتەنگژەی لاوانی کوردی دەرەوەی وڵات وهەروا باسی لەتەنگژەی لاوانی کوردستانیش دەکرد وهەوڵیدەدا گۆڤاری دیدار ببێتە پردی پەیوەندی نێوان لاوانی کورد لەدەرەوە وناوەوەی کوردستان. چەند ژمارەیەکی لێدەرچوو، دوای ئەوەیش وەک چاپەمەنی دیکەی کوردی سەری نایەوە.

١٠٩-کورد

گۆڤاری کورد لەلایەن کۆمەڵەی کوردستان لەسپۆنگە لەشاری ستۆکهۆڵم بڵاودەکرایەوە.

سەرنووسەر مەحمود لەوەندی بوو. ژمارە (١) ی لەساڵی (١٩٩٠)دا، و ژمارە (٣) ی لەساڵی (١٩٩١)دا، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی بەزمانی سوێدی چاپ وبڵاوکراوەتەوە. هەمووی بەسەریەکەوە تەنیا (٣) ژمارەی لێدەرچووە.

١١٠-ئاڵا

ڕۆژنامەیەکی سیاسییە، لەلایەن پارتی سەربەخۆی کوردستان لەسوێد ژمارە (٥) ی ساڵی حەوتەم لەساڵی (١٩٩٣)دا، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی و کرمانجی نێوەڕاست بڵاوکراوەتەوە.

١١١-یەکبوون ئینفۆ

گۆڤاری پارتی یەکبوون لە سوێد، لەشاری ستۆکهۆڵم لەساڵی (١٩٩٣)دا بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی بڵاوکراوەتەوە.

١١٢-دەنگێ ژنێن کوردستان

گۆڤاری دەنگێ ژنێن کوردستان بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی و زمانی ئەلمانی دەرچووە. ژمارە (٣) ی لەمانگی نیسان ومایسی ساڵی (١٩٩٤)دا، لەئەلمانیا چاپ وبڵاوکراوەتەوە.

١١٣-ڕۆژ

گۆڤاری ڕۆژ، گۆڤارێکی ڕۆشنبیریی وەرزییە تایبەتە بەکاروباری ئێزیدییان. لەلایەن بنکەی ئێزیدییان لەدەرەوەی وڵات دەردەچێت. ژمارە

(٢) ی لەمانگی نیسانی ساڵی (١٩٩٧)دا، بڵاوکراوەتەوە. دەستەی نووسەرانی بریتییە لە: دکتۆر مەمۆ عوسمان، دکتۆر خەلیل جندی، عمر جلیک، جنگیزخان عمر، صبحی خدر حجو، میرزا حسن الدنادی.
گۆڤاری ڕۆژ بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی و بەزمانی عارەبییە. بەشە کوردییەکە (٦٦) لاپەڕەیەو بەشە عارەبییەکەش (١٣٠) لاپەڕەیە. ژمارە (٤-٥) بەیەکەوە دەرچووە. لەم ژمارەیەدا دەستەی نووسەرانی بەم شێوەیە دەستنیشان کراوە، خاوەن ئیمتیاز: دکتۆر خەلیل جندی، سەرنووسەر: دکتۆر مەمۆ عوسمان، دەستەی نووسەرانی: عمر جلیک، صبحی خدر حجو، میرزا حسن الدنادی، بدل فقیر حجی. ئەم ژمارەیە (١٥٠) لاپەڕەی بەزمانی عارەبییە و (١١٨) لاپەڕەشی بە زمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەلاتینی وزمانی ئەڵمانییە. هەردوو ژمارەکە بە قەوارەی (A5) چاپ وبڵاوکراوەتەوە. شوێنی دەرچوون: ئەڵمانیا.

١١٤-دەنگێ ئێزیدییان

گۆڤاری دەنگێ ئێزیدییان لەلایەن جالیەی ئێزیدییان لە دەرەوەی وڵات دەردەچێت ژمارە (١) لەساڵی (١٩٩٣)دا، بەزمانی (کوردی، عارەبی، تورکی، ئینگلیزی، ئەڵمانی) بڵاوبۆتەوە. ژمارەی (٥) ی لەمانگی نیسانی ساڵی (١٩٩٦)دا، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەلاتینی و عارەبی و تورکی و ئەڵمانی بڵاوکراوەتەوە. (٤٣) لاپەڕەیەوقەوارەکەی (A4) و بەرگێکی ڕەنگ و ڕەنگ وقەشەنگ چاپ وبڵاوکراوەتەوە. ژمارە (٦، ٧) ی لەساڵی (١٩٩٧) بڵاوکراوەتەوە. (١١٥) لاپەڕەیە بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەلاتینی وعارەبی وتورکی ئینگلیزی وئەڵمانییە. قەوارەکەی (A4) و بەبەرگێکی ڕەنگو ڕەنگ چاپ و بڵاوکراوەتەوە. لەسەر بەرگی پێشەوەی هەردوو ژمارەدا نووسراوە: گۆڤارا کوردێن ئێزیدی ژبۆ پاراستن و پێشڤەبرنا چاندە وئۆلا ئێزدییانا. شوێنی دەرچوون: ئەڵمانیا.

١١٥-ئارارات

بڵاوکراوەی کۆمەڵەی کوردی ئێسکلوستونایە لەسوێد. ژمارەی (١)ی لەسەرەتای ساڵی (١٩٩٤) و ژمارەی (٨) ی لەساڵی

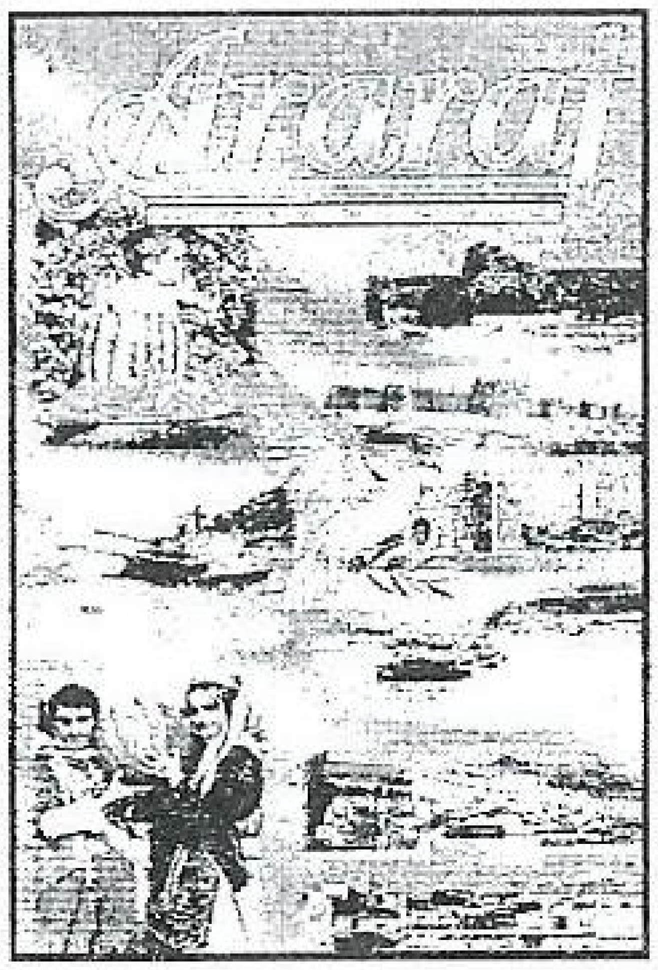

(١٩٩٦)دا، دەرچووە.

بەهەردوو زاراوەی زمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەلاتینی وکرمانجی نێوەڕاست بە عارەبی وهەروا بەشێکی بەزمانی سوێدی بڵاودەبێتەوە. ناوەڕۆکی ئەم بڵاوکراوەیە باس لەچالاکییەکانی کوردانی دانیشتووی شاری ئێسکلوستونا دەکات. هەندێک لە لاپەرەکانیشی بۆ زمان وئەدەبیات و دیرۆکی کوردی تەرخان کراوە.

١١٦-ڤاتە Vate

گۆڤاری ڤاتە بەزاراوەی زازایی لە شاری ستۆکهۆلم چاپ وبڵاودەکرێتەوە لەساڵی (١٩٩٧)دا ژمارەی یەکەمی بڵاوکرایەوە. گۆڤارێکی وەرزییە، هەر سێ مانگ جارێک ژمارەیەکی لێ بڵاودەکرێتەوە. دوا ژمارەی ژمارە (١٤)ە، لە نێوەراستی ساڵی (٢٠٠١)دا لە ستۆکهۆلم بڵاوکراوەتەوە.

١١٧-ژیندان

ژیندان گۆڤارا وێژەیی وچاندی. گۆڤارێکی وەرزییە، هەرسێ مانگ جارێک ژمارەیەکی لێ بڵاودەکرێتەوە. ژمارە (٦) ی لەساڵی (١٩٩٩)دا، بە (٧٨) ی لاپەڕەی قەوارە (A5) بڵاوکراوەتەوە. (٧١) لاپەڕەی بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینییە و پاشماوەکەشی بەزمانی سوێدییە. شوێنی دەرچوون: ستۆکهۆلم، سوێد.

١١٨-ئاڤاشین

گۆڤاری ئەنسیتووتی کوردە لە ستۆکهۆلم. گۆڤارێکی وەرزییە سێ مانگ جارێک لە شاری ستۆکهۆلم بڵاودەکرێتەوە، گۆڤارێکی ئەدەبی وچاندی وهونەرییە. هەندێک جاریش بابەتی سیاسی بڵاودەکاتەوە ژمارەی (١) ی لەبەهاری ساڵی (١٩٩٦)دا، بە (١٢٠) لاپەرە

وبەقەوارەی (A5) لەشاری بەرلین لە ئەلمانیا بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی دەرچووە. لەژمارە (٢) ەوە لەستۆکهۆلم بڵاودەکرێتەوە. ژمارە (٢) ی لەهاوینی ساڵی (١٩٩٦)دا، بە (١٢٦) لاپەرەیە و ژمارە (٤) ی لەساڵی (١٩٩٧)دا، لەستۆکهۆلم بە (١٧٣) لاپەرەو ژمارە (٥) ی لەساڵی (١٩٩٧) لە ستۆکهۆلم بە (١٦٩) لاپەرە ژمارە (٦) ی لەساڵی (١٩٩٧) بە (١٧١) لاپەرە وژمارە (٨) ی لەساڵی (١٩٩٨) بە (٢٠٠) لاپەرە و ژمارە (١٠) ی لەساڵی (١٩٩٩) بە (٢٠٢) لاپەرە و ژمارە (١١) ی لەساڵی (١٩٩٩)دا، بە (١٤٢) لاپەرە و ژمارە (١٣) ی لەساڵی (٢٠٠٠)دا، بە (١٥٥) لاپەرە وبەهەمان قەوارەی پێشوو دەرچووە. هەموو ژمارەکانی تەنێ بەکوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی بڵاوکراوەتەوە.

١١٩-یاین دوونیاسی

یاین دوونیاسی - جیهانی وەشانان. گۆڤاری ڕانانی کتێبی تازە. ژمارە (١) ی لەمانگی تەمموز و ئابی ساڵی (١٩٩٧)دا، لێ بڵاوکراوەتەوە. ساڵێ (٦) ژمارەی لێ بڵاودەکرێتەوە، تا ئێستاکە (٦) ژمارەی لێدەرچووە. ژمارە (٦) ی دوا ژمارەیە لەساڵی (١٩٩٩)دا، بڵاوکراوەتەوە.

ئەم گۆڤارە هەرجارێک لەگەڵ ڕانانی کتێبی تازە دا، هەڤپەیڤین لەگەڵ یەکێک لەو نووسەرانە دەکات کە بەرهەمی تازەی خۆی بڵاوکردۆتەوە. گۆڤاری یاین دوونیاسی بەزمانی کوردی و تورکی وسریانی دەردەچێت. لەلایەن نووسەر (گابار چیا) بەڕێوەدەچێت. شوێنی دەرچوون: شاری ستۆکهۆلم، سوێد.

١٢٠-ڕۆژ

گۆڤاری لێکۆڵینەوەی کولتووری وسیاسییە. ساڵ: (١)، ژمارە (١) ی لەساڵی (١٩٩٩)دا، بە (٩٥) لاپەرە وقەوارەی (A5) لەسوێد بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی بڵاوکراوەتەوە.

١٢١-لێکۆڵین

لەسەربەرگی پێشەوەی گۆڤارەکەدا نووسراوە: گۆڤارا ئینستیوتا

کوردی ژ بۆ لێکۆلین وزانست. ژمارە (٣) ی لەپاییزی ساڵی (١٩٩٦)دا، لەشاری بەرلین لەئەڵمانیا دەرچووە. ئەم گۆڤارە ئۆرگانی ئینستیوتی کوردییە لەشاری بەرلین وگرنگی دەدات بەکاری لێکۆلینەوە وزانست. ئەم ژمارەیە بە (٢٩١) لاپەرە و بە قەوارەی (A5) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وزمانی تورکی وئەڵمانی بلاوکراوەتەوە. ژمارە (٥) ی لەهاوینی ساڵی (١٩٩٧)دا، بە (٢٣٥) لاپەرە و بەقەوارەی (A5) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وزمانی ئەڵمانی بلاوکراوەتەوە.

١٢٢-ئاگاهداری

گۆڤارا چاندی و وێژە وهونەر، ساڵێ (٦) ژمارەی لێ بلاودەبێتەوە. لەسەرەتادا بلاوکراوەیەکی مانگانە بووە، دوای بۆتە هەر دوو مانگ جارێک. ژمارە (٦) ی لەتیرماهی ساڵی (١٩٩٦)دا، بەچوار لاپەڕەی (A4) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژووروبەئەلفبای لاتینی بلاوکراوەتەوە. ژمارە (١٢) ی لەئاداری ساڵی (١٩٩٧)دا، بە (٣٤) ی لاپەڕەی (A4) بەهەمان شێوەزاری کوردی بلاوکراوەتەوە. ئاگاهداری لەلایەن ئینستیوتی کوردی لەبرۆکسل لەبەلجیکا بلاودەکرێتەوە.

١٢٣-کوردستانی ئیمرۆ

گۆڤارێکی سیاسی وکولتووری گشتییە، ژمارە (٥-٦) لەساڵی (٢٠٠٠)دا، لە ژێر دروشمی: هەموو شتێک لەپێناوی چارەسەری کێشەی کوردستاندا، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەلاتینی وکرمانجی نێوەڕاست بەئەلفبای عارەبی بە (٩٠) لاپەڕەی قەوارە (A4) بلاوکراوەتەوە، کە (٦٤) لاپەرەی بەشێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست و (٢٦) لاپەرەش بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینییە، شوێنی دەرچوون: شاری بەرلین لە ئەڵمانیا.

١٢٤-هەوار

گۆڤارێکی سیاسی، ئەدەبی ڕۆشنبیری گشتییە. ژمارە (٤)ی ساڵی

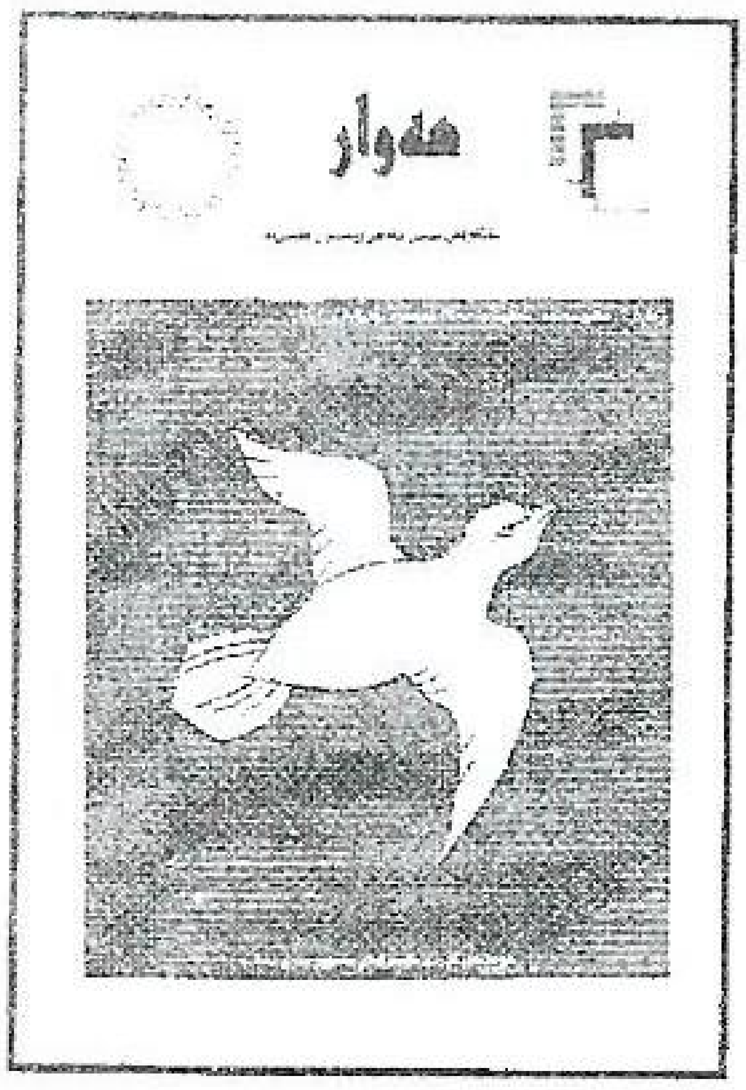

یەکەم لەمانگی گەلاوێژی (٢٦٩٨ کوردی - ئۆکتۆبەری ١٩٩٨)دا، بە (٦٢) لاپەڕەی قەوارە (A4)، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەلاتینی و کرمانجی نێوەڕاست بەئەلفبای عارەبی بڵاوکراوەتەوە. تەنیا (٢) لاپەڕەی بەکرمانجی ژوورو وپاشماوەکەش بە کرمانجی نێوەڕاستە. لەبڵاوکراوەکانی کۆمەڵەی کوردی ئوستڕالیای باشوورە.

١٢٥-دەنگێ پەنابەر

گۆڤارا دیموکراتیک، سەربەخۆیە، هۆمونێتەرێن ئا کورد. ژمارە (٣) ی لەمانگی ئەپریلی سالی (٢٠٠١)دا بەقەوارەی (A4) بە (٣١) لاپەڕە بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وزمانی تورکی لەئەلمانیا چاپ وبڵاوکراوەتەوە. دەنگێ پەنابەر باس لەڕەوشی پەنابەرانی کورد لەئەلمانیا دەکا ودەرد وگیروگرفتیان بەسەردەکاتەوە. سالێ (٦) ژمارەی لێ دەردەچێت.

١٢٦-هیوا

هیوا پاشکۆی ڕۆژنامەی ئوزگول پۆلیتیکایە. هیوا بەم شێوەیە خۆی بەخوێنەرانی دەناسێنێت: گۆڤارا چاندی، هونەری، وێژەیی، ڕامیاری.

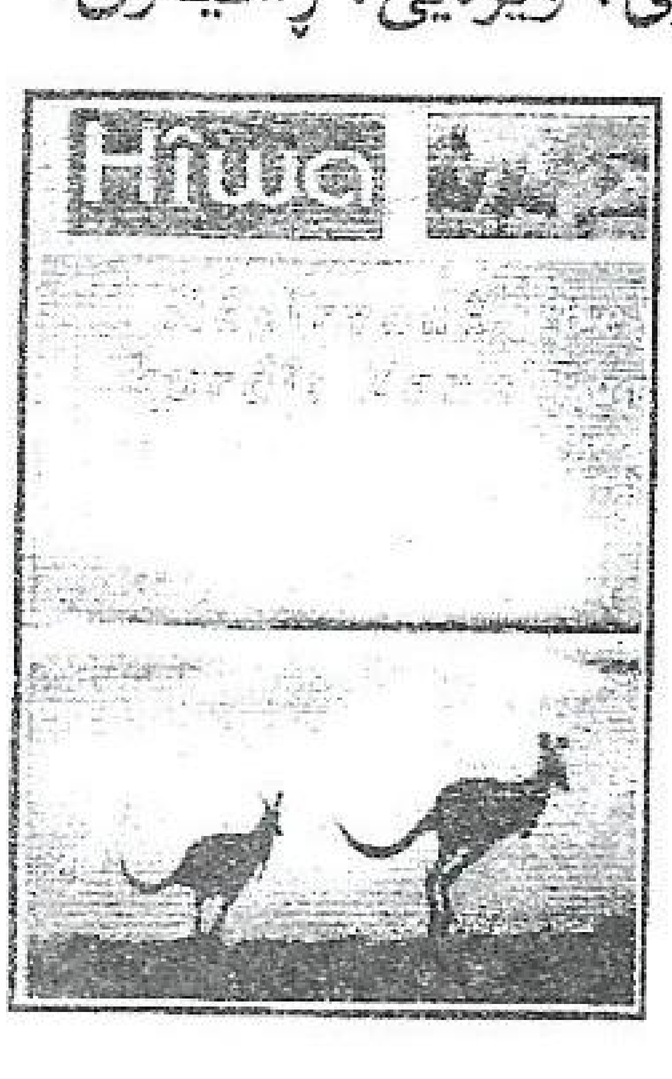

ژمارە (١٦) ی بە (١٦) لاپەڕەی قەوارە (A3) لە ڕێکەوتی (٣-١١-٢٠٠٠)دا، بڵاوکراوەتەوە. ژمارە (٥٧) ی لەڕێکەوتی (٦-٧-٢٠٠٢)دا، بەهەمان لاپەڕە و قەوارەی پێشوو دەرچووە. ناوەڕۆک بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینییە. شوێنی دەرچوون ئەلمانیا.

گۆڤاری زارۆکان
کە بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو
بەئەلفبای لاتینی دەرچوون

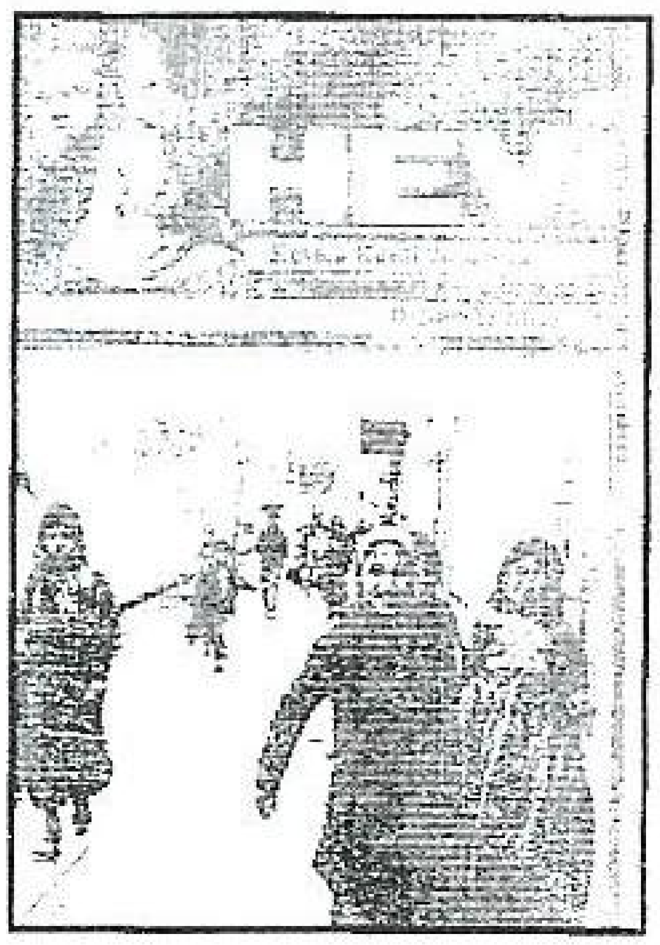

١٢٧-هێڤی

هێڤی گۆڤارێکی منالان بوو، بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی. ژمار (١) ی لەسالّی (١٩٨١)دا، دەرچووە. لەنێوان سالانی (١٩٨١-١٩٨٤)دا، (١٥) ژمارەی لێ چاپ و بلاوکراوەتەوە. شوێنی دەرچوون: سوێد.

١٢٨-هێلین

هێلین گۆڤارێکی منالان بوو، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی ژمارەی (١) ی لەسالّی (١٩٨٢)دا، بلاوکراوەتەوە. هەمووی بەسەریەکەوە (١٤) ژمارەی لێدەرچووە. شوێنی دەرچوون: سوێد.

١٢٩-کولیلک

کولیلک گۆڤارێکی منالان بوو. بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی ژمارەی یەکەمی لەسالّی (١٩٨٠)دا، بلاوکراوەتەوە. لەنێوان سالانی (١٩٨٠- ١٩٩٣)دا، هەمووی بەسەریەکەوە (٤٧) ژمارەی لێ چاپ وبلاوکراوەتەوە. ماوەی چوار سالّ دەرنەچووە. لەسالّی (١٩٩٧)دا، جارێکی دیکە لەلایەن مالّی کولتووری کوردی چاپ وبلاودەکرێتەوە. تاوەکو سالّی (١٩٩٨) چوار ژمارەی دیکەی لێ بلاوکراوەتەوە. هەمووی بەسەریەکەوە (٥١) ژمارەی لێدەرچووە. شوێنی دەرچوون: سوێد.

١٣٠-هێڤیامە

هێڤیامە گۆڤارێکی منالانە بوو، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی

ژوورو بەئەلفبای لاتینی لە ساڵی (١٩٩٧)دا، لەستۆکهۆڵم دەرچووە. سەرپەرشتیکاری (ئا. چەتکین) بوو.

١٣١-دەنگێ شاگردان

گۆڤارێکی منداڵان بوو، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لە ساڵی (١٩٩١)دا بڵاوکراوەتەوە. سەرپەرشتیکاری (ئا. چەتکین) بوو.

گۆڤاری پێکەنین وگاڵتە ئامێز
کە بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی دەرچوون

١٣٢-ئیسۆت

گۆڤاری ئیسۆت، گۆڤارێکی پێکەنینی گاڵتەئامێز بوو. بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی دەردەچوو. (٩) ژمارەی لەنێوان ساڵانی (١٩٨٥-١٩٨٧)دا، چاپ و بڵاوکراوەتەوە. شوێنی دەرچوون: سوێد.

١٣٣-میرکوت

گۆڤارێکی پێکەنینی گاڵتەئامێز بوو. بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی، لەساڵی (١٩٨٥)دا، سێ ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە. ژمارەی (٤) یشی ئامادە بوو بۆ چاپ، بەڵام دەرنەچوو. سەرنووسەر: (مەحموود لەوەندی). شوێنی دەرچوون: ستۆکهۆڵم، سوێد.

١٣٤-زەنگل

گۆڤارێکی پێکەنینی گاڵتەئامێز بوو ژمارە (١) ی لەساڵی (١٩٨٥)دا، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی، لەنێوان ساڵانی (١٩٨٥ - ١٩٨٦)دا، هەمووی بەسەریەکەوە (٨) ژمارەی لێ چاپ وبڵاوکراوەتەوە.

بەرئەنجام:

بێگومان ئەو بیبلۆگرافیایەی کە من بۆ ئەوهەمو گۆڤارورۆژنامانەی لە ماوەی ئەونیو سەدەیەدا کەبەشی زۆریشیان لەئەوروپا دەرچوون کردووە، زێدەتربن. دیارە ئەوەی من دەستم کەوتوون، یان لێرەولەوێ زانیاریکم لەسەریان بەهۆی ئەونووسەرورۆشنبیرانەی سالانێکی دوور ودرێژە لەئەوروپا دەژین، دەستکەوتووە. یان هەرچۆنێک بووبێت بەشی زۆرینەی ئەوگۆڤار و رۆژنامانەم کۆکردۆتەوە ولەلای خۆم ئەرشیفم کردووە. دیارە ئەوانەی بەکەمیم لەسەرنووسیون، لەبەرئەوەی زانیاریم کەم لەسەریان دەستکەوتووە. بەڵام ئەوانەی بەدووورودرێژی لەسەرییانم نووسیوە، دیارە راپرسەکان یاریدەدەر بوون کەوا زێدەتریان لەسەرینووسریت. بۆنموونە: (رێیا ئازادی، رۆژا وەلات، روناهی، رۆژانوو، دەنگێ کۆمکار، ئارمانج، کاڤا، کوردستان پرێس، بەربانگ، سەردەمی نوێ.. تاد). یان هەندێکیان هەیە تەنیا لاپەرەی بەرگەکەم بە کۆپی دەست کەوتووە، جا چ لەسەر بەرگەکەی هەبووە لەوە زیاتر زانیاری دیکەم لەسەر دەستنەکەوتووە وهەربۆیش نووسینەکان بەم شێوەییە کەوتوونەتەوە. دیارە ئەوە هەر وەک لە سەرەتاش ئاماژەم پێداوە، لەوانەیە لەوانەش زیاتر گۆڤار ورۆژنامە وبلاڤۆک دەرچووبن یان دەردەچن من دەستم نەکەوتوون.

هەروا چەندان راپرسم لەگەڵ نووسەران ورۆژنامەوانی کورد ئەو بەرێزانەی کە دەمێک ساڵە لە ئەوروپا دەژین، سازداوە. سەرەرای کۆکردنەوەی ئەوهەموو گۆڤار و رۆژنامە و بلاڤۆکانەی نەک هەر لەئەوروپا دەرچوون، بەڵکو ئەوانەی لەتەواوی هەندەرانیش دەرچوون، کەبەشێکی زۆریان بۆ ئەم نووسینە سوودم لێ بینیون. ئەم بیبلۆگرافیا تایبەتە بەبزاڤی رۆژنامەگەریی کوردیی بەشێکی زۆری ئەوروپا وبەشێکی کەمی ولاتانی دیکەی هەندەران، کە ئەوانەی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی یان هەندێکیان چەند لاپەرەیەکیان بەکرمانجی نێوەراست ویان بەزمانی تورکی یان بەعارەبی یان بەزمانەکانی دیکەی بیانی بۆ نموونە (ئەڵمانی، سوێدی، فەرەنسی و

ئینگلیزی و... تاد) بلاوکراونەتەوە. لەو بیبلۆگرافیایەدا جێدەگرن وناونووسم کردوون. هەروا دەیان وسەدان گۆڤار و ڕۆژنامە و بلاڤۆکی دیکە تەنیا بە شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست بەئەلفبای عارەبیش دەرچوون یان هەنوکەش دەردەچن. سەرەڕای چەندانی تر کەتەنیا بەزمانی بیانی دەرچوون. بێجگە لەئەورووپا لەزۆر شوێنی دونیادا بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی هەبووە، لەمانە: (ئەمریکا، ئوستralیا، کەندا، پاکستان، ئێران، تورکیا، سوریا، لوبنان، ڕووسیا، ئۆکرانیا، ئەرمینیا، کازاخستان، گورجستان.. تاد). تا ئێستاکەش لەگەلێک لەو ولاتانە بزاڤەکە بەردەوامە، لەمانە: (ئەمریکا، ئەلمانیا، فەرەنسا، نەرویج، کەنەدا، ئوستralیا، تورکیا، لوبنان، سوریا، ئێران، سوێد، فیلاند، ڕووسیا، ئەرمینیا و.... تاد).

ئەوەی شیاوی گوتنە پایتەختەکانی تورکیاوسوریا وئێران ولوبنانیشم هەر بەهەندەران داناوە، هەر لەبەر هەندێش، لەبزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لەهەندەران جێیان گرتووە.

ئومێدەوارم ڕۆژێک دابێت لەئەوروپاولەکوردستان دەزگایەکی گەورەی بەئەرشیف کردنی ئەو هەموو چاپەمەنیانە دورست ببێت، بۆ ئەوەی ئەوانەی لەوبوارەدا کار دەکەن بتوانن ئەوهەموو چاپەمەنیانەی هەندەران ئەرشیف بکەن. تاوەکو وەک سەرەوەتەکی نەتەوەیی بیانپارێزن وبۆ ئەوەی نەوەی ئەورۆ وسبەی نەتەوەکەمان سوودی لێ ببینێت. هەروا لەزانکۆکانی کوردستانیشدا خوێندکاران بکارن نامەی ماستەرودکتۆرایان دەرهەق بنووسن، یان پسپۆرانی ئەوبوارهەولبدەن لێکۆلینەوەی زانستیان دەربارەیان ئەنجام بدەن وکتێبخانەی کوردی لە کوردستان پێ دەولەمەندتر بکەن.

خستنە سەر نێت:- چالاک

chalakmuhamad@gmail.com

سەرچاوە و پەراوێزەکان:

١- ئەرشیفی تایبەتی خۆم دەربارەی بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لەتەواوی هەندەران کە بەشێکی ئێجگار زۆرم لەچاپەمەنیەکانی هەندەران لەکن خۆم

پاراستووه. بێجگە لەو چاپەمەنیانەی دەستم نەکەوتوون، تا هەنوکە نزیکەی (٤٧٥)دانەم لەگۆڤار و ڕۆژنامە و بلاڤۆکانە بەدەست خستووە و کەبەشی هەرە زۆریان دانەی ئۆرگینالن، بەشێکی ئێجگار کەمیان نەبێت، کەبەکۆپی دەستم کەوتوون.

٢- دکتۆر عەبدوڵڵا غەفوور بیبلۆگرافیای کوردستان (١٩٠٣ - ١٩٩٥)، چاپی ١٩٩٥ ستۆکهۆڵم.

٣- مەحموود لەوەندی ومالیمسانژ لە کوردستانی باکوورولەتورکیا ڕۆژنامەگەریی کوردیی (١٩٠٨-١٩٨١) بەرگی یەکەم، چاپی (١٩٨٩) ستۆکهۆڵم.

٤-بەشی زۆری ژمارەکانی گۆڤاری (نوودەم) لەسوێد.

٥-بەشی زۆری ژمارەکانی گۆڤاری (بەربانگ) لەسوێد.

٦-بەشی زۆری ژمارەکانی گۆڤاری (ڕۆژانوو) لەسوێد.

٧-بەشی زۆری ژمارەکانی ڕۆژنامەی (سەردەمی نوێ) لەسوێد.

٨-بەشی زۆری ژمارەکانی ڕۆژنامەی (کوردستان پرێس) لەسوێد.

٩-بەشی زۆری ژمارەکانی ڕۆژنامەی (ئارمانج) لەسوێد.

١٠-هەموو ژمارەکانی گۆڤاری (چارچرا) لەسوێد.

١١-هەندێک لە ژمارە سەرەتاییەکانی گۆڤاری (مامۆستای کورد) لەسوێد.

١٢-ڕاپرسێک لەگەڵ کۆمەڵەی کۆمکار ودیمانەیەکی تەلەفزیۆنی بۆ سەتەلایتی کوردستان لە ساڵی (١٩٩٩)دا، لەگەڵ سەرنووسەری گۆڤاری ڕۆژانوو خالوق ئۆزتورک دەربارەی گۆڤاری ڕۆژانوو لەستۆکهۆڵم وهەروا دەربارەی (ڕوناهی وڕێبیائازادی وڕۆژا وەلات ودەنگێ کۆمکار) هەندێک لەچاپەمەنییەکانی دیکەی کۆمکار لەئەورووپاوهەندێک گۆڤاروڕۆژنامەی دیکە کەلە تورکیا دەرچوون سازمکردبوو، بەداخەوە بەڕێوەبەری یەکەمی سەتەلایتی کوردستان بلاوینەکردەوە. هەوڵدەدەم لە داهاتوودا لە گۆڤارێک ئەم دیمانەیە بلاوبکەمەوە.

١٣-ڕاپرسێک لەگەڵ مامۆستا کەریم حیسامی دەربارەی ڕۆژنامەی سەردەمی نوێ لەسوێد و هەروا دیمانەیەکی تەلەڤزیۆنیشم لەساڵی (١٩٩٩)دا، بۆ سەتەلایتی کوردستان دەربارەی بزاڤی ڕۆشنبیریی وڕۆژنامەوانی کوردیی لەئەورووپا لەگەڵیدا سازمکردبوو، بەداخەوە ئەم دیمانەیەش هەربەڕێوەبەری یەکەمی سەتەلایتی کوردستان بلاوینەکردەوە. هەوڵدەدەم لەداهاتوودا لە گۆڤارێکی کوردی لەئەورووپا بلاویبکەمەوە.

١٤-راپرسێک لەگەڵ دکتۆر جەمشید حەیدەری دەربارەی ڕۆژنامەی سەردەمی نوێ وگۆڤاری چارچرا لەسوێدوهەندێک چاپەمەنی دیکەی کوردی لەئەوروپا.
١٥-راپرسێک لەگەڵ مەحموود لەوەندی دەربارەی بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی بەشێوەزاری کرمانجی بەئەلفبای لاتینی لەئەوروپا ولەتورکیا بەگشتی وڕۆژنامەی ئارمانج لەسوێد بەتایبەتی.
١٦-نامیلکەی هەرسێ ژمارەی گۆڤاری (هێڤیا وەلێت، کەجارێکی دیکە لەساڵی (١٩٧٦) حەمە ڕەش ڕەشۆ لەئەڵمانیا لەچاپیداوەتەوە.
١٧-کتێبخانەی دکتۆر جەمشید حەیدەری لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوێد.
١٨-ئەرشیفی کۆمەڵەی کۆمکاروگۆڤاری ڕۆژانوو لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوێد.
١٩-کتێبخانەی پرۆفیسۆرئۆردوخانی جەلیلی لەشاری سانکت پیترسبوورگ لەڕووسیا.
٢٠-راپرسێک لەگەڵ حامیدی گەوهەری دەربارەی گۆڤاری بەربانگ لەسوێد.
٢١- راپرسێک لەگەڵ دارا بلیک دەربارەی گۆڤاری ڕاستی لەسوێد.
٢٢- ڕاپرسێک لەگەڵ میرۆ عەگید بەرپرسی ئینستیوی کورد لەستۆکهۆڵم دەربارەی گۆڤاری ئاڤاشین وهەندێک لەچاپەمەنیەکانی دیکەیان لەئەوروپا.
٢٣-ڕاپرسێک لەگەڵ گابارچیا دەربارەی گۆڤاری (یاین دوونیاسی، جیهانی وەشانان) و گۆڤاری (شانۆ و سینەما) لەسوێد.
٢٤-ڕاپرسێک لەگەڵ خاوەنی کتێبخانەی سارا باقێ بارزان وسوود وەرگرتن لەئەرشیفی کتێبخانەکەی لەشاری ستۆکهۆڵم.
٢٥ -ڕاپرسێک لەگەڵ سەرنووسەری گۆڤاری نوودەم فورات جەوهەری دەربارەی گۆڤاری نوودەم وچاپەمەنیەکانی وەشنخانەی نوودەم لەسوێد. ئەوەی شایەنی گوتنە ئەم وەشنخانەیە نزیکەی (٦٠) کتێبیشیان بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی دەربارەی ئەدەبیاتی کوردی و جیهانی بڵاوکردۆتەوە.
٢٦-ئەم بابەتە بە دوو بەش لەگۆڤاری (ڕامان) ی ژمارە (٧٦) و (٧٧) ی ساڵی (٢٠٠٢)دا، بڵاوکراوەتەوە. بەڵام دیسان جارێکی دیکە بە دەستکارییەکی زۆرەوە دوبارە بڵاودەبێتەوە.

بزافی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لەهەندەران
(ڕاستکردنەوەوبەدواداچوون) ...*

دوای ئەوەی وتارێکی دووروودرێژم سەبارەت بەبزافی ڕۆژنامەگەریی کوردیی هەندەران بەدوو بەش لەگۆڤاری (ڕامان) ژمارە-٧٦-ی مانگی تشرینی یەکەمی ساڵی (٢.. ٢) و ژمارە (٧٧) ی مانگی تشرینی دووەمی ساڵی (٢.. ٢) بڵاوکرایەوە.

دووبارە دوای خوێندنەوەی هەردوو بەشی وتارەکەم بۆم دەرکەوت هەندێ هەڵە وناتەواویی زەقم بەسەردا تێپەڕیوە، هەر ژبەر هەندێ لێرەدا بەپێویستیی دەزانم هەڵەو ناتەواوییەکانی خۆم یەکە بەیەکە ئاماژە پێ بدەم وڕاستیان بکەمەوە.

بەڵام بەر لەوەی ئاماژە بە هەڵە وناتەواوییەکان بدەم، بەباشی دەزانم دەستنیشانی هەندێک خاڵی گرنگ بکەم کەتایبەتە بۆ ئەوبەڕێزانەی لەهەندەران خەریکی نووسینەوەی مێژووی ڕۆژنامەگەریی کوردین، یان چاکتروایە بڵێم نووسینەوەی بیبلۆگرافیای ڕۆژنامەگەریی کوردین.

بەرلەهەموو شتێ نووسینەوەی ئەم تەرزە بابەتە گرنگانە چ لەهەندەران یانیش لەکوردستان، بێگومانم کەتووشی چەندین ئاستەنگ وناهەمواری دەبێتەوە.

ئەز بەشبەحاڵی خۆشم گەلێک تووشی تەنگژە هاتووم، لەبەر ئەوەی ئێمەی کورد عەقڵی ئەرشیف کردنمان نەبووە، هەر لەبەرهەندێ هەردەم بێگانە بەڵگەنامەکانی ئێمەیان پاراستووە.

بۆسەڵماندنی ڕاستیی قسەکانیشم باشترین بەڵگەو دیکۆمێنت وچاپەمەنیی کوردیی یان سەبارەت بەکورد تا هەنووکە پارێزراو بێت، لەئەرشیفخانەکانی بۆنموونە، لەندەن، پاریس، مۆسکۆ، سانکت پیترسبوورگ، نیویۆرگ و واشنتۆن، بەرلین.. تاد ئەرشیف کراون، هەنوکە ئێمە خەریکین بەدوایاندا دەگەڕێین، دیارە لەم ڕووەشەوە بەشبەحاڵی خۆم درێغیم نەکردووە، هەر لەساڵی ڕابردوودا چەندین بەڵگەنامە ودیکۆمێنتی گرنگم سەبارەت دیرۆکی کورد وڕۆژنامەگەریی

کوردیی بەدەست خستووە، هەروا هەرسالّی پارلەستۆکهۆلّم لەلای هەڤالّێکی کوردی باکووری کوردستان (١٨٣) ناوونیشانی گۆڤاورۆژنامەوبلاڤۆکی کوردیم بە دەستخست، کەهەرهەموویان دانەی ئۆرگینالّ وپێشتر هەرناوی هەندێکیانم دەزانی.

ئەوەی شیاوی وتنە بۆ نووسینەوەی بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی هەندەران کارێکی ئەوەندە دژواروسەختە هیچ چارەسەریشی نییە پێش هەرشتێ هیچ تاقم وگرووپێک یان دامودەزگایەک کەگۆڤارێ یان ڕۆژنامەیەک یانیش بلاڤۆکێکیان دەرکردبێ، هەندێکیان کەداوای یارمەتیی لێدەکەیت ئامادە نییە هاریکاریت بکات، یان ئەوانەی هەنووکە لەدەرچوون بەردەوامن ئەگەر ئێستا داوایان لێ بکەیت چاپەمەنییەکانی خۆیانت بۆ ڕەوانە بکەن، پێش هەر شتێک داوای ئابوونە دەکەن، ئێ بۆکەسێک خەریکی نووسینەوەی کارێکی لەوبابەتە بێت، ناتوانێت ئابوونەی ئەوهەمموو چاپەمەنییە دابین بکات، پێموایە کاری لەوجۆرە کاری تاکە کەس نییە، کاری دامودەزگایەکە کە دەولّەتی لەپشتییەوە بێت، دیارە بۆ کەسێکی وەک منیش هەرئەوەندە دەرەقەت دێم کەکردوومە، ئەگەرکەموکوڕیشم لەم ڕووەوە هەبووبێت لە دەسەلاتی من بەدەر بووە. هەربۆیەش سەیر دەکەی لەکاتی نووسینەوەی ئەوجۆرە بابەتانە لەبەرکەمیی سەرچاوەوهاریکاری نەکردنی دامودەزگا پێوەندیدارکان بوونەتە هۆی ئەوەی کەلەکاتی نووسینەوەی بیبلۆگرافیایەکی ئاوا بێگومان تووشی هەلّەوناتەواوی ببیت، لێرەدا ئەوهەلّە و ناتەواوییانەی خۆم کە بەسەرمدا تێپەڕیوە، هەولّدەدەم خالّبەخالّ ئامازەیان پێ بکەم وبە گوێرەی سەرچاوەوئەرشیفی تایبەتیی خۆم ڕاستیان بکەمەوە.

١-دەنگێ کوردستان

گۆڤاری (دەنگێ کوردستان) لەنێوان سالانی (١٩٤٩-١٩٥٠) لەئەوروپادا بلاوکراوەتەوە، لەماوەی دەرچوونیدا تەنیا (١٢) ژمارەی لێ بلاوکراوەتەوە، گۆڤارێکی مانگانە بووە، بەگوێرەی گوتارێکی (د. نوورەدین زازا) لەپێشەکیی (هێڤیا وەلێت)دا، بلاوکراوەتەوە و

نووسـیـویەتی (گـۆڤـاری دەنگێ کـوردسـتـان یەکـەمین گـۆڤـارە لەئەوروپابەشێوەزاری کرمانجیی ژووروو بەئەلفبای لاتینی دەرچووە). ئەم گـۆڤـارە لەلایەن دکـتـۆر نووردەین زازا و عـیـسـمـەت شەریف وانلی بەڕێوەدەچوو. (بزاڤی ڕۆژنامـەگـەریی کـوردیی لە هەندەران، گـۆڤـاری رامـان ژمـارە٧٦ ل٢٢٥). ئەوەی شـیـاوی باسـە دوایی بەدواداگـەڕان وپەیداکردنی بەڵگەنامەی زێدەتر سەبارەت بەم گۆڤارە. بۆم دەرکـەوت ئەوزانیاریانە لەسەرەوە ئاماژەم پێداوە هەڵە وناتەواویی تێدا هەیە، بۆ زێدەتر دەوڵەمەندکردنی زانیاری سەبارەت بەم گۆڤارە بەپێویستم زانی کـەهەر لەدەسـتـپـێـکدا جـارێکی دیکە، وتارەکەی (د.نووردەین زازا) بەدیقـەت بخـوێنمـەوەو بەبێ دەسکاری لەشـێـوەزاری کـرمـانجیی ژووروو بەئەلفبای لاتینی کەبۆ پێشەکیی نامیلکەی ئەو (٣) ژمارەیەی (هێڤیا وەلێت) کـە حـەمـەرەش رەشـۆ لەئەلمانیـا چاپی کـردووە، بگوازمـەوە بۆشـێـوەزاری کرمانجیی نێوەڕاست کە دکتۆر نووردەین زازا لەم ڕووەوە نووسـیـویەتی: (هەر خـەباتێکی کـورد بۆ چاپەمـەنیی کـوردیی پێی هەڵسـابێت، هیچ کـاتێک چاپەمـەنیی کـوردیی نەیتـوانیـوەتەمـەن درێژ بێت، بەڵکو تەمەنێکی کورتی هەبووەوهەرزوو تەمـەنی بەکۆتاهاتووە، گۆڤاری دەنگێ کوردستان یەکەمین گۆڤاری دەستەی خوێندکارانی کوردی ئەوروپایە، کە بۆ یەکەمین جار بڵاوبۆتەوە.

هەرمـانگی جـارێـک دەردەکـەوت، لەنێـوان سـاڵانی (١٩٤٩-١٩٥٠)دا، لەمـاوەی ئەوساڵەدا (١٢) ژمـارەی لێـدەرچوو، هەنووکـە لەوانەیە ئەوژمارانە تەنیا لەلای میر کامەران بەدرخان پەیدا بێت، ئەز بەرلەوەی بۆسـووریا بگـەڕێمـەوە، تەواوی بەڵگەنامـەو ئەو (١٢) ژمارەیەی (دەنگێ کوردسـتـان) م لەلای عیسمەت وانلی بەجێهێشت، دوای ئەوەی لەسـاڵی (١٩٧٠)دا، دیسـان جـارێکی دیکە گـەڕامـەوە سویسراو پرسیاری بەڵگەنامەو ئەوژمارانەم لەوانلی کرد، مخابن هیچی لەلا نەمابوو، مردنی (دەنگێ کوردسـتـان) هۆکارەکەی ناکۆکیی جڤاتی کوردی ئەو سەردەمەبوو، چونکە هەندێک لە ئەندامەکانی چەپ بوون!

لەبەڵگەنـامـەیەکی دیکەدا کـەسـەبارەت ئەو گـۆڤـارە وکـۆمـەڵەی خـوێندکـارانی کـورد لەئەوروپا کـە لەسـاڵی (١٩٤٩) لەلایەن (د.

نووردەین زازا) وکەسێکی دیکە دامەزرا بوو، نووسەر (زنار سۆران) لەگۆڤاری (چرا) ی کۆمەڵەی نووسەرانی کورد لە سوێد لەژمارە (٩) ساڵی (١٩٩٧)دا وتارێکی لەبارەی کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد لەئەوروپا بڵاوکردۆتەوە، بەڵام ئەوەی پێوەندیی بەم باسەوە هەیە بەپێویستی دەزانم لەشێوەزاری کرمانجیی نێوەڕاست کەنووسەر بەم شێوەیە باسی لێوە کردووە و نووسیویەتی: (بە گوێرەی ئاگاداری و زانیاریی (قەدری جەمیل پاشا) لەکتێبی خۆیدا کە لەبارەی دۆزی کوردستانەوە نووسیویەتی، لەساڵی (١٩١٣)دا، لەسویسرا لەشاری لۆزان کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد (هێڤی)دامەزرا، دامەزراندنی ئەوکۆمەڵەیە لەلایەن (ئەکرەم جەمیل پاشا و براکەی شەمسەددین جەمیل پاشا، بابان زادەداجی نوزهەت و سەلیم ساباتی دێرسیمی) چەند برادەرێکی دیکە بوو، دوای ماوەیەکی دووروودرێژ خوێندکارانی کورد لە ئەوروپا لەساڵی (١٩٤٩)دا، لەشاری لۆزانی سویسرا دا بەناوی کۆمەڵی خوێندکارانی کورد لە ئەوروپا (KXKE)دادەمەزرێن، ئەوکۆمەڵەیە لەلایەن نوورەددین زازا و پێنج هەڤاڵی دیکە دێتە دامەزراندن، لەمانە: (د. عەبدولرەحمان قاسملۆ و ئەحمەدی برای و هەروا لەگەڵ دوو هەڤاڵی دیکە).

کۆنگرەی یەکەمی کۆمەڵەکە لەشاری لۆزان لەسویسرا سازدەکرێت لەکۆنگرەکەدا (د. نووردەدین زازا) بەزۆرینەی دەنگ بۆ سەرۆکی کۆمەڵەکە هەڵدەبژێردرێت.

بڕیاری دەرچوونی گۆڤارێکی مانگانە بەناوی (دەنگێ کوردستان) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجیی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وزمانی ئینگلیزی وفەرەنسی بڵاودەکرێتەوە، گۆڤارەکە لە سویسرا قەدەغە بووە، هەر لەبەر هەندێ لەشاری پاریس لەفەرەنسا بڵاودەکرێتەوە، پارتی کۆمەنیستی هەر چوار وڵاتەکە کە سەر دەستەیی وکوردستانیش ژێردەستەیانە ویەگشتی و پارتی کۆمەنیستی ئێران (توودە) بەتایبەتی زۆر ناڕەحەت دەبن، لەبەر هەندێ بۆ نەهێشتنی کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد لەئەوروپاوبێدەنگ کردنی گۆڤاری دەنگێ کوردستان، بۆ دژایەتی کردنیان، هەرلەبەر هەندێ لە ماوەیەکی یەکجار کەمدا، ناخۆشی

دەکەوێتە نێوان ئەوپێنج هەڤاڵەی ئەوکۆمەڵەیەی کەگۆڤارەکەیان دامەزراندووە.

د. نوورەددین زازا لەبیرەوەرییەکانیدا بەم شێوەیەی نووسیوە: (ئەو دەوڵەتانەی سەردەستی لە کوردستان دەکەن، ئەو ولاتانەی کوردستانیان لەنێوان خۆیان داگیرکردووە، کۆمەنیستەکانیان لە جیاتی دژی داگیرکاران خەبات بکەن، کەچی دژی ئێمەی کورد تەکبیر و پیلانیان دادەرێژت بۆ ئەوەی ئێمە لەکارەکانماندا سەرکەوتوونەبین، ئەوحیزبە لەبەر ئەوەی لەژێرکاریگەریی ستالینیزمی هەنگاوی چەوتی دەنا، دروستبوونی کۆمەڵەی ئێمەی بە دژی چینی پرۆلیتاری جیهانی دەزانی، هەمووهەوڵدانی لەپێناوی ئەوەدا بووکۆمەڵەکەمان لەرەگ وریشەوە هەڵبکێشێت، بۆ لەناوبردنی کۆمەڵە وبێدەنگ کردنی گۆڤاری (دەنگێ کوردستان، پارتی کۆمەنیستی ئێرانی (توودە) ئەوکارەی خستە ئەستۆی خۆی وئەو ئەندامەی لەپاریس لە گەڵماندا بوو هەرئەندامی توودە بووهەرلەبەرهەندێ ئەوئەندامەی کردە ئالەتی دەست خۆیی و دژی ئێمەی خستەکارهەر (د. نوورەددین زازا) لەدرێژەی وتارەکەیدا دەبێژێت (لە کۆنگرەی دووەمدا کەلەشاری لۆزان گرێدرا، ئەو ئەندامەی کەوا لەپاریس بوو، کاری بۆ توودە دەکرد، لەکاتی هەڵبژاردندا هیچ دەنگێکی نەهێنا، هەروا گیروگرفت ئەوەندە زۆر بوون چارەسەرکردنیان ئەوەندە ئاسان نەبوو، هەر بۆیە (د. نووردین زازا) وهەڤالەکانی دیکە بریار دەدەن کۆمەڵەکەیان هەڵبوەشێتەوەو هەربۆیەش گۆڤاری دەنگێ کوردستان تەنێ یەک ساڵ بەردەوام بووەولەوماوەیەشدا (١٢) ژمارە لەنێوان ساڵانی (١٩٤٩-١٩٥٠)دا، لێ بلاودەبێتەوە، دەنگێ کوردستان گۆڤارێکی سیاسی وکولتووریی گشتی بوو.

ئەوەی شیاوی وتنە دوای گەڕان وسۆراخێکی زۆربۆم ڕوون بۆوەکە (د. عیسمەت وانلی) لە دەرخستنی گۆڤارەکەدا تا ئەوجێگەیی من ئاگاداربم، بەشداریی نەبووە، تەنێ زێدەتر دکتۆر نوورەددین زازا گۆڤارەکەی بەڕێوەبردووە.

٢-دەنگی کۆمکار

لەگۆڤاری ڕامانی ژمارە (٧٦) ولەلاپەرەی (٢٣٦)دا، چیم نووسیوە بەبێ کەموکورییەوهیچ هەڵە وناتەواوی تێدا نییە، هەرچەند دوای بڵاوبوونەوەی ڕوونکردنەوەیەکی بەپەلەم بۆگۆڤاری ڕامان ڕەوانەکردبوو و نوسیبووم (لەژمارە- ٨٠-دا دەنگی کۆمکار دا دوا ژمارە، ژمارە ١٢٩یە) لە ڕاستیدا هەرخۆم لەڕوونکردنەوەکەمدا تووشی هەڵەیەکی زەق بووم، ئەوەی پێشتر لەبارەی ئەو گۆڤارەم نووسیوە، دووپاتی دەکەمەوە، هیچ هەڵەو ناتەواویی تێدا نییە.

٣-دەنگی کورد

لەگۆڤاری ڕامانی ژمارە (٧٧) ولەلاپەرەی (٢٢٠) ولەزنجیرە (٨٩-دەنگی کورد)دا، بەم شێوەیە بەهەڵەم نووسیوە کەهەڵەکەم زێدەتر هەڵەی چاپی کۆمپیوتەرە، بەهەرحاڵ من بەم شێوەیەم نووسیوە کەڕاست نییە (گۆڤاری دەنگی کورد لەلایەن کۆمەڵەی کوردستان لەسپۆنگە لەشاری هێلسنکی لەفیلاند بڵاودەکرایەوە)، ڕاستییەکەی بەم شێوەییە (گۆڤاری دەنگی کورد لەلایەن کۆمەڵەی کوردستان لە هێلسنکی لەفیلاند بڵاودەکرایەوە) دیارە ناوی سپۆنگە زێدەیە کە پێموایە دەڤەرێکی بەم ناوە لەشاری هێلسنکیدا نییە، بەڵام نێوی سپۆنگە دەڤەرێکە کەوتۆتە شاری ستۆکهۆڵم لەسوێد.

٤-نوودەم

هەر لە ژمارە (٧٧) ی گۆڤاری ڕاماندا، لە ژمارە (٩٩-نوودەم) ی لاپەڕە (٢٢٢)دا بەم شێوەیە بەهەڵە بەسەرم تێپەڕیوە کەنووسیومە: (لە ماوەی ئەم نۆ ساڵەی ڕابردوودا، ژمارەکانی نوودەم شێوەیە دەرچوون وهەنووکەش بەبەردەوامی دەردەچێت).

ڕاستییەکەی بەم شێوەییە: (لەماوەی ئەم دە ساڵەی ڕابردوودا ژمارەکانی گۆڤاری نوودەم بەو شێوەیەی خوارەوە کەڕێزم کردوون وکەدوا ژمارەش ژمارە (٣٩-٤٠) ی بەجووت لەساڵی (٢٠٠١)دا، دەرچووە ونوودەمیش وەک چەندین چاپەمەنیی پێش خۆی ژیانی بەم شێوەیە بە کۆتاهاتووە).

بەدواداچوون

بێگومان دوای ڕاستکردنەوەی هەردووبەشی وتارەکەم لەبارەی بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی هەندەران لەهەردوو ژمارەی گۆڤاری ڕامان ژمارە (٧٦ و ٧٧)دا، بەپێویستی دەزانم ئاماژە بۆ هەمان مەبەست بەنووسینێکی برای بەڕێز کاک (وریا جاف) ی ڕۆژنامەنوس کەلەژێر ناوونیشانی (بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردی لە هەندەران وچەند تێبینییەک) بدەم، کەلەلاپەڕەی (٢٦١-٢٦٢) ی ژمارە (٧٨) ی گۆڤاری ڕامانی مانگی کانوونی یەکەمی ساڵی (٢٠٠٢)دا، چەند تێبینییەکی لەم بارەیەوە خستۆتە ڕوو، کە پێویست دەکات ئەم بەدواداچوونەی لەسەر بنووسم.

هەرلەدەستپێکدا سوپاسی زۆرم بۆبرای ڕۆژنامەنووس کاک وریا جاف هەیە کەوەک خەمخۆرێکی ئەم بوارە، نووسینەکەی منی بەهەند هەڵگرتووە، کەجێگەی سوپاس و قەدرزانییە، بەڵام مخابن کاک وریا جافی بەڕێز واپێدەچێت بەدیقەت هەردوو بەشی نووسینەکەی منی نەخوێندۆتەوە ئەگەرنا تێبینییەکانی خۆی کەئاماژەی پێداون بەهەڵە تۆمارنەدەکرد، ئەزهەرلەدەستپێک وبەرئەنجامی نووسینەکەمدا ئاماژەم بەوە داوەو نووسیومە. (بۆ ئەم نووسینەش بەباشمزانی زێدەتر باس یان باشتر ببێژم بیبلۆگرافیای ئەو چاپەمەنییانە بنووسمەوە کەبەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لەئەورووپایان هەندەران دەرچوون ویان هەندێکیشیان تائێستا دەردەچن) دیارە ڕوون وئاشکرایە من ئەو بیبلۆگرافیایەم نووسیوەتەوە کەبەم شێوەزارە دەرچوون، نەک بەشێوەزارەکانی دیکەوسەرەڕای بەزمانەکانی دیکەی بیانی دەرچووبن، وەک کاک وریا جاف ئاماژەی بەهەندێکیان داوە.

کاک وریا جافی بەڕێز ئاماژەی بەچەند گۆڤارێک داوە، کەگوایە من باسم نەکردوون لەمانە: (مامۆستای کورد، گۆڤاری هیوا) هەروا کاک وریا ئاماژەی بەناوی هەندێ گۆڤاری دیکەش داوە، بەڵام لەبەرئەوەی پێوەندیی بەنووسینەکەی منەوە نییە، چونکە یان بەشێوەزاری کرمانجیی نێوەڕاست یان بەزمانی عارەبی، یان بەزمانی ئینگلیزی دەرچوون، کە دەکرێت لەسێ وتاری جیادا لەسەریان بنووسرێت بەتایبەتی ئەوانەی

بەشێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست وهەروا بەزمانی عارەبی دەرچوون ویان ئەوانەی بەزمانەکانی دیکەی بیانی بڵاوکراونەتەوە، پێم خۆشە کاک وریا وخوێنەرانی گۆڤاری (ڕامان) بەتایبەتی ئەونووسەر وڕۆژنامەنووسانەی بەم کارەوە خەریکن جارێکی دیکە هەردووبەشی وتارەکەم بەدیقەت بخوێننەوە کە من باسی هەردووگۆڤاری (مامۆستای کورد و هیوا) م، کردووە.

کاک وریا گلەییمان لێ دەکات گوایە باسی ڕۆژنامەی (ژینانوو) م نەکردووە کەنووسیویەتی (ڕۆژنامەی ژینانۆ بەزمانی کوردیی لاتینی لە سوێد بە شێوەیەکی مانگانە بلاودەکرایەوە، لەساڵی (١٩٨٦) یەکەم ژمارەی لێدەرچوو، ڕۆشنبیری وسیاسی بوو)، پێش هەر شتێک کاک وریا گیان ناوەکەت بەهەڵەبەکارهێناوە (ژینانۆ) نییە و (ژینانوو) ە، ڕۆژنامە نەبووە، بەڵکو گۆڤار بووە، مانگانە لەسوێدیش ساڵی (١٩٨٦) بڵانەکراوەتەوە، لەدەستپێکدا (ژینانوو) لەساڵی (١٩٧٧) لەتورکیادا وەک وەشنخانەیەک دامەزراوەو هەرلەتورکیاش ئەو کەسانەی وەشنخانەکەیان بەڕێوە بردووە ولەنێوان ساڵانی (١٩٧٩-١٩٨٤)دا، گۆڤاری (ژینانوو) (٦) ژمارەی بەزمانی تورکی لەشاری وان لەباکووری کوردستاندا بڵاوکراوەتەوە، دوای (١٢) ی ئەیلوولی ساڵی (١٩٨٠) وهاتنی حوکمی عەسکەری لەو وڵاتەدا، ئەونووسەر و ڕۆژنامەنووسانەی لەتورکیا نەیانتوانیوە گۆڤاری ژینانوو و وەشنخانەکە چیدیکە بەڕێوەبەرن، هاتوونەتە سوێد، لەماوەیەکی یەکجارکەمدا، وەشنخانەیەکیان بەهەمان ناوکردۆتەوە وتا هەنووکەش نزیکەی (٣٣) کتێبیان بەکوردی وتورکی لەسەر دیرۆک وئەدەبیاتی کوردی بەچاپ گەیاندووە، بەڵام مخابن هیچ ڕۆژنامەیەکیان بەوناوەی ئاماژەتان پێیداوە، لەسوێد دەرنەکردووە.

بەبرای بەڕێزمان کاک وریا جاف ڕادەگەیەنم کەمن تائێستا وەک پێشتریش لەهەردوو بەشی وتارەکەمدا ئاماژەم پێداوە نزیکەی (٤٧٥) "١" ڕۆژنامەوگۆڤار وبڵاڤۆکم لەلای خۆم ئەرشیف کردووە، جگە لەمەش تاهەنووکە زیاتر لە (٦٠٠) سەد گۆڤارورۆژنامەوبڵاڤۆکم لەلای خۆم ناونووس کردووە، لەسەرجەمی ئەم هەموو ژمارەیەشدا ئەوانەی تورکیا

وسووریا وئێران ئەگەر بەشی باکوور ورۆژئاواورۆژهەلاتی کوردستانی لێدەربکەین، لەوانەیە سەد دانەیەک زێدەترین دەنا پاشماوەکەی دیکەیان هەمووی لەولاتانی هەندەران دەرچوون لەدوماهیدا دەمەوێ نەک هەر بەکاک وریا جافی بەڕێز، بەلکو بەهەمووئەوبەڕێزانەی کەلەم بوارەدا کاردەکەن وجێ پەنجەیان بەکاری ڕۆژنامەنووسیی کوردییەوە دیارە بیێژم:

ئەمە یان کاری دامودەزگایەکە یان ناوەندێکە، نەک کاری تاکەکەس، بەهەرحال پشتی خۆم داوەتە بەرێ ئەوجا چەند سەرکەوتوو دەبم ئەمەیان دەمێنێتەوە بۆ داهاتوو.... !!

هیوادارم کاک وریا جافی بەڕێزیش لێمان دلگیر نەبێ، هەر ویستم نووسینەکەی جەنابیان و ئەوی خۆم کەمێ دەولەمەندتر بکەم.

پەراوێز:

"١": هەتا نووسینی ئەم بابەتە هەر تەنیا (٤٧٥) ناوونشانەم کۆکردبۆوە وئەرشیفم کردبوون، بەلام ئێستاکە زێدەتر لە (٧٠٠) ناوونیشانی گۆڤار و ڕۆژنامە وبلاڤۆکم لەلای خۆم ئەرشیف کردووە و کە پرانیشیان دانەی ئۆرگینالن و هەندێکی کەمیشیان نەبێت بە کۆپی یان زانیاریم دەربارەیان بەدەستخستووە.

* ئەم بابەتە پێشتر لە گۆڤاری (ڕامان) ی ژمارە (٨١) ی سالی (٢٠٠٣)دا، بلاوکراوەتەوە، بە دەستکارییێکی زۆرەوە دوبارە بلاودەبێتەوە.

بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لەتورکیا
لەنێوان دووڕیانی ئازادی وتەنگژە دا..*

بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لەقۆناخە جیاکانیدا، بەشێوەیەکی گشتی هەورازونشێوی زۆردیوە. لەگەڵ ئەوەشدا سەربازە ونەکانی درێژەیان بەوخەباتە بەردەوامە داوە. بۆ مەبەست وئامانجی گەل درێغیان نەکردووە ولەپێناوی پەیڤی پیرۆزی کوردی هەندێک جارگیانی خۆشیان پێشکەش کردووە. لەهەر بەشێکی کوردستان بەگوێرەی هەلومەرجی ئەم بەشە، لەوێ چۆن بۆیان لوابێ وهەرچۆنێک بووبێت، درێژەیان بەکاروانی ڕۆژنامەوانی کوردی داوە. لەباکووری کوردستان ولەتورکیاش هەر بەهەمان شێوە بووە. ڕۆشنبیروڕۆژنامەوانان لە هەلومەرجێکی نیمچە ئازاد دا هەلیان بۆ هەڵکەوتبێت فرسەتیان هێناوە وبەوشەی پیرۆزی کوردی یان بە زمانی فەرمی دەوڵەت ڕۆژنامە وگۆڤارییان دەرکردووە وباسیان لەزمان و دیرۆک وئەدەبیاتی کوردی کردووە. هەرچەندە لەقۆناخە جیاکانیشدا گەلێک تووشی ئاستەنگ و زیندان و ڕاوە دوونان هاتوون، بەڵام بەبێ وەستان وبەبەردەوامی درێژەیان بەوکاروانە ڕۆشنبیرییەداوە. لێرەدا بەپێویستی دەزانین هەندێک لەوڕۆژنامە وگۆڤارانە بەسەر بکەینەوە کە لەوچەند ساڵانەی دواییدا بەگوێرەی هەلومەرجی سیاسی وڕەوشی ئەوکاتەی تورکیا، هەر چونێک بووبێت، چاپ وبڵاوکراونەتەوە.

١-ئازادی (AZADÎ) "١"

ڕۆژنامەی ئازادی لەلایەن کادیرانی پارتی سۆسیالیستی کوردستانی تورکیا، لەتورکیا چاپ و بڵاودەکرایەوە. خاوەنی ئیمتیاز: (ئۆرهان یاڤووز) وبەرپرسیار: (عەلی دینێر) بوو.

دوای ئەوەی لەساڵی (١٩٧٩)دا، کە (ڕێیا

ئازادی و ڕۆژا وەلات) قـــەدەغـــە کـــران" ٢ ". دوا بە دوای ئەم دوو چاپەمەنییە کوردییە، ڕۆژنامەی ئازادی هاتە مەیدانی ڕۆژنامەگەریی کوردیی. ڕۆژنامەی ئازادی وەک هەر ڕۆژنامەیەکی دیکەی تورکیا بە قـــەوارەی ڕۆژنامـــەی ئاســـایی دەردەچوو. هەندێک جـــاریـە (٨) لاپەڕەوگەلێک جاریش بە (١٢) لاپەرە دەرچووە. ناوونیشان و شوێنی لەچاپدانی ڕۆژنامەکە شاری بتلیس بووە، بەڵام لەڕاستیدا هەموو کارەکانی لەشاری ئەنقەرە جێبەجێ دەکرا. ژمارەی (١) ی لە (١٥) ی مانگی حوزیرانی ساڵی (١٩٧٩)دا، بڵاوکراوەتەوە. ڕۆژنامەی ئازادی بەزمانی تورکی بوو. بەڵام لەناوەڕۆکدا لەسەر پرسی کوردوکوردستان ڕادەوەستا. دەیان وتارونووسین لەسەرلاپەڕەکانی ڕۆژنامەی ئازادی دەربارەی یەکگرتنی هێزە شۆڕشگێڕودیموکراتەکان بڵاوکرانەوە. ڕۆژنامەی ئازادی بانگەشای بۆ یەک ڕیزی خەڵکی شۆڕشگێڕودیموکراتخوازان بەئاوات دەخواست. هەر چەندە ئاستەنگ وگیروگرفتی ئێجگار زۆربووە، چاپخانەیەک نەبووە بەشێوەیەکی ئازاد بەرێکو پێکی ژمارەکانی لەچاپ بدات. هەموو بەسەریەکەوە تەنیا (٥) ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە. ئەوچاپخانەیەی کەدوا ژمارەی لێ چاپ کراوە، ڕازی نەبووە کەناوونیشانی چاپخانەکە لەسەرڕۆژنامەکە بنووسرێت، ئەمەشیان هۆکاری سەرەکی بووە، کەڕۆژنامەی ئازادی نەیتوانیوە بەردەوام بێت وئەویش وەک دەیان چاپەمەنی دیکەی کوردی کەم تەمەن بووە وهەر زوو سەربناوەتەوە.

٢-پێشەڕۆژا ئازاد

" ٢ " (OZGUR GELECEK)

پێشەڕۆژا ئازاد گۆڤارێکی مانگانەبوو، لەمانگی کانونی یەکەمی ساڵی (١٩٨٨)دا، لەشاری ئەنقەرە چاپ وبڵاوکراوەتەوە. خاوەنی ئیمتیاز: (مەحەمەد بەیراک)، بەرپرسیار: (بەکر کەسێن) بوو. دووژمارە جووت و (٦) ژمارەی بەتاک دەرچووە. هەمووبەسەریەکەوە

(٨) ژمـارەی لێ بڵاوکـراوەتەوە. هەر ژمـارەیەکی (٤٨) لاپەرە بووە. پێشـەڕۆژا ئازاد زێدەتر بەدەستی (مـەحـەمـەد بەیراک) بەڕێوەدەچوو. بەیراک ڕۆشنبیرێکی ناسراوی کوردی تورکیـایە، شارەزاییێکی باشی دەربارەی ئەدەبیاتی تورکی هەبوو وگەلێک لێکۆڵینەوە وکتێبی بەزمانی تورکی لەتورکیـا لەچاپ داوە. پێشـەڕۆژا ئازاد گۆڤارێکی سیـاسی وچاندی بوو، تەنێ بەزمـانی تورکی بڵاودەکرایەوە. بەڵام لەناوەڕۆکـدا زێدەتر لەسـەرپرسی کـورد ودیموکـراتیـەت ومـافی مـرۆڤ ڕادەوەسـتـا. ئەونووسەر ورۆشنبیرانەی کە بەبەردەوامی بەرهەم ونووسینیان لەگۆڤاری پێشەڕۆژا ئازاد بڵاودەکردەوە ئەمانە بوون: (مەحـەمەد بەیراک، تاقی سینێمیلی، جەمیل باران، فەرهاد جان، حوسێن تۆپراک، میرزا چەمین، مستەفامەتین، ئیبراهیم ئاکسۆی، یۆلماز ئۆداباشی، ئۆزان تێلی). هەروا گەلێک لە نووسەر و ڕۆشنبیرانی پێشکەوتووخواز ودیموکرات لەگۆڤاری پێشـەڕۆژا ئازاد دا بەنووسین ودیتن وڕامـانی خۆیان بەشـداربیـان لە گۆڤارەکەدا کرد. لەمانە: (جولدە گولیزار، بابوور پینار، مەتین توران). لەم گـۆڤـارەدا گـەلێـک وتاری سیاسی ولێکۆڵینەوە دەربارەی سیـاسەت ودیرۆک و شیـعر وحەکایەت بڵاوکراونەتەوە. دەربارەی بەرهەم و ژیانی نووسەر وهونەرمەندانی کورد وەک: (جگەرخوێن، یەلماز گۆنای، کامەران بەدرخـان، عـەرەب شـەمـۆ، حـاجی جندی، جـاسـمێ جـەلیل)، بابەت ونووسینیـان لەسـەر نووسراوە. گـۆڤـاری پێشـەڕۆژا ئازاد بەشێـوەیەکی فەرمی دەردەچوو. بۆئەوەی گیروگرفت بۆگۆڤارەکە دروست نەبێ، گەلێک نووسـەروسـیـاسـتـوان و وڵاتپـارێزانی کـورد بەرهەمـەکـانیـان بەناوی خـوازراوەوە بڵاودەکـردەوە. ئەوسـیـاسـتـوان ورۆشـنبـیـرانەی بەناوی خـوازراوەوە دەیانووسی ئەمـانە بوون: (کـەمـال بۆرقـای، حـوسـێن بویسولێن، مونزور جەم)، لەبەر ئەوەی لەو سەردەمەدا لە تورکیا ڕەوشی چاپەمـەنـی زۆر لەبارنەبووە، هەر لەبەر هەندێ گـۆڤـاری پێشـەڕۆژا ئازادیش هەوڵیـداوە بەزمـانێکی نەرم ودوور لەتووند وتیـژی نووسینەکانی بڵاوبکاتەوە. بۆ ئەوەی لەڕەوشێکی سیاسی وادا بتوانێت درێژە بەدەرچوونی گـۆڤـارەکـە بدات. لەگـەڵ ئەوەشدا دەسـتـهـەڵاتداران بەوەش ڕازی نەبوون، کە بەزمانی نەرمیش کە هەرچەند دوور لەتووند

وتیــژیش بێ، بەڵام نابێت گــۆڤــارێک بەم شــێــوەیە دەربچــێت وباس لەکێشەی کورد بکە. هەرچەند داخوازییەکانی دەستەی نووسەرانی گۆڤاری پێشەڕۆژائازاد بۆ دوا ڕۆژی کورد وکوردستان گچکەش بووبن، بەڵام دیسانیش ڕۆڵی خۆیان لەنێوخەڵکدابینیەوە وهەروەسا لەسەر خەباتی ڕۆژنامەوانیش بەردەوام بوون. بۆ ئەومەبەستە حکوومەت دەست بەسەر ژمارەکانی گۆڤارەکەدا دەگرێت ودوای دەرچوونی ژمارە (٢) ی گۆڤارەکە، خاوەن ئیمتیاز و بەرپرسیار (مەحەمەد بەیراک و بەکر کەسێن) هەردووکیان دەخرێنە زیندان. لەدەرەوەی وڵات دەنگی نارازی لەلایەن گەلێک چاپەمەنی کوردی وەک (ڕێبیا ئازادی ودەنگێ کۆمکار) وهەروەها فیدراسیۆنی کۆمکاریش بەرز دەبێتەوەوهەموو ڕێکخراوە مرۆڤدۆستەکان ئاگاداردەکرێنەوە وداوایان لێدەکرێت کەپشتیوان وپشتگیری لەگۆڤاری پێشەڕۆژا ئازاد و دەستەی نووسەرانی بکەن وهەوڵبدرێت کەلەزیندان ئازاد بکرێن. کۆمەڵەی نووسەرانی دونیاوهەروا (PEN. KLUB) داوایان لەتورکیا کرد کەدەستەی نووسەرانی گۆڤاری پێشە ڕۆژا ئازاد، بەزووترین کات ئازاد بکرێن. بەم شێوەیە (بەیراک وکەسێن) لەماوەیەکی کەمدا لەزیندان بەرەڵڵا دەکرێن وجارێکی دیکە خەریکی دەرکردنی گۆڤارەکە دەبن. لەهاوینی (١٩٨٩)دا، دوای دەرچوونی ژمارەی (٨) ی گۆڤاری پێشەڕۆژا ئازاد، دەستەی نووسەرانی جارێکی تر دەخرێنەوە زیندان. ئەمجارەیان دەزگای لێبووردنی نێودەوڵەتی وئەمنەستی وپێن گلوب، بەداخوبانییەک تورکیا ئاگاداردەکەنەوە وپشتگیری لەدەستەی نووسەرانی گۆڤارەکە وداوای ئازاد بوونیان بۆ دەکەن و ئەمجارەش ئازاد دەبن. بەڵام گۆڤارەکە نەیتوانیوە بەردەوام بێت وچیدیکە ڕوناکی نەبینییەوە. هەندەی نەبردووە گەلێک ڕۆژنامەوگۆڤاری دیکەی کوردی دێنە نێوەندی بزاڤەکە ودەیان نووسین وبابەتی گرنگ لەسەر پرسی کوردوچاندوهونەروئەدەبیات وزمانی کوردی بڵاودەکەنەوە. هەرچەندە گیروگرفت وئاستەنگ زۆریش بوون، بەڵام دریغیان نەکردوو وبەردەوام بوون. ڕۆژ دوای ڕۆژ خەباتی ڕۆشنبیریی ورۆژنامەوانی بەردەوام دەبێ. مەحەمەد بەیراک لەچاپەمەنیەکانی دیکەی کەلەتورکیا چاپ دەبوون، بەبەردەوامی

لەسەرپرسی کورد وتارەکانی خۆی بڵاودەکردەوە ودواتریش چاپخانەیەکی بەنێوی (Z_GE) دەکاتەوە ودەیان کتێبی لەسەرپرسی کورد لەچاپ دەدات. دوایی بەناچاری وڵات بەجێدەهێڵێت ورووەدەکاتە ئەڵمانیا وئێستاکە لەوێ دەژیت وبە بەردەوامی دیتن ونووسینەکانی خۆی لەو ڕۆژنامە وگۆڤارانە بڵاودەکاتەوە کەهەنوکە لەتورکیا دەردەچن.

٣-دەنگ (DENG) "٣"

گۆڤاری دەنگ لەشاری ئەستەنبوڵ دەردەچێت. ژمارەی (١) ی لەکانوونی یەکەمی ساڵی (١٩٨٩)دا، دەرکەوت. خاوەنی ئیمتیاز: (حیکمەت چەتین) وبەرپرسیاری گۆڤار: (کامیل ئەرمەش)ە. تا هەنوکە بەبەردەوامی دەردەچێت. ئەو ژمارەیەم نەبینیوە، بەڵام لەڕۆژنامەی دەمانوودا لەسەرم خوێندۆتەوە کەژمارە (٥٨) ی لەسەرەتای مانگی ئاداری ساڵی (٢٠٠١) لەئەستنبوڵ دەرچووە.
پێشترمانگانەبوو، بەڵام ئێستاکە دوومانگ جارێک ژمارەیەکی لێ بڵاودەکرێتەوە. لەماوەی دەرچوونی گۆڤاری (دەنگ)دا، گەلێک خاوەن ئیمتیاز وبەرپرسیارگۆڕاون. لەسەرەتا چەند ژمارەیەکی بە (٦٨) لاپەرە دەرچووە، چەند ژمارەیەکیشی بە (٨٤) لاپەرەوهەندێکیشی بە (٥٢) لاپەرە دەرچوون. بەشی زۆری ناوەرۆکی گۆڤاری دەنگ بەزمانی تورکییە. لەژمارەکانی سەرەتا بەشێکی کەمی لەسەرزمان وئەدەبیات ودیرۆکی کوردی بەزمانی کوردی بوو. هەنوکەش هەندێ جارنووسین بەکوردی بڵاودەکاتەوە. بەڵام بەشێوەیەکی گشتی ناوەرۆکی گۆڤاری دەنگ لەسەر پرسی کورد ڕادەوەستێ وبەبەردەوامی دەنووسێ. لەژمارەی یەکەمدا بەرهەم ونووسینی ئەونووسەرانە بڵاوکراوەتەوە: (ئا. سەلام، کەسیم ئیرماک، حوسێن ئازاد، کەمال بۆرقای، ئیبراهیم ئاکسۆی، ش. بەشار، س. شێخانی، نەسیمی فوراتلی، موسی شنگال، مێری کۆچەر، شاکرۆی خدۆ، یا. بۆرکۆ، جەمیلە جەلیل، ه. دیار، س. شیار)، هەروا

لەو ژمارەیەدا شیعری جەمشید مار، و س. دڵدار هەیە. هەروەسا هەڤپەیڤینێک لەگەڵ مەحەمەدئەمین بۆزئەرسلان سازکراوە. بێجگە لەوکەسانەی ناویان هات، گەلێک نووسەر وسیاسەتوان و کەسایەتی ناسراوی کورد بەبەرهەم ونووسینەکانی خۆیان، چ بەناوی ڕاستی چ بەناوی خوازراوەوە، بەشدارییان لەگۆڤاری دەنگ دا کردووە. لەمانەش: (ف. کاراهان، زینەب، جەیلان، نوورا جەوهەری مونزوور جەم شەمسەدین گورباز، دکتۆر کەمال مەزهەر ئەحمەد، مەحەمەد بەیراک، شەنگالێ مووشی، مەحەمەد مالیمسانژ، نووها ئاتەش، س. ڕێناس، ئیبراهیم مەتین، ڕەفیق کاراکۆچ، ئا. قادرکۆنوک، دکتۆر گۆلمۆرد موراد، تووری عەلی چنار، مەتین ئاچیچێک، ئیبراهیم جان، ئا. حەیدەر ئاڤیشی، بەیرام یۆزیێل، عەسکەری بوویک، ئوسمان ئایدن)، لەگۆڤاری دەنگ دا هەڤپەیڤین لەگەڵ گەلێک کەسایەتی ناسراوی سیاسی ونووسەر وشاعیر سازکراوە ولەسەر ڕووپەڕەکانی گۆڤاری دەنگ دا دەرکەوتوون، لەمانە: (مامجەلال تالەبانی، کەمال بۆرقای، دکتۆر سادیق شەرفکەندی، موسی عەنتەر، مەحەمەد ئەمین بۆز ئەرسلان) و زۆری دیکە. گۆڤاری دەنگ بۆ ئەمرۆی تەڤگەری ئازادیخوازانەی کورد وچاپەمەنی کوردی ڕۆلێکی دیاروبەرچاو دەبینێ ودەنگێکی گرنگ وباشە. گۆڤاری دەنگ بەبێ ترس وبەبێ سنوور بەزمانێکی ڤەکری لەسەر پرسی گەل و وڵات دەنووسێ و بەگفتوگۆ وزمانێکی نەرم وشارستانی وسەردەم ڕێگای ڕاست دەستنیشان دەکات و زۆر بوێرانە ڕەخنە لەچەوتی سیاسەتی دەوڵەت وخراپەکارییەکانیان دەگرێت وناڕاستییەکانیان بەئاشکرا دەخاتەڕوو. لەناوەرۆکی گۆڤاری دەنگ دا بەشی زۆری لێکۆڵینەوەکان سیاسین و هەندێک لەلاپەڕەکانیشی تەرخان کردووە بۆ لێکۆڵینەوە لەسەر زمان ودیرۆک و ژیانی کوردان. پێشتر چەند لاپەڕەیەکیشی بۆچاندی کوردی تەرخان کردبوو. بەڵام دوای ئەوەی گەلێک ڕۆژنامە وگۆڤاری دیکەی کوردی دەرکەوتن وبەشی زۆریشیان گرنگیان بەچاندی کوردی دەدا، گۆڤاری دەنگ بەچاکی نەزانی لەسەر ئەوبەشە بنوسێت. دوای (١٠) ساڵ بێ دەنگی، دەتوانین بێژین ئەو بێدەنگیە لەساڵی (١٩٧٩) ەوە دەست پێدەکات. چونکە

لەوکاتەوە گەلێک چاپەمەنی بێدەنگ بوون دەرنەچوون. بەڵام جارێکی دیکە بەهەر چ شێوەیەک بوبێت، هاتنەوە نێو کۆڕی کاروخەباتی بزاڤی ڕۆژنامەوانی کوردی، هەرچەند ئەگەرکەمیش بووبێت، گرنگ بۆ زمان ودیرۆک وئەدەبیاتی کوردی توانییان هزر و بیری میللەت لەم ڕووەوە

هوشیاربکەنەوە. هەرلەژمارە سەرەتاییەکانی گۆڤاری دەنگ دا ئاستەنگ وگیروگرفت دروست بوون. لەپێشدا بەرپرسیاری گۆڤاری دەنگ (کامیل ئەرمەش) ڕاپێچی زیندان کرا. دوای ماوەیەکی ئێجگار کەم خاوەنی ئیمتیاز (حیکمەت چەتین) و بەرپرسیاری تازەش (سادات کاراکاش) زیندانی کران. لەدەرەوەی وڵات بۆگۆڤاری دەنگ دەنگێکی پشتیوانی باش دەرکەوت، گەلێک کەسایەتی ناسراو ورێکخستن وسازی نێودەولەتی وەک ئەمنەستی دژی تورکیا بوونەوە وپشتیوانیان لەگۆڤاری دەنگ کرد وداوایان کرد دەستەی نووسەرانی بە زووترین کات ئازاد بکرێن. پشتگیری وپشتیوانی دەرەوەی وڵات ڕۆڵی چاکی بینی، هەرلەبەر هەندێ بەماوەیەکی کەم دەستەی نووسەرانی گۆڤاری دەنگ ئازاد کران. بەڵام دیسانیش ئەوەندە ئازاد نەبوون وئەوان لەسەرکاروخەباتی ڕۆژنامەوانی خۆیاندا بەردەوام بوون. گۆڤاری دەنگ لەدەرچوون بەردەوام بوو. جارێکی دیکە ڕەوشی چاپەمەنی کوردی دژوار دەبێتەوە، ناچار دەبن بۆئەوەی هەرچۆنێک بێ گۆڤارەکە بەردەوام بێت، بەڵام مخابن چاپخانەیەک نەبوو بە ئازادی گۆڤارەکە لە چاپ بدات. هەرلەبەر هەندێ دەستەی نووسەرانی گۆڤاری دەنگ بۆ نموونە لە کاتی خۆیدا لەبەر کەم لە چاپدانی ژمارە (٥)، ناچاربوون لەبەرداخوازی زۆری خوێنەران هەندێک دانەی زیاد بە فوتۆکۆپی چاپ و بڵاوبکەنەوە، گۆڤاری دەنگ ئەوە نزیکەی (١٢) ساڵە بەردەوامە، بەڵام لەبەر ئەوەی هەردەم ئاستەنگ و تەنگژەی زۆریان لەرێدا هەبووە، هەر لەبەر ئەوەش بووە ژمارەیەکی ئێجگار کەم وبەتیراژێکی کەمەوە چاپ وبڵاودەکرێتەوە، گۆڤاری دەنگ وەک وەشنخانەیەک لەسەر زمان ودیرۆک وئەدەبیاتی کوردی نزیکەی (٤٠) کتێبیان بەزمانی کوردی وتورکی بەچاپ گەیاندووە. بەم جۆرەش توانیویانە خزمەتێک بەکولتووری نەتەوایەتی کورد بگەیێنن. لەنێو ئەو کتێبانەی گۆڤاری

دەنگ چاپی کردوون. بەرهەمی ئەوشاعیر و نووسەرانە هەیە، لەمانە: (ئەحمەدی خانی، کەمال بۆرقای، ئیزۆل، مالیمسانژ، مونزور جەم) وەی گەلێکی دیکە چاپ وبڵاوکراونەتەوە.

٤-ئازادی (Azadi) "٤"

ئازادی هەفتەنامەیەکی نووچەیی وشرۆڤەیی بوو، بەشێوەی ڕۆژنامە لەئەستەنبۆل بە (١٢) لاپەرەی مەزن چاپ وبڵاودەکرایەوە. بەشی زۆری ناوەڕۆکەکەی بەزمانی تورکی وبەشێکی کەمیشی بەزمانی کوردی بوو. ئەو بەشەی لەسەر چاند وئەدەبیاتی کوردبووایە، ئەوە بەزمانی کوردی بڵاودەکرایەوە. هەروەسا گەلێک ریپۆرتاژ ولێکۆلینەوە بەکوردی دەرچوون. ژمارە (١) ی لە (٧) ی گولانی سالی (١٩٩٢)دا دەرچووە. دوا ژمارەی ژمارە (١٠٤) ە، لە (٨-١٤) ی گولانی سالی (١٩٩٤)دا بڵاوکراوەتەوە. ئەوەی شایەنی باسە لەتورکیا بەرێ بەهیچ شێوەیەک ڕێگایان نەدەدا گۆڤار و ڕۆژنامەوکتێبی کوردی چاپ و بڵاوبکرێتەوە، ئەوکاتە دەیان ئاستەنگ وگیروگرفتیان بۆ دروست دەکردن. ئەوەبوو لەسالی (١٩٨٠)دا، دوای گۆڕانی حوکم لەتورکیا یاسای ژمارە (٢٩٣٢) دەرچوو، کەتایبەت بوو بەزمانی کوردی وبڕیاردرا بەیەکجاری زمانی کوردی قەدەغەبێ. هەرلەبەرهەندێ بووتورکیا لەلایەن زۆربەی زۆری وڵاتانی ئەوروپاوە ڕەخنەی توندی ئاراستەکرا. بەڵام لەسەردەمی ئۆزال دا بۆ ئەوەی پەیوەندی خۆیان لەگەڵ وڵاتانی ئەوروپادا باش بکەن، پروپاگەندەی باشیان بۆ خۆیان دەکرد وهەروەها ئەو یاساییان ڕەتکردەوە، کەدەربارەی قەدەغەکردنی زمانی کوردی دەرچووبوو. ئەوکاتە خۆیان وانیشان دەدا کەگوایەکورد ئێستاکە ئازادن بەزمانی زگماکی خۆیان دەنووسن وئاخاوتن دەکەن. کورد هەنوکە لەتورکیا سەربەستن هیچ گیروگرفتێکیان نەماوە. کێشەی کورد لەم وڵاتەدا چارەسەرکراوە. بەڵام ئەوپروپاگەندانە تەنیا بۆدەرەوە بوو، لەڕاستیدا وانەبوو، چونکە زمانی

کوردی لەڕادیۆ وتەلەفزیۆن قەدەغەبوو. تەنیا لەبواری چاپەمەنی دا تارادەیەک توانییان ڕۆژنامەوگۆڤاروکتێب بەکوردی لەچاپ بدەن. بەم جۆرە دەیان ڕۆژنامە وگۆڤار وکتێب لە چاپدران، لەگەڵ ئەوەشدا دیسان ئازادییێکی ئەوتۆیان نەبوو. تەنگژەو ئاستەنگ بەردەوام بوو. ڕۆژنامەی ئازادی تووشی گیروگرفت بوو، پۆلیس دەستی بەسەر ژمارە (٦٦)دا، داگرت وڕێگاشی نەدا بەهیچ شێوەیەک بگاتەوە کوردستان، بۆکوردستان قەدەغەکرا. بەڵام کاتێ ڕۆژنامەی ئازادی لەدەستی پۆلیس دەربازی دەبوو، هەر چۆنێک بووایە ڕەوانەی ئەوروپا دەکرا. بەشێوەیەکی بەربڵاو بڵاودەکرایەوەوخوێنەرێکی زۆری هەبوو. دوای هێندی هێندی ڕێگا لێگرتن وئاستەنگ دروست کردن بۆ ڕۆژنامەکە دروست کرا، تاوای لێ هات بەیەکجاری قەدەغەکرا وچیدیکە دەرنەچوو. خاوەنی ئیمتیاز: (حیکمەت چەتین) وبەرپرسیاری ڕۆژنامە: (سادات کاراکاش) بوو. گەلێک جاریش تووشی ئازار و زیندان بوون، هەرلەبەر هەندێ، ناوە ناوە خاوەنی ئیمتیاز و بەرپرسیاری ڕۆژنامە دەگۆڕا. بەم شێوەیە ڕۆژنامەی ئازادی ژیانی خۆی دەرباز کردووە وئاکامیش ئەویش چارەنووسی لە چاپەمەنییەکانی پێش خۆی باشتر نەبوو و ژیانی بەم شێوەیە بەکۆتا هات.

٥-دەنگێ ئازادی (Dangê Azadî) "٥"

ڕۆژنامەیەکی هەفتانەی نووچەیی وشرۆڤەیی بوو. لەشاری ئەستەنبوڵ بەزمانی کوردی وتورکی ئەویش هەروەک ڕۆژنامەی ئازادی بە (١٢) لاپەرەی مەزن دەردەچوو. بەڵام ڕۆژنامەی دەنگێ ئازادی ژیانی کەم تەمەن بوو. چونکە هەرتوانی (٤٢) هەفتە بەردەوام بێ. هەمووی بەسەریەکەوە (٤٢) ژمارەی لێ بڵاوکرایەوە. لەو (٤٢) ژمارەی نزیکەی (٣٦) ژمارەی لەلایەن پۆلیسەوە دەستی بەسەرداگیراوەوکۆکراوەتەوەولێنگەڕاون بەتەواوی بڵاوببێتەوە وقەدەغە

کراوە. یەکەمین ژمارەی دەنگێ ئازادی لە (٢٠) ی گولانی سالی (١٩٩٤)دا لەتورکیا لەشاری ئەستەنبۆل بلاوکراوەتەوە. دوا ژمارەی ژمارە (٤٢) بووە، کە لەرێکەوتی (١١) ی ئاداری سالی (١٩٩٥)دا بلاوکراوەتەوە. گەلێک نووسەرورۆژنامەوانی ناسراوی کوردستانی تورکیا بەدیتن ورامانی خۆیان بەشدارییان لەدەرچوونی رۆژنامەی دەنگێ ئازادی کردووە. ئەم رۆژنامەیەش دەیان تەنگژە وئاستەنگی هاتۆتە رێگا، هەربۆیە چارەنووسی لەئەوانەی پێش خۆی کەمتر نەبووە، هەر زوو ژیانی بەکۆتا هاتووە.

٦-گۆڤەند (GOVEND) "٦"

گۆڤاری چاندی وهونەرییە، گۆڤەند لەسالی (١٩٩١)دا، لە شاری دیاربکر دەستی بەبلاو بوونەوە کرد. لەدوای (١٢) ی ئەیلولی سالی (١٩٨٠) لە باکووری کوردستاندا، یەکەمین گۆڤارە کەتایبەت بێ بەچاندوهونەری کوردی. لەرووی ناوەرۆکیشەوە زێدەتر بابەتەکانی بەزمانی کوردی بلاوکردۆتەوە. دوا ژمارەی ژمارە (١٣) بووکەلە ئەیلولی سالی (١٩٩٥)دا دەرچوو. خاوەنی ئیمتیاز: (مەزهەر کارا، بەرپرسیاری دەستەی نووسەران موکرەم ئایلدیز) بوو. دەرچوونی گۆڤارێک بەزمانی کوردی وتورکی وباس لەکولتوور وئەدەبیاتی کوردی بکات، ئاسان نەبوو. ئەوکەسانەی گۆڤاری گۆڤەندییان بەرێوەدەبرد، هەموو دەم گرتن وزیندان لەپێش واندا بوو. چەند جارێک خاوەن ئیمتیاز وبەرپرسیاری دەستەی نووسەرانی گۆڤاری گۆڤەند زیندانی کراون. لەنێو ولات ودەرەوەی ولاتدا بەدەیان کەسی ولاتپارێز وئاشتیخواز پشتگیرییان لەگۆڤاری گۆڤەندکرد. بەلام دیسان ئەوەیش وەک چەندان گۆڤارورۆژنامەی دیکەی کوردی تەمەنی کورت بوو، و ژیانی بەم شێوەیە بەکۆتاهات.

٧-رووناهی (RONAHÎ) "٧"

رۆژنامەی رووناهی هەفتەنامەیەکی کوردی وتورکی بوو. لەشاری

RONAHI
rdeş kavgası
kım getirdi

ئەستەنبۆل دەردەچوو. ژمارەی (١) ی لە (٢١) ی مانگی گوڵانی ساڵی (١٩٩٥)دا، چاپ و بڵاوکراوەتەوە. دوا ژمارەی ژمارە (٧٢) بوو، لەرێکەوتی (١٠) ی مانگی تشرینی یەکەمی ساڵی (١٩٩٨)دا، دەرچووە.
(ڕۆژنامەی ڕوناهی) یش وەک چاپەمەنییەکانی پێش خۆی لە ڕەوشێکی پرخراپدا ژیانی خۆی دەرباز کردووە.
چەند جارێک دراوەتە دادگا و ژمارەکانی کۆکراونەتەوە ولێنگەڕاون بڵاوببێتەوە. گەلێک لە نووسەرورۆژنامەوان وسیاستوانە ناسراوەکانی باکووری کوردستان و هەروا نووسەرانی کوردی سۆڤیت بەنووسین وبەرهەم ودیتن وڕامانی خۆیان بەشداریبان لە دەرچوونی دا کردووە.

٨-هێڤی (Hêvî) " ٨ "

hevi
akmaktan yine mahkum...
"Yaşamak İstiyoruz"

ڕۆژنامەی هێڤی هەفتەنامەیەکی نووچەیی و شرۆڤەیی بوو، لەشاری ئەستەنبۆل لەتورکیا بەزمانی کوردی وتورکی دەردەچوو. لەبەرئەوەی ڕۆژنامەی هێڤی وەک ئەوانەی پێش خۆی دەیان تەنگژەی هاتۆتە ڕێگا هەرلەبەر هەندێ ناوە ناوە خاوەنی ئیمتیاز وبەرپرسیاری ڕۆژنامەکە دەگۆڕا. لەوانەی کەیەک لەدوای یەک خاوەنی ئیمتیازی ڕۆژنامەکە بوون، بریتین لە: (موجاهید ئایتاش، م. عەلی ئاتلگان، جەلال یەشار).
هەروا ئەوانەی بە نۆرە بەرپرسیاری ڕۆژنامەی هێڤی بوون، ئەمانەن: (جەم بۆزئەسلان، عەلی سەید بۆزکوش، سەلما گوینار) .ڕۆژنامەی هێڤی تاوەکو ڕێکەوتی (١٧) ی مانگی نیسانی ساڵی (١٩٩٩) هەمووی بەسەریەکەوە (١١٨) ژمارەی لێدەرچووە. لەماوەی دەرچوونیدا (٤٨) ژمارەی لەلایەن پۆلیسەوە کۆکراودتەوە ولێنگەڕاون بڵاوبکرێتەوە. دەیان

نووسەروڕۆژنامەنووسی باکووری کوردستان چ لەناوەوەی وڵات وچ لەئەورووپادا هەروا هەروا نووسەران و ڕۆژنامەوانی سۆڤیەت بەشدارییان لە دەرکردنیدا کردووە. ماوەیەکیش ڕۆژنامەی هێڤی لەئەورووپاش دوبارە لەچاپ دەدراو بڵاودەکرایەوە. لەئاکامدا ڕۆژنامەی (هێڤی) یش لەوە زیاتر نەیتوانی بەردەوام بێت و ژیانی بەکۆتا هات.

٩-ڕۆژا تازە (Roja Taze) "٩"

ڕۆژا تازە ڕۆژنامەیەکی هەفتانە بوو، دوا بەدوای وەستانی ڕۆژنامەی هێڤی، وەشانی خۆی دەست پێکرد ژمارە (١) ی لە مانگی تەمووزی ساڵی (١٩٩٩)دا ودوا ژمارەی ژمارە (٧٤) ە لە (٢٢) کانوونی یەکەمی ساڵ (٢٠٠٠)دا، بەقەوارەیەکی مەزن بە (١٢) لاپەرە بڵاوکراوەتەوە. لەم ژمارە بە دواوە هیچ ژمارەیەکی دیکەی لێ بڵاونەکراوەتەوە و ژیانی بەکۆتا هاتووە. بەدەیان نووسەر وڕۆژنامەنووس لەتورکیا ولەئەورووپا ڕۆڵیان لە دەرچوونی ڕۆژا تازەدا هەبوو. ئەویش وەک چاپەمەنییەکانی پێش خۆی چەندان تەنگژە وئاستەنگی بۆدروست بوو، بەڵام توانی نزیکەی ساڵ ونیوێک درێژە بەتەمەنی خۆی بدات. بەزمانی کوردی وتورکی چاپ و بڵاودەکرایەوە.

لێرەدا بەپێویستی دەزانین لەگەڵ ئەم کورتە نووسینەدا هەندێک لەو چاپەمەنییانەش بەسەر بکەینەوە کەهەندێکیان ئێستاکە لەهەندێ شوێنی تورکیا دەردەچن. هەرچەند ئەوانیش بێ تەنگژە وبێ گیروگرفت نین. بەڵام ناوە ناوە ژمارەیەکییان هەر چۆنێک بێ لێ بڵاودەکرێتەوە. ئەمەش هەندێک لەناوی ئەوچاپەمەنییانەیە کە لەتورکیا دەرچوون یان ئێستاکەش دەردەچن.

١٠-زەند (ZEND) "١٠"

گۆڤاری زەند لەلایەن ئەنیستووتی کورد

لەشاری ئەستەنبۆل سێ مانگ جارێک بڵاودەکرێتەوە. گۆڤارێکی وەرزییە، گرنگی بەلێکۆڵینەوە وکاری زانستی دەدات. گۆڤاری زەند لەساڵی (١٩٩٦)دا چەند ژمارەیەکی تایبەتی وەک پروف چاپ وبڵاوکردۆتەوە. بەڵام لە پاییزی ساڵی (١٩٩٦)دا ژمارە (١) ی بە (٩٦) لاپەرەی قەوارە (A4) بەبەرگێکی رەنگاو رەنگ وبەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی بڵاوکراوەتەوە. لەسەرگۆڤاری زەند نووسراوە: (گۆڤارا سێ ماهییە لێکۆلین و لێگەرینێن زانستییە).

١١-بیرنەبوون (Bîrnebûn) "١١"

گۆڤاری بیرنەبوون لەلایەن کوردانی دانیشتووی ئەنادۆلی نێوەراست لەتورکیا بڵاودەکرێتەوە. خاوەنی ئیمتیازی گۆڤار: (حاجی ئەردۆگان)ە، گۆڤارێکی هونەری، چاندی وسیاسییە. من تەنیا (٣) ژمارەم بینیوە. زێدەتر گرنگی بەرەوش وژیانی کوردانی دانیشتووی ئەنادۆلی نێوەراست لەتورکیا دەدات وژیان ودەردی رۆژانەیان بەسەردەکاتەوە.

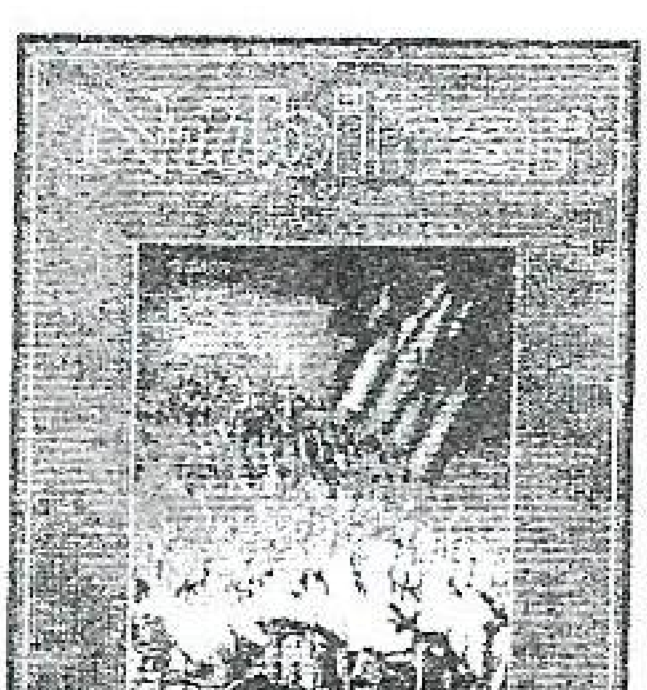

١٢- (نووبەهار) (NÛ BIHAR) "١٢"

گۆڤارێکی ئایینی مانگانەیە، لەشاری ئەستەنبۆل بڵاودەکرێتەوە. تاوەکو ئێستاکە هەمووی بەسەریەکەوە (٥٥) ژمارەی لێدەرچووە. لەروانگەی ئایینی پیرۆزی ئیسلام بابەتەکانی بڵاودەکاتەوە. یەکەمین گۆڤارەی ئایینییە لەتورکیا بەشێوەیەکی کوردانەونیشتماپەروەری لەروانگەی ئایینی پیرۆزی ئیسلامیەوە کیشەی کورد وتەنگژەکانی بەشێوەیەکی عادیلانە بخاتەروو ورێگا چارەشیان دەست نیشان بکات. بەرپرسیاری گشتی گۆڤار: (سەباح کارا) یە. هەرمانگێک ژمارەیەکی لێ بڵاودەبێتەوە. ئەوەندەی من ئاگاداربم هەتا ساڵی (١٩٩٨) ئەو (٥٥) ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە.

١٣- (ولات) (Welat) "١٣"

welat
Cepha xiyanetê

رۆژنامەی ولات، رۆژنامەیەکی هەفتانەبوو، سەرەتا لەشاری هەولێر لەباشووری کوردستان لەلایەن ڕێکخستنی (pkk) ەوە ماوەیەک دەردەچوو، بەڵام لەگەڵ دەستپێکی هەڵگیرسانی شەڕی نێوخۆ بۆماوەیەک گواستیانەوە شاری سلێمانی وماوەیەکیش لەوێ بەردەوام بوو. هەفتەنامەی ولات لەباشووری کوردستان بەئەلفبای عارەبی و شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست و هەندێک جاریش چەند لاپەرەیەکی کەمی بەکرمانجی ژوورو هەر بەئەلفبای عارەبی بڵاودەکرایەوە. هەربەهەمان ناوهەفتەنامەی ولات لەشاری ئەستەنبوڵ لەتورکیا ماوەیەک بە شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی بڵاودەکرایەوە. دوو ژمارەم لەبەردەستدایە کەبەم شێوەیەیان لەسەر نووسراوە: (ولات رۆژنامەیا هەفتەیی، ساڵ: (١) ژمارە: (٣٦) (٢٥ -٣١) ی ئابی (١٩٩٢) (١٦) لاپەرەی (A3)یە. ژمارەکەی دیکەش بەم شێوەیەی لەسەرنووسراوە: ساڵ: (٢) ژمارە: (٨٢) (١٢-١٨) ی ئەیلولی (١٩٩٣) (١٦) لاپەرەی (A3) یە. هەر دوو ژمارەکە بە زمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لەئەستەنبوڵ لەتورکیا بڵاوکراوەتەوە. دوای تەنگژە و گیروگرفتی دژوار لەلایەن ڕژێمی تورکیاوە بۆ رۆژنامەکە و رۆژنامەڤانەکانی دروست دەبێ و بەرپرسیاری رۆژنامەکە (مەزهەر گوونبات) دەدرێتە دادگا.

Welatê Me
PARLEMENTO PÎROZ BE'
Kurd dixwazin vegerin welatê xwe

بەرپرسیاری رۆژنامەی ولات لە داخوبنیێکدا دەبێژێت: (ئەز لەدادگادا بەزمانی کوردی داکۆکی لەرۆژنامەی ولات وخۆم بە شێوەیەکی سیاسی ویاسایی بکەم). دوای داخستنی رۆژنامەی ولات، هەفتەنامەی (ولاتێ مە) ماوەیەک جێی دەگرێتەوە.

١٤- ولاتێ مە (WelatMe)

دوابەدوای داخستنی هەفتەنامەی ولات

هەفتەنامەی (وڵاتێ مە) جێی دەگرێتەوە. بەڵام دەیان ئاستەنگ وگیروگرفتی ڕووبەڕوو دەبێتەوە. بۆیە هەرچۆنێک بووە ماوەیەک لەسەر وەشانی خۆیدا بەردەوام دەبێت. یەک ژمارەی ئەم ڕۆژنامەیەم لەبەردەستدایە بەم شێوەیەی لەسەر نووسراوە: وڵاتێ مە ڕۆژنامەیا هەفتەیی، ساڵ: (١) ژمارە: (٢٢) (١٦) ی ئەپریلی (١٩٩٥) (١٦) لاپەرەی (A3) یە. بە شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لەئەستەنبۆل لەتورکیا بڵاوکراوەتەوە. دوای داخستنی هەفتەنامەی (وڵاتێ مە)، هەفتەنامەی (ئازادیا وڵات) جێی دەگرێتەوە.

١٥-ئازادیا وڵات (AZADIYA WELAT)

ڕۆژنامەی ئازادیا وڵات هەفتەنامەیەکی سیاسییە لەشاری ئەستەمبۆل بڵاودەبێتەوە. ئەویش وەک چەندان چاپەمەنی دیکەی کوردی تووشی چەندان تەنگژە وئاستەنگ بووە. هەربۆیە تا هەنوکە چەند جارێک ناوی خۆی گۆڕیوە، تا لەسەر وەشانی خۆی بەردەوام بێت. جاری یەکەم بەناوی (وڵات) ماوەیەک بەردەوام بووە. دوای بۆتە (وڵاتێ مە)، دوای ناوی خۆی گۆڕیوە و بۆتە (ئازادیا وڵات) تا ئێستاکە بەبەردەوامی دەردەچێت. دوو ژمارەی ئەم ڕۆژنامەیەم لەبەر دەستدایە بەم شێوەیەی لەسەر نووسراوە: (ئازادیا وڵات ڕۆژنامەیا هەفتەیی. ساڵ: ١، ژمارە: ٢٤، پووشپەڕ- تیرماه ١٩٩٦، ١٦لاپەرەی A3) یە. ژمارەکەی دیکەش بەم شێوەیەی لەسەر نووسراوە: (ساڵ: ١، ژمارە ٢٥، تیرماه ١٩٩٦، ١٦لاپەرەی A3) یە. هەردوو ژمارەکە بە شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لەشاری ئەستەنبۆل دەرچووە. دوا ژمارەی (ئازادیا وڵات) م بینیوە (ژمارە: ٢٨٤ی لەتەمووزی ساڵی٢٠٠١دا، بە١٦ لاپەرەی قەوارە A3) وبە شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لەشاری ئەستەمبۆل لەتورکیا بڵاوکراوەتەوە. ئازادیا وڵات یەکێکە لەو ڕۆژنامانەی تا هەنوکە بەس بەزمانی کوردی بابەتەکانی بڵاودەکاتەوە وهەنوکەش بەبەردەوامی دەردەچێت.

١٦-وار (WAR) "١٤"

گۆڤاری وار، گۆڤارێکی لێکۆڵینەوەیە و ناوە ناوە ژمارەیەکی لێ بڵاودەکرێتەوە. لەشاری ئەستەمبۆل دەردەچێت. لەساڵی (١٩٩٧)دا ژمارەی (١) ی لێ چاپ وبڵاوکراوەتەوەو تا سەرەتای مانگی ئاداری ساڵی (٢٠٠٠) تەنیا (٩) ژمارەی لێدەرچووە. بابەتەکانی بەزمانی کوردی وتورکی بڵاودەکاتەوە.

١٧-ڕەوشەن (REWSEN) "١٥"

گۆڤاری ڕەوشەن لەسەرەتا لەئەوروپا لەنێوان ساڵانی (١٩٨٨-١٩٩٢)دا، (٩) ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە.

ئەم گۆڤارە لەئەوروپا لەلایەن یەکێتی ڕۆشنبیرێن ولاتپارێزێن کوردستان بڵاودەکرایەوە. لەسەر بەرگی گۆڤاری ڕەوشەن کەئەو ژمارانەی لەئەوروپا بڵاوکراونەتەوە بەم شێوەیە نووسراوە: (گۆڤارا یەکێتی ڕۆشنبیرێن ولاتپارێزێن کوردستان، گۆڤارا کوردی یاچاندی، هونەری، وێژەیی، دیرۆکی و ڕامیارییە).

ساڵێ چارجاران دهێ وەشاندن. تەواوی ئەو (٩) ژمارەیەی لەئەوروپا دەرچوون ناوەرۆک بە زمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینییە وتەنیا دوا ژمارە کە ژمارە (٩) یە، بێجگە لەزمانی کوردی چەند لاپەرەیەکیشی بەزمانی تورکییە. دوای ژمارە (٩) گواستینەوە شاری ئەستەمبۆل لەتورکیا. هەربەهەمان ناو بڵاودەکرێتەوە. گۆڤاری ڕەوشەن کە لەئەستەنبۆل بڵاودەکرێتەوە، بەم شێوەیەی لەسەرنووسراوە: (ڕەوشەن بەرهەمەکا ناڤەندا چاندا میزوپۆتامیایا، گۆڤارا چاندی ولێکۆڵینەرییە، ژ مەهێ جارکێ تێ وەشاندن).

ئەو ژمارانەی لەبەر دەستی مندایە بریتین لەمانەی خوارەوە:

١-ڕەوشەن ژمارە: (١) شوباتی (١٩٩٢).

٢-ڕەوشەن ژمارە: (٢) ئاداری (١٩٩٢) (٥٨) لاپەرەی (A4) یە، (١٢) لاپەرەی بەزمانی تورکییە وپاشماوەکەشی بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینییە.

٣-ڕەوشەن ژمارە: (٤) حوزیرانی (١٩٩٢) (٥٨) لاپەرەی (A4)

یە، (٩) لاپەڕەی بەزمانی تورکییە و پاشماوەکەی بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینییە.

٤-ڕەوشەن ژمارە: (٦) ئابی (١٩٩٢) (٥٤) لاپەڕەی (A4) یە، (١١) لاپەڕەی بەزمانی تورکییە وپاشماوەکی بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینییە. لەسەر بەرگی ئەم ژمارەیەدا بەم شێوەیە نووسراوە: گۆڤارا کوردی یاچاندی، هونەری، وێژەیی ودیرۆکییە.

٥- ڕەوشەن ژمارە: (٧) ئەیلولی (١٩٩٢) (٨٢) لاپەڕەی (A4) یە (٢٢) لاپەڕەی بەزمانی تورکییە وپاشماوەکەی بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەلاتینییە.

٦-ڕەوشەن ژمارە: (١٦-١٧) پووشپەڕ-تیرماە (١٩٩٤) (٨٦) لاپەڕەی (A4) یە. (١٠) لاپەڕەی بەزمانی تورکییەوپاشماوەکەی بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینییە. لەسەر بەرگی ئەم ژمارەیەدا بەم شێوەیە نووسراوە: (گۆڤارا کوردی یا چاندی، هونەری، وێژەیی و زانیاری).

گۆڤاری ڕەوشەن چ ئەو ژمارانەی لەئەورووپا یان ئەوانەی لەئەستەمبۆل بڵاوکراونەتەوە، بەبەرگێکی قەشەنگ ورەنگاوڕەنگ چاپ کراون.

گۆڤاری ڕەوشەن تەنیا یەک ژمارەی نەبێت، کە لەئەورووپا لەمایسی ساڵی (١٩٩٠)دا بەشێوەی ڕۆژنامەیە (٨) لاپەڕە وبەقەوارەی (A3) یە، ناوەڕۆک بەزمانی تورکییە. ئەم ژمارەیەش تایبەتە بە ژیان وخەباتی ئیسماعیل بێشکچی ولەلایەن یەکێتی ڕۆشنبیرێن ولاتپارێزێن کوردستان لەئەورووپا بڵاوکراوەتەوە.

١٨-ژیاناڕەوشەن (JIYANA REWEN)

گۆڤارێکی مانگانەیە لەشاری ئەستەمبۆل دەردەچێت. ژمارەیەکی لەبەر دەستی مندایە، ژمارە وساڵی دەرچوونی بەسەرەونییە، بەم شێوەیەی لەسەر نووسراوە: (ژیانا ڕەوشەن،

گـۆڤـارا وێژەیی، چاندی وهونەری) گـۆڤـارا مـاهانە. (٧٢) لاپەڕەی (A5)ە وتەواوی ناوەڕۆک بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوور بەئەلفبای لاتینییەو بەبەرگێکی قەشەنگ ورەنگاو ڕەنگ چاپ کراوە. شوێنی دەرچوون شاری ئەستەمبۆل، تورکیا. دوا ژمارەم بینیوە، ژمارە (٣٧) ە، ولەمانگی شوباتی ساڵی (٢٠٠٠)دا لەشاری ئەستەمبۆل بڵاوکراوەتەوە.

١٩-ڕۆژنامەی ئەحمەدی خانی
"١٦" (ROJNAMEYA EHMEDÊ XANÎ)

لەشاری بایەزید لەتورکیا، لەوشارەی کە مەزاری پیرۆزی شاعیری نەتەوەی کـورد ئەحـمـەدی خـانی لێـیـە، کـۆمـەڵێک ڕۆشنبـیـریی نیشتمانپەروەر بڕیاریاندا بۆ ڕێزلێنان لەگەورەیی وبەرز ڕاگرتنی ناوی مەزنی ئەحمەدی خانی ڕۆژنامەیەکی هەفتانە بەناوی ئەحـمەدی خانی دەربکەن. ئەم ڕۆژنامەیە بۆ ماوەی دووساڵ دەرچووە، لەبەر گیروگرفتی ئابووری نەیتـوانیـوە بەردەوام بێت. ڕۆژنامـەی ئەحـمـەدی خـانی لەناوەڕۆکدا گرنگی داوە بە ژیان و شیعرەکانی ئەحمەدی خانی وپەندی پێشـینان وچیـرۆکی فـۆلکلـۆری وسـتران ولاوکی فـۆلکلـۆری وگـەلێک بابەتی دیکەی ئەدەبی تێدا بڵاوکراوەتەوە.

٢٠-دەمانوو (DEMA NÛ) "١٧"

Kürtler arasında birlik eğilimi gelişiyor

دەمـانوو ڕۆژنامـەیەکی سـیـاسی وچانـدییـە، پانزە ڕۆژ جـارێک بڵاودەکرێتەوە ژمارە (١) ی لە (١٥) ی ئاداری سـاڵی (٢٠٠١) بە (١٢) لاپەڕەی قـەوارە (A3) لەئەسـتـەنبۆل بەزمـانی کـوردی وتورکی بڵاوکـراوەتەوە. ژمارە (٢) ی لە (٣٠) ی ئادار سـاڵی (٢٠٠١)دا بە (١٥) لاپەرە بە هەمـان قـەواری ژمـارە یەک بەزمـانی کـوردی وتـورکی بڵاوکـراوەتەوە. دوا ژمـارەی دەمانووم لەو ڕۆژانە بەدەست گـەیشت، بەم شێوەیەی لەسەرنووسراوە: (دەمانوو، ڕۆژنامەیا پانزەڕۆژی یا سیاسی وچاندی) ساڵ: (١) ژمـارە: (٢٢) (٣١) ی کـانوونی دووەمی سـاڵی

(٢٠٠٢) (١٦) لاپەڕەی (A3) یە، (٨) لاپەڕەی بەکرمانجی ژووڕو بەئەلفبای لاتینی وپاشماوەکەی بەزمانی تورکییە. لەشاری ئەستەمبۆل بلاوکراوەتەوە، هەنوکەش بەبەردەوامی دەردەچێت.

بەرئەنجام:

لەتورکیاولەباکووری کوردستان، لەنێوان سالانی (١٩٠٨-٢٠٠١)دا، کەلەماوەی ئەو (٩٣) ساڵەدا، بزاڤی رۆشنبیریی ورۆژنامەگەریی کوردیی درێژەی هەیە، لەوماوەیەدا بەدەیان کتێب وسەدان رۆژنامەو گۆڤارچ بەزمانی تورکی وکوردی، یان تەنێ بە زمانی کوردی و یانیش هەربەزمانی تورکی دەرچوون وهەندێکیان ئێستاکەش دەردەچن. بێگومان لەوماوە دوور و درێژەدا دەیان ئاستەنگ وتەنگژەیان لەرێگادا بووە. ئێمەلەم نووسینەماندا هەوڵمانداوە کەتیشک بخەینە سەر قۆناخێکی گرنگ وبەرچاو وپر لەتەنگژە وئاستەنگ، کە ئەو قۆناخەش لە ساڵی (١٩٧٩) ەوە دەست پێدەکاو تا رۆژگاری ئەمرۆکەش بەردەوامە. لەماوەی ئەو (٢٢) ساڵەدا نزیکەی زێدەتر لە (٣٠) گۆڤار ورۆژنامە دەرچوون وهەندێکیان هەنوکەش دەردەچن. لەوماوەیەدا زێدەتر تەنگژەکان زەق بوونەتەوە.

نووسەر ورۆژنامەنووسانی کورد سەرەڕای تەنگژەو ئاستەنگ، درێژەیان بەبەرخۆدانی رۆشنبیریی خۆیان داوەوبۆ هۆشیارکردنەوەی کۆمەلانی خەلکی کوردستان بەگشتی وڕای گشتی تورکیا بەتایبەتی رۆڵی دیار و بەرچاویان بینیوە، شان بەشانی لەچاپدانی ئەو هەموو گۆڤار ورۆژنامانە و چەندان کتێب ونامیلکەیان بەزمانی کوردی یان بەزمانی تورکی دەربارەی پرسی کورد وئەدەبیات و مێژوو، فۆلکلۆرو ئەدەبی منالان لەچاپداوە. بەم کارەشیان خزمەتێکی مەزنیان بە بزاڤەکە گەیاندووە. تا هەنوکەش زۆر یان کەم بزاڤە رۆشنبیریی و رۆژنامەوانییەکە بەردەوامە.

ئەوەی شایەنی گوتنە بێجگە لەو چاپەمەنییانەی باسمان لێوەکردن، گەلێک ڕۆژنامە وگۆڤاری دیکەش لەتورکیا بەزمانی کوردی وتورکی یان هەر بەزمانی تورکی دەرچوون، یان هەندێکیان ئێستاکەش دەردەچن، لەوانە: (ئولکەدەگوندەم، پێشەڕۆژ، یاندیم نەورۆز، ڕۆژا، ژوژن، ئوزگرخەلک، یورتیسڤەر، گەنچلیک، یەنی یەشام، ستێرکا ڕزگاری، پینە، پێلین، سەربەستی، بەفرین بەهار) وچەند دانەیەکی دیکەش لەئەرشیفی خۆمداپاراستوون. بەڵام بۆ ئەونووسینە بەپێویستم نەزانی باسی هەرهەموویان بکەم.

پەراوێزەکان:

١- هەندێک لەژمارەکانی (ڕۆژنامەی ئازادی) م هەیەولەلای خۆم پاراستوومن، بۆ زیاتر زانیاریش سوودم لەچەند ژمارەیەکی گۆڤاری (ڕۆژا نوو) وەرگرتووە، کەلەلایەن کۆمەڵەی کۆمکار سوێد بڵاودەکرێتەوە. (ڕۆژانوو) بەتەمەن ترین گۆڤاری کوردییە لەسوێدکە (٢٢) ساڵ لەدەرچوون بەردەوام بوو، مخابن ماوەکە دەرناچێت، دیارنییە بەردەوام دەبێت یان ئەویش وەک دەیان چاپەمەنی دیکەی کوردی بەبێ دەنگی ژیانی بەکۆتابێت.

٢- دەربارەی پێشەڕۆژا ئازاد سوودم لەژمارەکانی گۆڤاری ڕۆژانوو بینیوە وهەروا ڕاپرسێکم لەگەل برادەرانی کۆمکار سوێد دەربارەی ئەم گۆڤارەوهەندێک چاپەمەنی دیکەی کوردی لەئەوروپا وتورکیا بڵاوکراونەتەوە، سازداوە.

٣- سوودم لە هەندێک لەژمارەکانی گۆڤاری دەنگ وهەروا ژمارەکانی گۆڤاری ڕۆژانوو بینیوە وڕاپرسێکم لەگەل برادەرانی کۆمکار سوێد کردووە ودەربارەی ئەوگۆڤارە وهەندێک چاپەمەنی دیکەی کەلەتورکیا وئەوروپا بڵاودەبنەوە، بۆ ئەم نووسینە سوودم لێ وەرگرتوون. لەم ڕۆژانە دوو ژمارەی ڕۆژنامەی (دەما نوو) م بەدەست گەیشت. لەلاپەرە (١٤) ی ژمارە (١)دا، بەکورتی لەسەر ژمارە (٥٨) ی گۆڤاری (دەنگ) ی نووسیوە.

٤- هەندێک لە ژمارەکانی (ڕۆژنامەی ئازادی) م لەلای خۆم پاراستووە و هەروا سوودم لە هەندێک لە ژمارەکانی گۆڤاری ڕۆژانوو و ڕاپرسێکم لەگەڵ برادەرانی کۆمکار سوێد کردووە وبۆ ئەم نووسینە سوودم لێ بینیوون. پێشتر لەساڵی (١٩٧٩)دا بەهەمان ناو ڕۆژنامەی (ئازادی) دەردەچوو. ئەمەیان بۆ جاری دووەمە، هەمان گرووپی جارانن بەهەمان ناو ڕۆژنامەی (ئازادی) یان بڵاوکردۆتەوە.

٥-سوودم لە هەندێک ژمارەکانی ڕۆژنامەی دەنگێ ئازادی وگۆڤاری ڕۆژانوو وچاپەمەنییەکانی دیکەی کۆمکارسوێد بینیوە.

٦-یەک ژمارەی گۆڤاری گۆڤەندم هەیەوهەروا سوودم لەچاپەمەنییەکانی دیکەی کۆمکارسوود بینیوە.

٧-یەک ژمارەی (ڕۆژنامەی ڕوناهی) م هەیە وسوودم لەژمارەکانی گۆڤاری ڕۆژانوو وچاپەمەنییەکانی دیکەی کۆمکار سوێد و ئەڵمانیا بینیوە.

٨-سوودم لە هەندێک لەژمارەکانی ڕۆژنامەی هێڤی وگۆڤاری ڕۆژانوو وچاپەمەنییەکانی دیکەی، کۆمکارلەسوێد بینیوە.

٩-دوا ژمارەی ڕۆژاتازە ژمارە (٧٤) بووە ودوای ئەم ژمارەیە ژیانی

بەکۆتاهاتووە. ئەوەندە دەزانم دوای وەستانی ڕۆژنامەی هێڤی ئەوجێگەی گرتۆتەوە ونزیکەی ساڵ ونیوێک بەردەوام بووە. ئەز وەک نووسەرێک بابەتم بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لەم ڕۆژنامەیەدا بڵاوکردۆتەوە.

١٠- تەنیا یەک ژمارەی گۆڤاری زەندم هەیە، بۆزیاتر زانیاریش سوودم لەژمارەی (٢٥) ی گۆڤاری (نوودەم) کە بەبۆنەی سەد ساڵەی ڕۆژنامەگەیی کوردیی لەساڵی (١٩٩٨)دا، کەلەسوێد بڵاوکراوەتەوە، وەرگرتووە.

١١-هەر سێ ژمارەی بیرنەبوونم لەکن هەیە وسوودم لێ بینیوون.

١٢-هەندێک لە ژمارەکانی نووبەهارم هەیە وهەروا بۆ زانیاری زیاتریش دەربارەی ئەم گۆڤارە، سوودم لەگۆڤاری (نوودەم) ی ژمارە (٢٥) کە لەساڵی (١٩٩٨)دا دەرچووە، بینیوە.

١٣ -سوودم لەژمارە سەرەتاییەکانی وڵات وهەندێک لەژمارەکانی (وڵاتێ مە وئازادیا وڵات) بینیوە. بەڵام موخابن لەوە زیاتر زانیاریم دەستنەکەوت.

١٤-تەنیا ژمارەیەکی گۆڤاری وارم بینیوە. بۆ زانیاری زیاتر سوودم لەڕۆژنامەی ڕۆژاتازە، ساڵ ١، ژمارە ٣٥، ڕێکەوتی (٢) ی ئاداری ساڵی (٢٠٠٠) لاپەرە (٧) بینیوە.

١٥-سوودم لە بەشی زۆری ژمارەکانی گۆڤاری ڕەوشەن ئەوانەی لەئەورووپا و لەتورکیا دەرچوون بینیوە.

١٦-دەربارەی ئەم ڕۆژنامەیە زانیارییەکەم لەگۆڤاری (نوودەم) ی ژمارە (٢٥) کەلە ساڵی (١٩٩٨)دا دەرچووە، وەرگرتووە.

١٧-چەند ڕۆژێک لەمەوبەر دوو ژمارەی ڕۆژنامەی (دەمانوو) م پێگەیشت. هەمان ئەوکەسانەی پێشتر ڕۆژنامەی (دەنگێ ئازاد، ئازادی، ڕوناهی، هێڤی وڕۆژاتازە) یان دەردەکرد، هەر ئەوانن ڕۆژنامەی (دەما نوو) دەردەکەن. کاتێ لەتورکیا ڕۆژنامەیەک قەدەغە دەکرێت، زوو مۆڵەت وەردەگرن وڕۆژنامەیەک بەناوێکی دیکەوە بڵاودەکەنەوە. پێموایە ڕۆژنامەی (دەما نوو) درێژە پێدەری ئەوانەی پێش خۆیەتی.

* ئەم بابەتە لە گۆڤاری (ڕۆژنامەڤانی) ژمارە (٥) ساڵی دووەم-٢٠٠١ بڵاوکراوەتەوە،

ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان
ومۆژدەیەک...*

Bryn ölkələrin proletarları, birləşin!

SOVET KYRDYSTANЬ

VIII-ci çavan

Laçьn rajon partija və içraija qomitelərinin orqanь
10 fevral, çymə-axşamь 1938-çi il № 6 (345)

Jyksək dəvlət vəzifələri naşьnda olan rəhbərlər lovqalanma və ja ozyny aəjənməjə qapьlmamalьdurlar, onlar tənqidə çiddi qulax asmalь, işdə təkmilləşməlidirlər. „Mən jyksəkdə durmuşam və buna görə hər şeji görürəm və hər şeji bilirəm„ kimi şəkildə ifadə oluna biləçək loqalьqь biz sәjasi korluq kimi, ejynmək kimi, ajuroqrafizm kimi pisləməlijik. (Molotov)

SSRI birinçi çaqrьş Baş Sovetinin birinçi Sessijasь

İttifaq Sovetinin və Millətlər Sovetinin 1938-çi il janvarьn 17-də birgə içlasь haqqьnda

Informasija mə'lumatь

بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لە هەندەران بەچەند قۆناخێکی گرنگ و بەرچاو تێپەڕیوە، مخابن تا ئێستا نەتواندراوە هەموو لایەنە شاراوەکانی بەسەر بکرێنەوە، یان لێکۆڵینەوەیەکی زانستی لەسەر بکرێت، ئەوەی دەربارەی ئەم بزاڤە ڕۆشنبیرییەش ئەنجام درا بێت، بێگومان سەد لە سەد لەو باوەڕەدام کە کارێکی ناکامڵ و ناتەواوە، چونکە تا ئێستاکە بیبلۆگرافیایەکی تەواوی ئەو هەموو ڕۆژنامە و گۆڤار و بلاڤۆکە کوردییانەی لە تەواوی هەندەران چ بە زمانی کوردی، یان بەزمانانی دیکەی بیانی دەرچوون بە چاپ نەگەیشتوون. ئەوەی کراشبێت هەروەک لەبەرایی ئامـاژەم پێدا ناکامڵ و ناتەواوە، چونکە پێموایە ژمارەیەکی ئێجگار زۆری ئەوڕۆژنامە وگۆڤار وبلاڤۆکانە بەتەواوی نەدۆزراونەتەوە.

بێگومان ئەوجۆرە تەرزە کارانە کاری تاکە کەسی نین، بەڵکو کاری دامودەزگایەکی مەزنی ڕۆشنبیرین، کەدەبێ چەند لیژنەیەکی پسپۆڕ لەم بوارەدا پێک بهێنن بۆ ئەوەی بتوانن لەهەر وڵاتێک ئەو لیژنەیەی

СОВЕТ КУРДУСТАНЫ

Сталин сәнәдләрини дәриндән өйрәнәк

کەئامادە دەکرێت خۆی بۆ ئەم کارە تەرخان بکات، بە واتەیەکی دیکە کاری کۆکردنەوە وبەئەرشیف کردنی بزاڤی مێژووی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لەهەندەران ئەوەندە سانانییە بەتاکەکەس ئەنجام بدرێت، بەڵکو کاری گرووپێکی پسپۆرە لەم بوارەدا، مخابن تا ئەمرۆکەش ئەم کارە گرنگ وبەرچاوە بەتاکەکەس ئەنجام دراوەو ئەنجام دەدرێت، هەر لەبەر هەندێش نەتواندراوە هەموو لایەنە بزر بووەکەی بخرێتە ڕوو، بەڵام خۆ ناکرێت لایەنە گرنگ وکاریگەرەکەشی فەراموش بکرێت، چونکە ڕۆڵی بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لە هەندەران لەنێوەندی ڕەوەندی کوردیدا هەنگاوی بەرچاو وپۆزەتیڤی لەبواری میدیای کوردیدا بینیوە.

بەڵام ئەگەر باس لە بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لەهەندەران بکەین، دەبینین گەلێک لایەنی نهێنی هەیە تا ئێستاکە لەلامان بەتەواوی ڕوون نەبۆتەوە، بەڵکو دەتوانین بڵێین گەلێک نهێنی وبابەتی شاراوە ماون کە تا هەنووکە بۆ میدیای کوردی ئاشکرا نەبووە.

ئەز بەش بەحاڵی خۆم ماوەیەکی دوور و درێژە لە هەندەران لە گەڕان و بەدواداچوون دام بۆ ئاشکرا کردنی ئەو نهێنیانە و لەم ڕووەشەوە گەلێک کاری بەرچاوم ئەنجام داوە.

ئەوەی شایەنی باسە هەر لەوچەند ساڵەی ڕابردوودا چ لەئەورووپا وئەمریکا وئوستراڵیا و سۆڤیەت بەگشتی وڕووسیای ئێستا بەتایبەتی دەیان وسەدان گۆڤار وڕۆژنامە و بڵاڤۆک وچاپەمەنی چ بەزمانی کوردی، یان بەزمانەکانی دیکەی بیانی لەسەر کورد دەرچووبن، یان دەردەچن بەشی زۆریانم دۆزیوەتەوە و لەئەرشیفی خۆمدا لەسوێد پاراستووە.

СОВЕТ КУРДУСТАНЫ

Сталин сәнәдләрини дә

ئەوەی شایەنی باسە لەساڵی (١٩٩٢)دا بۆ

KURDYSTANƂ

Kytlәvi işi zәjiflәtmәk dejil, qyvvәtlәndirmәk lazьmdьr

یەکەمین جار لەسەفەرێکی هونەری سەردانی شاری (سانکت پیترسبوورگ ومۆسکۆ) م لەڕووسیا کرد. ئەوە بوو هەر چەند مانگێک دواتر لە مۆسکۆ دەستم کرد بەخوێندن، ئەمەش بۆ من بوو بەهەلێک کە بەدوای ئەوچاپەمەنی ورۆژنامە وگۆڤارانەدا بەگەڕێم کەلەپێش هەڵوەشانەوە و دوای هەڵوەشانەوەی یەکێتی سۆڤییەت و ڕووسیای فیدراڵی ئەمڕۆدا دەرچوون، بەونیازە سەردانی کتێبخانە وئەرشیفخانەکان بکەم، دوای گەڕان وسۆراختێکی چەند ساڵێ، توانیم لەسەرەتای ساڵی (٢٠٠١)دا لەشاری سانکت پیترسبوورگ بەشی زۆریان بدۆزمەوە. بێگومان یەکێک لەو ڕۆژنامانەی کە بۆ یەکەمین جار دۆزیمەوە، ڕۆژنامەی (سۆڤییەت کوردستان) بوو. پێموایە من یەکەمین کەسم کە ئەوشەرەفە گەورەیەم پێ دەبەخشرێت کە ڕۆژنامەیەکی کوردی لەسۆڤییەت دەرچوو بێت دوای حەفتا ساڵ لە دەرچوونی لەئەرشیفخانەیەک لەشاری (سانکت پیترسبوورگ) لەڕووسیادا بیدۆزمەوە.

ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان بەگوێرەی ئەو ژمارانەی لەئەرشیفدا خوێندمەوە، دیارە کە یەکەمین ژمارەی لەساڵی (١٩٣١)دا لەشاری لاچین بەزمانی ئازەری چاپ وبلاوکراوەتەوە، ئەو ژمارانەی کە لەئەرشیفخانەی ڕووسیادا دۆزیمەوە لەنێوان سالانی (١٩٣٨-١٩٤٥)دان، مخابن ژمارە سەرەتاییەکان کە

СОВЕТ КУРДУСТАНЫ

لەنێوان ساڵانی (١٩٣١-١٩٣٧)دا دەرچوون تا هەنووکە چەنگم نەکەوتوون. ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان ڕۆژنامەیەکی هەفتانە بووە تیراژەکەشی لەنێوان (٧٠٠)دانە وهەندێک جاریش گەیشتۆتە (٨٠٠)دانە، قەوارەکەشی وەک ڕۆژنامەکانی ئەمڕۆی کوردستان بۆ نموونە وەک (خەبات، میدیا، جەماوەر، هاوولاتی... تاد) بەڵام تۆزێک درێژاییەکەی لەم ڕۆژنامانەی ئەمڕۆی کەناومان هێنان بە (١٠) سانتیمەترێک درێژترە، ئەم ڕۆژنامەیە بەشێوەی ڕۆژنامەکانی ئەوسەردەمەی سۆڤیەت چاپ وبڵاوکراوەتەوە. ئەو ژمارانەی کە من

KURDЫSTANЬ

بینیومن، هەندێکیان لەسەر کاغەزێکی تەنکی زەردن و بەشێکی زۆریشیان کاغەزەکەیان تۆزێک ئەستوورترە لەکاغەزی نۆرماڵ، ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان بەشی زۆری ژمارەکانی چوار لاپەڕەیین ناوە ناوەش بەشەش لاپەڕە و هەندێک جاریش بەدوو لاپەڕە بڵاوکراونەتەوە. لەناوەڕۆکی ژمارەکانی ئەم ڕۆژنامەیەدا، بەشی هەر زۆری لاپەڕەی یەکەمی ژمارەکانی بۆ پڕوپاگەندە کردن بۆ دەسەلاتدارانی ئەوسەردەمەی سۆڤیەت تەرخان

СОВЕТ КУРДУСТАНЫ

کراوە وهەروەها بەشی زۆری لاپەڕەی یەکەمی ئەم ڕۆژنامەیە بەوێنەی لینین وستالین ڕازانراوەتەوە، بەڵام لەلاپەڕەکانی دیکەیدا گرنگی زێدەتر بەهەواڵی دەڤەرەکە داوە. لەو باوەڕەدام ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان دوای نەمانی دەڤەری ئۆتۆنۆمی کوردستانی سور دەرچوو بێت، چونکە دەنگۆی ئەوە هەیە پێش

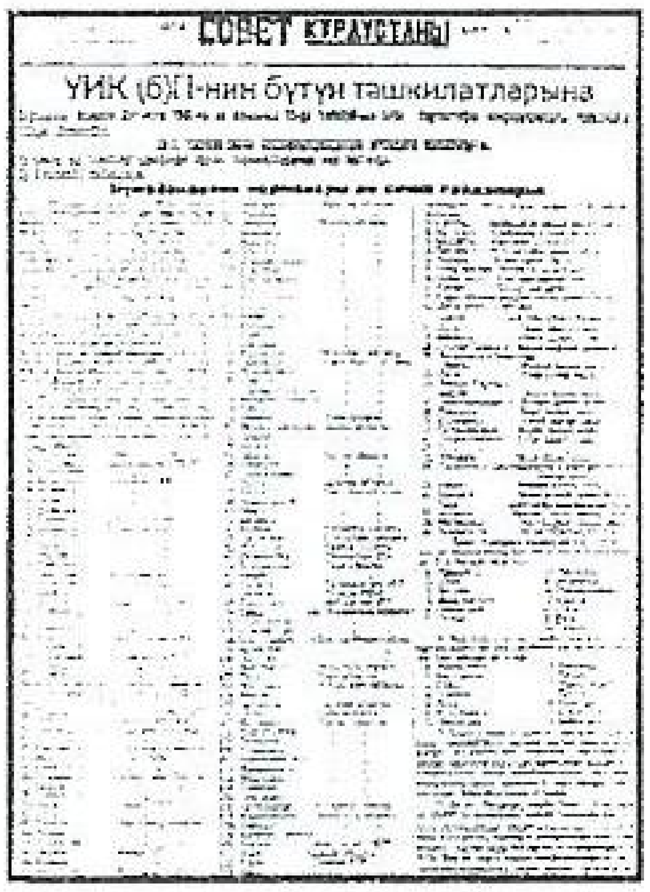

СОВЕТ КУРДУСТАНЫ

УИК (б)П-нин бутун ташкилатларына

ڕۆژنامەی (ڕیاتازە) و (سۆڤیەت کوردستان) لەسەردەمی (کوردستانی سۆر)دا، ڕۆژنامەیەک بەناوی (کوردستانی سۆر) دەرچووبێت، مخابن تا ئێستاکە بۆم ڕوون نەبۆتەوە لە کوێ و کەی وچۆن و بە چ زمانێک ڕۆژنامەی (کوردستانی سۆر) بڵاوکراوەتەوە... !!

ڕۆژنامەی (سۆڤیەت کوردستان) دوای دەرچوونی ڕۆژنامەی (ڕیاتازە) بەساڵێک دواتر دەست بە دەرچوونی کراوە بەزمانی ئازەری بڵاوکراوەتەوە.

СОВЕТ КУРДУСТАНЫ

مخابن لەبەر ئەوەی لەزمانی ئازەری باش تێنەدەگەیشتم زۆر بابەتی گرنگ هەبوو وەک شیعر وهەواڵ ورەوشی ئەودەقەرە بەباشی لێی حاڵی نەدەبووم. ئەو ژمارانەی کە لەئەرشیفدا مابوونەوە زۆر بوون منیش فریای ئەوە نەدەکەوتم کەهەرهەمووی بەتەواوی بخوێنمەوە، هەر لەبەر هەندێش لەو کورتە نووسینەمدا دەمەوێ تەنێ ئەم ڕۆژنامەیە بۆ خوێنەرانی بەڕێز ئاشکرا بکەم وهەوڵ دەدەم لەگەڕانەوەم بۆ ڕووسیا لەداهاتوودا لێکۆڵینەوەیەکی تێر وتەسەلی لەسەر ئەنجام بدەم.

СОВЕТ КУРДУСТАНЫ

СОН СААТ

СТАЛИН

ئەوەی جێگای باسە تا ئێستاکە هیچ نووسەر و ڕۆژنامەنووسێکی کورد بەهیچ شێوەیەک وەک من ئاماژەیان بەم ڕۆژنامەیە نەداوە، تەنیا دوو ڕۆژنامەنووس نەبێت کەبریتین لە (دکتۆر جەمشید حەیدەری و تەیموری خەلیل) باسیان لەم ڕۆژنامەیە کردووە.

تەیووری خەلیل هیچ لە ژمارەکانی ڕۆژنامەکەی نەبینیوە، بەڵام (دکتۆر جەمشید

حەیدەری) تەنیا یەک ژمارەی ڕۆژنامەکەی خستۆتە ڕوو.

بەڵام دەتوانم بیڵێم: من بۆ یەکەمین جار ناوی ئەم ڕۆژنامەیە لەمیدیای کوردی لەباشووری کوردستاندا ڕادەگەیێنم و (٢٠) ژمارەی ئەم ڕۆژنامەیەش وەک بیبلۆگرافیایەک دەخەمە ڕوو.

لەدوماهیدا بەباشی دەزانم ئاماژەیەکی خێرا بەو ژمارانەی ڕۆژنامەی (سۆڤیەت کوردستان) بدەم کە لەئەرشیفخانەی تایبەت بەئەرشیف کردنی گۆڤارورۆژنامە کۆنەکان لەشاری (سانکت پیترسبوورگ) لەڕووسیا کەچاوم پێدا خشاندوون وهەندێک لەژمارەکانی بخەمە ڕوو، کە بریتین لەمانە:

١-سۆڤیەت کوردستان، ژمارە (٣) (٣٤٠) (١٥-١-١٩٣٨) لەسەرناوی (سۆڤیەت کوردستان) دروشمی (هەموو پرۆلیتاریای جیهان یەکگرن) بەزمانی ئازەری نووسراوە ولەژێر ناوی ڕۆژنامەکەش نووسراوە: (ئۆرگانی دەڤەری لاچین) ە. لەژێری ژێرەوەی لاپەڕە چواردا بەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە: (سدیخ باژرامۆڤ) نووسراوە، ئەم ژمارەیە بە چوارلاپەڕە دەرچووە.

٢-سۆڤیەت کوردستان، ژمارە (٤) (٣٤١) (٢١-١-٩٣٨)، بەهەمان شێوەی ژمارەی پێشوو دروشم وئۆرگان وبەرپرسی بەڕێوەبەر وەک خۆی نووسراوە و ئەو ژمارەیەش بەچوار لاپەڕە دەرچووە.

٣-سۆڤیەت کوردستان، ژمارە (٥) (٣٤٢) (٢٥-١٢- ١٩٣٨) ئەم ژمارەیەش دروشم و ئۆرگان وەک ژمارەکانی پێشتروایە، بەڵام بەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە گۆڕاوە کە ئەمە ناوەکەیەتی: (مامەش ئەحمەدۆڤ). ئەم ژمارەیەش هەر بەچوار لاپەڕە دەرچووە.

٤- سۆڤیەت کوردستان، ژمارە (٧) (٣٤٤) (٥-٢-١٩٣٨) ئەم ژمارەیەش بەهەمان شێوەی ژمارەکانی پێشوو، دروشم وئۆرگان نووسراوە، بەڵام جارێکی دیکە ناوی بەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە گۆڕاوە ولەکۆتایی لاپەڕە چواردا (سەدیخ باژرامۆڤ) نووسراوە، ئەم ژمارەیەش بەچوار لاپەڕە دەرچووە.

٥-سۆڤیەت کوردستان، ژمارە (٨) (٣٤٥) (١٠-٢-١٩٣٨) ئەم ژمارەیەش دروشم و ئۆرگان وبەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە هەروەک ژمارەی (٨) وایە وبەچوار لاپەڕە دەرچووە.

٦-سۆڤییەت کوردستان ژمارە (١٠) (٣٤٧) (١٨-٢-١٩٣٨) ئەم ژمارەیەش دروشم و ئۆرگان وبەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە هەروەک ژمارەی پێشتر وایە بەچوار لاپەڕە دەرچووە.
٧-سۆڤییەت کوردستان ژمارە (١١) (٣٤٨) (٢٣-٢-١٩٣٨) ئەم ژمارەیەش دروشم وئۆرگان وبەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە وەک ژمارەی پێشتر وایە بەچوار لاپەڕە دەرچووە.
٨-سۆڤیەت کوردستان ژمارە (١٢) (٣٤٩) (٢٨-٢-١٩٣٨ بەهەمان شێوەی ژمارەکانی پێشوو دەرچووە ودروشم و ئۆرگان وبەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە دەستکاری نەکراوە و بە چوار لاپەڕە دەرچووە.
٩-سۆڤییەت کوردستان، ژمارە (١٣) (٣٥٠) (٥-٣-١٩٣٨) ئەم ژمارەیەش وەک ژمارەکانی پێشوو دروشم وئۆرگان وبەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە دەستکاری نەکراوە وبەچوار لاپەڕە دەرچووە.
١٠-سۆڤییەت کوردستان، ژمارە (١٥) (٣٥٢) (١٥-٣-٩٣٨) ئەم ژمارەیەش دروشم و ئۆرگان وەک ژمارەکانی پێشوو دەستکاری نەکراوە، بەلام بەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە: (میرهاد عەبدوللازێڤ) ە، ئەم ژمارەیش هەر بەچوار لاپەڕە دەرچووە.
١١-سۆڤییەت کوردستان، ژمارە (١٧) (٣٥٤) (٣١-٣-٩٣٨) ئەم ژمارەیەش دروشم وئۆرگان وەک خۆیەتی، بەلام جارێکی دیکە بەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە بۆتە (سدیخ باژرامۆڤ) و ئەمجارەیان بەشەش لاپەڕە دەرچووە.
١٢-سۆڤییەت کوردستان، ژمارە (١٨) (٣٥٥) (٥-٤-١٩٣٨) ئەم جارەشیان دروشم وئۆرگان وبەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە وەک ژمارەی (١٧) وایە، بەلام تەنیا بەچوار لاپەڕە دەرچووە.
١٣- سۆڤییەت کوردستان، ژمارە (٤٣) (٣٨٠) (٢١-٨-١٩٣٨) ئەم ژمارەیەش دروشم و ئۆرگان دەستکاری نەکراوە، بەلام بەڕێوەبەری ڕۆژنامە: (سامان ئەحمەدۆڤ) ە، ئەمجارەشیان هەر بەچوار لاپەڕە دەرچووە.
١٤-سۆڤییەت کوردستان، ژمارە (٤٤) (٣٨١) (٢٨-٨-١٩٣٨) ئەم ژمارەیەش وەک ژمارەی (٤٣) بلاوکراوەتەوە، هیچ دەستکارییێک لەدروشم وئۆرگان و بەرپرسی بەڕێوەبەر نەکراوە.
١٥-سۆڤییەت کوردستان، ژمارە (٤٥) (٣٨٢) (١-٩-١٩٣٨) بەهەمان

دروشم وئۆرگان و بەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە هەروەک ژمارەی پێشوو بڵاوکراوەتەوە، لەلاپەڕەی یەکەمی ئەم ژمارەیەدا دوو وێنەی لینین وستالین بەگەورەیی چاپ کراون.

١٦-سۆڤیەت کوردستان، ژمارە (١) (٤٦٨) (٥-١-١٩٤٠) لەم ژمارەیەشدا دروشم وئۆرگان وەک خۆی ماوەتەوە، بەڵام بەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە گۆڕاوە ولەژێری ژێرەوەی لاپەڕە چواردا (مەحەمەد هاشمزادە) ی لەسەر نووسراوە وبەچوار لاپەڕە دەرچووە.

١٧- سۆڤیەت کوردستان، ژمارە (٢) (٤٦٩) (١٠-١-١٩٤٠)، لەم ژمارەیەشدا دروشم و ئۆرگان وبەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە وەک ژمارەی پێشوو (مەحەمەد هاشمزادە) ماوەتەوە و هەر بەچوار لاپەڕە دەرچووە.

١٨- سۆڤیەت کوردستان، ژمارە (٥) (٤٧٢) (٢٧-١-١٩٤٠) بەهەمان دروشمی پێشوو، بەڵام ناوونیشانی ئۆرگانەکەی بەم شێوەیەی لەسەرنووسراوە: (ئۆرگانی پارتی کۆمەنیستی ئازەربایجان لەلاچین). بەڕێوەبەری بەرپرسی ڕۆژنامە: (مامەش ئەحمەدۆڤ) ە، بەچوار لاپەڕە دەرچووە.

١٩- سۆڤیەت کوردستان، ژمارە (٥٢) (٧٦٤) (٢٨-١٢-١٩٤٤) ئەم ژمارەیەش دروشم و ئۆرگان وەک خۆیەتی، بەڵام لەسەر لاپەڕەی یەکەمی ئەم ژمارەیەدا نووسراوە: (ئەم ڕۆژنامەیە لە ساڵی (١٩٣١) دوە بەبەردەوامی بڵاودەبێتەوە). بەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە (مەحەمەد هاشمزادە) یە وئەم ژمارەیەش هەر بەچوار لاپەڕە دەرچووە.

٢٠- سۆڤیەت کوردستان، ژمارە (٤٩) (٨١٣) (٢٧-١٢-١٩٤٥) ئەم ژمارەیەش دروشم و ئۆرگان وەک خۆیەتی، بەڵام بەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە (دلارا ماهیشۆڤا) یە وئەم ژمارەیەش بەدوو لاپەڕە چاپ وبڵاوکراوەتەوە.

* ئەم بابەتە لە گۆڤاری ڕامان ژمارە (٨٦/٨٧) ی تەمموز/ئاب ٢٠٠٤ دا، بڵاوکراوەتەوە،جارێکی دیکە بەدەستکارییێکی زۆرەوە لەتوێی لاپەڕەکانی ئەم کتێبەدا بڵاودەبێتەوە.

ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان و بەدواداچوونێک...*

دوای هەوڵدانێکی دوور ودرێژ بۆ دۆزینەوەی ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان خۆشبەختانە لە دەستپێکی ساڵی (٢٠٠١)دا، لەئەرشیفخانەیەکی شاری سانکت پیترسبوورگ لە ڕووسیادا، ئەم ڕۆژنامەیەم دۆزییەوە ودواتریش بۆجاری یەکەمین وتارێکم لەژێرناوونیشانی (ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان وموژدەیەک) لەژمارە (٨٦-٨٧) ی مانگی تەمموز وئابی (٢٠٠٤)دا، گۆڤاری ڕامان لەشاری هەولێردا بڵاوکردۆتەوە ودواتریش لەسایتی ئینتەرنێت دوبارە هەمان بابەتم بڵاوکردەوە، دوای بڵاوکردنەوەی بابەتەکەم دەربارەی ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان، نووسەرێکی بەڕێز بەناوی (ڕێناس نەورۆزی) بابەتێکی لەسەر بابەتەکەی من لەسایتی ئینتەرنێت بڵاوکردەوە، لە دەستپێکدا سوپاسی نووسەری ناوبراو دەکەم کەبابەتەکەی منی بەهەند وەرگرتبوو ولەهەمان کاتیشدا مخابن هەوڵ وکۆششەکەی منی بێ بایەخ کردبوو، نووسیبووی کەگوایە من یەکەمین کەس نەبوویمە باسم لەڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان کرد بێت. بێگومان منیش لەوتارەکەمدا نەمنووسیبوو کەمن یەکەمین نووسەرم باسم لەم ڕۆژنامەیەدا کرد بێت، منیش دەزانم گەلێک نووسەر ورۆژنامەنووسی کورد باسیان کردووە، بەڵام لەنێو ئەونووسەر ورۆژنامەنووسانەی کە بەتەواوی ناوی ئەم ڕۆژنامەیان نووسیوە (د. جەمشید حەیدەری وتەیووری خەلیل) ە، بەڵام هەر هەموویان ڕۆژنامەکەیان نەبینیوە وتەنیا هەر باسیان کردووە، بێجگە لەدکتۆر جەمشید حەیدەری نەبێت کە لەڕۆژنامەی سەردەمی نوێ باسێکی دەربارەی ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان بڵاوکردۆتەوە.

ئەگەر ئەونووسەرە بەڕێزانەی کەئاماژەیان بەناوی ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستانیش کردبێت، بەڵام بەشی هەرە زۆریان بێجگە لەدکتۆر جەمشید حەیدەری ڕۆژنامەکەیان نەبینیوە، جیاوازی هەوڵدانەکەی من لەگەڵ ئەواندا ئەوەیە من کۆمەڵێک لەژمارەکانی ئەم ڕۆژنامەیەم

دۆزیتەوە و نموونەیەکی ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستانیشم لەگەڵ وتارەکەمدا بڵاوکردۆتەوە.

بەشی هەرە زۆری ئەونووسەر ورۆژنامەنووسانەی باسی ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان یان کردبێت، ساڵی دەرچوونی یەکەمین ژمارەی ڕۆژنامەکەیان بەساڵی (١٩٢٣) ناونووس کردووە، بۆنموونە نووسەرورۆژنامەنووس تەیموری خەلیل لەوتارێکی خۆیدا کەلەهەفتەنامەی (هێڤی) کە لەشاری ئەستنبۆڵ لەتورکیا بڵاو دەکرایەوە، نووسیویەتی: (ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان لە (١٩٢٣-١٩٦١)دا دەرچووە. بەڵام دوای دۆزینەوەی ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان، هەروەک من لەوتاری یەکەمم دا کە لەگۆڤاری ڕاماندا بڵاوم کردۆتەوە، ئاماژەم بەوە داوە کەئەو ژمارانەی من دۆزیومەتەوە، لەنێوان ساڵانی (١٩٣٨-١٩٤٥)دا بوون.

هەروەک لەوتارەکەمدا ئاماژەم بەوە داوە ونووسیومە: (سۆڤیەت کوردستان، ژمارە (٥٢) (٧٦٤) (٢٨-١٢-١٩٤٤) لەسەر لاپەڕەی یەکەمی ئەم ژمارەیەدا نووسراوە: (ئەم ڕۆژنامەیە لەساڵی-١٩٣١-ەوە بەبەردەوامی بڵاودەبێتەوە). بەڵام مخابن من بۆم ڕوون نەبۆتەوە ئەم ڕۆژنامەیە تا چ ساڵێک دەرچووە، چونکە دوا ژمارەی ئەم ڕۆژنامەیەم دەست نەکەوت. ئەو دوا ژمارەیەی کە من بەدەستم خستووە، ژمارە (٤٩) (٨١٣) لە ڕێکەوتی (٢٧-١٢-١٩٤٥)دا دەرچووە.

ئەگەر لەئایندەدا بۆم بگونجێت هەوڵدەدەم ژمارە سەرەتایی وکۆتاییەکانی ئەم ڕۆژنامەیە لە ئەرشیفخانەکانی شاری مۆسکۆ وسانکت پیترسبوورگ لەڕووسیا یان لەکۆمارەکانی دیکەدا بە دەست بخەم، بەهیوای ئەم ڕۆژە.

* ئەم وتارە لەڕۆژنامەی (خەبات) ی ژمارە (٢١٤١) ی هەینی ١٢ی ئایار ٢٠٠٦، بڵاوکراوەتەوە.

پێشانگای ڕۆژنامەگەریی کوردیی هەندەران لەهەولێر...*

لەلایان وەزارەتی ڕۆشنبیریی حکومەتی هەرێمی کوردستان-هەولێر، لەساڵی (٢٠٠٠)دا بە شێوەیەکی فەرمی بانگهێشت کرام بۆکردنەوەی پێشانگایەکی ڕۆژنامەگەریی کوردیی هەندەران لەهەولێری پایەتەخت، پێشانگایەکە لەنێوەراستی مانگی ئابدا لەهۆڵی گەلەریای میدیا بە ئەرک وماندوو بوون و بەخەرجی خۆم سازکرا، لەم پێشانگایەدا ڕۆژنامەنووس مەحموود زامدار بۆسەرکەوتنی ئەم کارە پیرۆزە هاوکاری سەرەکیم بوو بۆ سەرخستنی دەستپێکی پرۆژەکەم لەهەولێری پایەتەخت وڕۆڵی دیاریشی هەبوو لەماسمیدیای کوردی ولەم ڕووەوەش گەلێک دەزگای ڕاگەیاندن ڕۆژنامە وڕادیۆ وکەناڵەکانی تەلەڤزیۆن سەردانی پێشانگایەکەیان کرد وئەوەهەوڵە جددییان بەباشی نرخاندن وباسیان لێوەکرد، سەرەڕای کۆمەڵێک نووسەر و ڕۆژنامەنووسیش بەگرنگییەوە بایەخی باشیان پێداو لەسەریان نووسی.

بێگومان پێشانگای ڕۆژنامەگەریی کوردیی هەندەران لەهەولێری پایەتەخت بەیەکەمین پێشانگای ڕۆژنامەگەریی کوردیی هەندەران دەژمێردرێت لەکوردستاندا.

لەپێشانگای ناوبراودا بڕیاربوو (١٨٨) ناوونیشانی ڕۆژنامە وگۆڤاروبڵاڤۆکی کوردیی هەندەران لەپێشانگایەکەدا نمایش بکرێت، بەڵام لەسەرجەمی هەموو ناوونیشانەکاندا تەنیا (١٧٦) ناوونیشانمان لەپێشانگایەکەدا نمایش کرد، چونکە مامۆستا زامدار نزیکەی (١٢) ناوونیشانی لێ جیاکردەوە لەبەرئەوەی ئەو (١٢) ناوونیشانە هەموویان کۆپی بوون ونمایش کردنیان سوودی نەبوو، چونکە تەماشاکەرانی پێشانگایەکەش بەباشی لێیحاڵی نەدەبوون وبۆیان نەدەخوێندرایەوە، بەڵام لە (١٧٦) ناوونیشانەکەدا بەشی هەرە زۆری دانەی ئۆرگیناڵ بوون وبەشێکی هەرەکەمیشی کۆپی بوون.

لەم دەرفەتەدا بەپێویستی دەزانم تەواوی ناوونیشانەکان بەشێوەی بیبلۆگرافیایەک بخەمەڕوو کەبریتیە لە (١٨٨) ناوونیشانی ڕۆژنامە وگۆڤاروبڵاڤۆکەکانی کەلەتەواوی هەندەران دەردەچوون.

١- ئاڵا (الراية)

نشرة تصدر عن الاتحاد الوطني الكردستاني/فرع امريكا الشمالية

بڵاوکراوەی یەکێتی ی نیشتمانی کوردستان/لقی ئەمریکای باکوور

العدد-٩-حزيران (١٩٨٣) قەوارەکەی (A4) یە وبەزمانی کوردی وعارەبی بڵاوکراوەتەوە.

لەسەربەرگی پێشەوەی ئەم مانشێتەی لەسەرنووسراوە: دەنگ بەرزکەنەوە بۆ گەڕانەوەی جەماوەری ئۆردوگای زۆرە ملێ کان بۆ دێهاتە سوتێنراوەکانیان...

٢- ئاڵا

ئۆرگانی بەرەی یەکگرتووی دیموکراتی کوردستان

ژمارە: (١) ساڵی (١) ڕەزبەری (١٩٨٦) قەوارەکەی (A4) یەوبەشێوەزاری کرمانجی نێوەراست بڵاوکراوەتەوە. لەبەرگی پێشەوە ئەم مانشێتەی لەسەرنووسراوە: بژی ئازادی سەربەخۆیی دیموکراسی.

٣-ئاڵا

ئۆرگانی ناوەندی ئاڵای شۆڕش

ژمارە: -٣- تشرینی دووەم (١٩٨٨) نرخی (٢٠٠) فلسە، لەسەرەوە لەلای ڕاست نووسراوە: تێ دەکۆشین لەپێناوی ڕووخانی ڕژێمی فاشستی عێراق ودامەزراندنی کۆماری دیموکراتی شۆڕشگێڕ.

ئاڵا
ئۆرگانی ناوەندی ئاڵای شۆڕش
پیرۆز بێ یادی ٧١ ساڵەی
سەرکەوتنی شۆڕشی ئۆکتۆبەری سۆسیالیستی مەزن

لەسەرەوە لەلای چەپ دروشمێک بەوێنەی (چەک و داس) ی لەسەرنووسراوە: کرێکارانی جیهان یەکگرن.

لەلاپەڕەی پێشەوە مانشێتێک بەم شێوەیە نووسراوە: پیرۆز بێ یادی (٧١) ساڵەی سەرکەوتنی شۆڕشی ئۆکتۆبەری سۆسیالیستی مەزن.

لەژێری ژێرەوەش ئەم دروشمەنووسراوە:

مافی چارەنووس بۆگەلی کورد.

ئەم ڕۆژنامەیە بەقەوارەی (A4) یە وبە شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەئەوروپا دوبارە چاپ و بڵاوکراوەتەوە.

٤-ئاڵای بەرگری/راية التصدي

نشرة تصدر عن (راية الثورة) تنظيم الخارج، العدد (١) كانون الثاني (١٩٨٦) ئەم بڵاوکراوەیە بەزمانی کوردی وعارەبی بڵاوکراوەتەوە.

٥-ئارارات

ژمارە: (١) ساڵی (٢٠٠٠) بەزمانی کوردی بەهەردوو شێوەزاری کرمانجی ژوورو و نێوەڕاست لەسەربەرگی پێشەوەی نووسراوە: ئەی کورد بەزمانی خۆت قسە بکە. (١٢) لاپەڕەیە وقەوارەکەی (A4) یە و بەزمانی کوردی وسوێدی بابەتی تێدا بڵاوکراوەتەوە. بەبەرگێکی ڕەنگاو ڕەنگ لەشاری ئێسکلستوونای وڵاتی سوێد بڵاوکراوەتەوە.

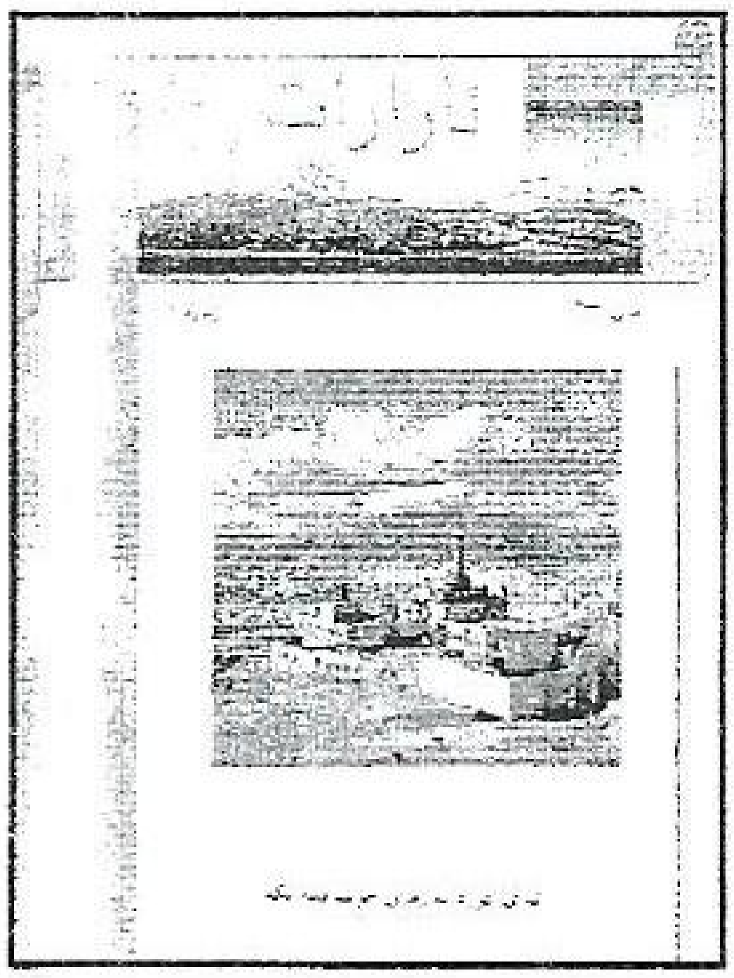

٦- ئازادیا وڵات

ڕۆژنامەیەکی هەفتانەیە، ژمارە (٢٠٦) ی لەنێوان (٨-١٤) ی ڕێبەندانی ساڵی (٢٠٠٠)دا، بە (١٦) لاپەڕەی (A3) بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو، لەتورکیا بڵاوکراوەتەوە.

٧-ئاخینا وڵات

ژمارە: (١) ساڵ (١٩٩٥) ئەم مانشێتەی لەسەرنووسراوە: هەرشت ژبۆ یەکێتی نەتەوەیی. بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بە (١٢) لاپەڕەوبەقەوارەی (A3) لەشاری مۆسکۆ لە ڕووسیا بڵاوکراوەتەوە.

٨-ئاڵەكۆك

گۆڤاری كۆمەڵەی نیشتمانی كورد (كەنەدا).

ژمارە: (١) ساڵی یەكەم، خاكە لێوەی (١٩٨٩)، قەوارەكەی (A4) یە.

٩-ئارمانج

ئارمانج ژماهێ جارەكە دەرتێت. ئەم دروشمەشی لەسەرنووسراوە: سەرخۆبوون دیموكراسی سۆسیالیزم. ژمارە: (٨٥) ئۆكتۆبەری (١٩٨٨) بە (١٢) لاپەڕەی (A3) بەزمانی كوردی شێوەزاری كرمانجی ژوورو، لەشاری ستۆكهۆڵم لەسوێد بڵاوكراوەتەوە.

١٠- ئاوێنە

ئۆرگانی ڕێكخراوی هەڵەبجەی پارتی دیموكراتی كوردستانە لەسوێد، بڵاوكراوەیەكە بەزمانی كوردی وعارەبی وئینگلیزی لەساڵی (١٩٩٩)دا، لەسوێد بڵاوكراوەتەوە. قەوارەكەی (A4) یە و (٤٨) لاپەڕەیە. لەسەربەرگی پێشەوەی نووسراوە: ئاشتی ئازادی دیموكراتی.

ئەرگی نوێ
١٩٨٩
بڵاوكراوەی یەكێتی نیشتمانی كوردستان - لە دەرەوەی وڵات
هەڵوێست لە مەسەلەی كورد
هەڵوێستە لەمافی مرۆڤ

١١-ئەركی نوێ

بڵاوكراوەی یەكێتی نیشتمانی كوردستان-لە دەرەوەی وڵات، ساڵی یەكەم-ئۆكتۆبەر (١٩٨٨) بە قەوارەی (A4) وبە (٨) لاپەڕە لەسوێد دەردەچوو.

الاتحاد

١٢-الاتحاد

جريدة شهرية تصدرها لجنة العلاقات الخارجية في الاتحاد الوطني الكردستاني. العدد: (٣) و (٤) شباط/اذار (١٩٨٣) بەزمانی عارەبییە وقەوارەكەی (A4) یە.

١٣-المنارالكردي/ نصف شهرية سياسية يصدرها الاتحاد الوطني الكردستاني- مكتب الخارج، العدد: (٥٢) الجمعة (٣١)

تموز (١٩٩٨) (٨) لاپەڕەی (A3) یەو بەزمانی عارەبی لە شاری لەندەن لەبەریتانیا دەردەچوو.

١٤-ایلام

من اجل ايقاف نزيف الدم وصيانة الديمقراطية

ثقافية، اجتماعية، مستقلة تصدر عن جمعية الاكراد الفيلية في السويد-غوتنبرغ-سعر النسخة (١٠) كرون.

العدد: الثاني والثالث، السنة الثانية، تشرين ثاني/اكتوبر (١٩٩٤) (٢٠) لاپەڕەی (A4) یە وبە زمانی عارەبی وسویدی بلاوکراوەتەوە.

١٥-التضامن التقدمي

صوت الفصائل التقدمية في حركة التحرر الوطني الكردية. العدد الاول، اوائل ايلول (١٩٧٩) بەقەوارەی (A4) بەزمانی عارەبی دەرچووە.

لەسەری سەرەوە نووسراوە: یاعمال العالم و یا ایتها الشعوب المضطهدة اتحدوا...

١٦- المؤتمر

النضال من اجل وطن مستقل (صوت المؤتمر الوطني الكردستاني). العدد: ١٣-كانوني الثاني ٢٠٠٠م = ٢٦١٢کردی، بەقەوارەی (A4) وبەزمانی عارەبی لە شاری لەندەن لەبەریتانیا دەرچووە.

١٦-بارزان

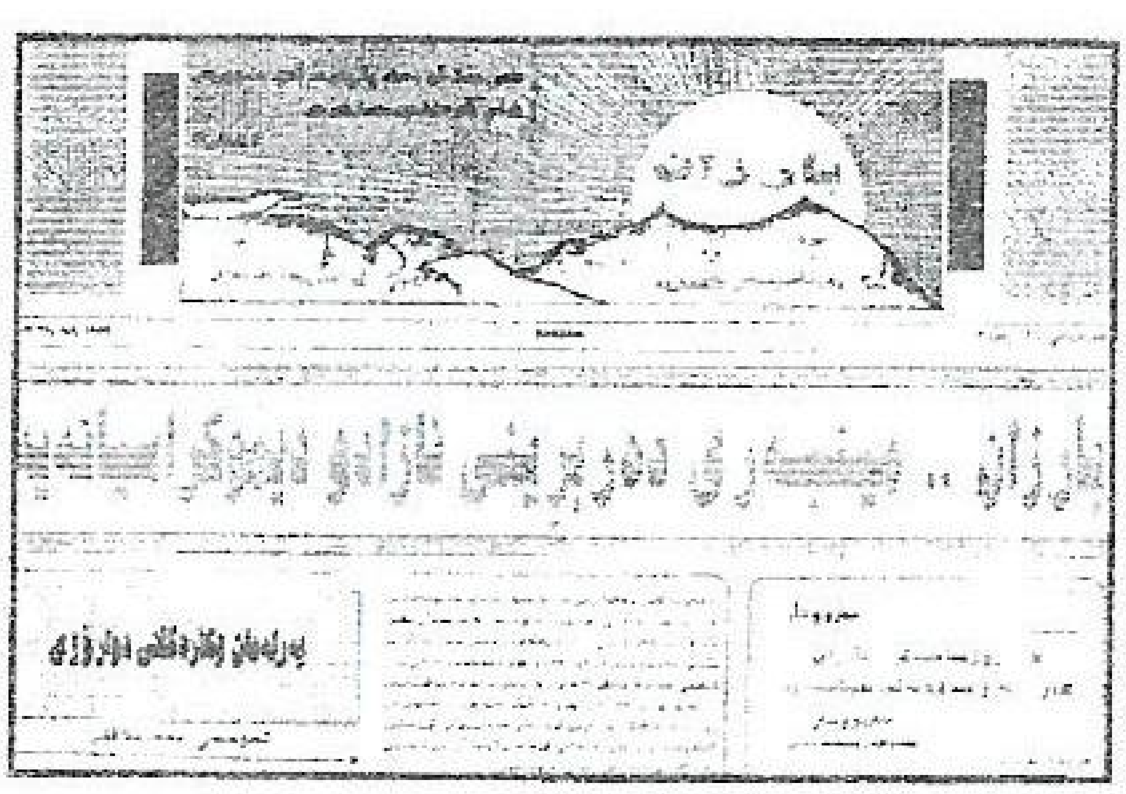

ڕۆژنامەیەکی گشتی یە لەئەمریکا دەردەچێ. لەجۆزەردان-تەمووزی (١٩٩٢)دا، ژمارە: (١٢) بە (٨) لاپەڕەی (A3) یە وبەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لە ئەمریکا ناوە ناوە بلاودەکرێتەوە.

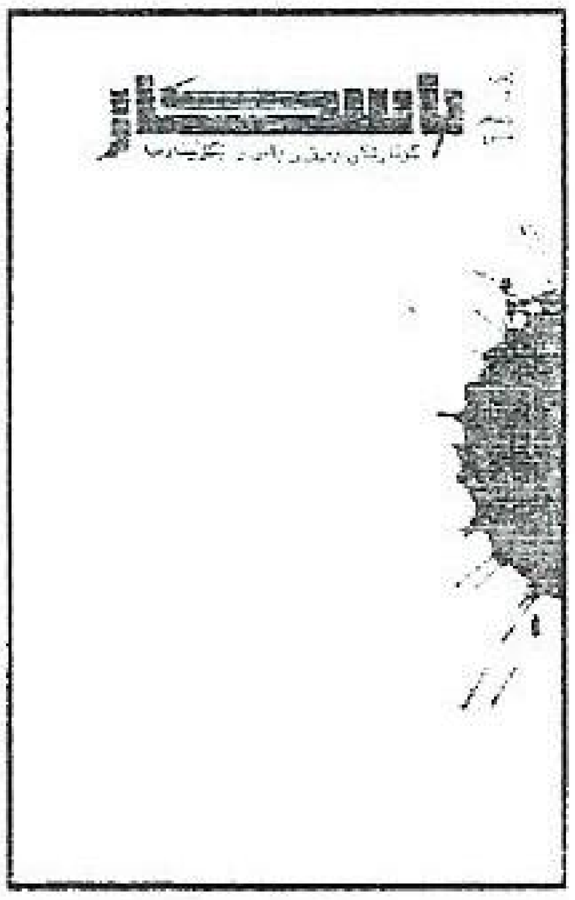

۱۷-باسکار

گـۆڤـاریکی وەرزیی باس و لیکۆڵـینەوەیە. ژمـارە: (۲) زسـتـانـی (۱۹۹۹) بـە (۸٦) لاپەڕە وبە قـەوارەی (A4) بەزمـانـی کـوردی شـێـوەزاری کـرمانجی نێـوەڕاست لەشاری لەندەن لەبەریتـانـیـا دەرچووە.

۱۸-بانگی کوردستان (نداى كردستان)

اذار-العـدد: السـابع، السنة الخـامـسـة (١٩٨٦) مجلة فصلية تصدرها جمعية الطلبة الاكراد في اوربا فرع هنغاريا.

۱۹-بەرهەم

گۆڤارا لێکۆلینێن جڤاکی و چاندی/شوبات ۱۹۸۹/ژمارە: (٤) بە (٥٨) لاپەڕە وبەقەوارەی (A4) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبـای لاتینی وبەزمـانی تورکی لەشـاری ستۆکهۆڵم لەسوید بڵاوکراوەتەوە.

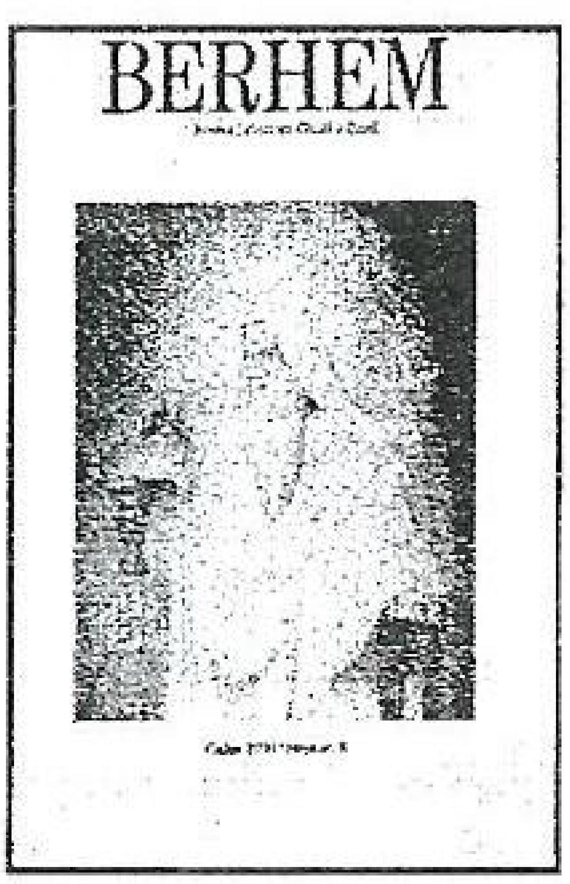

۲۰-بەریانگ

گۆڤاری فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکانە لەسوید. ژمارە: (۸۲-۸۳) ساڵ (۱۱) و (۷۲) لاپەڕەیەو (٤۱) لاپەڕەی بە شێوەزاری کـرمـانجی ژوورو بە ئەلفـبـای لاتینی وپاشـمـاوەکـەی بە شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاستە، بەقەوارەی (A4) لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوید بڵاوکراوەتەوە.

۲۱- بیرنەبوون

گۆڤارا هونەری، چاندی وسیاسی کوردێن ئەنادۆلیا ناڤین. زڤستان (۱۹۹۷) ژمـارە: (۱) (۷۵) لاپەڕەی (A5) یە وبەزمـانی تورکی وکـوردی شـێـوەزاری کـرمـانجی ژوورو بەئەلفـبـای لاتینی لەئەڵمانیـا بڵاوکراوەتەوە.

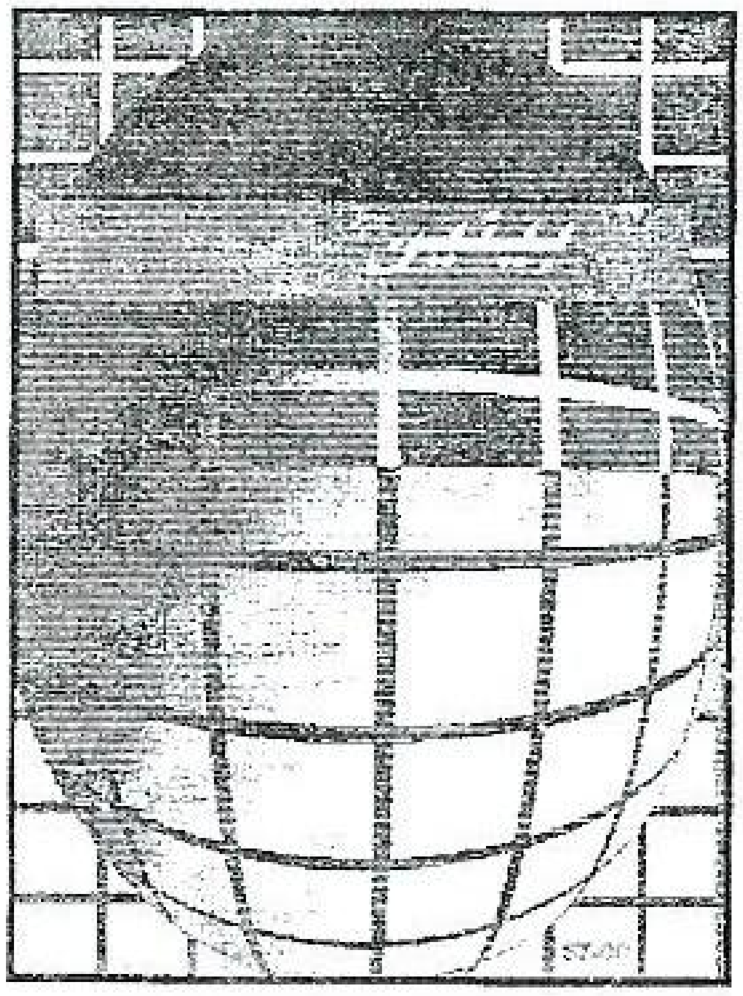

٢٢-بینین

ژمـــــاره: (١) بـەهـاری (١٩٩٩) بەقەوارەی (A4) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمـانجی نێوەڕاست وبە زمـانی ئینگلیزی لەئەمریکا دەرچووە.

٢٣-بیوار

بڵاوکـراوەیەکی مـانگانەی ڕۆشنبـیـری وکۆمەڵایەتی گشتی یە، ژمارە: (١٨) ساڵی دووەم JAN1998 و بە (٨) لاپەڕەی قــەوارە (A4) بەزمـانی کـوردی شـێـوەزاری کـرمـانجی نێـودڕاست لە ڕۆتردام لەهۆلەندا بڵاوکراوەتەوە.

٢٤-برایەتی/چاپی دەرەوە

Birayeti

برایەتی

چاپی دەرەوە

خولی یەکەمی پەرلەمان ساڵێک درێژەی پێ درا

پایتەختی هەرێم ببێتە شارێکی داماڵراو لە چەک

نرخ یەک پاوەند ژمـاره (صفر) (١٢) ی نیسانی (١٩٩٥) بــــە (١٢) لاپــــەڕەی (A3) یــــە. بەزمانی کوردی شێوەزاری کـــرمـــانجی نێـــوەڕاست بڵاوکراوەتەوە.

خــاوەنی ئیـمــتـیــاز: جەوهەر نامیق سالم، سەرنووسەر: فەرهاد عونی.

ڕۆژنامـەیەکی سـیـاسی یە لەلایەن پارتی دیموکراتی کـوردسـتـانی-یەکگرتوو مـەکـتـەبی ڕاگـەیاندنی دەرەوە دەرئەچێت، شـوێنی دەرچوون: لەندەن-بەریتانیا.

٢٥-بولتن خبری کردستان

شمـاره: ٢١٢

حـزب دمکرات کـردسـتـــان ایران-نمایدگی خــارج ازکـشـور (٨٨/٩/٢-٦٧/٦/١١).

بەزمانی فارسی وبەقەوارەی (A4) لەئەوروپا بڵاوکراوەتەوە.

٢٦-پاشکۆی AKSA

دەنگی کۆمەڵەی خوێندکارانی کوردستان لەدەرەوەی وولات. ژمارە: (١) ساڵ (؟).

خستنە سەر نێت:- چالاک
chalakmuhamad@gmail.com

٢٧- پەیڤ

گۆڤارێکی رووناکبیریی گشتییە، ژمارە: (٤) ساڵی یەکەم نیسان ١٩٨٧ (١٥٠) لاپەڕەیەوبەقەوارەی (A5) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەلایەن مەڵبەندی ڕۆشنبیریی کورد لەلەندەن لەبەریتانیا بڵاوکراوەتەوە.

٢٨-پەیام

بنکەی ڕاگەیاندن و بڵاوکردنەوەی ڕەسەن، ژمارە: (٥ڕێبەندان-شوباتی (١٩٩٨) بەقەوارەی (A3) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەشاری لەندەن لە بەریتانیا بڵاوکراوەتەوە.

٢٩-پەیامی کوردایەتی

کوردستان تەنها موڵکی کوردە.

ژمارە: (١) ئەپریلی (١٩٩٤) بنکەی پەخش وبڵاوکردنەوەی نەتەوەیی-پاسۆک-لەدەرەوە.

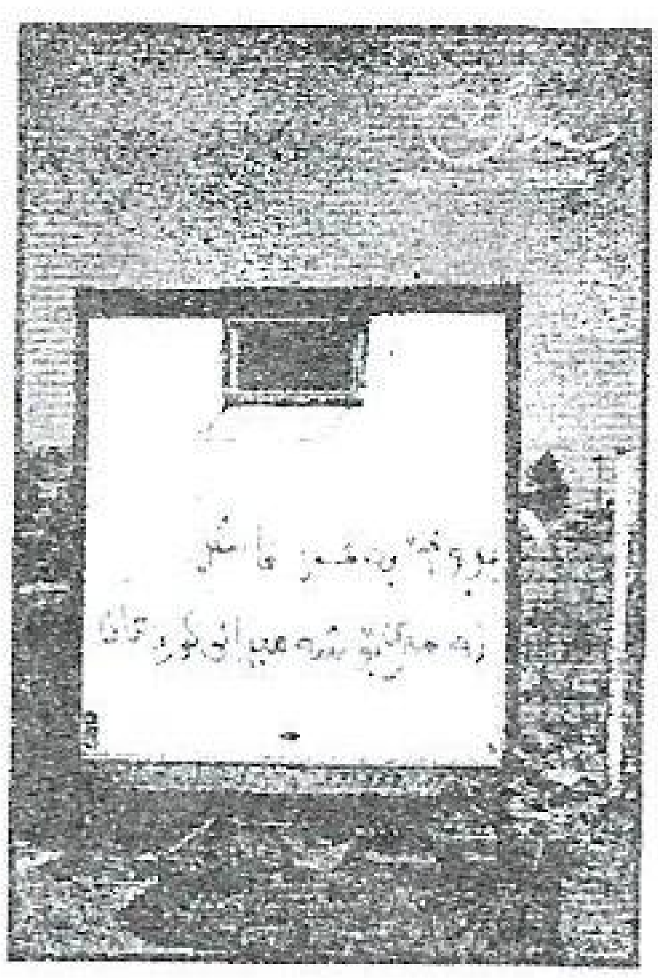

٣٠-پەڕەنگ

ژمارە: (٦) ساڵی (١٩٩١) بەقەوارەی (A4) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست دەرچووە. ئەم دروشمەش لەسەر بەرگی پێشەوەی نووسراوە: بڕوخێ بەعسی فاشی، نەمری بۆ شەهیدانی کوردستان.

٣١-پەلین (Pelîn)

گۆڤارا ئەدەبی، ژمارە: (٢) بەهاری (١٩٩٩) بە (١٢٦) لاپەڕەی قەوارە (A5) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژووروبەئەلفبای لاتینی لەشاری ئەستەنبۆڵ لەتورکیا بڵاوکراوەتەوە.

٣٢-پرشنگ

گۆڤارێکی ڕۆشنبیریی گشتییە.

پاشکۆی گۆڤاری (دەنگی خوێندکارانی کوردستان) ی ئۆرگانی ناوەندی کۆمەڵەی خوێندکارانی کوردستان لەدەرەوەی وڵات (ئەکسا) بەیارمەتی لقی بەرلینی ڕۆژئاوا دەردەچێت. ژمارە: (١) مارت (١٩٨٥) AKSA.

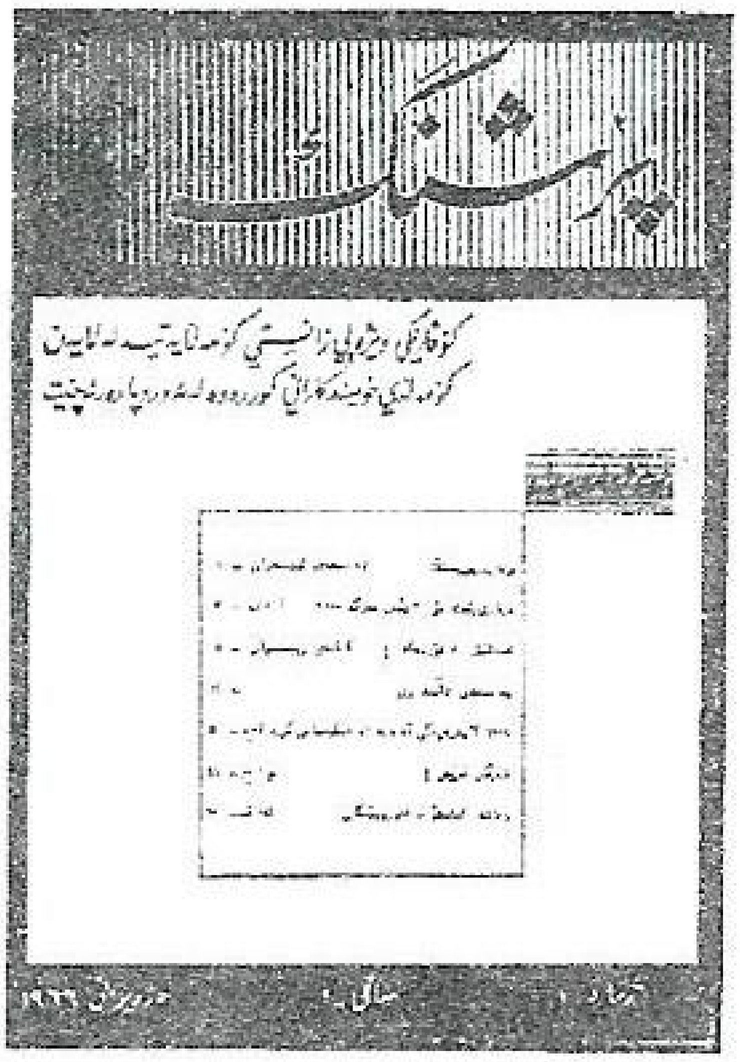

٣٣-پرشنگ

گۆڤارێکی ویژەیی زانستی کۆمەڵایەتیە لەلایەن کۆمەڵەی خوێندکارانی کوردەوە لە ئەوروپا دەرئەچێت. ژمارە: (١) حوزەیرانی: (١٩٦٦).

٣٤-پێشەڕۆژە ئازاد ÖZGUR GELECEK

گۆڤارێکی سیاسی کولتووری گشتییە، بە (٤٤) لاپەڕەیە وبەقەوارەی (A4) بەزمانی تورکی لە مانگی ئۆکتۆبەری ساڵی (١٩٨٩)دا لەشاری ئەنقەرە لەتورکیا بڵاوکراوەتەوە.

٣٥-پێشەنگ

گۆڤارێکی ڕامیاری وڕۆشنبیریە ڕاگەیاندنی ناوەندیی پارتی دیوکراتی گەلی کوردستان دەری دەکات. ژمارە: (٥) ساڵی دووەم-نیسانی (١٩٨٤) هەندێک لەژمارەکانی لەدیمشق لەسووریا و چەند ژمارەیەکیش لەسوێد بڵاوکرانەوە.

٣٦-پێشڕەو

وەشانە کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد لەئەوروپایە (KSSE) لقی سوێد.

ژمارە: (٨) ساڵ: (٣) پووشپەڕی (٢٥٨٩) کوردی وبە (٤٤) لاپەڕەی قـەوارە (A5) بەزمـانی کـوردی شـێـوەزاری کـرمـانجی نێـوەڕاست چاپ وبڵاوکراوەتەوە.

PSK-bulten

ALMANYA-KÜRT GERGİNLİĞİ ÜZERİNE

YENİ HÜKÜMET-ESKİ POLİTİKA

٣٧-پسک-بولتن PSK-BULTEN

بڵاوکراوەیەکە لەلایەن پارتی سۆسیالیستی کوردستانی تورکیا لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوێد بڵاوکراوەتەوە.

ژمـــارە: (١) لەمـــانگی ئەیلوول (١٩٩٥)دا، بە (١٦) لاپەڕە وبەقـــەوارەی (A4) بەزمانی تورکی چاپ و بڵاوکراوەتەوە.

٣٨-تریسکە

گۆڤاری کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد لەئەوروپا لقی سوێد (KSSE) یە، ژمارە: (١) ساڵی (١٩٨٣) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لە شاری ستۆکهۆڵم بڵاوکراوەتەوە.

٣٩-تەڤگر TEVGER

TEVGER

Helebce di dilê miliet de ye nayê jibîrkirin

NEWROZ

Konferansa Aşti ya Welatên Derya Spi

ئۆرگانا مەرکەزییا تەڤگرا ڕزگاریا کـوردسـتـان. ژمـارە: (؟)، سـاڵ: (١) مـــانگی کـــانوونی دووەمی ســـاڵی (١٩٨٩) بەزمانی کوردی وشێوەزاری کـرمـانجی ژووروو بەئەلفـبـای لاتینی لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوێد بەقەوارەی (A3) بڵاوکراوەتەوە.

٤٠-جوودی Cudî

پارتیا ئیسلامیاکوردستانی (الحزب الاسلامي الكردستاني) ساڵ (١٩٩٩) مانگ (ئاب) ژمارە: (١٧) یە، لەئەڵمانیا دەرچووە.

٤١-جیهاد

دەنگی بزوتنەوەی ئیسلامی عێراق (ئیسلامی ڕامیاری).

ژمـــارە: (٥٢) شـــەممە/٢٣/ڕەمـــەزان/١٤٠٤.ک،

٢/پوشپەڕ/٢٥٩٦ کوردی، ٢٣/حوزەیران/١٩٨٤ز. بەقەوارەیەکی گەورەوبەزمانی کوردی وبەشێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەشاری تاران لەئێران بلاوکراوەتەوە.

٤٢-چرا ÇiRA

گۆڤارا کۆمەلایا نڤیسکارێن کورد له سوێدێ. سال: (١) ژمارە: (١) ئادار (١٩٩٥) (١١٨) لاپەڕەی (A3) یە، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لەشاری ستۆکهۆلم لەسوێد بلاوکراوەتەوە.

٤٣-چرا CHIRA

THE FIRST WEEKLY KURDISH NEWS PAPER IN AUSTRALIA

یەکەمین ڕۆژنامەی هەفتانەی کوردییە، ڕۆژانی هەینی لەئوستراليا بلاودەبێتەوە. ژمارە: (١٨) ی هەینی (٣١) تەمموز (١٩٩٨) وچوار لاپەڕەی گەورەیە وتەنیا ستوونێکی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی تێدایە وپاشماوەکەشی بەشێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست چاپ وبلاوکراوەتەوە.

٤٤- چراخان

ژمارە: (٢٤-٢٥) سالی (٣) ئەیلول-ت ١ (١٩٩٩) نرخی (٥) کرۆنی سوێدییە، (٨) لاپەڕەی (A4) یە وتەنیا یەک لاپەڕەی بەزمانی سوێدییە وپاشماوەکەی بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاستە. شوێنی دەرچوون: شاری لوند لەسوێد.

٤٥-چوارچرا

گۆڤارێکی کولتووری گشتییە. ژمارە: (٣) سال (١) گەلاوێژی (١٩٨٦) (٥٢) لاپەڕەی قەبارە (A5)ە، وبەزمانی کوردی شێوەزاری

کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وشێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست، لەلایەن پڕۆژەی کوردی گەڕەکی-سپۆنگە-لە شاری ستۆکهۆڵم لەسوێد بڵاوکراوەتەوە.

٤٦-چرۆ

گۆڤاری کۆمەڵەی رۆشنبیری کوردییە لەنینس هامن، ژمارە: (١٠) لەمارسی (١٩٩٤)دا بە (٣٥) لاپەڕە وبەقەوارەی (A5) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەسوێد بڵاوکراوەتەوە.

٤٧-چریکەی کوردستان

گۆڤارێکی رۆشنبیریی گشتییە. ژمارە (١) تموز-ئابی (١٩٧٩) بەقەوارەی (A5) لەشاری لەندەن لەبەریتانیا چاپ وبڵاوکراوەتەوە.

٤٨-چیا ÇIYA

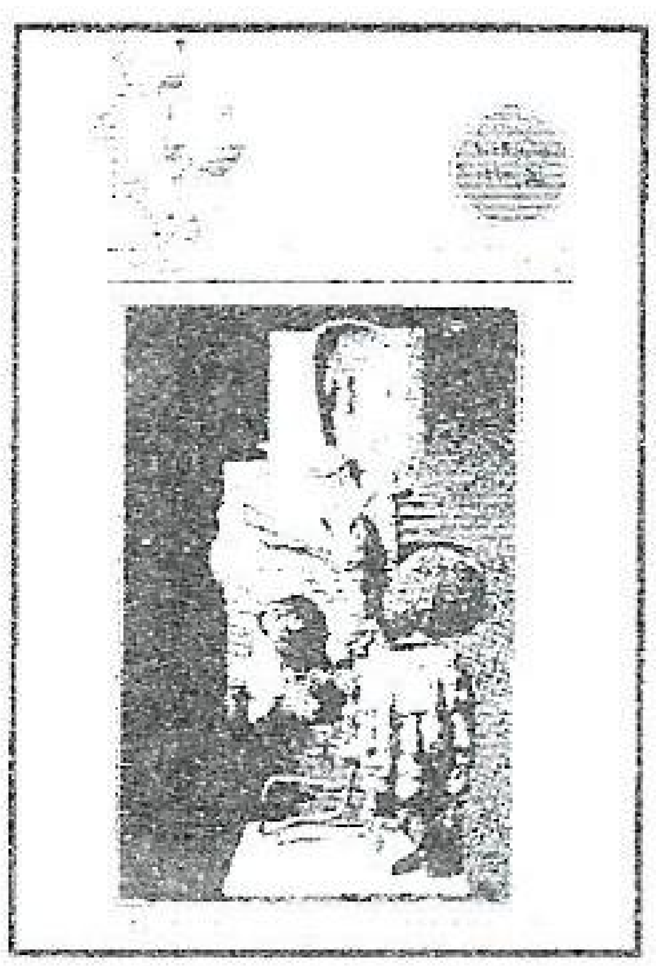

ژمارە: (٥) ساڵ (٣) رێبەندان-شوبات (١٩٦٨) بەقەوارەی (A5) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوور وبەئەلفبای لاتینی لەئەڵمانیا بڵاوکراوەتەوە.

٤٩-خەرمانە

گۆڤارێکی وەرزیی ئەدەبیی رۆشنبیرییە. ژمارە (٥-٦) لەهاوینی ساڵی (١٩٩٢)دا، بە (٧٢) لاپەڕەی قەوارە (A4) وبەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەشاری کاترینناهۆلم لەسوێد چاپ وبڵاوکراوەتەوە.

٥٠-خەبات/النظال

طبعة الخارج، السعر پاوند واحد. العدد: (٣) اب (١٩٩٥) بە (٨) لاپەڕەی قەوارە (A3)

وبەزمانی عارەبی لەشاری لەندەن لەبەریتانیا چاپ وبڵاوکراوەتەوە.

٥١-خوێندکاری کورد

ژمارە: (٩) ساڵی (١٩٨٦) گۆڤاری کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد لەئەوروپا. لە دوالاپەڕەی بەم شێوەییە نووسراوە:

خوێندکاری کورد، گۆڤارێکی خوێندکارانەی ڕۆشنبیرییە، لقی یوگۆسلاڤیا-دەرئەهێنرێت.

٥٢-خوێندکاری کورد

گـۆڤـاری ڕێکخـراوی خـوێندکـارانی سۆسیالیستی کوردە لە ئەوروپا. ژمارە: (١١) شوباتی (١٩٨٨) (٣٦) لاپەڕەی قەوارە (A5) ە، بەزمـانی کـوردی شـێـوەزاری کـرمـانجی نێـوەڕاست لەشـاری سـتـۆکـهـۆڵم لەسـوێد بڵاودەکرایەوە.

٥٣-خۆر

گۆڤارێکی ڕۆشنبیری گشتیی وەرزییە، کـۆمـەڵەی کـولـتـوور و ئەرشـیـفی کـوردی لەسـتـۆکـهـۆڵم دەریدەکـات. (٣٨) لاپەڕەی (A4) یە، بەشی زۆری لاپەڕەکـانی بەزمـانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاستە وتەنیا (٣) لاپەڕەی بەزمـانی سـوێدییـە. ژمـارە: ١٩٩٨/١ز ٢٦٩٨کـوردی. هەرتەنـیـا یەک ژمارەی لێدەرچووە.

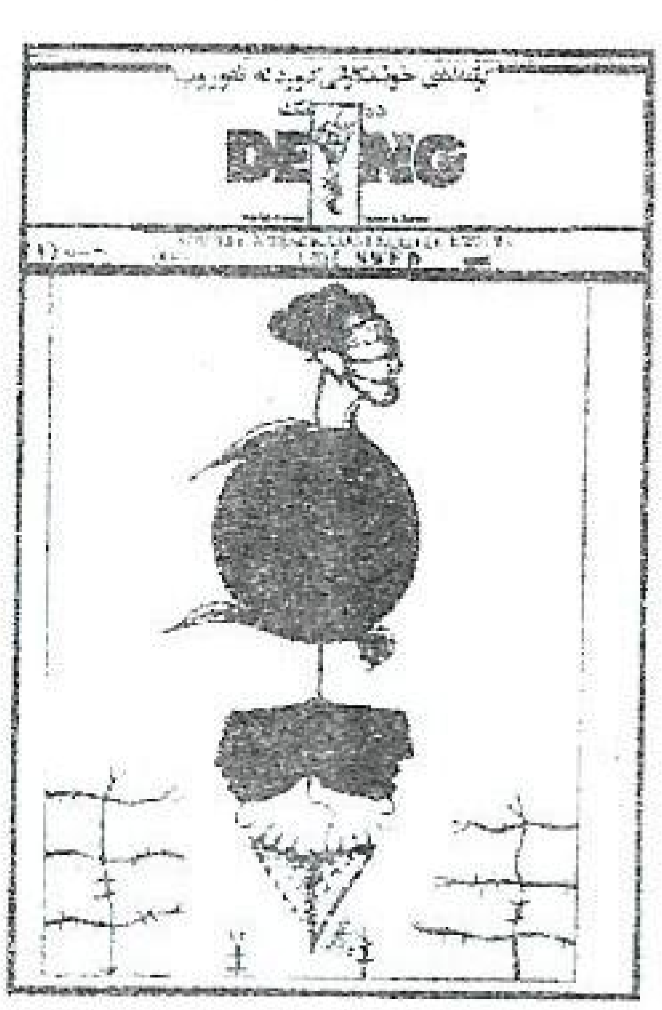

٥٤-دەنگ

لەلایەن کـۆمـەڵەی خـوێندکـارانی کـورد لەئەوروپا لقی سوێد، ژمارە: (١) ی لەسـاڵی (١٩٨٦)دا بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست بڵاوکراوەتەوە.

٥٥-دەنگ DENG

گۆڤارێکی سیاسی وکولتووری گشتییە،

ساڵ: (٩) ژمارە: (٤٥) شوباتی (١٩٩٨) (٤٨) لاپەڕەی (A4) یە، بەزمانی تورکییە وچەند لاپەڕەیەکی کەمیش بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوور و بەئەلفبای لاتینی لەشاری ئەستەنبوڵ لەتورکیا بلاوکراوەتەوە.

٥٦- دەنگ DENG

هەمان ئەوگۆڤارەیە کەلەئەستەنبوڵ لەتورکیا بلاوکراوەتەوە، لەئەورووپا بە (٨) لاپەڕەی قەوارە (A4) تەنیا بەزمانی تورکی دوبارە لەسوێد بەشە سیاسیەکەی بلاوکراوەتەوە.

٥٧-دەنگی مەڵبەند

گۆڤارێکی وەرزی ڕۆشنبیری گشتییە. ئۆرگانی مەڵبەندی کۆلتووری کوردییە لە ئەمریکا. ژمارە (١) ئایاری (١٩٩٦) ژمارە (٣-٤) جولای (١٩٩٧) پوشپەڕی (٢٦٩٧) کوردی.

٥٨-دەنگی کورد

دەنگی کورد لەلایەن کۆچەرەوە دەردەچێ، بەرکاروئامادەکردنی نووسین/روبین یاکوب/کورمانج هەقی. (٢٣) لاپەڕەی بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست و (٩) لاپەرەش بە شێوەزاری کرمانجی ژوورو (٦) لاپەڕەکەی دیکەش بەزمانی فیلاندییە. شوێنی دەرچوون: شاری هێلسینکی-فیلاند.

٥٩-دەنگی کوردستان

بلاوکراوەی کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد لەئەوروپا-لقی چیکۆسلۆڤاکیا. ژمارە (٢) ساڵی (١٩٨٢).

دەنگی میدیـــــا

٦٠-دەنگی گەل-صوت الشعب-

گۆڤارێکی ڕامیاری وڕۆشنبیرییە لقی ئەمریکای ژوروی پارتی دیموکراتی گەلی کوردستان دەری دەکات. ژمارە (٣) ساڵی (٢) ئاب١٩٨٣ز -٢٦٨٣ک. قەوارەکەی (A4) یە.

٦١-دەنگی میدیا

بلاوکراوەیەکی تایبەتە بەئیش وکاری

یانەی کوردی لەهۆڵەندە"میدیا". ژمارە: (٨) ئابی (٢٠٠٠) بەقەوارەی (A4) بڵاوکراوەتەوە.

٦٢-دەنگی کورد (گۆلۆس کوردا)

ڕۆژنامەیەکی سیاسی وکولتووری گشتی بوو، لەلایەن سەنتەری کولتووری کوردی لە مۆسکۆ دەردەچوو، ژمارە: (١-٢) (٢٢-٢٣) لە مانگی کانوونی دووەم وشوباتی ساڵی (١٩٩٣) بە (٨) لاپەڕەی قەوارە (A3) بە زمانی ڕووسی لە شاری مۆسکۆ لەڕووسیا بڵاودەکرایەوە.

٦٣- دەنگێ کۆمکار (dengê komkar)

گۆڤارا فیدراسیۆنا کۆمەلێن کارکەرێن کوردستان لەئەلمانیای فیدرال. ساڵ: (١١) ژمارە: (١٢٧) وەخت: (٩-١١-١٩٩٠) (٣١) لاپەڕەیە، (٤) لاپەڕەی بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو وپاشماوەکەشی هەمووی بەزمانی تورکییە وبەقەوارەی (A4) لەئەلمانیا چاپ و بڵاوکراوەتەوە.

٦٤-دەنگێ ئێزیدیان (Êzîdiyan)

ژمارە: (٦-٧) ساڵ: (١٩٩٧) بەقەوارەی (A4) لەئەلمانیا چاپ وبڵاوکراوەتەوە.

٦٥-دەنگوباسی ئەنستیتو

ئاگاداری دەربارەی ژیان وچالاکی ئەنستیتوی کورد لەپاریس. ژمارە (٥) ئۆکتۆبەری (١٩٨٩) (٦) لاپەڕەی (A3) یە، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نیوەڕاست چاپ و بڵاوکراوەتەوە.

٦٦-دەنگی خوێندکارانی کوردستان

گۆڤاری کۆمەڵەی خوێندکارانی کوردستان لەدەرەوەی وڵات (ئەکسا). ژمارە: (١) ساڵ: (١٩٨٦) ژمارەی تایبەت بەکۆنگرەی (٢٦) ئەلمانیا ڕۆژئاوا-ماربورگ. (١١-١٣/٨/١٩٨٦).

٦٧-دەروازە

گۆڤارێکی رۆشنبیریی تایبەتە بەدەقی وەرگێڕدراو. ژمارە: (٢) ساڵ: (١٩٩٤). شوێنی دەرچوون: شاری کۆپنهاگن، دانیمارک.

٦٨-دڕک

ژمـــارە: (٦) ســـاڵ (؟) بەقـــەوارەی (A5) لەئەڵمانیـــا چاپ وبڵاوکراوەتەوە.

٦٩-دووگر (DUGIR)

ژمـــارە: (١) ســـاڵ: (١٩٩٥) (٤٧) لاپەڕەیە بەقـــەوارەی (A4) بەزمـانی کـوردی شێوەزاری کرمانجی ژوور وبەئەلفبای لاتینی لەستۆکهۆڵم لەسوێد بڵاوکراوەتەوە.

٧٠-دۆستانی (درووژبا)

ژمـارە: (٦) مـارت (١٩٩٩) بەقـەوارەی (A4) بەزمـــانی ڕووسی لەڕووســـیـــا بڵاوکراوەتەوە.

٧١-دۆستایەتی

گۆڤارێکی ڕۆشنبیریە، کۆمەڵەی کوردی شاری SALA دەریدەکات. سـاڵی سێهەم، بەقـەوارەی (A4) یەوبە (١٧) لاپەڕەی بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست و (٣) لاپەڕەش بەزمـانی سـوێدییە، شـوێنی دەرچوون: شـاری سـالا SALA لەسوێد.

٧٢-دراسات كردية

مجلة سنوية تصدر في خمس لغات عن المعهد الكردي-باريس. العدد: (٣-٧) السنة الثامنة (١٩٩٢).

(٩٨) لاپەڕەی قـەوارە (A5) ە، لەشـاری پاریس لەفەرەنسا چاپ وبڵاوکراوەتەوە.

٧٣-دڵانپار

دەنگی کۆمیتـەی ئاشتی و پشتگیری

نیشتمانی کوردستان.

خولی شەشەم/ژمارە: (١) سالی (١٩٩٦) (٤٤) لاپەڕەی بەقەوارە (A4) یە، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەشاری هێلسینکی لەفیلاند، چاپ وبلاودەکرایەوە.

٧٤-دیمانە

گۆڤاری لاوان، ژمارە: (٦) سال: (١٩٩٣) شوێنی دەرچوون: شاری ڤێستەرۆس لەسوێد.

٧٥-ڕاستی (RASTÎ)

گۆڤارا سیاسی و شرۆڤەیی، ژمارە: (٣) پاییزی (١٩٩٨) (٤٦) لاپەڕەی (A4) یە بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لەشاری ستۆکهۆلم بلاوکراوەتەوە.

٧٦-ڕاستی

گۆڤارێکی سیاسی دەوری یە لەلایەن ڕێکخراوی حزبی سوسیالیستی کوردستان-عیراق، ئیتجاهی دیموکراتی شۆڕشگێر لەسوێد دەردەچێ، سالی یەکەم، مانگی (١) ژمارە: (١).

٧٧-ڕابوون

گۆڤارێکی کولتووریی گشتییە، ژمارە: (١٢) سال: (١٩٩٤) (١٢١) لاپەڕەی قەوارە (A5) ە، بە زمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەسوێد بلاوکراوەتەوە.

٧٨-ڕاپەرین

نشرة تصدرها جمعیة الطلبة الاکراد في الاتحاد السوفیتي، کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد لە ئەورووپا-یەکێتی سۆڤیەت. ژمارە: (٢) سال: (؟).

٧٩-راية الحرية (ئالای ئازادی)

العدد: (٨) تموز (١٩٨٨) السنة الثانية، جريدة دورية حزب كادحي كردستان-العراق في خارج. بەقەوارەی (A3) بەزمانی عارەبی چاپ وبلاوکراوەتەوە.

ZAZAİSTAN

ZAZAİSTAN BOŞALIYOR!

٨٠-زازایستان (ZAZAISTAN)

بلاڤۆکێکی زازایەکانە لەسوێد، ژمارە: (٢) بەقەوارەی (A5) لەنیسانی (١٩٩١) بەزمانی تورکی لەشاری ستۆکهۆلم لەسوێد بلاوکراوەتەوە.

٨١-ڕەوشەن

گۆڤارا یەکێتی ڕەوشنبیرێن ولاتپارێزێن کوردستان، ژمارە: (٣) زڤستان (١٩٨٩) بە (٥٨) لاپەڕەی قەوارد (A4) یە، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لەشاری بۆن لەئەلمانیا بلاوکراوەتەوە.

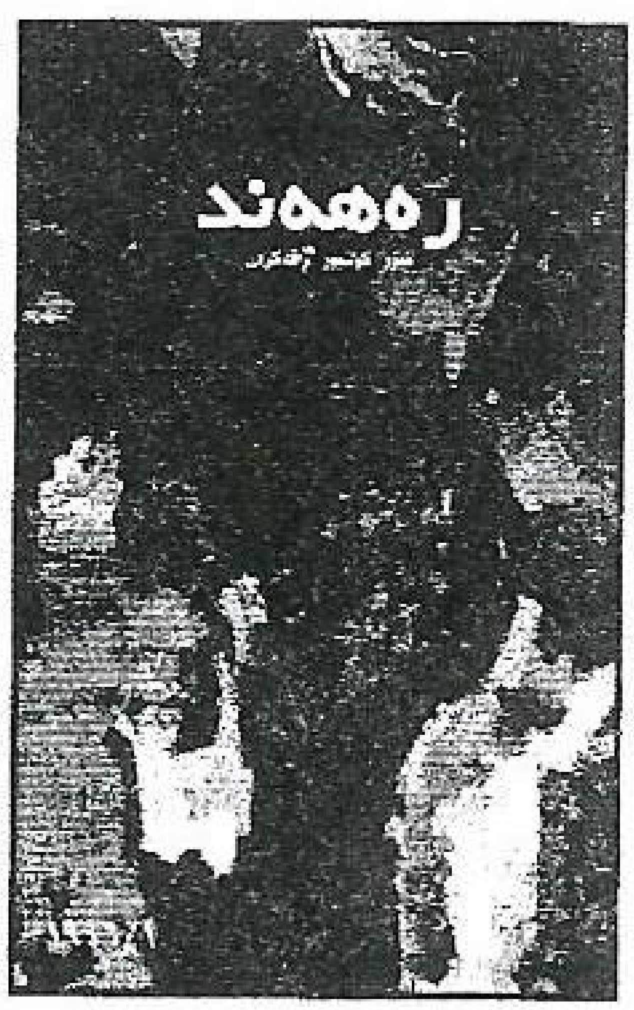

٨٢-ڕەهەند

نێوەندی ڕەهەند بۆ لێکۆڵینەوەی کوردی بلاویدەکاتەوە. تیۆر کولتوور ڕاڤەکردن، ژمارە: (٣-٤) سال: (١٩٩٧) بە (٢٥١) لاپەڕەی (A4) یە، بەزمانی کوردی شێودزاری کرمانجی نێوەڕاست لەستۆکهۆلم لەسوێد بلاوکراوەتەوە.

٨٣-ڕوانگەی ئازاد

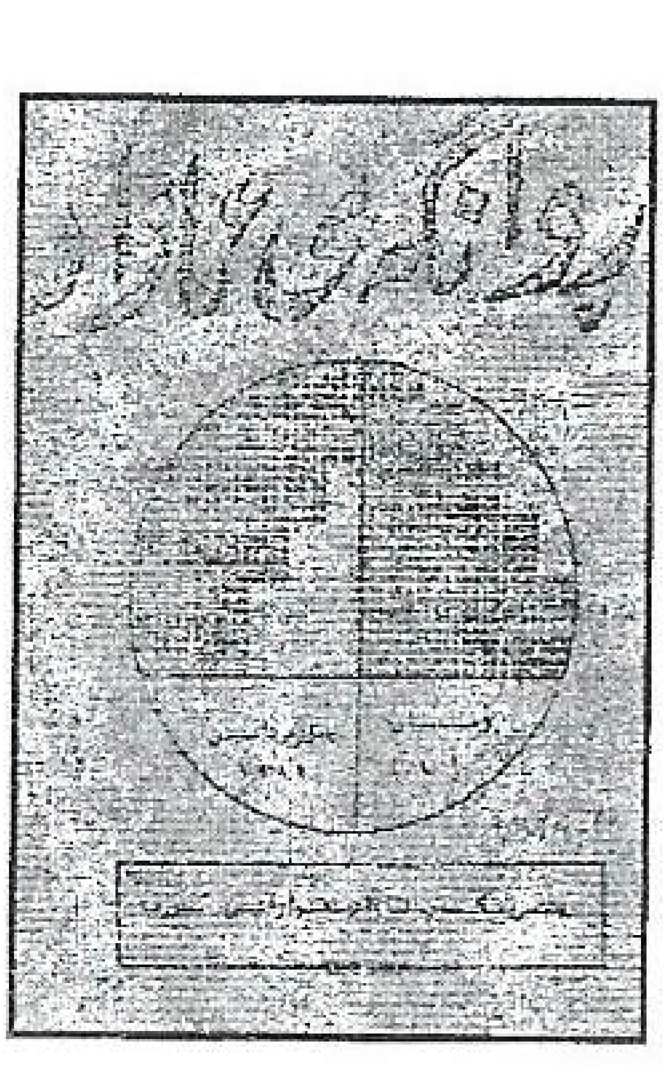

ڕێکخراوی خوێندکارانی سۆشیالیستی کورد لە ئەوروپا-چاپی دووەم - بلاوکراوەتەوە. ژمارە: (٤) جۆزەردانی (١٩٨١). لەدوا لاپەڕەش ئەم دروشمە نووسراوە: چریکەی ئازادیخوازانی کوردە.

٨٤-ڕێگای ئاشتی و سوسیالیزم

ژمارە: (١) ڕەزبەر-خەزدل وەری (١٩٨٥) بەقەواردی (A5) بلاوکراوەتەوە.

٨٥-ریيا ئازادی (RIYA AZADÎ) کارکەرێن هەموو وڵاتێن بندەست یەکبن. ژمارە: (٢٣-٣٣) شوبات وئاداری ساڵی (١٩٨٥) بە (١٦) لاپەڕە وبەقەوارە (A4 ی) بە وبەزمانی تورکییە. ئۆرگانی کۆمیتەی مەرکەزی پارتی سۆسیالیستی کوردستان-تورکیایە.

RJA ȚƏZƏ

№ 1

"Əlifbaje təzə l şərqe inglabəkə məzьnə"

Inglaba oktjabre u əlьf-baje təzə

TƏBRIK

٨٦-ڕیاتازە

ژمارە: (١) لە ٢٥-٣-١٩٣٠دا لەشاری یەریڤان لە ئەرمەنستان بە (٤) لاپەڕە بەشێوەزاری کرمانجی ژووڕو بەئەلفبای لاتینی بڵاوکراوەتەوە.

٨٧-ڕووناکبیری

گۆڤارێکی کولتووریی گشتییە. ژمارە: (١) مارتی (١٩٩٢) لەشاری ستۆکهۆڵم بە (١٣٣) لاپەڕە وبەقەوارەی (A4) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست بڵاوکراوەتەوە. لە بڵاوکراوەکانی کۆمەڵی هونەری کوردی لەسوێد.

٨٨-ڕۆژانوو

گۆڤارا هونەری چاندی وئەدەبی. ژمارە (١٠٠) ساڵ: (٢٠) لەمانگی چلێ پێشین-دیسێمبەری ساڵی (١٩٩٨) بە (٥٩) لاپەڕەوقەوارەی (A5) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژووروبەئەلفبای لاتینی لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوێد بڵاوکراوەتەوە.

٨٩-ڕۆژا تازە

ساڵ: (١) ژمارە: (٩) بە (١٢) لاپەڕەی قەوارە گەورە لە (٣) ی ئەیلولی ساڵی (١٩٩٩) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وزمانی تورکی لەشاری ئەستەنبۆڵ لەتورکیا بڵاوکراوەتەوە.

٩٠-رۆژا تازە
سالْ: (١) ژمارەی تایبەت (١) لەمانگی کانوونی دووەمی سالّی (٢٠٠٠)دا، بە (٨) لاپەڕەی قەوارە (A4) بەزمانی تورکی لەسەرنووسراوە: چاپی ئەوروپا لەشاری ستۆکهۆلّم لەسوێد دوبارە بلاوکراوەتەوە.

٩١-رۆژا ولات
ڕۆژنامەیەکی سیاسی وچاندی دوو هەفتە جارێک بلاّودەکرێتەوە. بە (١٢) لاپەڕەی قەوارە (A3) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوور و بەئەلفبای لاتینی وزمانی تورکی ژمارە (٧) ی لە (١٢) ی گولاّنی سالّی (١٩٧٨)دا، لەتورکیا چاپ وبلاّوکراوەتەوە.

٩٣-رۆژ
مجلة ثقافية عامة تصدرها جمعية الاكراد الفيليين، العدد. (٩) تموز (١٩٩٦) السعر ١٥ كرون، (٣٠) لاپەڕەی قەوارە (A4) یە، بەزمانی عارەبی لەشاری ستۆکهۆلّم دەردەچوو.

٩٤-رۆژباش
گۆڤارا کوردی-تورکی، جڤاکی، مەگەزینی، نووچەداری، سیاسی لێ سەربەخۆییە، ژمارە: (١) سالّ (١٩٩٦) بە قەوارەی (A4) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی بەئەلفبای لاتینی وبەزمانی تورکی لەشاری لۆلیۆ لەسوێد لەسەربەرگی پێشەوەی بەوێنەیەکی (شڤان پەروەر) چاپ وبلاّوکراوەتەوە.

٩٤-ڕوناهی/چاپی ئەوروپا
ئەم ڕۆژنامەیە بەچوار لاپەڕەی قەوارە (A3) بەزمانی تورکی لەئەلمانیا جارێکی دیکە بلاّوکراوەتەوە.

٩٥-ڕوناهی
ڕۆژنامەیەکی نووچەیی وشرۆڤەییە، سالّ (١) ژمارە: (٢٩) لە (٣-٩) ی مانگی کانوونی دووەم لەسالّی (١٩٩٥)دا، بە (١٢)

لاپەڕەی قـەوارە (A3) یە، بەزمـانی کـوردی شـێـوەزاری کـرمـانجی بەئەلفبای لاتینی وزمانی تورکی لەتورکیا بڵاوکراوەتەوە.

٩٦-ڕزگاری

چاپی دەرەوە/ئۆرگانی پارتی کاری سەربەخۆیی کوردستان-ناوەندی ئەوروپا. ژمـارە: (١) سـاڵ: (١) (١٩٩٥) بە (٨) لاپەڕەی قـەوارە (A4) یە، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوێد بڵاوکراوەتەوە.

زاگروس
العراقية تقتل المواطنين وتقدم شهادات وفاة

٩٧-زاگرۆس

ڕۆژنامەکی سیاسی وکولتوورییە.

العـدد: الثـانـي، اذار-مـارس (١٩٩٠) بە (١٦) لاپەڕەی قـەوارە (A3) یە، بەزمـــانی عـــارەبی لە ئەمـــریکا چاپ و بڵاوکراوەتەوە.

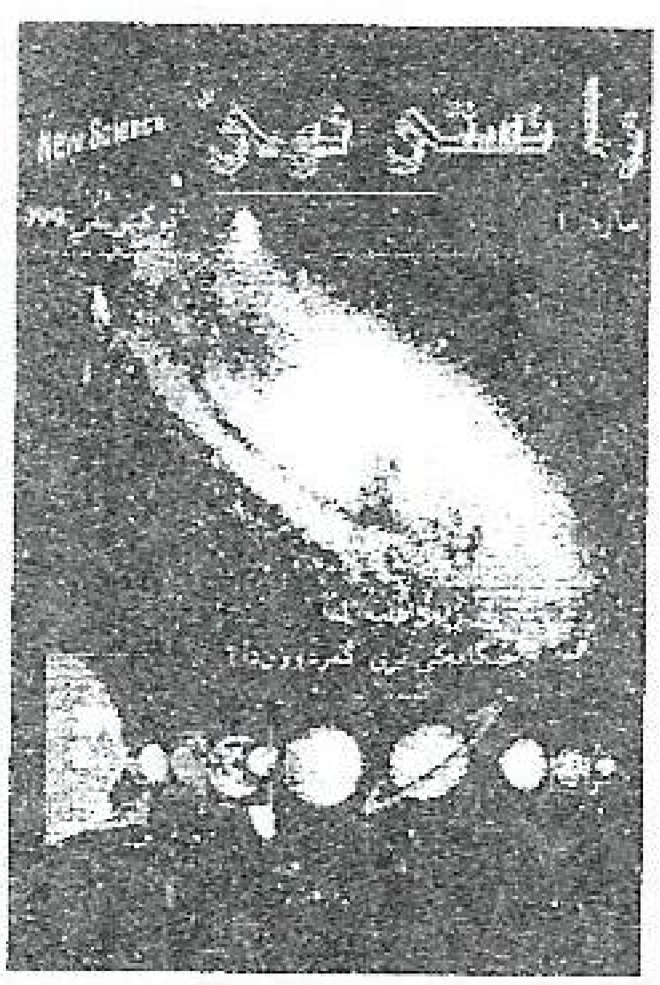

٩٨-زانستی نوێ/ NEW SCIENCE /

گۆڤاریکی زانستییە. ژمارە: (١) ئۆکتۆبەر (١٩٩٩)، بە (١٥) لاپەڕەی قـەوارە (A4) لەشاری ئۆپسالا لەسوێد بڵاوکراوەتەوە.

٩٩-ژینی نوێ

ژینی نوێ
JÎNA NÛ
میدیای جیهانی کورد دەری دەکات
ا خەڵکی ئازادی بیروڕا کرا

میدیای جیهانی کورد دەری دەکات. ژمارە: (٥) دیسێمبەری (١٩٩٥) بە (١٢) لاپەڕەی (A3) بەزمـــان کـــوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەشاری لەندەن لەبەریتانیا بڵاوکراوەتەوە.

١٠٠-ژن

بڵاوکـراوەیەکی کـۆمـەڵەی ژنانی کوردستان لەسوێد دەری دەکرد. ژمارە: (١) ساڵ (١٩٩٤) بەقەوارەی (A4) بە (٢٣) لاپەڕە بەزمانی سوێدی لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوێد چاپ وبڵاوکراوەتەوە.

١٠١-ژیان

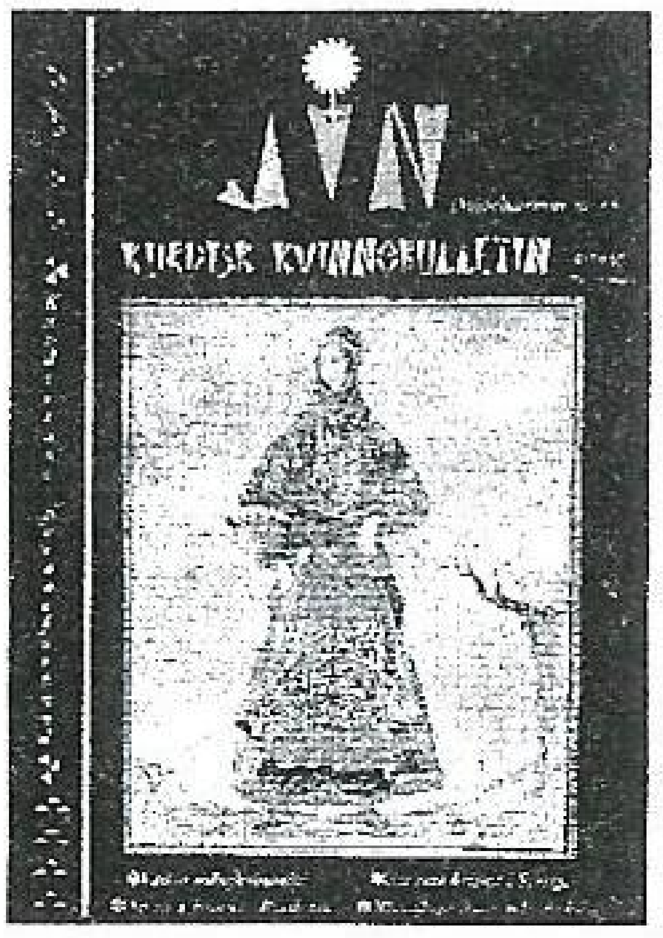

گۆڤارا یەکێتیا ژنێن کوردستان. ژمارە: (٢٧) لەمانگی کانوونی دووەم لەساڵی (١٩٩٨) بە (٣٠) لاپەڕەی قەوارە (A4) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وبەزمانی تورکی وئەلمانی لەشاری کۆلن لەئەلمانیا بلاوکراوەتەوە.

١٠٢-ژن و ژیان

گۆڤارێکی مانگانەی ژنانی کوردە. بە (٤٨) لاپەڕەیە وبەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوور و بەئەلفبای لاتینی وزمانی تورکی لەئەستەنبۆل لەتورکیا بلاوکراوەتەوە.

١٠٣-ژنا سەربلند

یەکێتیا ژنێن ولاتپارێزێن کوردستان ژمارە: (٤) مانگی مایسی ساڵی (١٩٩٣) بەزمانی تورکی وکوردی شێوەزاری کرمانجی وبەئەلفبای لاتینی لەئەلمانیا چاپ وبلاوکراوەتەوە.

١٠٤-ژیان

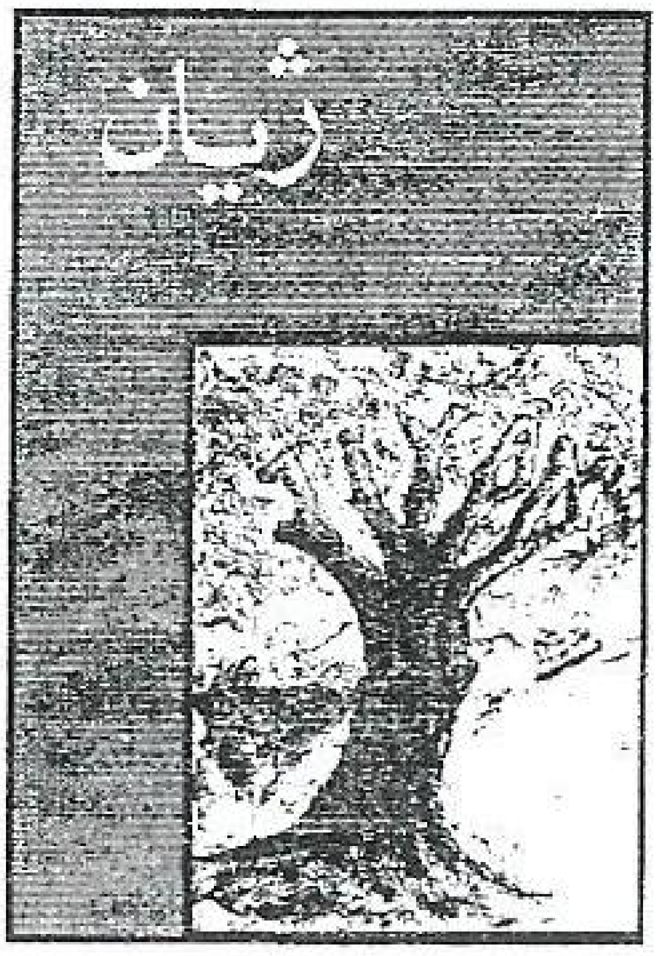

گۆڤارێکی کۆمەڵەی پزیشکانی کوردستان لەئەوروپا، گۆڤارێکی رۆشنبیریی سەربەخۆیە. ئاگاداری، پزیشکیی، سیاسی، کولتووری. ساڵ: (١) ژمارە: (١) (٢١) مارت (١٩٨٦) (٦٢) لاپەڕەی بەقەوارە (A4) یە. (٨) لاپەڕەی بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست و پاشماوەکەی هەمووی بەزمانی ئەلمانییە. شوێنی دەرچوون: بەرلینی رۆژئاوای پێشوو.

١٠٥-سەرهەڵدان

گۆڤارێکی وەرزی پارتی ئازادی کوردستان لەهەندەران. ژمارە: (١) ساڵ: (١٩٩٢)

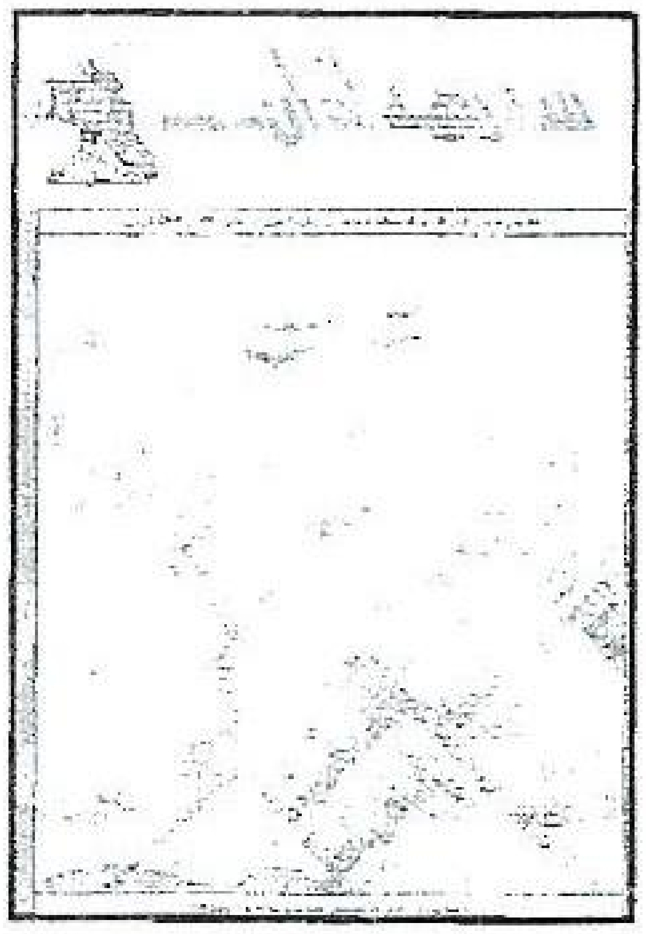

(٢٦٠٤كوردی). لەسوێد بڵاوكراوەتەوە.

١٠٦-سەردەمی نوێ

ساڵی یەكەم، ژمارە: (١) ڕێبەندانی (١٣٦٤) لەلایەن دەستەی نووسەرانەوە دەردەچێ. شوبات-١٩٨٦بە (١٢) لاپەڕەی (A3) یە وبەزمانی كوردی شێوەزاری كرمانجی نێوەڕاست وكرمانجی ژوور و بەئەلفبای لاتینی و زمانی فارسی چاپ و بڵاوكراوەتەوە. شوێنی دەرچوون: ستۆكهۆڵم -سوێد.

THE NEW TIME
(Serdema nû)

THE NEW TIME
(Serdema nû)

١٠٧-سەردەمی نوێ/ The New Time /
A Cultural political Paper

ژمارە: (١) ئۆكتۆبەر (١٩٨٧) بەزمانی ئینگلیزی لەشاری ستۆكهۆڵم لەسوێد بڵاوكراوەتەوە.

١٠٨-سەردەم

بڵاوكراوەی بەرنامەكانی ڕادیۆی سەردەمی شاری ستۆكهۆڵمە، مانگانە چاپ دەكرا، ژمارە: (٧) ساڵ (١٩٩٨) و (٢٨) لاپەڕەی قەوارە (A4) یە.

١٠٩-سەكۆ

ڕۆژنامەیەكە لەئەڵمانیا بڵاودەكرایەوە. ژمارە: (١٩) ئەیاری (١٩٩٨) بە (١٦) لاپەڕەی قەوارە (A4) یە، بەزمانی كوردی شێوەزاری كرمانجی نێوەڕاست لەشاری بەرلین لەئەڵمانیا دەردەچوو.

١١٠-صدي كردستان

الحزب الديمقراتي الكردستاني العراق/مكتب لبنان/ العدد: (٣٢) اوائل تموز (١٩٩٠)

ڕۆژنامەیەکی سیاسی بوو، بەزمانی عارەبی وبەقەوارەی (A3) بڵاودەکرایەوە.

١١١-ژورنالی سویدی-کوردی
SVENSK_ KURDISK JOURNAL

ژمارە: (١) ساڵ: (١) مارتی (١٩٨٥) بە (٢٢) لاپەڕە وبەقەوارەی (A4) یە، ئەم گۆڤارە بەزمانی سویدی لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوێد بڵاودەکرایەوە.

١١٢-سورغول/SORGUL /

البحث والتوثيق والتحليل. العدد: (١١). حزيران (١٩٩٨). گۆڤارێکی سیاسی وکولتووری بۆ بەدواداچوون و لێکۆڵینەوە وشرۆڤەکردن بوو. بەزمانی عارەبی لەلوبنان بەقەوارەی (A4) دەرچووە.

١١٣-شانۆ

یەکەمین گۆڤاری شانۆ بوو لەمێژووی ڕۆژنامەگەریی کوردیدا لەسوێد بۆ یەکەمین جار بڵاوکرایەوە. ژمارە (١) ی لەشوباتی ساڵی (١٩٨٦)دا، دەرچووە. لە بڵاوکراوەکانی کۆمەڵی هونەری کوردی بوو لەسوێد، بەقەوارەی (A4) وبەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەشاری ستۆکهۆڵم بڵاوکراوەتەوە.

١١٤- شانۆ و سینەما

گۆڤاری شانۆ وسینەماییە، ژمارە: (١) گوڵان- حوزەیران (١٩٩٥) بە (٢٦) لاپەڕە وبەقەوارەی (A4) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی وبەئەلفبای لاتینی لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوێد دەرچووە.

١١٥-ڤاتە/VATE/

گۆڤارێکی کولتوورییە، ژمارە: (١١) ساڵ: (٢٠٠٠) و بە

(۱۱۱) لاپەڕەی قـەوارە (A5) بەزمـانی کـوردی شـێـوەزاری دملی (زازایی) لەشاری ستۆکهۆلم لەسوێد بڵاودەکرایەوە.

۱۱٦-دەنگی کورد/KURDISH VOICE/

گۆڤارێکە لەلایەن کۆمەڵەی کوردی دالاس لەتێکساس، بەزمـانی کـوردی شـێـوەزاری کرمانجی نێوەڕاست وزمـانی ئینگلیزی بە (٤٠) لاپەڕە وبەقەوارە (A4) بلاوکراوەتەوە.

۱۱۷-کوردستان

ئۆرگانی حزبی دیموکراتی کوردستان لەشاری باکۆ، ژمارە: (۲۳٦) چوارشەممە و (۱۷) ی ڕەشەمە (۱۳۲۸) ی هەتاوی چاپکراوە.

۱۱۸-کوردستان

ئۆرگانی کۆمیتەی ناوەندیی حیزبی دیموکراتی کوردستـانی ئێران.

ژمارە: (۲٥٤) ڕێبەندانی (۱۳۷٦) شوبات-فـیـوریەی (۱۹۹۸) بە (۱٦) لاپەڕەی قـەوارە (A4) لـەشـاری پاریس لـەفـەرەنـسـا بلاوکراوەتەوە.

۱۱۹-کوردستان

گـۆڤـاری کـۆمـەڵەی خـوێندکـارانی کـورد لەئەوروپا. ژمـارە: (٦) سـال: (۱۹۸٦) لەشـاری پراگ، چیکۆسلـۆڤـاکـیای پێـشـوو بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست بەقەوارەی (A4) بلاوکراوەتەوە.

۱۲۰-کوردستانی نوێ
KURDISTAN_NYTT

گۆڤارێکی سیاسی-کولتوورییە، بەزمانی نەرویجی لەشاری ئۆسلۆی پایەتەختی نەرویج بە قەوارەی (A4) بڵاودەکرایەوە.

۱۲۱-ئەنسیتوتی کورد لەپاریس/Kurde/Institut De Paris

بلاڤـۆکـێکی زانیـاریی وچالاکی ڕەوەندی کـوردە لەفـەرەنسـا، ژمـارە: (۱۷٤) بەقـەوارەی (A4) لە ئەیلولی

(١٩٩٩)دا، لەشاری پاریس بڵاوکراوەتەوە.

١٢٢-کوردستان ڕاپۆرت

KURDISTAN REPORT

ژمارە: (٦) لەشوباتی (١٩٩٢)دا، بەقەوارەی (A4) بەزمانی ئینگلیزی بڵاوکراوەتەوە.

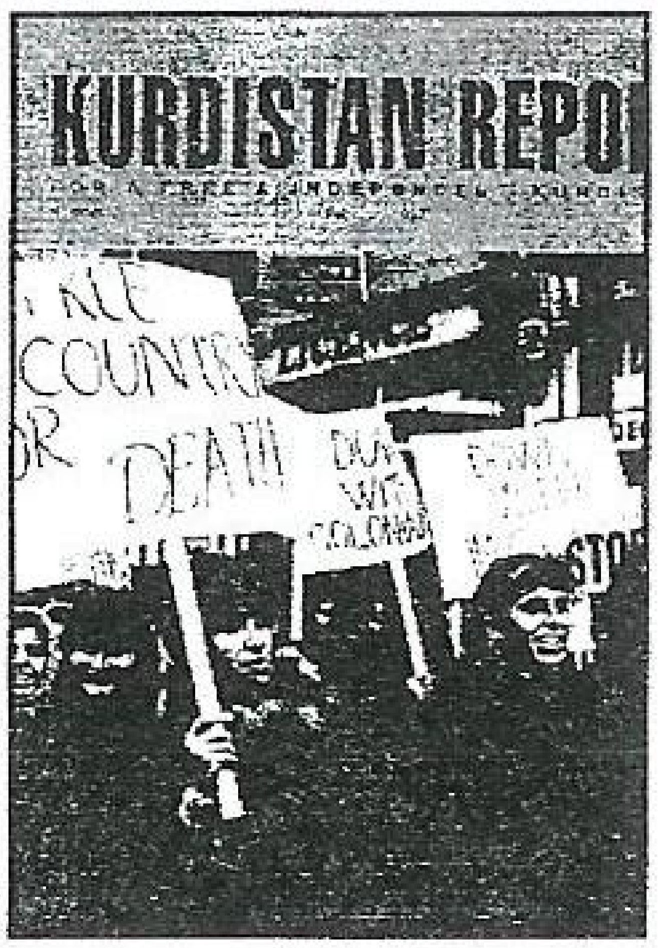

١٢٣-کوردستان ڕاپۆرت

گۆڤارێکی سیاسی وکولتوورییە، بەزمانی ڕووسی لەڕووسیا بەقەوارەی (A4) لەشوباتی ساڵی (١٩٩٩)دا، ژمارە: (١٩-٢٠) ی لێ بڵاوکراوەتەوە.

١٢٤-کوردستان

دەنگی خوێندکاران ولاوان. ژمارە: (١) خولی دووهەم، شوباتی (١٩٨٩). گۆڤارێکی خولی ڕۆشنبیریی گشتییە یەکێتی خوێندکاران ولاوانی کوردستان لەئەوروپا (یوکسی) دەری دەکات.

١٢٥-کوردستان

گۆڤاری کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد لەئەوروپا لقی پۆڵۆنیا. ژمار: (٥) لەمایی (١٩٨٤)دا بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست وزمانی پۆڵۆنی بەقەوارەی (A5) بڵاوکراوەتەوە.

١٢٦-کوردستان

ڕۆژنامەیەکی سیاسی وکولتوورییە، ژمارە: (٩) بە (١٢) لاپەڕەی قەوارە (A3) لەمانگی نیسانی ساڵی (١٩٩٩)دا، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەئەڵمانیا بڵاودەکرایەوە.

١٢٧-كوردستانی نوێ

НОВЫЙ КУРДИСТАН

США не обсуждали военный удар по Ираку с курдами

ڕۆژنامەی کوردستانی نوێ بەزمانی ڕووسی لەڕووسیا چاپ دەبوو. ژمارە: (١) ساڵ: (١٩٩٧) بە (٤) لاپەڕەی قەوارە (A3) لەشاری سانکت پیترسبوورگ بڵاوکراوەتەوە.

١٢٨-كوردستانی نوێ/چاپی لەندەن

كوردستانی نوێ

NEW KURDISTAN

ڕۆژنامەیەکی سیاسییە، ئۆرگانی یەکێتی نیشتمانی کوردستانە، ژمارە: (٤٤) لەڕۆژی هەینی (٢٦) ی دیسێمبەری ساڵی (١٩٩٧) بە (٨) لاپەڕەی قەوارە (A3) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەشاری لەندەن لەبەریتانیا بڵاوکراوەتەوە.

١٢٩-كوردستان /KURDISTAN/

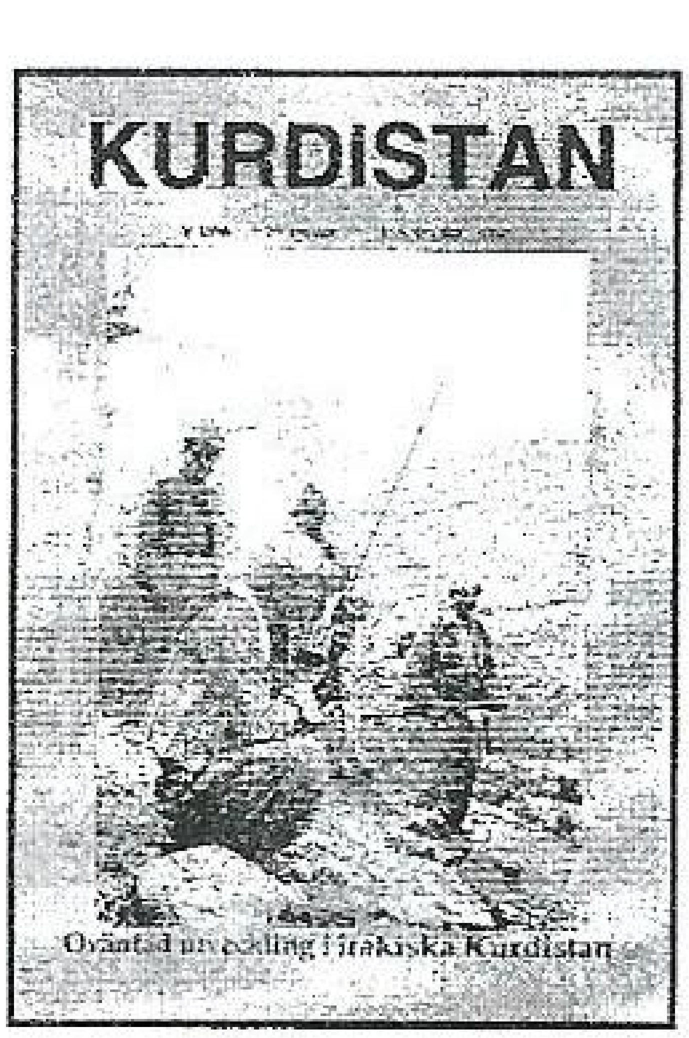
KURDISTAN

Oväntad utveckling i Irakiska Kurdistan

گۆڤارێکی سیاسی وکولتوورییە، کۆمیتەی سوێدی بۆ پشتیوانی گەلی کورد لەسوێد دەریدەکرد. خاوەن ئیمتیاز وسەرنووسەر کوردۆ باکسی بوو، ژمارە: (٣) (٢٠) لەساڵی (١٩٩٢)دا، بە (٢٣) لاپەڕە و بەقەوارە (A4) بەزمانی سوێدی لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوێد بڵاوکراوەتەوە.

١٣٠-كوردستان پرێس

THE KURDISH NEWSPAPER/KURDISTAN PRESS

ڕۆژنامەیەکی کوردییە، هەفتانە لەشاری ستۆکهۆڵم بڵاودەکرایەوە. ژمارە: (٥٧) لە (١٩-١٠-١٩٨٩) بە (١٢) لاپەڕەی قەوارە (A3) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست وزمانی تورکی لەسوێد چاپ و بڵاودەکرایەوە.

١٣١-كوردستان

ڕۆژنامەیەکی سیاسی وکولتوورییە، ژمارە: (٧) (٣٣) تەمووزی

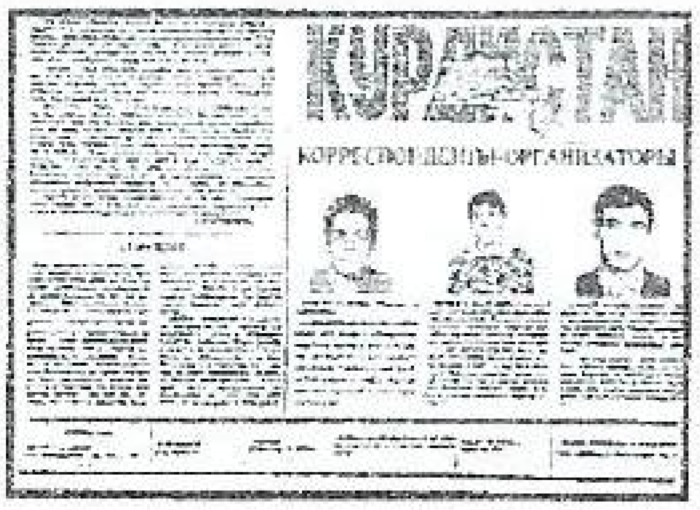
КУРДИСТАН
КОРРЕСПОНДЕНТЫ-ОРГАНИЗАТОРЫ

(١٩٩٥) لەشاری ئەلماتە لە کازاخستان بەزمانی ڕووسی بە (٤) لاپەڕەی قەوارە (A3) دەرچووە، ئەم ڕۆژنامەیە یەکەمین ژمارەی لەساڵی (١٩٩١)دا، بۆیەکەمین جار بڵاوکراوەتەوە.

کوردستان

١٣٢-کوردستان

ڕۆژنامەی کوردستان کەلەئەوروپا چاپکراوە، لەلای ڕاستی نووسراوە: لەلایەن دەستەی نووسەرانەوە دەردەچێ، لەلای چەپی نووسراوە: دانەی تمەنێکە، لە دەرەوە بەدوو تمەنە.

١٣٣-کوردستان هیوتە (KURDISTAN HEUTE)

Kurdistan heute

گۆڤارێکی سیاسی وکولتوورییە، ژمارە: (١٣) لەمانگی شوبات-ئاداری (١٩٩٥) بە (٤٢) لاپەڕەی قەوارە (A4) بەزمانی ئەلمانی لەشاری بۆن لەئەلمانیا بڵاوکراوەتەوە.

١٣٤-کوردستان توودەی (KURDISTAN TODAY)

گۆڤارێکی سیاسی وکولتوورییە لەلایەن حیزبی دیموکراتی کوردستان چاپ وبڵاوکراوەتەوە. ژمارە: (٥) ساڵ: (١٩٨٧) بەقەوارەی (A4) بەزمانی ئینگلیزی لەدەرەوەی کوردستان بڵاوکراوەتەوە.

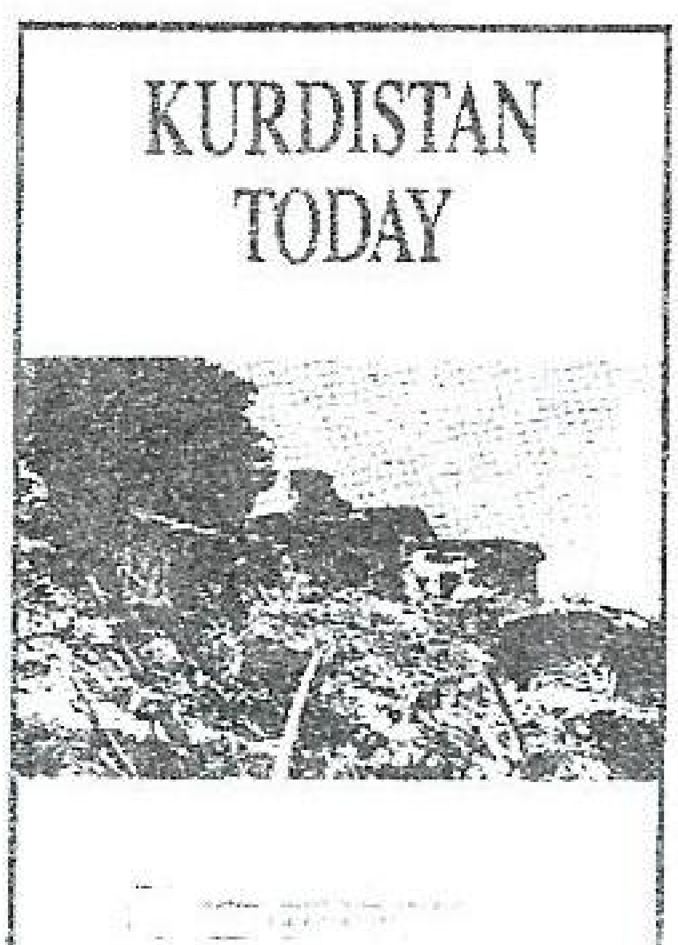
KURDISTAN TODAY

١٣٥-کوردستان ئینفۆ (KURDISTAN INFO)

بڵاقۆکێکی سیاسییە لەلایەن کۆمکاری سوێد بڵاوکراوەتەوە. ژمارە: (١١) لەمانگی کانوونی دووەم (١٩٩٣) بە (٨) لاپەڕەی قەوارە (A4) بەزمانی سوێدی لەشاری

ستۆكهۆلم بلاوكراوەتەوە.

١٣٦-كوردستان (KURDISTAN)

گۆڤارێكی سیاسی وكولتوورییە، ژمارە: (؟) بە (٥٦) لاپەڕەی قەوارە (A4) یە، وبەزمانی سویدی لەشاری ستۆكهۆلم بلاوكراوەتەوە.

١٣٧-ڕۆژا كوردستانێ (KURDISTANS SOL)

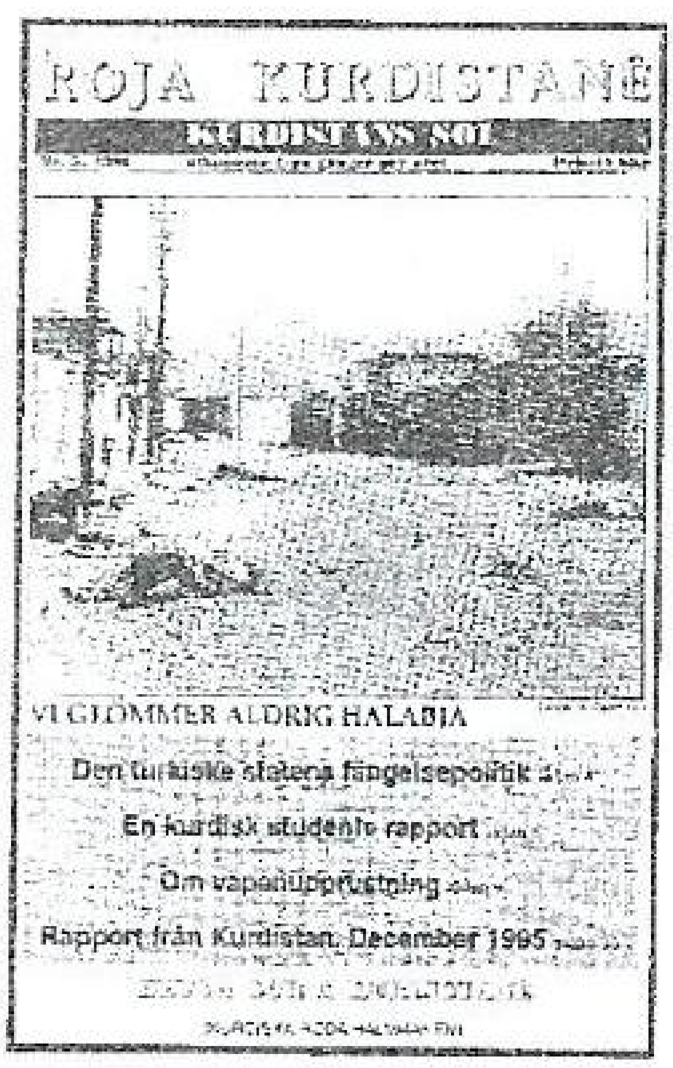

ئەم گۆڤارە لەلایەن خاچی سووری كوردستان دەردەچوو، ژمارە: (١٥) سال: (١٩٩٩) بە (٢٣) لاپەڕەی قەوارە (A4) بەزمانی سویدی سالێ چوار ژمارەی لێ بلاودەكرایەوە. شوێنی دەرچوون: سۆلنە-ستۆكهۆلم/سوید.

١٣٨-كوردستانی ئیمرۆ

گۆڤارێكی سیاسی وكولتووری گشتییە، ژمارە: (٥-٦) سال: (٢٠٠٠) بەقەوارەی (A4) بە زمانی وكوردی دەردەچوو. لەسەربەرگی پێشەوەی ئەم مانشێتە نووسراوە: (هەموو شتێك لە پێناوی چارەسەری كێشەی كوردستاندا).

١٣٩-كورد

ئۆرگانی كۆمەلەی خوێندكارانی كوردستانییە لەئەمریكا وكەندا، ژمارە: (١)، سالی (١) گەلاریزان-تشرینی یەكەمی (١٩٨٢) بەزمانی وكوردی شێوەزاری كرمانجی نێوەڕاست وبەزمانی عارەبی دەردەچوو.

١٤٠-كورد

ڕۆژنامەیەكی گشتی سەربەخۆیی بێلایەنە لەئوستراليا بلاودەكرێتەوە، ژمارە: (٨) سەرماوەز-بەفرانبار (٢٦٩٨-٢٦٩٩) ی كوردی سالی (١٩٩٩) بەقەوارەی (A3) دەردەچوو.

١٤١-كوردەكان لەسوێد

بڵاوكراوەیەكە لەلایەن كۆمەڵەی كوردی سپۆنگە دەردەچوو. ژمارە: (٢) ساڵ: (١٩٩٠) بە (١٦) لاپەڕە وقەوارەی (A4) بەزمانی وكوردی هەردوو شێوەزارەكە وزمانی سوێدی لەشاری ستۆكهۆڵم لەسوێد بڵاودەكرایەوە.

١٤٢-كوردەنەس ڤێنەر (برادەرانی كورد)

(KURDERNAS VÄNNER)

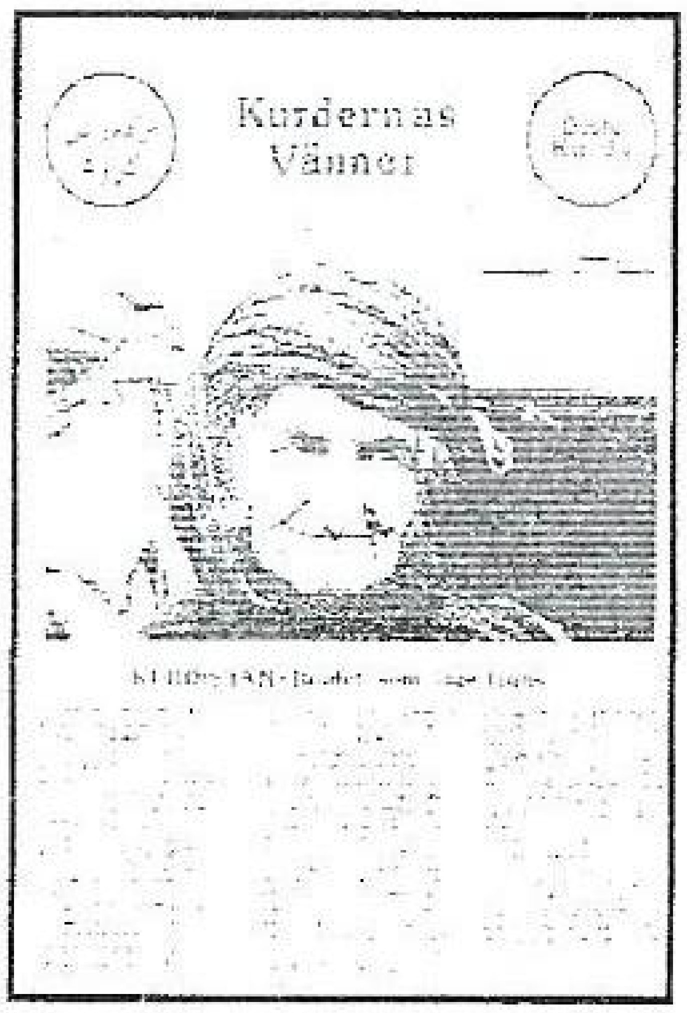

بڵاڤۆكێكە دەربارەی كوردەكانی سوێد، ژمارە: (١) مانگی نۆڤێمبەری ساڵی (١٩٩٦) بە (٤) لاپەڕەی قەوارە (A4) بەزمانی سوێدی لەسوێد بڵاودەكرایەوە.

١٤٣-كورمانجی (KURMANCÎ)

ڕۆژنامەیەكی تایبەتییە دەربارەی پرسی زمانی وكوردی شێوەزاری كرمانجی، لەلایەن ئینستوتی كوردی لەپاریس بڵاودەكرێتەوە، ژمارە: (١٧) هاوینی (١٩٩٥) بەقەوارەی (A3) دەرچووە.

١٤٤-كردستان اليوم

نشرة دورية تصدرها لجنة التضامن مع الشعب الكردي-بروكسل. العددالاول-نيسان ١٩٨٨.

١٤٥-كردستان

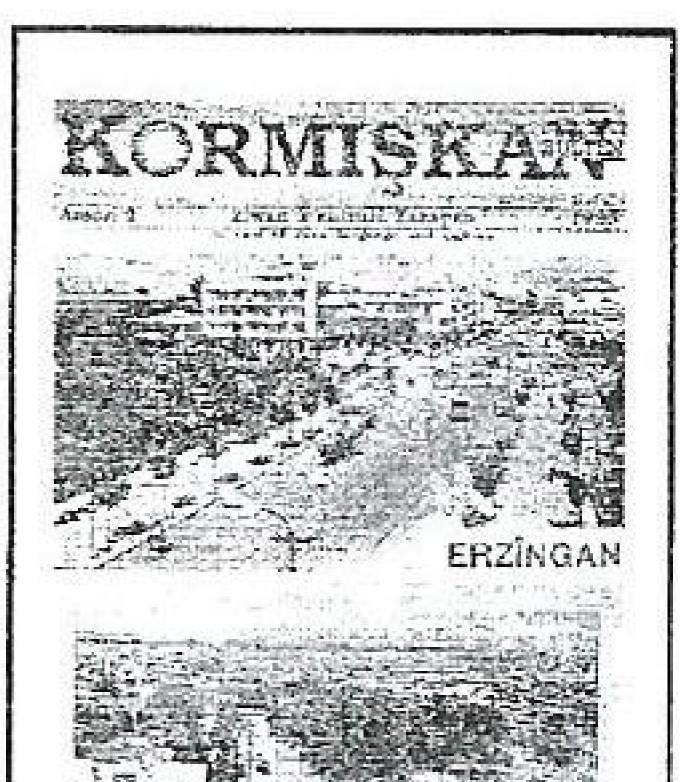

ڕۆژنامەیەكی سیاسی وكولتووری مانگانەیە لەلایەن نووسینگەی ڕاگەیاندنی كوردی لەشاری ئۆسلۆ لەنەرویج، ژمارە (٤) لەنیسانی (١٩٩٤) بە (٤) لاپەڕەی قەوارە (A3) بەزمانی عارەبی دەردەچوو.

١٤٦-كورمشكان (KORMISKAN)

گۆڤارێكی كولتووری وزمانەوانییە، ژمارە: (٢) ساڵ: (١٩٩٥) وبە (٤٧) لاپەڕەی

قەوارە (A3) بە زمانی وکوردی شێوەزاری دملی (زازایی) لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوێد بڵاوکراوەتەوە.

١٤٧-کۆمکار بولتن (KOMKAR BULTEN)

بولتنی کۆمکار بڵاڤۆکێکی سیاسی وکولتووری گشتییە، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو وزمانی تورکی بە (١٢) لاپەڕەی قەوارە (A4) یە، ژمارە (٢) لەمانگی گوڵان ساڵی (١٩٩٥) لەشاری کۆڵن لەئەڵمانیا بڵاوکراوەتەوە.

١٤٨-کۆمکار

بڵاڤۆکێکی سیاسییە، ژمارە: (١٦-١٧) ی گەلاریزانی (١٩٩٤) بە (٣٥) لاپەڕەی قەوارە (A4) یە، شوێنی دەرچوون: ستۆکهۆڵم-سوێد.

١٤٩-کۆمۆنیزم

ئۆرگانی سەنترالی گرووپی کۆمۆنیستی ئینتەرناسیونالیست، ژمارە: (٢) (٦-١٠-١٩٩٧) بەقەوارە (A4) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەشاری بۆکسل لەبەلجیکا دەردەچوو.

١٥٠-کۆنتراکت

گۆڤارێکی سیاسیی وەرزییە، کانوونی دووەم ساڵی (١٩٩٨) بە (٤٦) لاپەڕەیە وبەقەوارەی (A4) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەشاری ئۆپسالا لەسوێد دەردەچوو.

١٥١-کینە ئەم (KINE EM)

گۆڤاری کۆمەڵەی جوانان (لاوان) ی کوردستان، ژمارە: (١٤) ساڵ: (١٩٩٩) بە (٣٤) لاپەڕەی قەوارە (A4) یە، وبەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لەشاری کۆڵن لە ئەڵمانیا بڵاودەکرایەوە.

١٥٢-گۆڤار

لەبڵاوكراوەكانی مەڵبەندی گۆڕان لەسوێد، ژمارە: (٣-٤) ساڵ: (١٩٩٦) بەقەوارەی (A5) بە زمانی كوردی شێوەزاری كرمانجی نێوەڕاست دەردەچوو.

١٥٣-لەدایكبوون

ڕۆژنامەیەكی ڕۆشنبیریی گشتی ئازادە، ژمارە: (١) ساڵ: (١) شوبات-فبریوەری (١٩٨٧) بەقەوارەی (A3) بەزمانی كوردی شێوەزاری كرمانجی نێوەڕاست لەشاری ئۆپسالا لەسوێد بڵاودەكرایەوە. لەسەرلاپەڕەی پێشەوەدا ئەم مانشێتەی لەسەرنووسراوە: (هیچ شتێك ناكرێت، هەمووشتێك لەدایك دەبێت. لەدایكبوونیش مانگی نۆهەمی خۆی هەیە).

١٥٤-مەڵبەند

بڵاوكراوەیەكی مانگنامەی ڕۆشنبیریی گشتییە، ژمارە: (٣) خەرمانانی (١٩٨٧) بەقەوارەی (A4) بەزمانی كوردی شێوەزاری كرمانجی نێوەڕاست لەشاری لەندەن لەبەریتانیا بڵاودەكرێتەوە.

١٥٥-مهاباد

وەرزنامەیەكی كۆمەڵەی خوێندكارانی كورد لەئەوروپا لقی بولگاریایە و بەقەوارەی (A5)، ژمارە (٤) لەمانگی ئاداری ساڵی (١٩٨٦)دا، بڵاوكراوەتەوە.

١٥٦-مامۆستای كورد

دەنگی بەشی كوردیی خوێندنگەی بەرزی مامۆستایان لەستۆكهۆڵمە. ژمارە: (١٧-

١٨) ی لە بەهاروهاوینی (١٩٩٣)دا، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو و نیوەڕاست بە (١٠٠) لاپەڕەی قەوارە (A4) لەشاری ستۆکهۆلم لەسوید چاپ و بلاوکراوەتەوە.

١٥٧-نەورۆز

گۆڤارێکی کولتووری گشتییە. ژمارە: (١) ساڵ: (١٩٨٦) بەقەوارەی (A5) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نیوەڕاست لەشاری یۆتۆبۆری لەسوید بلاودەکرایەوە.

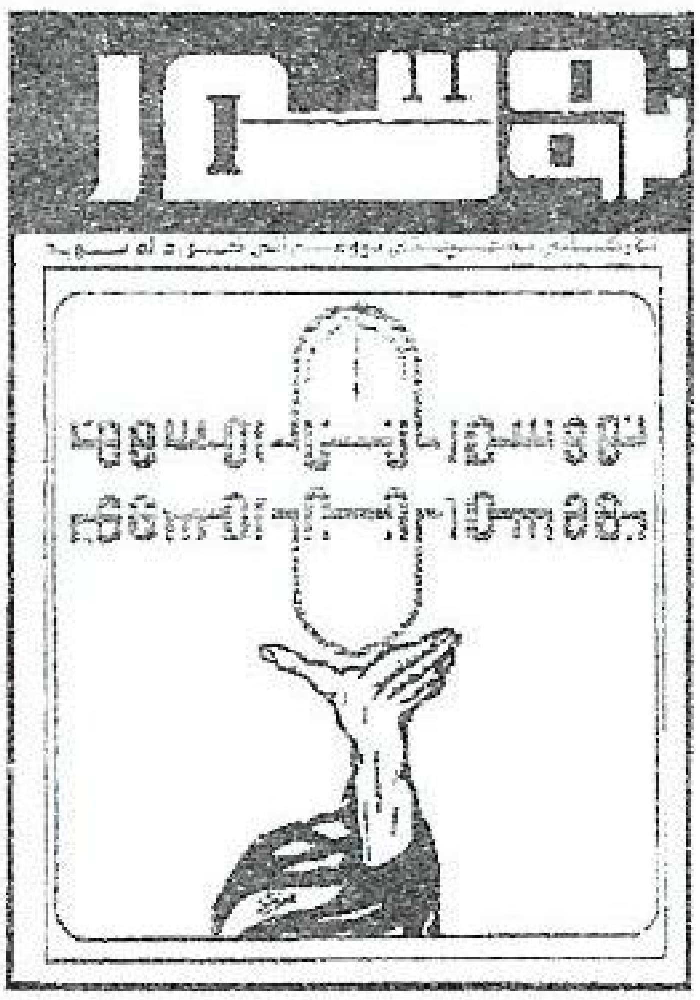

١٥٨-نووسەر

ئۆرگانی یەکێتی نووسەرانی کورد لەسوید. ژمارە: (١) ساڵ: (١٩٩٠) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نیوەڕاست بەقەوارەی (A5) لەشاری ستۆکهۆلم لەسوید چاپ و بلاوکراوەتەوە.

١٥٩-نوودەم (NÛDEM)

گۆڤارێکی هونەری، ئەدەبی وچاندی، ژمارە: (١٧) ساڵ: (١٩٩٦) بە (١١٤) لاپەڕەی قەوارە (A5) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لەشاری ستۆکهۆلم لە سوید بلاودەکرایەوە.

١٦٠-نوویەهار (NÛBIHAR)

مانگنامەیەکی چاندی، هونەری، ئەدەبی. ژمارە: (٦٨-٦٩) ساڵ: (٦) لەمانگی تشرینی دووەم و کانوونی یەکەمی (١٩٩٨)دا، بە (٣٢) لاپەڕەی قەوارە (A4) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لەشاری ئەستەنبوڵ لەتورکیا بلاوکراوەتەوە.

١٦١-وان

گۆڤارێکی وەرزیی ئەدەبی، ڕۆشنبیرییە، ژمارە: (٩-١٠) ی ساڵی (١٩٩٤) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نیوەڕاست بە (٢٠١) لاپەڕەی قەوارە (A4) لەشاری ستۆکهۆلم لەسوید بلاوکراوەتەوە.

١٦٢-وەڵام

دەنگی کۆمەڵەی خوێندکارانی کوردستانە لەدەرەوەی وڵات

(AKSA) -لقی مەجەرستان. گۆڤارێکی ڕۆشنبیریی هەمە چەشنەیە ناوبەناو بەکوردی وعارەبی دەرئەچێت. ژمارە: (٢) ی ساڵی یەکەم (١٩٨٨) بەقەوارە (A5) بڵاوکراوەتەوە.

١٦٣-وولاتێ ڕۆژێ (WELATÊ ROJÊ)

ئەم ڕۆژنامەیە لەلایەن (PKK) لەشاری یەریڤان لەئەرمەنستان لەساڵی (١٩٩٩)دا، بەقەوارەی (A3) بەزمانی ئەرمەنی بڵاوکراوەتەوە. تەنیا ناوی ڕۆژنامەکە بەئەلفبای لاتینی بەشێوەزاری کرمانجی ژوور ونووسراوە وناوەڕۆکەکەی سەرتاپا بەزمانی ئەرمەنییە.

١٦٤-هانا

گۆڤاری وەرزی ئەدەبی، فەرهەنگی، کۆمەلایەتی. ژمارە: (٥) مارسی (١٩٩٧) وبە (٧٦) لاپەڕەی قەوارە (A5) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەشاری یۆتۆبۆری لەسوێد بڵاوکراوەتەوە.

١٦٥-هاوبیر

ڕۆژنامەیەکە پارتی سۆسیالیستی کورد-هەندەران دەری دەکات. ژمارە: (١) بەفرانبار-کانوونی یەکەمی (١٩٩٨) بەرامبەر (٢٦١٠) کوردی بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست بڵاوکراوەتەوە. ڕۆژنامەکە لەسەرلاپەڕەی یەکەمدا ئەم دوو دروشمە نووسراوە: (پێش ئەوەی هەرشتێ بین... دەبێ کورد بین) دروشمی دووەمیش بەم شێوەیە نووسراوە: (کوردستانێکی ئازاد گەلێکی یەکسان).

١٦٦-هاڤیبوون

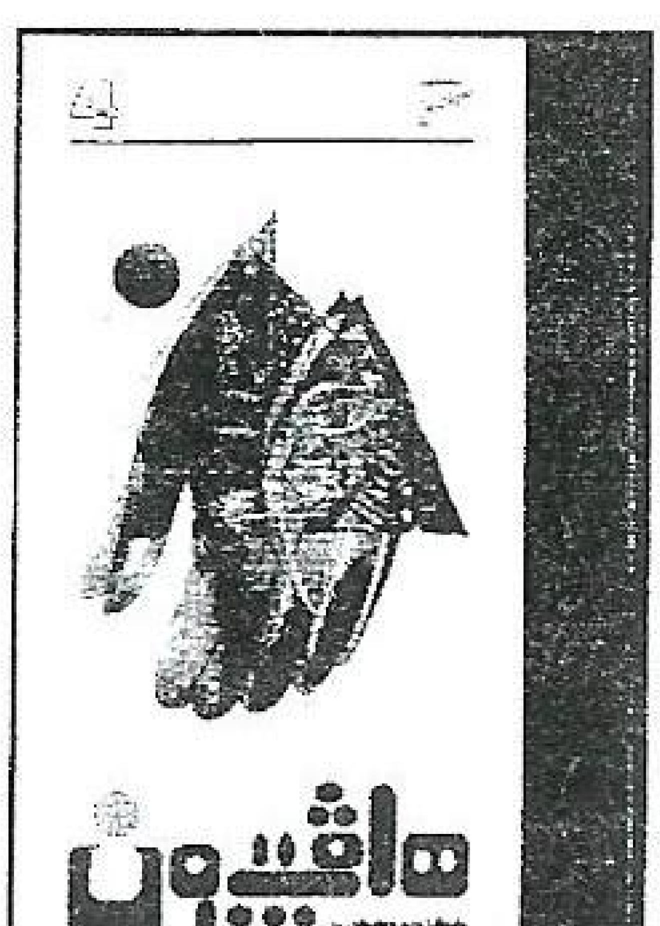

گۆڤارا کوردولوگییە ژمارە: (٤) ساڵ: (١٩٩٨) بەقەوارەی (A5) لەئەلمانیا چاپ و بڵاوکراوەتەوە.

١٦٧-هاوار (HAWAR)

بڵاوکراوەیەکی ڕۆشنبیریی گشتییە. ساڵی سێهەم، ژمارە: (٩) بەفرانباری (٢٠٠٠) بەقەوارەی (A4) لەئەلمانیا بڵاوکراوەتەوە.

١٦٨-هەنگاو

مانگنامەیەکی سیاسیی کولتووری گشتییە، بنکەی ڕاگەیاندنی

کورد لەلەندەن دەری دەکات. ژمارە: (٧) ئابی (١٩٩٤) بە (١٢) لاپەڕەی قەوارە (A3) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست چاپ وبلاوکراوەتەوە.

١٦٩-هەوارگەی کوردەواری

ڕۆژنامەیەکی سیاسی، فەرهەنگی وکۆمەلایەتییە، ژمارە: (٣) سالی یەکەم، مانگی ڕەزبەری (١٩٨٩) بەقەوارەی (A4) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەئەورووپا بلاوکراوەتەوە.

١٧٠-هەلەبجە

گۆڤارێکی ڕۆشنبیرییە لەسوێد دەردەچێت. ژمارە: (٢٥) سالی حەوتەم، دیسێمبەری (١٩٩٥) بە (٢٩) لاپەڕەی قەوارە (A4) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەشاری یۆتۆبۆری لەسوێد بلاوکراوەتەوە.

١٧١-هەلەبجە

بلاوکراوەیەکی ڕۆشنبیریی وکولتووری کوردییە، ئۆرگانی مەلبەندی کولتووری کوردی لە ئەمریکای ژوروو. ژمارە: (٦) بەفرانبار-دیسێمبەری (١٩٩٠) بلاوکراوەتەوە.

١٧٢-هەتاو

دەنگێکی کوردستانیی لیبرالی سەربەخۆی ئازاوئازادە. بلاوکردنەوەی پرۆژەی ڕاگەیاندن و پەروەردەی کوردیی، لەندەن. ژمارە: (٩-١٠) ی دیسێمبەری (١٩٩٦) وبە (٢٤) لاپەڕەی قەوارە (A3) بەزمانی وکوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست وچەند لاپەڕەیەکی کەمیشی بە زمانی ئینگلیزییە. شوێنی دەرچوونی شاری لەندەن لەبەریتانیا.

١٧٣-هەوار

گۆڤارێکی سیاسی، ئەدەبی ڕۆشنبیری گشتییە. ژمارە: (٤) سالی یەکەم، گەلاوێژی (٢٦٩٨) کوردی- ئۆکتۆبەری

(١٩٩٨) به‌زمانی کوردی به‌قه‌واره (A5) له‌لایه‌ن کۆمه‌ڵه‌ی کوردی ئوستراڵیای باشوور بڵاوده‌کرایه‌وه.

١٧٤-هه‌ڵاڵه

گۆڤارێکی سیاسی ورۆشنبیری وه‌رزییه، لیژنه‌ی ناوچه‌ی ئه‌ڵمانیا-باشووری پارتی دیموکراتی کوردستان ده‌ری ده‌کرد. ژماره: (١) خولی یه‌که‌م (١٩٩٨) به (٥٥) لاپه‌ڕه‌ی وبه‌قه‌واره‌ی (A4) به زمانی کوردی شێوه‌زاری کرمانجی نێوه‌ڕاست له‌لایه‌ن ده‌زگای چاپه‌مه‌نی هه‌ڵاڵه‌وه له‌ئه‌ڵمانیا له‌چاپ ده‌درا.

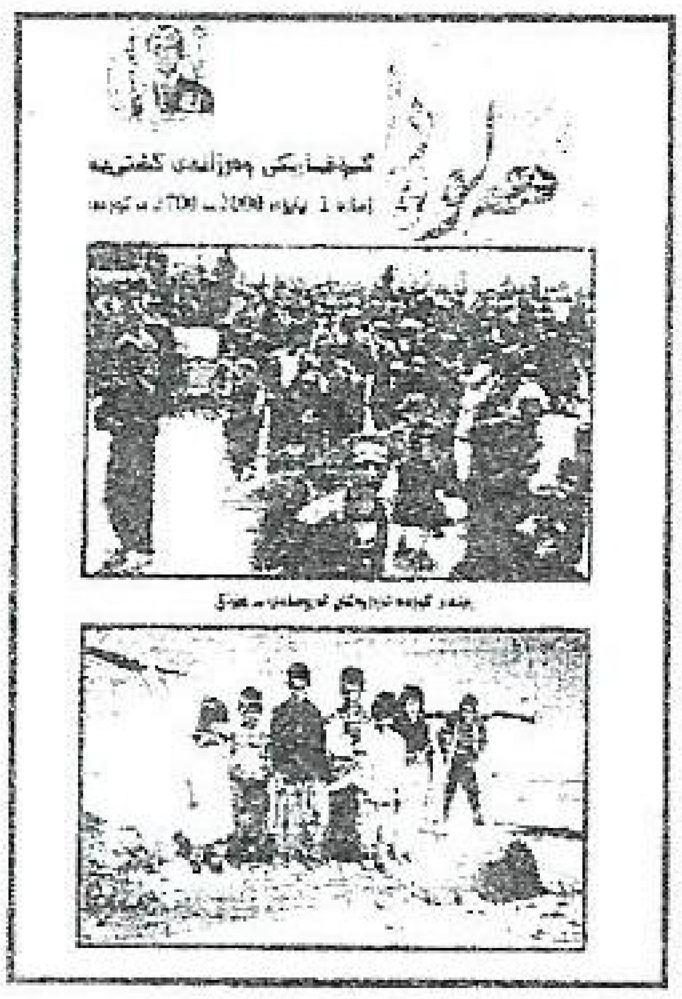

١٧٥-هه‌ڵوه‌دا

گۆڤارێکی وه‌رزانه‌ی گشتییه. ژماره: (١) پایزی (٢٠٠٠) به‌زمانی کوردی وبه‌قه‌واره‌ی (A4) له ئه‌وروپا بڵاوده‌کرایه‌وه.

١٧٦-هه‌ڵوێست (HELWEST)

گۆڤارا چاند وئه‌ده‌بیاتا کوردی، ژماره: (١) ساڵ: (١٩٩٥) (٥٠) لاپه‌ڕه‌ی قه‌واره (A5) به‌زمانی کوردی شێوه‌زاری کرمانجی ژوورو به‌ئه‌لفبای لاتینی له‌شاری ستۆکهۆڵم له‌سوێد بڵاوکراوه‌ته‌وه.

١٧٧-هه‌ڵوێست

گۆڤارێکی ڕووناکبیریی گشتیی سه‌ربه‌خۆیه، وه‌رزی جارێک ده‌رده‌چێ. ژماره: (١) خولی دووه‌م ئه‌یلول وتشرینی یه‌که‌م ودووه‌می ساڵی (١٩٨٦) به (١٦٢) لاپه‌ڕه‌ی قه‌واره (A5) به‌زمانی کوردی شێوه‌زاری کرمانجی نێوه‌ڕاست له‌شاری له‌نده‌ن له‌به‌ریتانیا چاپ وبڵاوکراوه‌ته‌وه.

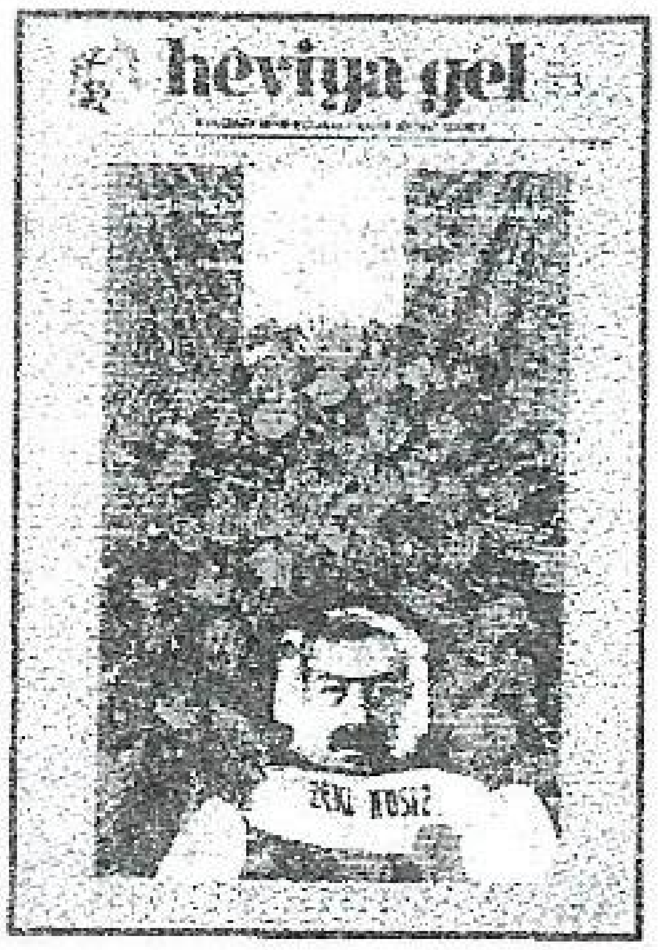

۱۷۸-هێڤیا ولێت (HÊVIYA WELÊT)

دەنگێ کۆمەلا خوێندکارێن کورد لەئەوروپایە، ژمارە (۱) سالٚ (۱) لەمانگی ڕەزبەری سالٚی (۱۹۶۳) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لەئەلمانیا بلاوکراوەتەوە.

۱۷۹-هێڤی (HÊVÎ)

ڕۆژنامەیەکی سیاسی وکولتووری گشتییە، ژمارە: (۵۷) سالٚ (۲) بە (۱۲) لاپەڕەی گەورە لە مانگی دیسێمبەری سالٚی (۱۹۹۷)دا، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی و زمانی تورکی لەشاری ئەستەنبوٚلٚ لەتورکیا بلاوکراوەتەوە.

۱۸۰-هێڤیا گەل (HÊVIYA GEL)

بلاڤۆکێکی سیاسیی وکولتووری گشتییە. ژمارە: (۱۰) سالٚ (۱) لەمانگی ئابی سالٚی (۱۹۸۷) بەزمانی تورکی وبەشێکی کەمیش بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوور بەئەلفبای لاتینی بەقەوارەی (A4) لەشاری ستۆکهۆلٚم لەسوید بلاوکراوەتەوە.

۱۸۱-هومل

کۆمەلٚەی کولتووری کورد لەیونشۆپینگ دەری دەکرد. سالٚی یەکەم، ژمارە: (۲) بە (۸) لاپەڕەی قەوارە (A4) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەسوید بلاوکراوەتەوە.

۱۸۲-هەڤوت-ثقافة (HEVOT)

مجلة کردیة مستقلة تصدرها دوریا، گۆڤارێکی کوردی سەربەخۆی وەرزییە، ژمارە: (۱۳) نیسان (۱۹۹۷) بەزمانی کوردی وعارەبی لەلایەن دەزگای کەلچەر لەسویسرا بلاودەکرایەوە.

۱۸۳-هیوا

گۆڤارێکی ڕووناکبیریی گشتییە، ژمارە: (۳) شوباتی (۱۹۸۵) بە (۷۷) لاپەڕەی بەشێوەزاری کرمانجی نێوەڕاستە و (۱۳۱) لاپەڕەش بەشێوەزاری کرمانجی ژوور وبەئەلفبای لاتینییە بە قەوارە (A4) لەپاریس لەفەرەنسا لەلایەن ئەنستیتووی کورد سالٚێ دووجار بلاودەکرایەوە.

١٨٤-یانی دونیاسی _ جیهانی وەشانان

گۆڤارێکە تایبەتە بەکتێبی تازە چاپکراوی نووسەران، بەقەوارەی (A4) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وزمانی تورکی وسریانی لەساڵی (١٩٩٧)دا، لە شاری ستۆکهۆڵم لەسوێد بڵاوکراوەتەوە.

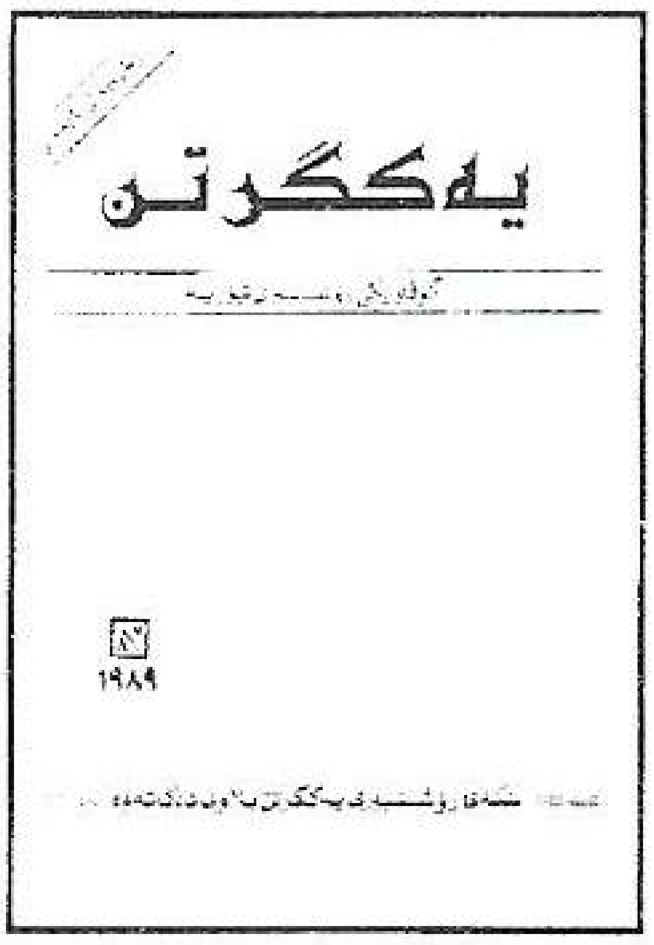

١٨٥-یەکگرتن

گۆڤارێکی ڕۆشنبیری تیوریە، بنکەی ڕۆشنبیری یەکگرتن بڵاوی دەکاتەوە ژمارە: (٤) ساڵ: (١٩٨٧) بە (١٨٧) لاپەڕەی قەوارە (A5) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەشاری کۆپنهاگن لەدانیمارک دەردەچوو.

١٨٦-یەکێتی

کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد لەئەوروپا-لقی ئیتالیا دەری دەکرد. ژمارە: (٢) مانگی ئاداری (١٩٨٤) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست بڵاودەکرایەوە.

١٨٧- یەکێتیاسۆسیالیست

بڵاڤۆکێکی سیاسییە، بەدروشمی: (ڕزگاری، دیموکراسی، سۆسیالیزم). ئەم بڵاڤۆکە بەزمانی تورکی بەقەوارەی (A4) یە، لەئەوروپا چاپ وبڵاوکراوەتەوە.

١٨٨-یەنی یولکا

ڕۆژنامەیەکی هەفتانەی، ژمارە: (٤٠) لە (٢٨) ی تەمووز و (٣) ی ئابی (١٩٩١)دا، بەزمانی تورکی لەشاری ئەستەنبوڵ لەتورکیا بەقەوارەیەکی گەورە بڵاوکراوەتەوە.

* ئەم بابەتە لەگۆڤاری (ڕۆژنامەنووس) ی ژمارە (٧) ی ساڵی (٢٠٠٦)دا، بڵاوکراوەتەوە. بەڵام بەکەمێک دەستکارییەوە دوبارە بڵاودەبێتەوە.

بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لەباکووری کوردستان ولەتورکیادا (١٩٠٨-٢٠٠٣)...*

*** دەستپێک**

مێژووی ڕۆژنامەگەریی کوردیی بەشێکی گرنگی مێژووی سەدەیەکی بەر لەئەمرۆی نەتەوەی کورد پێکدەهێنێت، یان بەشێوەیەکی دیکە دەرچوونی یەکەمین ڕۆژنامەی کوردیی لەمێژووی ڕۆژنامەگەریی کوردیماندا سەرەتایەکی گرنگ وبەرچاوە بۆ دەستپێکی سەرهەڵدانی هوشیاریی نەتەوایەتیمان، چونکە بەدەرچوونی یەکەمین ڕۆژنامەی کوردی (کوردستان ١٨٩٨-١٩٠٢) لەشاری قاهیرە لەمیسر ڕێگای خۆشکرد بۆ بیروبۆچوونی تازە وپەیدابوونی ڕووناکبیری لە کوردستاندا.

دوای چەند ساڵ بەسەردەرچوونی ڕۆژنامەی کوردستان لەشاری قاهیرە، بووبەهۆکاری ئەوەی پارت ورێکخستنی کوردی دروست ببێت ولەوڕۆژەوە ژیانی سیاسی ورۆشنبیریی کوردیی بە گشتی وبزاڤی ڕۆژنامەگەریی بەتایبەتی شانبەشانی یەکتری بەڕێوەن، وەک ڕوون وئاشکرایە هەمووساڵێک لەباشووری کوردستاندا ڕۆشنبیران وڕۆژنامەنووسان لەڕێکەوتی (٢٢) ی نیسانی هەرساڵێک یادی ئەم ڕۆژە دەکەنەوەو ئەم ڕۆژە بەڕۆژی ڕۆژنامەگەریی کوردیی ناوزەد کراوە.

*** ڕۆژنامەگەریی کوردیی بەزمانی بێگانە**

ئەوەی شایانی باسە بەشێکی زۆری ئەوگۆڤار وڕۆژنامانەی بەزمانی کوردی دەرچوون و بەشێکی دیکەشیان هەیە تەنیا بەزمانی بێگانە دەرچوون، ئەگەر لەناوەڕۆکیان وورد ببینەوە، بۆمان دەردەکەوێت کەزیاتر لەسەرکێشەی کوردوەستاون ومافی نەتەوەیی ودیموکراتی و سەربەخۆیی گەلی کوردیان پاراستووە وکوردانە داکۆکییان لەدۆزی ڕەوای کورد لەکوردستان بەگشتی ولەباکووری کوردستان بەتایبەتی کردووە. ئەگەر

سەیری بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لەباکووری کوردستان و لەتورکیابکەین، بۆمان ڕووندەبێتەوە بەشی هەرە زۆری ڕۆژنامە و گۆڤارەکان زێدەتر بەزمانی تورکی دەرچوونە و ژمارەیەکی کەمیشیان بەزمانی کوردی بە شێوەزاری کرمانجی ژوور بەئەلفبای لاتینی دەرکەوتوون.

*** دوای ئیعلان کردنی مەشرووتیەت**

لەدوای ساڵی (١٩٠٨)دا، دوای ئیعلان کردنی مەشرووتیەت بۆمان ڕووندەبێتەوە، کورد دەست بەکاربوون لەشاری ئەستنبۆڵ بۆ دەرکردنی گۆڤار ورۆژنامە وتاساڵی (١٩١٤) بەردەوام بوون. بەڵام لەسەردەمی جەنگی جیهانی یەکەمدا لەنێوان ساڵانی (١٩١٤-١٩١٨)دا، ڕۆژنامە وگۆڤاری کوردی لەدەرچوون دەوەستێت وبڵاونابێتەوە.

*** دامەزراندنی کۆماری تورکیاوسەرهەڵدانی کوردان**

لەدوای دامەزراندنی کۆماری تورکیا لەساڵی (١٩١٩)دا، ئەوجا سەرهەڵدانی کوردان لەنێوان ساڵانی (١٩٢٥، ١٩٢٧-١٩٣٠، ١٩٣٧-١٩٣٨)دا، لەلایەن کەمالیستەکانی تورکیاوە ئەو هەموو ڕاپەرین وسەرهەڵدان وبزووتنەوە کوردییانە سەرکووت دەکرێن. هەڵبەتە بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیش لەوقۆناغەدا بەکزی ولاوازی مایەوە.

بێگومان ئەوڕەوشە بەردەوامی دەبێت وهەر لەنێوان ساڵانی (١٩٢٠-١٩٥٠)دا، هیچ گۆڤار و ڕۆژنامەیەک دەرنەچووەولەم ڕووەوە بێدەنگێکی دوورودرێژ بەدی دەکرێت، لەوماوە دوور و درێژەشدا هیچ گۆڤارورۆژنامەیەکی گرنگ وبەرچاوبڵاونەکراوەتەوە.

*** گۆڕینی یاسایی بنەڕەتی لەتورکیادا**

بێگومان پاش ساڵانی (١٩٥٠-١٩٦٠) یش هەمان بێدەنگێکی وا هەبووە، بەڵام مرۆڤ دەتوانێت بیبێژێت: لەوماوەیەشدا هیچ چالاکییەکی ڕۆژنامەگەریی کوردیی نەبووە، لەدوای ساڵی (١٩٦١) پاش گۆڕینی یاسای بنەڕەتی لەتورکیادا ڕەوشێکی دیموکراسی پەیدابو،

هەندێک لە ڕووناکبیران ونیشتیمانپەروەران ویستیان لەم ڕەوشە دیموکراسیەدا سوود وەربگرن لەساڵی (١٩٦٢)دا، دەستیان کردبەدەرکردنی چەند گۆڤاروڕۆژنامەیەک، بەڵام حکومەت بەگوێرەی یاسای پێشووی ڕەفتاری لەگەڵدا دەکردن وچ گۆڤاروڕۆژنامەیەکی دەست بکەوتبایە دەیگرت وقەدەغەی دەکرد.

*** بزاڤی ڕۆژنامەگەریی لەنێو خوێندکارانی زانکۆدا**

بێگومان لەنێوان ساڵانی (١٩٥٥-١٩٧٥)دا، هەندێک گۆڤار لەلایەن خوێندکارانی زانکۆکانی ئەنقەرەو ئەستنبوڵ بڵاوکرانەوە، بەڵام گۆڤارەکان زێدەتر بەناوی شار و شارۆچکەکانی خۆیانەوە بڵاودەکرانەوە.

*** بزاڤی ڕۆژنامەگەریی لەنێو زینداندا**

بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیش وەک بزووتنەوەی نەتەوایەتی کوردیی لەنێوان ساڵانی (١٩٧٤-١٩٨٠)دا، بەرەوپێشەوە هەنگاوی پۆزەتیڤی ناوە ولەماوەی ئەوشەش ساڵەدا زێدەتر ڕۆژنامە وگۆڤاری کوردی دەرکەوتوون، بەڵام لەدوای ئەیلوولی (١٩٨٠)دا، هیچ گۆڤار و ڕۆژنامەیەکی کوردیی دەرنەکەوتوون وبزووتنەوەی کوردایەتیش بەرەوکزی ڕۆیشتووە، تەنێ پاش ساڵی (١٩٨٤) لەزیندانی شاری دیاربکر نەبێ، هەندێک گۆڤار بە شێوەیەکی نهێنی لەلایەن چەند کوردێکی شۆڕشگێر لەزیندان دەرکەوتوون یەکێک لەم گۆڤارە نهێنانەی لەزیندانەوە بڵاودەکرانەوە بەنێوی (چاندیا بەرخوەدان) بوو.

ئەوەی جێگەی باسە گەلێک لەوگۆڤاروڕۆژنامە کوردییانە بەنهێنی دەردەچوون ودواتر قەدەغە دەکران.

ئەوکەسانەی ئەو ڕۆژنامە نهێنیانەیان دەخوێندەوە وبڵاویان دەکردنەوە وتووشی سزادان دەبوون.

* ڕۆژنامەگەریی کوردیی دوای هاتنی حکومی عەسکەری لە ساڵی (١٩٨٠)دا، بەڵام ئەگەر سەیری ساڵانی (١٩٨٠-١٩٩٠) بکەین دەبینین ڕەوشەکە بەشێوەیەکی دیکە کەوتۆتەوە وبزاڤی ڕۆژنامەگەریی

کوردیی ئاسایی ناڕوات بەڕێوە، هەردەم ڕۆژنامە هەڕەشەی داخستن وڕۆژنامەنووسانیش تووشی سزا وزیندان دەبوونەوە. ئەگەر ئاورێکی خێرا لەنێوان سالآنی (١٩٩١-٢٠٠٢)دا، بدەینەوە ودەبینین بزاڤی ڕۆژنامەگەریی بەردەوامی هەیە، بەڵام تەنگژەکانیش دژوارتر بوونەتەوە وڕۆژنامە دادەخرێت وڕۆژنامەنووسیش زیندان لە چاوەڕوانیدایە، ئەوەی جێگەی گوتنە لەم بیست ساڵەی دواییدا هەر ڕۆژنامە وگۆڤارێک بەهەر ناوێک دەرچووبێت کەقەدەغەکراوە یەکسەر بەناوێکی دیکەوە مۆڵەتیان وەرگرتووە، بۆنموونە ئەوکاتەی ڕۆژنامەی (هێڤی) دەردەچوو ودواتر قەدەغەکرا، ڕۆژنامەیەکی دیکە بەناوی (ڕۆژا تازە) جێگەی گرتۆتەوە وکەئەویش قەدەغە کرا، ڕۆژنامەی (دەما نوو) هاتۆتە هاواری وجێگەی گرتۆتەوە وتائێستاکەش بەردەوامە. هەڵبەتە دەبێ لەبیرمان نەچێت بزاڤەی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لەباکووری کوردستان ولەتورکیادا نەوەستاوە وهەر درێژەییەی هەیە. دەتوانین بێژین لە نێوان سالآنی (١٩٠٨-٢٠٠٢)دا، تا ئەوشوێنەی من ئاگاداربم وئەوهەمووگۆڤار و ڕۆژنامانەی لەلای خۆم ئەرشیفم کردوون، پێموایە نزیکەی (١٦٠) ڕۆژنامە وگۆڤار لەباکووری کوردستان و تورکیادا، ئەگەر زیاتر نەبێت کەمتر نین کەدەرچوون، گەرنەشم توانیبێت هەرهەموویان ئەرشیف بکەم، بەڵام دیسانیش تارادەیەک توانیومە بەشی هەرە زۆریان کۆبکەمەوە. هەربۆیە لەم دەرفەتدا بەباشی دەزانم ئەو (١٥٥) ڕۆژنامە وگۆڤارانە بەگوێرەی ساڵی دەرچوونیان ناوەکانیان ڕیز بکەم.

١-شروق کردستان

(ŞARK VE KURDISTAN)،

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٠٨.

٢-کرد تعاون و ترقی غزتەسی

(KURD TEAVUN VE TERAKKI GAZETESI)،

شوێن: ئەستنبۆڵ،ساڵ: ١٩٠٨.

کرد
تعاون وترقی غزتەسی

٣-کوردستان
(KURDISTAN) شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٠٨-١٩٠٩.

٤-ئامیدا ڕەش (AMID-I SEVDA)
شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٠٩.

٥-پیمان (PEYMAN)
شوێن: دیاربکر، ساڵ: ١٩٠٩.

٦- ڕۆژ کرد (ROJÎ KURD)
شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩١٣.

٧-یەکبوون (YEKBÛN)، شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩١٣.

٨-هەتاوی کورد (HETAWÎ KURD)،
شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩١٣.

کردستان

٩- ژین (گۆڤار) (JÎN)
شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩١٨.

١٠-کردستان (KURDISTAN)
شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩١٩.

١١-ژین (ڕۆژنامە) (JÎN)
شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩١٨-١٩١٩.

١٢-گازی (GAZÎ)
شوێن: دیاربکر، ساڵ: ١٩١٩.

پیمان
٣٢٥

١٣-یرفان (ÎRFAN)
شوێن: سوێرگ، ساڵ: ١٩٢٣.

١٤-ئاگری (AGRÎ)
شوێن: ئاگری، ساڵ: ١٩٢٩-١٩٣٠.

١٥-سەرچاوی دیجلە (DICLE KAYNAGI)
شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٤٨.

١٦-گۆڤاری ڕۆژهەڵات (ŞARK MESCMUASI)

DICLE-FIRAT
İskenderoğlu Irkçılık Tehlikesini Açıklıyor
Gençler Oteyi Protesto Ediyor

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٥٠.

١٧-دەنگی ڕۆژهەڵاتی (SARKIN SESI)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٥٠.

١٨-ڕۆژهەڵاتا دیموکـــرات (DEMOKRAT DOGU)

شوێن: (؟)، ساڵ: ١٩٥٠.

١٩-ئاگری (AGRI)

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٥٣.

٢٠-هەنەک (HENEK)

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٥٥.

٢١-جوودی (CUDI)

شوێن: (؟)، ساڵ: ١٩٥٦.

٢٢-دەرسیم (DERSIM)

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٥٧.

٢٣-ڕۆژناما دیرسیمی (CERIDE-I DERSIM)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٥٧.

٢٤- وڵاتی پێشکەتی (ÎLERÎ YURD)

شوێن: دیاربکر، ساڵ: ١٩٥٨.

٢٥-میزۆپۆتامیا (MEZOPOTAMYA)

شوێن: دیاربکر، ساڵ: ١٩٥٩.

٢٦- دەنگی سلیڤان (SILVAN SESI)

شوێن: فارقین، ساڵ: ١٩٦٢.

٢٧-دیجلە-فرات (DICLE-FIRAT)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٦٢.

٢٨-کەکۆ (KEKO)

شـــوێن: ئەنقـــەرە، ســـاڵ: ئەنقـــەرە، ســـاڵ: ١٩٦٣.

٢٩-دەنگ (DENG)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٦٣.

خستنە سەر نێت:- چالاک
chalakmuhamad@gmail.com

Roja Newe

Çıkarken

Tunceli Senatörü Mehmet Ali Demir Doğuya ait bir takrir verdi

Zorba Jandarmalar

Arizeğlunun Ragıp Gümüşpalaya verdiği cevap müsbet karşılandı

Dayak Yedi

٣٠-ڕۆژا نوێ (ROJA NEWE)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٦٣.

٣١-ڕێیا ڕاست (RÊYA RAST)

شوێن: (؟)، ساڵ: (؟).

٣٢-کۆرمشکان (KORMÎSKAN)

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٦٥.

٣٣-چرا (ÇIRA)

شوێن: خارپێت، ساڵ: ١٩٦٥.

٣٤-یەنی ئاکش (YENI AKIŞ)

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٦٦.

٣٥-دەنگی تازە (DENGÎ TAZE)

شوێن: (؟)، ساڵ: (؟).

٣٦-هاوار (HAVAR)

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٦٦.

٣٧-شیاربوون (UYANIŞ)

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٦٧.

٣٨-دەرکەتن (ÇIKIŞ)

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٦٧.

٣٩-کولتوورا دیاربکرێ (DIYARBAKIR KULTUR)

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٦٧- ١٩٦٨.

٤٠-سوێرگ (SIVEREK)

شوێن: سوێرگ، ساڵ: ١٩٦٨.

٤١-دەنگ ژ خونوسێ (HINISTAN SESLER)

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٦٨.

٤٢-کاراکۆچان (KARAKOÇAN)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٦٩.

٤٣-ڤەژین- دەنگێ مێردینێ

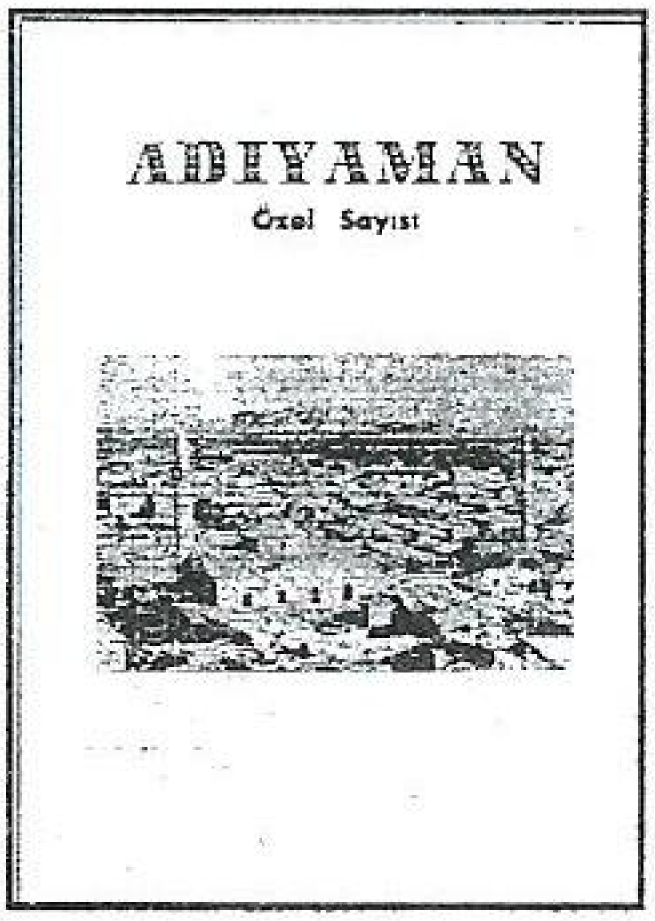

(DIRILIŞ-MARDININ SESI)
شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٦٩.
٤٤-یێن بندەست (EZILENLER)
شوێن: دێرسیم، ساڵ: ١٩٦٩.
٤٥-ڕۆژهەڵات (DOGU)
شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٦٩.
٤٦-دەنگێ سوێرگێ (DENGÊ SÊREK)
شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٦٩.
٤٧-مەزرا بۆتان (MEZRA BOTAN)
شوێن: (؟)، ساڵ: ١٩٦٩.
٤٨-شێرسییار (ŞÊRESÎYAR)
شوێن: بایەزید؛ساڵ: ١٩٧٠.
٤٩-گومگوم (GUMGUM)
شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٧٠.
٥٠-ئادیمان (ADIYAMAN)
شوێن: ئەستنبۆڵ ساڵ: ١٩٧٠.
٥١-بولتێنی هەواڵنامەی کۆمەڵی کولتووری ڕۆژهەڵاتی شۆڕشگێر
(DDKO HARBER BULTENI)
شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٧٠.
٥٢-باژێرێ بازالت (BAZALT KENT)
شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٧٠.
٥٣-نۆتێن ڕۆژهەڵاتێ (DOGU NOTLARI)
شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٧٥.
٥٤-ڕێیا ئازادی (OZGURLUK YOLU)
شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٧٥.
٥٥-ئازاد (AZAD)
شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٧٥.
٥٦-هەڤاڵ (HEVAL / YOLDAŞ)
شوێن: (؟)، ساڵ: ١٩٧٥.

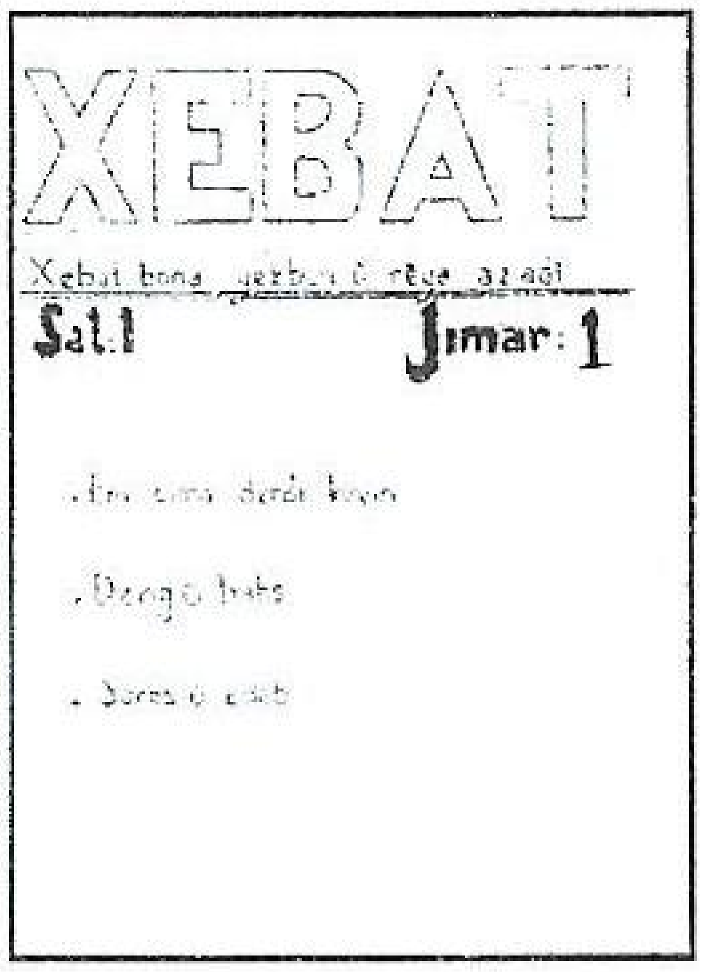

٥٧-خەبات/ بۆنا یەکبوون و ڕێیا ئازادی (XEBAT)

شوێن: (؟)، ساڵ: ١٩٧٦.

٥٨-ڕزگاری (RIZGARÎ)

شوێن: ئەنقەرە-ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٧٦.

٥٩-لە سێرتێ گۆتنا داوی (SIIRTTE SON SOZ)

شوێن: سێرت، ساڵ: ١٩٧٦.

٦٠-پێشەنگ بۆ شۆڕش (PÊŞENG BO ŞOREŞ)

شوێن: (؟)، ساڵ: ١٩٧٧.

٦١-ڕۆژا وڵات (ROJA WELAT)

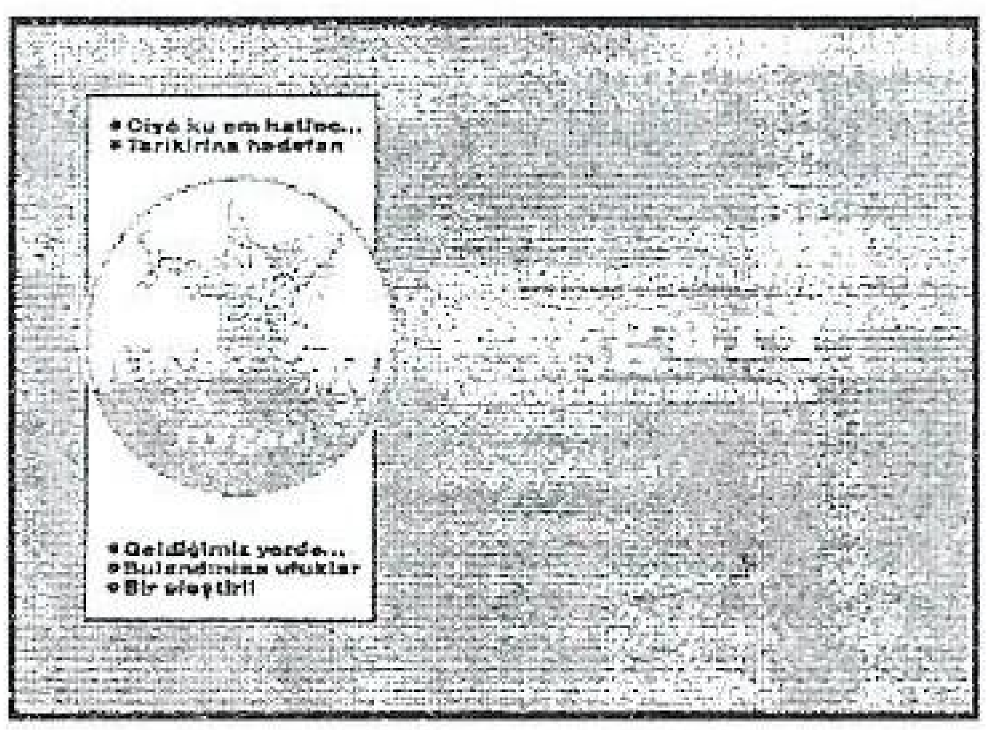

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٧٧.

٦٢-ڕێگای کار لەدیاربکر (DIYARBAKIR YOL-IŞ)

شوێن: دیاربکر، ساڵ: ١٩٧٧.

٦٣-دیموکراسی (DEMOKRASI)

شوێن: ئاگری، ساڵ: ١٩٧٧.

٦٤-ڕێیا سۆر (RÊYA SOR)

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٧٧.

٦٥-خەبات ژبۆ ڕزگاریا کوردستان (XEBAT JI BO RIZGARIYA KURDISTAN)

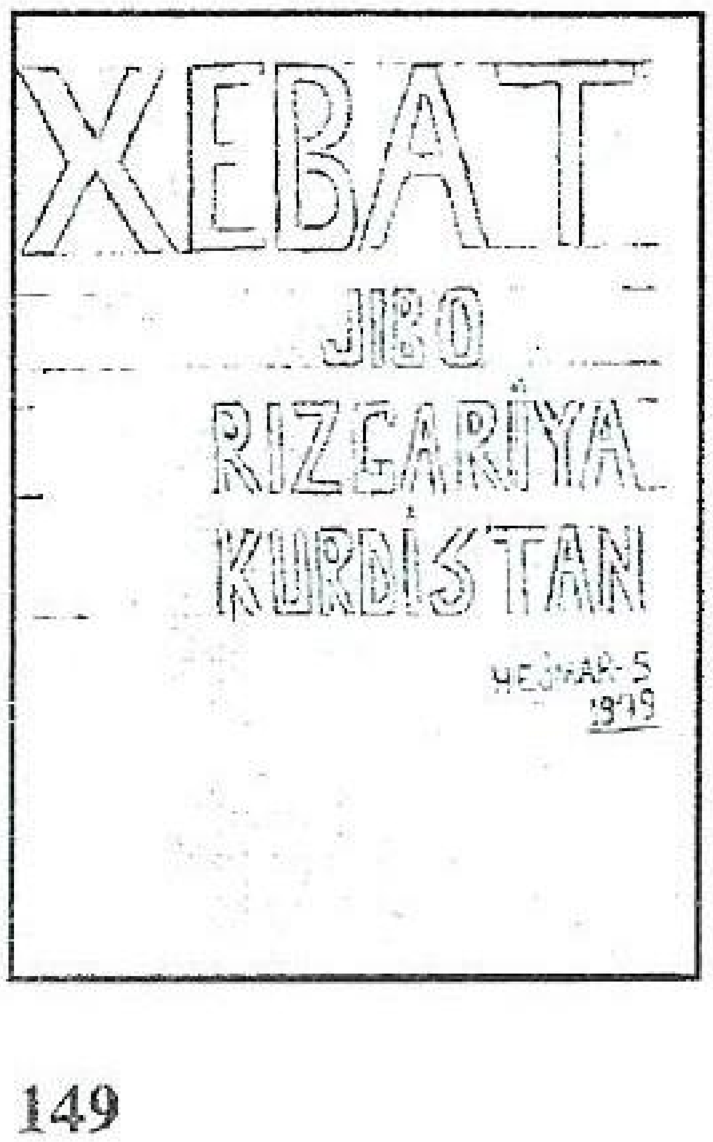

شوێن: (؟)، ساڵ: ١٩٧٨.

٦٦-چۆنیەتی دیموکراتی شۆڕشگێر (DEVRIMCI DEMOKRAT GENÇLIK)

شوێن: ئەستنبۆڵ-ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٧٨.

٦٧-کاڤا (کاوە) (KAVA-KAWA)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٧٨.

٦٨-بولیتنا ئاگاداری (HABER BULTENI)

شوێن: بیسمیل، ساڵ: ١٩٧٩.

٦٩-دەنگێ کاوە (DENGÊ KAWA)

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٧٩.

٧٠-ئالای ڕزگاری (ALA RIZGARI)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٧٩.

٧١-شۆڕش (ŞOREŞ)

شوێن: (؟)، ساڵ: (؟).

٧٢-ژینا نوو (JÎNA NÛ)

شوێن: وان، ساڵ: ١٩٧٩.

٧٣-ئازادی (OZGURLUK)

شوێن: ئەزمیر، ساڵ: ١٩٧٩.

٧٤-تیکوشین (TÊKOSÎN)

شوێن: ئەنتاب، ساڵ: ١٩٧٩.

٧٥-تیریژ (TÎRÊJ)

شوێن: ئەزمیر، ساڵ: ١٩٧٩.

٧٦-بانگ (SESLENIŞ)

شوێن: باتمان، ساڵ: ١٩٧٩.

٧٧-شەفەقا ئازادیێ (OZGURLUK ŞAFAGI)

شوێن: جۆلەمێرگ، ساڵ: ١٩٧٩.

٧٨-سەرخابوون (SERXWEBÛN)

شوێن: گازی ئەنتاب، ساڵ: ١٩٧٩.

٧٩-بولتینی پ ک ک (PKK BULTEN)

شوێن: قزلتەپە، ساڵ: ١٩٧٩

٨٠-یەکبوون (YEKBÛN)

شوێن: دیاربکر، ساڵ: ١٩٧٩.

٨١-هەواڵنامەی وڵات (YURTTAN

(HABERLER

شوێن: دیاربکر، ساڵ: ١٩٨٠.

٨٢-هەوار (HEWAR)

شوێن: دیاربکر، ساڵ: ١٩٨٠.

٨٣-ڕۆژا گەل (ROJA GEL)

شوێن: ڕۆژهەڵاتی کوردستان- تورکیا، ساڵ: ١٩٨٠.

٨٤-لە بەشیریێ شیاربوون (BEŞIRIDE UYANIŞ)

بەشیریێ، ساڵ: ١٩٨٠.

٨٥-بەرەو پەروەردەی دیموکراتی (DEMOKRATIK EGITIME DOGRU)

شوێن: بەدلیس، ساڵ: ١٩٨٠.

٨٦-تێکۆشەر (TÊKOŞER)

شوێن: تورکیا، ساڵ: ١٩٨٠.

٨٧-خەبات سەر ڕێیا بارزانی (XEBAT SER RIYA BARZANÎ)

شوێن: تورکیا، ساڵ: ١٩٨١.

٨٨-لە پیناوی کوردستانێکی سەربەخۆی یەکبووی دیموکراتی پێشکەوتوو

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٨١.

٨٩-پێشمەرگە (PÊSMERGE)

شوێن: (؟)، ساڵ: ١٩٨٣.

٩٠-چاندیا بەرخودان (ÇANDÎYA BERXWEDAN)

شوێن: دیاربکر، ساڵ: ١٩٨٤.

٩١-چرووسکا ژیان (ÇIRÛSKA JÎYAN)

شوێن: دیاربکر، ساڵ: ١٩٨٤.

٩٢-بەرهەم (BERHEM)

شوێن: دیاربکر، ساڵ: ١٩٨٤.

٩٣-دەنگێ پارتیزان (DENGÊ PARTIZAN)

شوێن: (؟)، ساڵ: ١٩٨٧.

٩٤-ڕۆژا میدیا (MEDYA GUNESÎ)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٨٨.

٩٥-ڤەژینا جڤاکی (TOPLUMSAL DIRILIŞ)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٨٨.

٩٦-پێشەڕۆژا ئازاد (OZGUR GELECEK)

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٨٨.

٩٧-تێل ئۆرگوو (TEL ORGU)

شوێن: ڕوحا (ئورفا)، ساڵ: ١٩٨٨.

٩٨-ڕۆژا وڵات (VATAN GUNESÎ)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٨٩.

٩٩-هەڵبژاردە (SEÇMELER)

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٨٩.

١٠٠-دەنگ (DENG)

ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٨٩.

١٠١-دەنگێ کوردستان (DENGÊ KURDISTAN)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٨٩.

١٠٢-شەوقا بەرخۆدان (ŞEWQA BERXWEDAN)

شوێن: دیاربکر، ساڵ: ١٩٨٩.

١٠٣-ڕاستییا گەل (HALK GERÇEGI)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٠.

١٠٤-ڕاستییا گەلی ئەمڕۆ (YENI HALK GERÇEGI)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٠.

YENİ ülke

Kürtler yine zindanda

İÇERDE KALANLAR

NEWROZ

Federal Kürt Devleti Yaşatılmalıdır!

WELCOME TO KURDISTAN

۱۰۵-ولاتێ نوو (YENÎ ULKE)

شوێن: ئەستنبوڵ، ساڵ: ۱۹۹۰.

۱۰٦-گەلێ ئازاد (OZGUR HALK)

شوێن: ئەستنبوڵ، ساڵ: ۱۹۹۰.

۱۰۷-سەرهەلدانا گەل (SERHILDANA GEL)

شوێن: (؟)، ساڵ: ۱۹۹۰.

۱۰۸-هێرش (ÊRÎŞ)

شوێن: (؟)، ساڵ: (؟).

۱۰۹- سەرهلدانا کوردستان (SERÎHILDANA KURDISTAN)

شوێن: تورکیا، ساڵ: (؟).

2 KÜPEL DİMİLİ ROJNAM

BIRIN KÜR

SPOR

۱۱۰-دەنگێ ئامدێ (DENGÊ AMEDÊ)

شوێن: (؟)، ساڵ: (؟).

۱۱۱-خەبات ژبۆ سەرخابوونا کوردستان (XEBAT JI BO SERXWEBÛNA KURDISTAN)

شوێن: (؟)، ساڵ: (؟).

۱۱۲- لە ولات (LI WELAT)

شوێن: (؟)، ساڵ: ۱۹۹۱.

۱۱۳-زارۆکێ پێشەنگ (ONCU ÇOCUK)

شوێن: ئایدن، ساڵ: ۱۹۹۱.

۱۱٤-دیلان (DÎLAN)

شوێن: ئایدن، ساڵ: ۱۹۹۱.

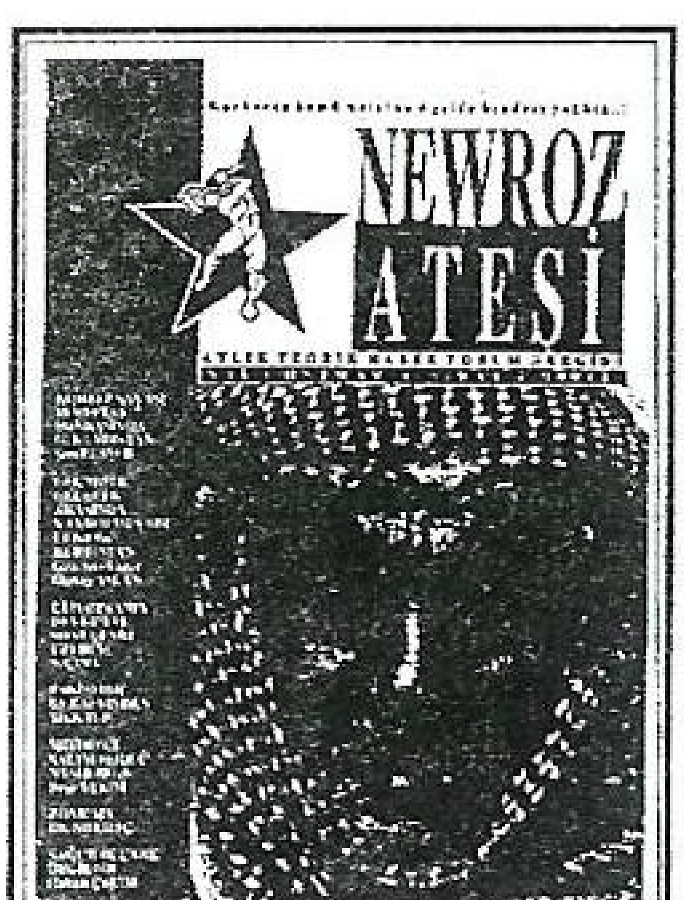

NEWROZ ATEŞİ

۱۱٥-نەورۆز (NEWROZ)

ئەستنبوڵ، ساڵ: ۱۹۹۱.

۱۱٦-دەنگێ ئارتەشا گەل (DENGÊ ARTÊŞA GEL)

شوێن: (؟)، ساڵ: ۱۹۹۱.

۱۱۷-رۆژنامە (ROJNAME)

AHMEDİ XANİ

EGİT-SEN'e Destek Olunmalı

İlçemizde

Başlarken..

HEP Gecesi

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩١.

١١٨-گۆڤەند (GOVEND)

شوێن: دیاربکر، ساڵ: ١٩٩١.

١١٩-ڕەوشەن (REWSEN)

شوێن: ئەستنبۆڵ؛ساڵ: ١٩٩٢.

١٢٠-ئاگری نەورۆزی (NEWROZ ATEŞÎ)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٢.

١٢١-وڵات (WELAT)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٢.

١٢٢-ئەحمەدی خانی (AHMEDÎ XANÎ)

شوێن: بایەزید، ساڵ: ١٩٩٢.

١٢٣-سەرکەتن (SERKETIN)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٢.

١٢٤-چۆنیەتی شۆڕشگێر وڵاتپارێز (DEVRIMCI YURTSEVER GENÇLIK)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٢.

١٢٥-تەولۆ (TEWLO)

شوێن: ئەستنبۆڵ؛ساڵ: ١٩٩٢.

١٢٦-ئازادی (AZADÎ)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٢.

١٢٧-فەلات (FELAT)

شوێن: بیسمیل، ساڵ: ١٩٩٢.

١٢٨-کۆمەل (KOMEL)

شوێن: (؟)، ساڵ: ١٩٩٢.

١٢٩-ڕۆژئاوای ئازاد (OZGUR GUNDEM)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٢.

١٣٠-دەنگی ئازادی (Dengê Azadî)

شوێن، ئەستەنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٤.

١٣١-ڕوناهی (RONAHÎ)

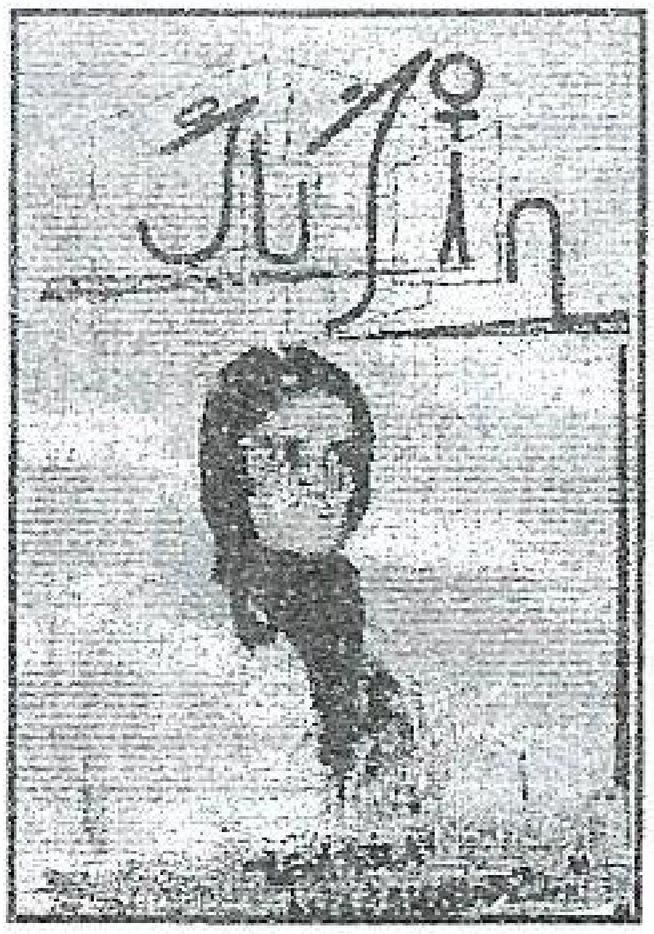

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٥.

١٣٢-وڵاتێ مە (WELATÊ ME)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٥.

١٣٣-زەند (ZEND)

شوێن: تورکیا، ساڵ: ١٩٩٦.

١٣٤- بیرنەبوون (BÎRNEBÛN)

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٩٧.

١٣٥-هێڤی (HÊVÎ)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٧.

١٣٦-وار (War)

شوێن ئەستەنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٧.

١٣٧-ژووژن (JÛJIN)

شوێن: تورکیا، ساڵ: ١٩٩٨.

١٣٨-نوویەهار (NÛBIHAR)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٨.

١٣٩-ژن و ژیان (Jin û JÎYAN)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٩.

١٤٠-پەلین (PELÎN)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٩.

١٤١- سەربەستی (گۆڤار) (SERBESTÎ)

شوێن: تورکیا، ساڵ: ١٩٩٩.

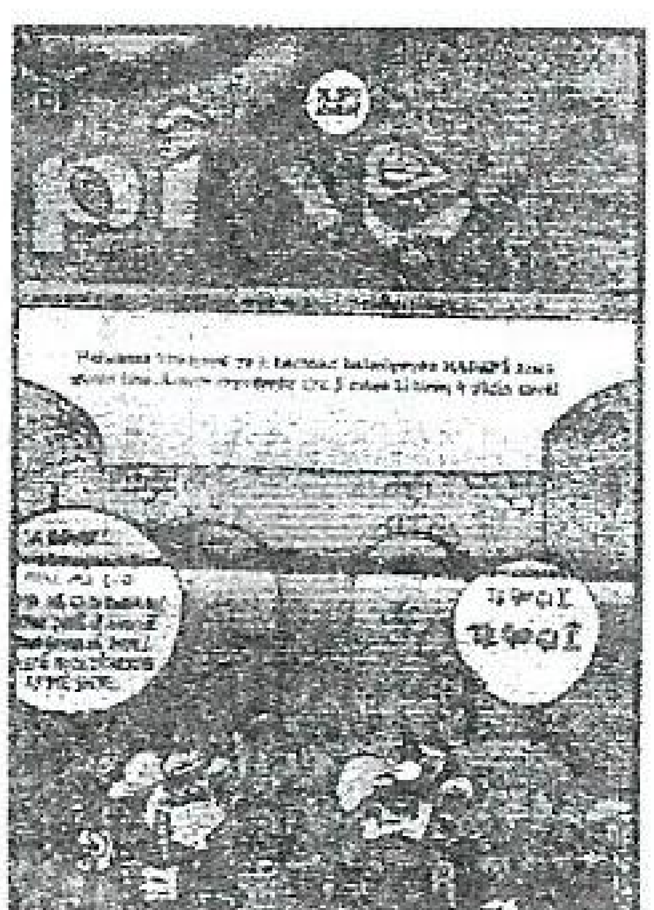

١٤٢-ئازادیا وڵات (AZADÎYA WELAT)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ٢٠٠٠.

١٤٣-رۆژا تازە (ROJA TEZE)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ٢٠٠٠.

١٤٤-پینە (PÎNE)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ٢٠٠٠.

١٤٥-دەمانوو (DEMA NÛ)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ٢٠٠١.

١٤٦-فراتا يشام (FIRATTA YAŞAM)
شوێن: توركيا ، ساڵ: ٢٠٠٢.

١٤٧-ژيانا ڕەوشەن (JÎYANA REWŞEN)
شوێن: توركيا ، ساڵ: (؟).

١٤٨-ئولكەدە گوندەم (ULKEDA GUNDEM)
شوێن: توركيا ، ساڵ: (؟).

١٤٩-بەفرين بەهار (BEFRÎN BEHAR)
شوێن: توركيا ، ساڵ: (؟).

١٥٠-ڕۆزا (ROZA)
شوێن: ئەستەنبۆل، ساڵ: (١٩٩٦).

١٥١-گەنچليك (GENÇLÎK)
شوێن: توركيا ، ساڵ: (؟).

١٥٢-ياندیم نەورۆز (YANDÎM NEWROZ)
شوێن: توركيا ، ساڵ: (؟).

١٥٣-يەنی يەشام (YENÎ YAŞAM)
شوێن: توركيا ، ساڵ: (؟).

١٥٤-يورتی سڤەر (YURTÎ SVER)
شوێن: توركيا ، ساڵ: (؟).

١٥٥-تيرۆژ (TÎROJ)
شوێن : توركيا ، ساڵ:٢٠٠٣

سەرچاوەوپەراوێز:

ئەرشيفی تايبەتی خۆم كەنزيكەی (٧٠٠) ناوونيشانی گۆڤار و ڕۆژنامە و بڵاڤۆكی كوردی لەنێوان ساڵانی (١٨٩٨-٢٠٠٤)دا لەخۆ گرتووە.

* ئەم بابەتە لە گۆڤاری (مێرگ) ی، ژمارە (١١) ی ساڵی يەكەم (٢٠٠٦) بڵاوكراوەتەوە.

لەچاپکراوەکانی دەزگای خەندان
بۆ پەخش و وەشاندن

- هونەری ڕۆژنامەنووسی/کاروان عەلی /سلێمانی٢٠٠٥
- فیکری وردیشی دەوێ/سەلاحەدین موهتەدی/سلێمانی ٢٠٠٥
- ئەمەیە ئەمەریکا/ محەمەد حەمە ساڵح تۆفیق/سلێمانی ٢٠٠٦
- موقف العراقين من النظام الفدرالي/كمال مظهر/کەرکوک ٢٠٠٦
- لە پەراوێزی"ئەنفال"دا/تەها سلێمان/سلێمانی ٢٠٠٦
- کۆڕی هەواری خاڵی/شوان ئەحمەد/٢٠٠٦
- ڕۆژنامەگەری کوردی بە زمانی فەرەنسی/فەرهاد پیربال/٢٠٠٦
- ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان/ فەخرەدین تاهیر/هەولێر ٢٠٠٦

بێگومان ئەوجۆرە تەرزە کارانە کاری تاکە کەسی نین، بەڵکو کاری دامودەزگایەکی مەزنی ڕۆشنبیرییین، کەدەبێ چەند لێژنەیەکی پسپۆر لەم بوارەدا پێک بهێنن بۆ ئەوەی بتوانن لەهەر وڵاتێک ئەو لێژنەیەی کەئامادە دەکرێت خۆی بۆ ئەم کارە تەرخان بکات، بە واتەیەکی دیکە کاری کۆکردنەوە وبەئەرشیف کردنی بزاڤی مێژووی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لەهەندەران ئەوەندە سانانییە بەتاکەکەس ئەنجام بدرێت، بەڵکو کاری گرووپێکی پسپۆڕە لەم بوارەدا، مخابن تا ئەمرۆکەش ئەم کارە گرنگ وبەرچاوە بەتاکەکەس ئەنجام دراوەو ئەنجام دەدرێت.

Soviet Kurdistan Newspaper

Bibliography and Analyse

By

Fakhradin Tahir

Hewler 2006